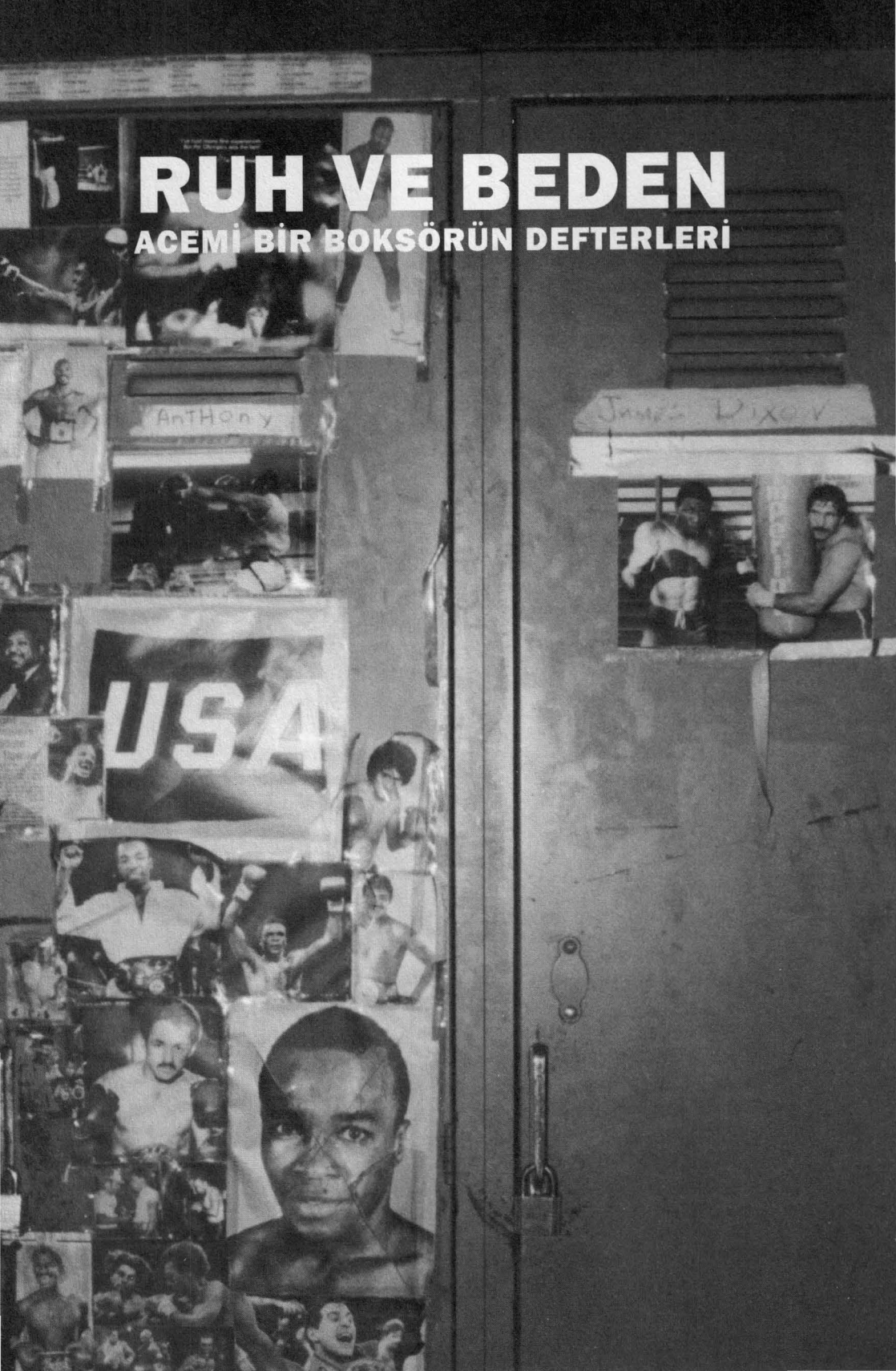
Ruh ve Beden

Acemi Bir Boksörün Defterleri

Loïc Wacquant

BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

RUH VE BEDEN
ACEMİ BİR BOKSÖRÜN DEFTERLERİ
ANTHONY
USA

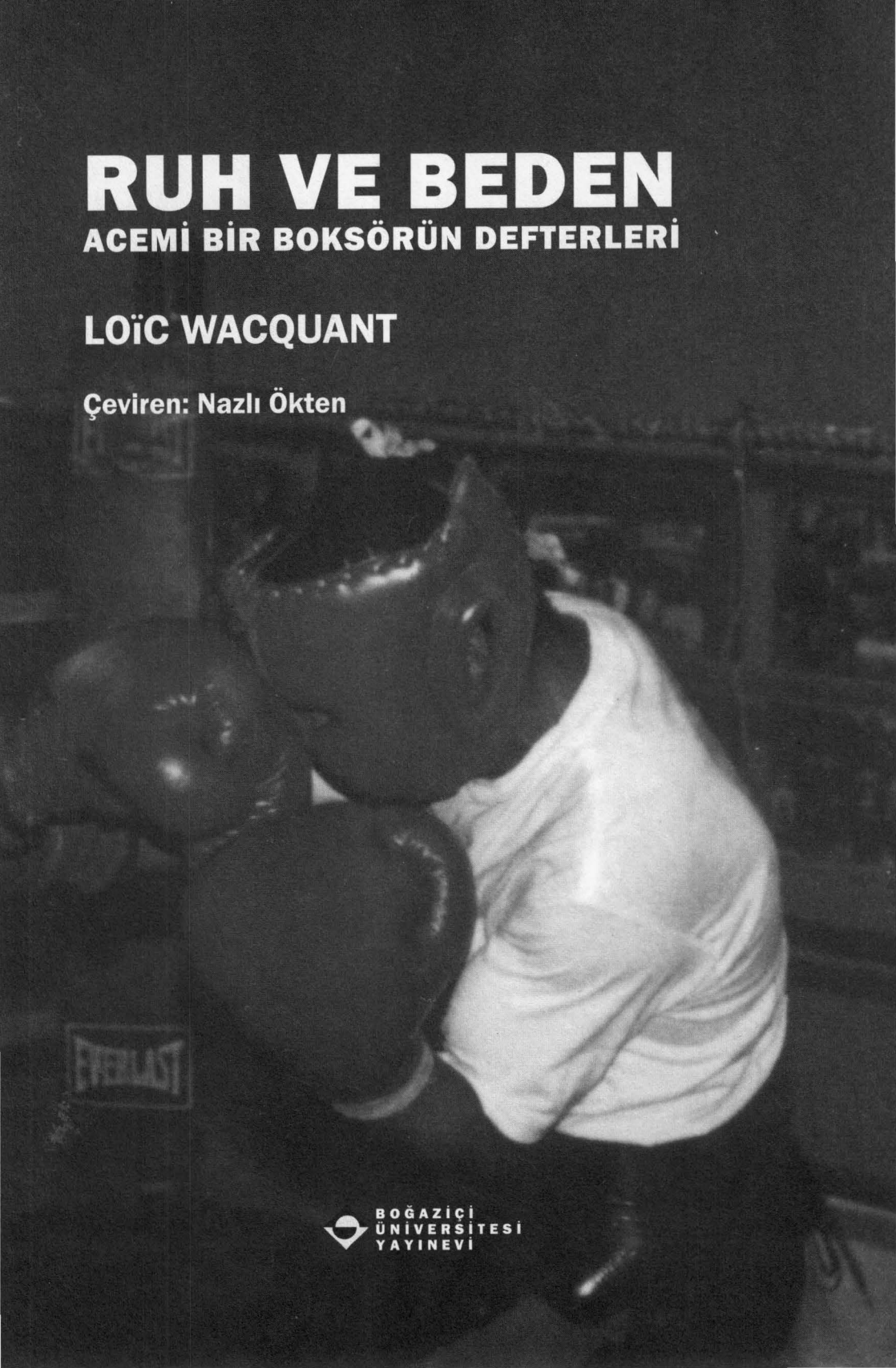
Nazlı Ökten Galatasaray Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır. Bilimsel makalelerinin yanı sıra, denemeleri de çeşitli dergi ve kitaplarda yayımlanmıştır. Sosyal bilimler, tarih ve felsefe alanında, İngilizce ve Fransızcadan Türkçeye yaptığı çeviriler arasında çok sayıda makaleyle birlikte şu kitaplar da bulunmaktadır: P. Bourdieu, L. Wacquant, *Cevaplar*, (Réponses : Pour une sociologie réflexive), İletişim Yayınları, İstanbul, 2003; M. Abèles, *Devlet Antropolojisi* (Antropologie de l'Etat), Kesit Yayınları, İstanbul, 1999; E. Balibar, I. Wallerstein, *Irk Ulus Sınıf* (Race Nation and Class), Metis Yayınları, İstanbul, 1992.

RUH VE BEDEN

ACEMİ BİR BOKSÖRÜN DEFTERLERİ

LOÏC WACQUANT

Çeviren: Nazlı Ökten

BOĞAZİÇİ
ÜNİVERSİTESİ
YAYINEVİ

Loïc Wacquant
Body & Soul
Notebooks of Apprentice Boxer
© Loïc Wacquant, 2006. All rights reserved.

Ruh ve Beden
Acemi Bir Boksörün Defterleri

© BÜTEK A.Ş. 2012. Tüm hakları saklıdır.

BÜTEK Boğaziçi Eğitim Turizm Teknopark Uyglama ve Dan. Hiz. San. Tic. A.Ş.
Boğaziçi Üniversitesi Güney Kampüs, 7. Lojman,
3. Kat, P.K. 34342, Bebek-Beşiktaş/İstanbul
Telefon: 0212 359 46 30

Yönetim Yeri:
Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi
Boğaziçi Üniversitesi Uçaksavar Kampüsü
Garanti Kültür Merkezi, Arka Giriş
Etiler/İstanbul

bupress@boun.edu.tr
www.bupress.org
Telefon ve faks: (90) 212 257 87 27
Sertifika No: 10821

Genel Yayın Yönetmeni: Murat Gülsoy
Kapak tasarımı: Kerem Yeğin
Yayıma Hazırlayan: Ergun Kocabıyık
Baskı: G.M. Matbaacılık ve Ticaret A.Ş.
100 Yıl Mah. Matbaacılar Sitesi, 1. Cadde, No: 88
Bağcılar/İstanbul
Telefon: (0212) 629 00 24
Sertifika No: 12358

Birinci Baskı: Haziran 2012

Boğaziçi University Library Cataloging in Publication Data
Wacquant, Loïc J. D.
Ruh ve beden. Acemi bir boksörün defterleri / Loïc Wacquant; çeviren Nazlı Ökten
288 p. ; 23 cm.
ISBN 978-605-4238-84-2
Includes index.
1. Boxing–Social aspects–Illinois–Chicago. 2. Sports–Anthropological aspects–United States. 3. Inner cities–United States. 4. Sociology, Urban –United States. 5. Masculinity in popular culture–United States. I. Ökten, Nazlı.
GV1136.8

Şimdi göklerdeki büyük spor salonunu yöneten
***DeeDee Armour**'un sevgili hatırasına*

İÇİNDEKİLER

EYLEMİN LEZZETİ VE AZABI
ABD Baskısına Önsöz, 9

GİRİZGÂH, 17

SOKAK VE RİNG, 28
Bir Düzen ve Erdem Adası, 32 ❖ "Sokakları Yenen Çocuklar", 56 ❖ Bilimsel Olarak Vahşi Bir Pratik, 72 ❖ Hazırlık Maçının Toplumsal Mantığı, 91 ❖ Zımni ve Kolektif Bir Pedagoji, 113 ❖ Bedensel Sermayeyi İdare Etmek, 138

STÜDYO 104'TE DÖVÜŞ GECESİ, 162
"Elime Yüzüme Bulaştıracağımdan Korkuyorsun Çünkü Sen Eline Yüzüne Bulaştırdın", 163 ❖ Illinois Eyalet Binası'nda Tartı, 168 ❖ Kaygılı Bir Öğleden Sonra, 183 ❖ Stüdyo 104'e Hoş Geldiniz, 190 ❖ Acıklı Ön Hazırlıklar, 202 ❖ Strong Hannah'yı Dördüncüde TKO'yla Yeniyor, 217 ❖ Egzotik Dansçılara Yol Açın, 228 ❖ "İki Adamı Daha Durdur Ben de İçmeyi Bırakayım", 234.

"İŞLEK" LOUIE ALTIN ELDİVENLER'DE, 243

Fotoğrafların Listesi, 265

Bir Teşekkür ve Çevriyazım Notu, 271

Dizin, 273

Eylemin Lezzeti ve Azabı

ABD Baskısına Önsöz

Nihil humanum alienum est.
İnsana dair hiçbir şey bana yabancı değildir.

—Baruch Spinoza

Bu kitap, kahraman simgeciliği yüzünden adı çıkmış, –Muhammed Ali kuşkusuz Pele'den bile daha önde, gezegendeki en şöhretli ve en sevilen adamdır– alelade gerçekliği yüzünden ise gizemli olan bedensel bir zanaata kişisel bir başlangıç *deneyiminin* izini süren bir tür sosyolojik-yumruk dövüşü[1] *Bildungsromanı* olduğu kadar, aynı zamanda bilimsel bir deneyimdir de. Toplumsal failin her şeyden önce onu yapan evrenin parçası olan ve karşılığında bu evrenin yapılmasına bedeninin ve yüreğinin her zerresiyle katkıda bulunan, et, sinir ve duyulardan oluşan (hem anlamlı hem duyusal[2]) bir varlık, "acı çeken bir varlık" (Marx'ın *1844 Elyazmaları*'nda belirttiği gibi, *leidenschaftlisches Wesen*) olmasını teorik, metodolojik ve retorik düzeylerde ciddiye alan bir yaklaşımın verimliliğinin eylem halindeki bir kanıtlamasını sağlamayı amaçlamaktadır. Sosyoloji, yerleşik sosyal bilimler yaklaşımlarının toptan bastırmadığı durumda susturduğu dünyanın ses ve öfkesini, lezzetini ve azabını yakalamaya ve nakletmeye yükümlü, sistemli ve titiz bir bulma ve belgeleme, şifresini çözme ve yazma çalışması aracılığıyla, varoluşun, boksörlerin durumunda özellikle dikkat çekici olan ama aslında tüm kadınlar ve erkekler ta-

---

[1] Yazar, "yumrukla dövüşen kişi" anlamına gelen *pugilist* kelimesini ve türevlerini kullandığında, "yumruk dövüşü" ya da sadece "yumruk" kelimesini kullanmayı tercih ettik. Latince "yumruk" anlamına gelen *pugnus* kelimesinden türetilmiştir —*çev. notu.*

[2] İngilizcede *sense* kelimesi hem "duyu" hem "anlam" için kullanılabilir —*çev. notu.*

rafından farklı görünürlük derecelerinde paylaşılan cismanî boyutunu kavramaya ve yeniden kurmaya çabalamak zorundadır.

Bunu yapmak için incelenmekte olan kozmosa eriştirici bir dalıştan ve hatta *ahlaki ve duyusal bir ihtidadan* daha iyisi yoktur; bu, bir gözlem ve çözümleme tekniği olarak yorumlandığında, teorik olarak donanımlı olmak şartıyla sosyoloğun bu kozmosta yer alanların günlük fiillerinde kullandıkları bilişsel, estetik, etik ve iş görme şemalarını, pratik aracılığıyla ve pratik içinde kendine mal etmesini mümkün kılar. Eğer Pierre Bourdieu'nün iddia ettiği gibi, "bedenle öğrendiğimiz" ve "toplumsal düzenin, kendisini bedenlere, neredeyse dramatik olan bu sürekli karşılaşmayla kazıdığı ama duygulanıma her zaman büyük bir rol verdiği" doğruysa, o halde sosyoloğun kendisini *in situ*[3] eylemin ateşine atması şarttır; parçalarına ayırıp tetkik etmeye niyetli olduğu maddi ve simgesel güçler dizisinin merkez üssüne, kendi organizmasını, duyarlılığını ve ne failin ne nesnenin böyle konumlandığı, ama yine de her ikisini de böyle tanımlayan ve görünmez olduğu denli güçlü binlerce suç ortaklığı bağıyla birbirine bağlayan "dünyaya ait olma, dünyanın malı olma anlamında, dünyada bulunma ve dünyada var olma ilişkisinin"[4] daha derinine inebilmek için ele alınan evrenin gayretli failini oluşturan istekleri ve yeterlikleri saptamaya çalışmalıdır. Tabiri caizse burada boksörlerin bize öğreteceği çok şey vardır; ödül dövüşçülüğü hakkında evet, ama her şeyden önce, kendimiz hakkında.

Ancak bu kitabın, ilk dökümünü daha ziyade bir anlatı şeklinde sunduğu araştırmayı, cismanî sosyolojinin değerini kanıtlama ve geçerliliğini somut olarak denemeye tabi tutma isteğiyle yazılmış gibi göstermek, yanıltıcı ve yapay olur. Çünkü gerçekte bunun tam tersi oldu: ne arzuladığım ne de öngördüğüm dönüştürücü bir deneyimi anlama ve tam olarak hakim olma ihtiyacı, beni yalnızca nesne olarak bedenin sosyolojisini değil, bedenden yani bedeni bir inceleme aracı ve bilgi taşıyıcısı olarak yerleştiren bir sosyolojiyi konu etme gerekliliğine sürükledi.

Yolum Woodlawn boks salonuna tesadüfen düştü. O sıralar, ünlü Afrikalı-Amerikalı sosyolog William Julius Wilson'un[5] daveti ve

---

[3] *in situ*: (Lat.) Doğal haliyle —*çev. notu.*

[4] Pierre Bourdieu, *Pascalian Meditations* (Cambridge: Polity Press, [1997] 2000), 141, çeviri bana ait.

[5] Dört yıl süren işbirliğimiz, Wilson 1980'lerdeki esas kitabını bitirirken başladı. *The Truly Disadvantaged* (Chicago: University of Chacago Press, 1987).

yakın işbirliğiyle incelemeye giriştiğim ama Güney Fransa'nın küçük bir köyünde, orta sınıf bir ailede büyüdüğüm için en ufak pratik idrakine bile sahip olmadığım siyah Amerikan gettosunun gündelik gerçekliğine yakından temas edebileceğim, dinleyebileceğim ve bakabileceğim bir gözlem noktası arıyordum. Başından beri, Chicago'nun Güney Yakası hakkında kabaca da olsa temel bir sosyolojik kavrayış edinmeden yazmak, hem etik hem epistemolojik nedenlerle bana olanaksız geliyordu; çünkü bu bölgenin öğütücü yoksulluğu kapımın önünde başlıyordu (gerçekten de böyleydi; zira Chicago Üniversitesi, bana öğrenci evleri arasında siyah Woodlawn Mahallesi'nin sınırında, gerektiğinde üniversitenin özel polis güçlerini çağırmak için kullanılan beyaz acil durum telefonlarının bittiği yerde olduğu için kimsenin istemediği boş kalmış son daireyi vermişti). Ayrıca ABD metropolisindeki sınıf, kast ve devlet ilişkilerinin normal sosyolojisi, ulusal toplumun ırksal ve (ırkçı) ortak duyusunu yansıtarak, gettonun gerçekliğini örtbas eden sahte kavramlarla delik deşik olmuş gibi geliyordu bana. Bunların başında da, akademisyenlerin dikkati yoksul mahallelerin ekolojisine ve sakinlerinin sözüm ona "antisosyal" davranışlarına çekerek toplumsal ve kentsel cephede, beyazların tahakkümünü ve yetkililerin beceriksizliklerini aklamalarına izin vermeye müsait piç bir neolojizm olan "sınıfaltı" hikâyesi geliyordu.[6]

Aylar boyu yerel sahneyi gözlemleyebilmek için kendimi sokuşturabileceğim bir yer aradıktan sonra judo yapan Fransız bir arkadaş, beni 63. Cadde'de, evimin iki blok ötesinde ama farklı bir gezegendeki bir salona götürdü. Meraktan ve etrafta takılıp mahalledeki genç erkeklerle tanışabilmenin kabul edilebilir tek yolu gibi göründüğünden hemen yazıldım. İlk boks idmanımdan hemen sonra bir etnografik günlük tutmaya başladım. Üç buçuk yıl boyunca giderek artan bir devamlılıkla bu salona geleceğim ve süreç içinde, günün konuşmalarının, etkileşimlerinin ve olaylarının ayrıntılı tasvirlerini her akşam saatlerce vecd içinde kağıda dökerek iki bin üç yüz sayfa ham not toplayacağım aklımın ucundan bile geçmezdi. Çünkü Woodlawn Boys Kulübü'ne girer girmez kendime rağmen üç konuda sorun yaşadım.

Bunlardan ilki, kaba ve acımasızdı: sporların en sert ve en zorunu öğrenip, Tatlı Bilimin hem kardeşçe hem rekabetçi dünyasında

---

[6] Loïc Wacquant, "'L'Underclass' urbain dans l'imaginaire social et scientifique américain", *L'Exclusion, L'état des savoirs* içinde, (Paris: La Découverte, 1996), 248-262.

kendime küçük bir yer açacak şekilde alfabesine hakim olabilecek miydim? Salon üyeleriyle karşılıklı güven ve saygı ilişkileri kurabilecek ve böylece saha araştırmamı gettoda yürütebilecek miydim? Cevabı gelecek aylardaydı. Teknik becerimin sadece hayal kırıklığıma ve bazen de cayma hissime denk geldiği zor ve acılı başlangıçlardan sonra (daha sonra en sevgili ring ahbaplarım haline gelecek olanlar, o sıralar her an vazgeçebileceğim konusunda hemfikirdi) fiziksel durumumu iyileştirmeyi, moralimi güçlendirmeyi ve yumruk erbabının hareketlerini edinmeyi ve taktiklerini özümsemeyi becerdim. Bütün kulübün ateşli desteğiyle Chicago'nun büyük Altın Eldivenler turnuvasına girmeden, salonun amatör ve profesyonel boksörleriyle düzenli olarak "eldiven giyip" kendimi ipler arasında kanıtladım ve daha sonra "pro olmayı" ciddi ciddi düşündüm. Pratik bir bilgiyi çoğalttım ve Erkekçe Sanat konusundaki muhakeme gücümü artırdım; o kadar ki, ihtiyar koç DeeDee bana bir gün, Woodlawn'ın yıldız boksörü Curtis'in ülke dışındaki önemli bir maçı için köşe adamı olarak yerine geçmemi teklif etti. DeeDee aynı zamanda ileride kendi boks salonumu açacağım kehanetini öne sürmeyi pek severdi: "Bi' gün senden *belalı bi' koç* olur Louie, biliyorum bunu."

Bu ilk engeli aşar aşmaz ve kendime o çevrede kalıcı bir yer ayarlamak için asgari koşulları oluşturur oluşturmaz ikinci mesele karşımda duruyordu, kendi projem: bu yerdeki konumum, siyah gettodaki toplumsal ilişkileri yakalamamı ve anlamamı sağlayabilir miydi? Bu küçük boks salonuna uzun vadede nüfuz etmem ve buradaki gündelik ilişkilere yoğun bir biçimde dahil olmam –en azından benim gözümde, okur kendisi için kararı verecektir– genelde getto konusundaki kavrayışımı ve özellikle yirminci yüzyılın sonunda Fordizm-sonrası ve Keynes-sonrası Chicagosunda siyah gettonun işleyişini ve yapısı konusundaki çözümlememi tepeden tırnağa yeniden inşa etmeme olduğu kadar, bu *terra non grata*'yı[7] diğer ileri toplumların sürgün mahallelerinden ayıran şeyin ne olduğunu ayırt etmeme de olanak sağladı. Öncelikle, Chicago Okulu'nun en erken çalışmalarından beri ırksal bölünme ile kentsel marjinallik arasındaki ilişkilere dair Amerikan sosyolojisinin derinine kök salmış yanlış bir düşünceye, gettonun eksik, ihtiyaç ve yoklukla nitelenen "dağınık" bir evren olduğu düşüncesine itiraz ettim.[8] Salon, teorik çalışmayla, süregiden

---

[7] *terra non grata:* (Lat.) *persona non grata* (istenmeyen kişi) ifadesinden mülhem "istenmeyen yer" *--çev. notu.*

[8] Bu çalışmanın başlangıç ifadeleri için bkz. *Urban Outcast: Toward a Sociol-*

ampirik gözlem arasında bir bağ ve bu şekilde gettonun ve sakinlerinin "Oryantalize edilmesini" sorgulamamı ve gettoyu içinde bulunduğu hale, yani etnik onuru elinden alınmış bir grubun toplumsal dışlanmasının ve iktisadi sömürüsünün bir aracı, Amerikan kent paryalarının zorla tıkıldığı bir çeşit "etnik-ırksal hapisane" haline sokan iktidar ilişkilerini, incelemenin merkezine koymamı mümkün kıldı.[9]

Bir üçüncü mesele kalıyordu ki, Woodlawn Boys Kulübü'nün kapısından içeri girerken, milyon yıl geçse aklımın ucundan geçmezdi ve bu çalışma (anlatı şekline bürünseler bile bütün bilimsel incelemelerin yapacağı gibi) bana bir ilk, kısmi ve geçici cevap sağladı: Bu denli bedensel bir pratiği, tamamen kinetik bir kültürü, en esaslı kısmın dil ve bilincin altından aktarıldığı, elde edildiği ve kullanıldığı bir evreni –kısacası pratiğin, pratik ve teorik anlamda uç noktasında bulunan *insan (ya da insanlar) haline bürünmüş bir kurumu*– antropolojik olarak nasıl açıklayacaktım? Başka bir şekilde söylemek gerekirse: boks zanaatının (*métier*), meslek ve toplumsal durum anlamında ama aynı zamanda (*mestier* kelimesinin etimolojisine[10] göre)

---

ogy of Advanced Marginality (Cambridge: Polity Press, 2004) [Türkçesi için bkz. *Kent Paryaları: İleri Marjinalliğin Karşılaştırmalı Sosyolojisi*, Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi, 2012 —*çev. notu.*]; aynı zamanda bkz. "Elias in the Dark Ghetto", *Amsterdams Sociologisch Tidjschrift* 24, 3/4 (Aralık 1997): 340-348; ve "Inside the Zone: The Social Art of the Hustler in the Black American Ghetto", *Theory, Culture and Society* 15, 2 (Mayıs 1998 [1992]): 1-36 yeniden basım, Pierre Bourdieu ve diğ. *The Weight of the World: A Study in Social Suffering* (Cambridge: Polity Press, [1993], 1999), 140-167.

[9] Loïc Wacquant, "Three Pernicious Premises in the Study of the American Ghetto", *International Journal of Urban and Regional Research* 21, 2 (Haziran 1997) 341-353; "'A Black City within the White': Revisiting America's Dark Ghetto", *Black Renaissance* 2, 1 (Sonbahar-Kış 1998): 141-151; ve "The New 'Peculiar Instution': On the Prison as Surogate Ghetto", *Theoretical Criminology* 4 (2000): 377-389.

[10] Fransızcada önce *menestier* sonra *mistier* ve *mestier* olarak karşılanan ve günümüzde bakanlık anlamına gelen *ministère* kelimesi, Latincede "hizmetkârın görevi", "hizmet", "görev" anlamında kullanılan *ministerium*'dan türemiştir. Klasik dönemde "ilahi hizmet" anlamında kullanılan kelime, Hıristiyanlık döneminde Tanrı'nın hizmetinde olanları nitelemiştir. "Ayin", "kutsama" anlamına gelen *mysterium* kelimesiyle ses benzeşmesi yoluyla da kaynaşarak "meslek" anlamına gelen *métier* kelimesini oluşturur. Burada Wacquant, "görev" ve "gizem" diye çevirdiğimiz *ministry* ve *mystery* kelimeleriyle Türkçede meslek sırrı ifadesiyle karşılayabileceğimiz bir boyuta

görev ve gizem anlamında ne olduğunu "bedenen", yumruklarımla ve bağırsaklarımla, kendim de içine girerek, yakalanarak ve esiri olarak anladıktan sonra, duyuların bu kavrayışını sosyolojinin diline yeniden tercüme edebilecek miydim ve süreç içinde en ayırt edici özelliklerini yok etmeden aktarabilmek için uygun ifade biçimlerini bulabilecek miydim?

Bu kitabın bileşik kaplar kanununa göre düzenlenmesi, sayfalar ilerledikçe çözümleme ile anlatının, kavramsal olan ile tanımlayıcı olanın oranlarının tersine dönmesi (böylece *profan*[11] okuyucu geriye dönüp, sosyolojik olarak yeniden inşa edilen yaşanmış bir deneyim olduğunu akılda tutmakla birlikte, "yaşanmış deneyimden" sosyolojiye varabilir), yazma şekillerinin ve tarzlarının örgüsü, ama aynı zamanda defterlerimden alınan kişisel notların ve fotoğrafların stratejik kullanımı, hepsi okuyucuyu sıradan boksörün ahlaki ve duyusal dünyasına sokma, hem dövüşçü olarak mahremiyetini aydınlatan belli bir *aisthesis*'in[12] *hem de* onu belirleyen toplumsal mekanizmaların ve varoluşsal kuvvetlerin makul bir kavrayışını sunacak şekilde nabzının yazarla birlikte atmasını sağlama kaygısına cevap vermektedir.[13] Boksörün imalatına dahil olarak, onu günden güne şekillendiren ve harekete geçiren "üç unsurun, bedenin, bireysel bilincin ve ortaklaşalığın eşgüdümünü" aydınlatarak "hayatın kendisini, insanların bütününü"[14] keşfediyoruz. Bunu da kendi içimizde keşfediyoruz.

---

dikkat çekmektedir —*çev. notu.*

[11] Kelime, "dinî olmayan" ve daha dolaylı bir şekilde "ruhbandan olmayan" (seküler) anlamına geldiği gibi, "meslekten olmayan" şeklinde de anlaşılabilir. Wacquant'ta din terminolojisine referansın çokluğu, Bourdieu'nün alan teorisini, Weber'in din sosyolojisinden ilhamla oluşturmasına bağlanabilir —*çev. notu.*

[12] *Aisthesis*: (Yun.) algı, duyum —*çev. notu.*

[13] İlgili okuyucu, bu konuda şu çalışmalara başvurabilir: Loïc Wacquant, "The Prizefighter's Three Bodies", *Ethnos* 63, 3 (Kasım, 1998): 325-352; "Whores, Slaves, and Stallions: Languages of Exploitation and Accomodation among Professional Fighters", *Body and Society* 7, 2/3 (Haziran 2002): 181-194; ve "Chicago fade: remetter le corps du chercheur en scène", *Quasimodo* 7 (Bahar 2003): 171-179.

[14] Marcel Mauss, "Allocution à la société de psychologie" (1923), *Oeuvres* cilt 3 *içinde* yeniden baskı, *Cohésion sociales et divisions de la sociologie* (Paris: Editions de Minuit, 1969), 281.

Ruh ve Beden

Her insan grubu –mahpuslar, yerliler, pilotlar ya da hastalar– bir kez yaklaştığınızda anlamlı, makul ve normal hale gelen, kendilerine has bir hayat geliştirir.

—Erving Goffman, *Asylum* (1962)

Öznel zorluklar. Yüzeysel gözlem tehlikesi. "İnanma". Bir şeyi gördün diye onu anladığını sanma sakın; hiçbir ahlaki yargı aktarmaya kalkma. Şaşırma. Sinirlenme. Yerli toplumda yaşamaya çalış. Tanıklıkları dikkatli seç... Nesnellik, sergilemede olduğu kadar gözlemde de gereklidir. Ne biliyorsan onu söyle, sadece bildiklerini söyle, bildiklerinin dışında hiçbir şey söyleme.

—Marcel Mauss, *Manuel d'etnographie* (1950)

Girizgâh

Ağustos 1988'de bir dizi tesadüfi olayın ardından[1] Chicago'nun siyah gettosunun bir mahallesinde bir boks kulübüne yazıldım. Boks hakkında herkesin medyadan, filmlerden ve edebiyattan[2] kazanabileceği yüzeysel mefhumlar ve stereotip imgeler dışında yumrukların dünyasıyla hiçbir temasım olmamıştı. Böylece kendimi tam bir çömez durumunda buldum.

Üç yıl boyunca, haftada üç ya da altı kere, aynaların önünde gölge boksundan ringde maç yapmaya kadar o katı hazırlıkların her

---

[1] Bu bir dizi olay, beni Woodlawn Boys Kulübü'ne götürdüğü için kendisine sonsuza kadar minnettar kalacağım arkadaşım Olivier Hermine tarafından başlatılmıştır. Kişiyi fiziksel olarak da öne sürmeyi gerektirdiği için sürekli moral destek olmadan meyvesini veremeyecek bir girişimde beni başından beri destekleyen Pierre Bourdieu'ye de teşekkür etmek isterim. Şüphe (ve bitkinlik) anlarımda kulübü ziyaretleri, öğütleri ve cesaretlendirmeleri, araştırmamı sürdürmek için gerekli gücü bulmama yardım etti. Bu araştırma boyunca imdadıma koşan, teşvik eden ve rahatlatan, burada sayamayacağım kadar çok sayıda meslektaşa, akrabaya ve arkadaşa da şükranlarımı sunuyorum; onlar kendilerini ve onlara ne borçlu olduğumu biliyorlar. Özgün Fransızca yazmanın üretiminde sınırsız enerjisi ve sabrıyla çalışan Thierry Discepolo'ya da teşekkür etmek gerekir. Nihayet, bu kitabın Woodlawn'dan "*gym buddies*"in ve yol göstericimiz DeeDee'nin cömertliği ve kardeşçe güveni olmasa bu kitabın var olamayacağını söylememe bile gerek yok; dilerim bu kitapta sonsuz saygımın ve sevgimin izini görürler.

[2] ABD edebiyatının büyük isimlerini hatırda tutmak gerekirse, Arthur Krystal'ın ("Ifs, Ands, Butts: The Literary Sensibility at Ringside", *Harper's* 274 (Haziran 1987): 63-67) saydığı isimler arasında şunlar var: Ernest Hemingway, Jack London, Dashiell Hammett, Nelson Algren, James Farrell, Ring Lardner, Norman Mailer ve Ralph Ellison. Bunlara daha sonra eklenen birkaç kadından biri de o güzel *On Boxing*'i (Garden City, N.Y.: Doubleday, 1987) borçlu olduğumuz Joyce Carol Oates.

aşamasına titizlikle uyarak hem amatör hem profesyonel yerel boksörlerin yanı başında antrenman yaptım. Bana yakın olanları ama en çok da kendimi şaşırtarak oyunun içine sürüklendim; o kadar ki sonunda Chicago Altın Eldivenler'de ilk resmî dövüşüm için iplere tırmanmadan önce, bütün öğleden sonralarımı kulüpte geçirmeye ve kulübün profesyonelleriyle düzenli olarak "eldiven takmaya" başladım. Zehri öyle almışım ki bir ara akademik kariyerimi terk edip "pro olmayı" ve böylece de salondan arkadaşlarımla ve benim için ikinci bir baba haline gelen DeeDee Armour'la birlikte kalmayı bile düşündüm.[3]

Onların peşinde otuz kadar turnuvaya ve kentlerdeki ya da dış mahallelerdeki çeşitli gece kulüplerinde, sinemalarda ve spor salonlarında yapılan boks oyunlarına, spor arkadaşı ve hayran, dövüş arkadaşı ve güvenilir adam, köşe adamı ve fotoğrafçı olarak katıldım; bu bana dövüş tiyatrosunun tüm sahnelerine ve kulislerine erişim kazandırdı. Aynı zamanda, Ortabatı kasabalarında ve Atlantic City'nin şaşaalı (ama köhnemiş) gazinolarında düzenlenen dövüşlere giden bizim salondan boksörlere "yolda" eşlik ettim. Salonda bitmek bilmeyen gevezeliklerimiz sırasında ve geceleri ikimiz küçük dairesi-

[3] Ağustos 1990'da saha defterime aldığım not, diğer birçokları gibi buna tanıklık ediyor: "Bugün salonda olmaktan, arka odada DeeDee ve Curtis'le oturup konuşmaktan ve gülmekten ve sadece orada *yaşamaktan* ve *nefes almaktan* salonun atmosferini süngerden bir insan gibi emmekten öyle zevk aldım ki, bir süre sonra Harvard'a (Society of Fellows tarafından seçilmiştim) gidecek zorunda olma düşüncesi beni kaygıdan boğacak gibi oldu. Sadece *katılmaktan* öylesine zevk alıyorum ki *gözlem* ikinci planda geliyor ve açıkçası kendime burada kalabilmek ve boks yapmak, "çocuklardan biri" olarak kalmak için çalışmalarımdan ve araştırmamdan ve tüm geri kalanlardan memnuniyetle vazgeçebileceğimi söylediğim bir noktadayım. Bu tamamen çılgınca ve elbette gerçekçi değil ama tam da bu noktada, Harvard'a göçmek, ASA (Amerikan Sosyoloji Derneği) toplantılarında bir sunuş yapacak olmak, makaleler yazmak, kitaplar okumak, konuşmalara gitmek ve tamamen anlamdan yoksun ve buhranlı akademinin *tutti frutti*'sine katılma düşüncesi, bu kahrolasıca salonun bana sağladığı katıksız ve cana can katan tensel hazla (DeeDee ve Curtis arasında geçen sahneleri görmelisiniz, tam Marcel Pagnol'e layık) karşılaştırıldığında öylesine ölü ve sıkıcı ki, her şeyi terkedip, bırakıp Chicago'da kalmak isterdim. Bu gerçekten çılgınca. PB (Pierre Bourdieu) geçen gün "nesnem tarafından baştan çıkarılmaya" doğru gittiğimden korktuğunu söyledi ama, oğlum var ya *bir bilebilseydi*, baştan çıkmanın ötesine zaten geçtim.

nin mutfağındaki yatakta yan yana oturup televizyondaki dövüşleri inceden inceye tetkik ederken DeeDee'nin rehberliğinde, dövüş muhakemesinin kategorilerini aşama aşama devirdim.

Woodlawn müdavimlerinin bana bahşettiği dostluk ve güven, o dereceydi ki yalnızca salonda onların arasına karışabilmekle kalmadım, aynı zamanda buranın dışında, gündelik hayatlarında iş ya da ev bulmak, getto mağazalarında kelepir peşine düşmek için yapılan gezintilerde, karılarıyla tartışmalarında, sosyal güvenlik bürosunda ya da poliste onlara eşlik ettiğim kadar, etraftaki ürkütücü toplu konutlardan "kankalarıyla"[4] seyrüsefer de yaptım. Ring arkadaşlarım üzüntülerini ve neşelerini, rüyalarını ve ters giden şeyleri, piknik-lerini, dansa gitmelerini ve aile gezmelerini paylaşmama izin verdiler. Beni beraberlerinde kiliselerinde dua etmeye, berberlerinde "tıraşa", en sevdikleri kahvede bilardo oynamaya, ben bıkana kadar rap dinlemeye ve hatta İslam Ümmeti'nin,[5] kendimi on binlerce transa geçmiş Afrika-Amerikalı mümin arasında tek inançsız Avrupalı olarak bulduğum siyasal-dinsel toplantısında vaiz Louis Farrakhan'ı dinlemeye götürdüler. Üç cenaze, iki evlilik,[6] dört doğum ve bir vaftiz geçirdim onlarla ve Şubat 1992'de Woodlawn salonunun kapatılmasına ve bir yıl sonra da kentsel "yenileme" işlemi sırasında yıkılmasına yanlarında, tarifsiz bir üzüntüyle tanıklık ettim.

Geceleri, her idmandan sonra saatlerce notlarımı saha defterime emanet ettim; bu bana başlangıçtaki derin tuhaflık ve fiziksel rahatsızlık hissimi, kuşkusuz ben girdiğimde sadece siyah sporcuların gelip gittiği bir salonun tek beyaz üyesi olma hissini yenmeme yardım etti. Bu notlar, salonumun üyelerinin gerçekleştirdiği dövüşlerde alınan kayıtlar, resimler ve gözlemlerle birlikte aşağıdaki metinlerin malzemesini oluşturmaktadır.[7]

---

[4] *Homies*, *homeboy*'un kısaltması. Sokak argosunda aynı mahalleden ya da aynı çeteden gençlerin birbirlerine hitap ederken kullandıkları bu kelimenin Türkçede "kanka" ile karşılanabileceğini düşündüm —*çev. notu.*

[5] İslam Ümmeti: Elijah Muhammad'ın (1897-1975) önderi olduğu Müslüman siyahi hareket —*çev. notu.*

[6] Anthony ve Mark'ın evlilik törenlerinin bir etnografyası için şu makaleme bakılabilir: "Un mariage dans le ghetto", *Actes de la Recherche en Sciences sociales* 113 (Haziran 1996): 63-84.

[7] Salonun içinde ve dışında gündelik olarak yapılan bu etnografik gözlemler, araştırma yolculuğumun sonunda Woodlawn Boys Kulübü'nün esas üyelerinden aldığım yaşam öyküleriyle, o sırada Illinois'de aktif olan dövüşçülerle olduğu gibi, onların antrenörleri ve menajerleriyle de yapılmış yüzden fazla

Bir boks sosyolojisinin, kolektif mitolojinin önden inşa edilmiş nesnesinden kaçma şansına sahip olmak için, kurumun kamusal ve halka açık yanının önden *üretilmiş egzotizmine* –muhteşem ya da küçük dövüşler, dışlanmışın toplumsal yükselişinin kahramansılığı (Woodlawn Boys Kulübü'nün duvarlarından birine yapıştırılmış bir posterde belagatli bir dille "Muhteşem Marvin Hagler: Gettodan Şöhrete" yazılıydı), şampiyonların sıra dışı hayatları ve kariyerleri– başvurma kolaycılığından vazgeçmesi gerektiği başlangıçtan itibaren açıktı. Bunun yerine, boksu en az bilinen ve en az gösterişli yanıyla kavramak gerekir: yani sahne ışığı altında kısacık görünmeleri önceleyen salon antrenmanlarının, birbirinden ayrılamaz şekilde ruhsal ve bedensel, bitmek bilmeyen ve nankör hazırlıkların kasvetli ve saplantılı rutinini, yumruklar dünyasının bu kendine has bedensel, maddesel ve simgesel ekonomisini besleyen inancı üreten ve yeniden üreten sıradan ve dakik gündelik hayat ayinlerini. Kısacası, dövüşleri akla getirmenin her zaman çağrıştırdığı kendiliğinden sosyolojinin[8] aşırı bilgisinden kaçınmak için, olağandışı "şampiyon" figürüyle vekaleten ringe çıkmak değil, salonun bildik dekorunda adı sanı bilinmeyen boksörlerle "kum torbasına vurmak" zorundayız.

Köşe başındaki bir salonda, katılımcı gözleme (ki "gözlemci katılım" bu örneği daha iyi niteleyebilir) dayalı bir yaklaşımın diğer erdemi ise bu şekilde üretilen malzemenin, bu Erkekçe Sanat konusunda elimizdeki incelemeleri ve açıklamaları en sık etkileyen "ekolojik yanılgı"dan mustarip olmamasıdır. Şu halde, burada aktarılan ifadelerden hiçbiri özellikle talep edilmemiştir ve tanımlanan davranışlar, gazetecilerin aktardığı ve romanların yeniden çevirdiği ve kendi öl-

---

derinlemesine görüşmeyle ve "yerli" literatürün (özel dergi ve bültenlerin, biyografilerin ve otobiyografilerin) ve bunların akademik türevleriyle (edebi ve tarihsel yazıların) irdelenmesiyle tamamlanmış ve üçgenin ayağını oluşturmuştur. Aynı zamanda Chicago'da üç tane profesyonel salonda daha antrenman yaptım ve dört yıl boyunca ABD'de ve Avrupa'da düzinelerce kulübü ziyaret ettim. Chicago'dan ayrıldıktan sonra Boston, New York City ve Oakland California'da boks salonlarının üyesi oldum.

[8] Bourdieu, bilimsel sosyolojiyi tanımlarken, bilimsel bilgi ile kendiliğinden bilgiyi zıt kutuplarda tanımlar. Kendiliğinden bilgi, içselleştirilmiş gündelik kavramların dünya hakkında yarattığı aşinalık duygusudur. Kendiliğinden sosyoloji de her failin toplumsal dünyayı anlamak için kullandığı bir anlama biçimidir. Bilimsel sosyoloji, yeni bir ilişkiler sistemi oluşturabilmek için, en anlaşılır, en kolay görülür sanılan şeylere yeni bir gözle bakmak zorundadır —*çev. notu.*

çütlerine göre büyüttüğü, boksörün kitleler önünde kendisi hakkında vermek istediği, sahnelenmiş ve son derece şifrelenmiş temsiller değil, "doğal ortamındaki"[9] davranışlarıdır.

Fark gözetmeden hem karalamayı hem kutsamayı besleyen ahlakçı söylemle bağlarını koparan, bu özgül evrenden uzak ya da yukarı bir mesafede duran dışarıdan bir gözlemcinin "uzaktan bakışıyla" üretilmiş bu kitap, kişinin *kendi bedeniyle,* neredeyse deneysel bir durumda anlayacak kadar yaklaşma zahmetine katlandığında boksun nasıl da "anlamlı" olduğunu ileri sürmeye çalışmaktadır. Bu nedenle bilinçli olarak birbirinden ayrı statülerde ve ayrı üsluplarda, boksörün dünyasını oluşturmak için biraraya gelen dış etkenleri ve iç duygulanımları, gizli belirlenimleri ve yaşanmış deneyimleri, algı nesnesini ve kavramı bir anda aktarmak için sosyolojik çözümlemeyi, etnografik tanımlamayı ve edebi ifadeyi yan yana getiren üç metinden meydana getirilmiştir. Kısacası kitap, çağdaş siyah Amerikan gettosunda boksu bedensel bir zanaat olarak şekillendiren toplumsal ve duyusal mantığı aynı hareketle *göstermeyi ve kanıtlamayı* amaçlamaktadır.

İlk metin, ringe bağlayan dalgalı ilişkiler çilesini açıyor ve Erkekçe Sanatın, boksörün varoluşunun tüm parametrelerini sabırla bir bir yeniden ayarlayan örtük ve mimetik bir pedagoji temelinde, pratik ve kolektif bir tarzda gerçekleştirilen algısal, duygusal, zihinsel ve atletik bir dönüşüm çalışması olarak aşılanmasının şifrelerini çözüyor. Woodlawn Kulübü'ne katılmamdan bir yıl sonra, 1989 yazı sırasında, bir dövüş seansı sırasında burnumun kırılması, beni ilerlemekte olan çıraklığıma düşünümsel bir geri dönüş yapmaya elverişli bir hareketsizlik dönemine mecbur bırakınca yazılmış bir makaleye dayanıyor.[10] Bu erken yazma çabasını, yazılmakta olan başka bir kitabın[11] teması

---

[9] Ekolojik yanılsama için bkz. Aaron Cicourel, "Interviews, Surveys, and the problem of Ecological Validity", *The American Sociologist* 17, 1 (Şubat 1982): 11-20 ve benzer yöntembilimsel uyarılar için bkz. Howard Becker, "Studying Practioners of Vice and Crime", *Pathways to data* içinde, ed. William Habenstein (Chicago: Aldine, 1970), 30-49.

[10] Loïc Wacquant, "Corps et âme: notes ethnographiques d'un apprenti-boxeur", *Actes de la recherche en sciences sociales* 80 (Kasım 1989): 33-67. Bu makaleyi yazarken spor salonunun ne derece bir "stratejik araştırma yeri" (Merton böyle derdi) oluşturduğunu anladım ve boksörün zanaatını, gettoda toplumsal hayat araştırmalarıma paralel ikinci bir inceleme nesnesi yapmaya karar verdim.

[11] *The Passion of the Pugilist,* diğer konuların yanısıra, boksörlük mesleğinin

olan boksörün "imalatı"nın kapsamlı bir çözümlemesine giriş olarak, özellikle de yoğun olarak işin içine daldığım fazladan iki yıldan ortaya çıkan daha sonraki çalışmaların sonuçlarını da ekleyerek tamamen yeniden gözden geçirme arzusuna direnmek zorunda kaldım. Bunun yerine, verileri zenginleştirmeye, arka perdeyi derinleştirmeye ve bütünsel ekonomilerini koruyarak özgün çözümlemeleri berraklaştırmaya gayret ettim. Çünkü çömez bir sosyoloğun metninin ampirik boşluklarının ve analitik yarı-naifliklerinin iyi yanının, okuyucuya kendisini bir boksörün yerine daha iyi koyabilmesine yardım edebilecek etnografik bir tazelik ve samimi bir ton olduğuna karar verdim.

Bu kitabın, ilk taslağı 1993 yılında çıkarılan ve yedi yıl sonra, daha önce yapılmış ses ve görüntü kayıtlarının yardımıyla gözden geçirilen ve tamamlanan ikinci bölümü, Chicago'nun güney ucundaki bir işçi mahallesindeki bir birahanede yapılacak dövüşle sonlanan bir günü, sabahın erken saatlerinde salonda resmî tartılma için hazırlıklardan, gecenin geç saatlerinde, dövüş sonrası eğlencelerden dönüşe kadar, en ince ayrıntısıyla tanımlamaktadır. Zaman, yer ve eylem birliği, ilk metnin mecburen ayırdığı toplumsal malzemelerin karşılıklı geçişmesini resmetmeyi olanaklı kılmıştır: çıkar ve arzu, şefkat ve sömürü, erkeksi ve kadınsı, uhrevi ve dünyevi, perhiz ve haz, rutin ve beklenmeyen, eril namus kanunu ve maddi zorunlulukların kaba ihtarları.

Eğer tenakuzun [oksimoronun] sınırlarında bir ifade kullanmama izin verirseniz, bu kitabın üçüncü bölümü, "sosyolojik bir novella"dır. Michel Le Bris'nin isteği üzerine, Fransız edebiyat dergisi *Gulliver*'in[12] "Sporu Yazmak" konulu özel bir sayısı için yazılmıştır. Bu bölüm, yazarın 1990 Chicago Altın Eldivenler'deki, Ortabatının en büyük amatör turnuvasındaki performansı için hazırlıklarını, sosyolojik inşa çalışmasının ferasetini ve sonuçlarını saklı tutarak izlerini silmeyi amaçlayan bir anlatım tarzında (o kadar ki Le Bris, önsözünde yanılıp bunun "sosyolojinin tamamen askıya alındığı bir anlatı olduğuna kefil olmuştur) adım adım izler.[13] Genellikle birbirinden gü-

---

toplumsal doğuşundaki arzu ve tahakküm diyalektiğine, yumruk ekonomisinin yapısına ve işleyişine, erkeksi annelik olarak antrenörlük işine, kadınlar ve cinsellik hakkındaki yerli inanışlara ve homoerotik erkekleştirme ayini olarak ring karşılaşmasına daha derinlemesine eğilecektir.

[12] Loïc Wacquant, "Busy' Louis aux Golden Gloves", *Gulliver* 6, (Nisan-Haziran 1991): 12-33.

[13] Bu metin, sosyal bilimlerde yazma ve sosyolojiyle kurgu arasındaki fark

venli bir şekilde ayrı tutulan bu türlerin, sosyolojinin, (terimin kesin anlamıyla) etnografyanın ve novellanın harmanlanması, okurların yumruklarla ilgili meseleleri "somut olarak, olduğu gibi" kavramalarına, "mekanikte kütleleri ve sistemleri ya da denizde ahtapotları ve incir şakayıklarını gördüğümüz gibi" görmelerine olanak vermeyi amaçlamaktadır –"Çok sayıda insanı, hareket halindeki güçleri ve çevreleriyle duyguları arasında salınanları görürüz".[14]

Kapanışta, bu araştırmayı mümkün kılan ana etkenleri işaret etmek öğretici olur; bunlardan en önemlisi, hiç kuşkusuz benim sahaya girişimin "oportünist" niteliğidir.[15] Aslına bakılırsa, boks kulübüne yumrukların dünyasını neşter altına yatırmak için girmedim. Esas niyetim, salonu, gettoya açılan bir "pencere" olarak kullanmak; böylece mahalledeki genç erkeklerin toplumsal stratejilerini gözlemlemekti –başlangıçtaki inceleme nesnem buydu– ve ancak onaltı ay düzenli olarak gidip geldikten ve Boys Kulübü'nün *bona fide*[16] bir üyesi olarak taltif edildikten sonradır ki, ilgili kişilerin de onayıyla, boksörlük zanaatını kendi başına bir inceleme nesnesi yapmaya karar verdim. Hiç kuşku yok ki, eğer salonu inceleme maksadıyla yazılsaydım ve bunu da söyleseydim, Woodlawn müdavimlerinin güvenini kazanamaz ve işbirliklerinden faydalanamazdım; çünkü tam da bu niyet, söz konusu toplumsal ve simgesel sistemdeki statümü ve rolümü geri dönülemez bir şekilde değiştirirdi.

Üstelik, Fransa'nın güneyindeki Languedoc bölgesinde geçen ergenlik çağım boyunca birçok rekabet sporu yapma şansım olmuştu (futbol, basketbol, rugby, tenis) böylece Boys Kulübü'ne girdiğim sırada elimin altında yumrukların ateşle imtihanından başarıyla geçmemi sağlamak için kaçınılmaz olduğu anlaşılan küçük bir spor yapma sermayesi vardı. Coğrafyanın tesadüfleri de, uluslararası statüde bir hocanın demir yumruğuyla yönetilen ve 1977'deki açılışından beri

---

sorununu, son on yılda antropologları çok ilgilendirmiş olan bir sorunu pratik terimlerle ortaya koymaktadır. Bu makale, yayımlandıktan kısa bir süre sonra "romanım" için... Paris'in önde gelen yayınevlerinden birinden bir teklif almamı sağlamıştır.

[14] Marcel Mauss, "Essai sur le don. Forme et raisons de l'échange dans les sociétés archaïque", *Sociologie et anthropologie* içinde, (Paris: Presses Universitaires de France, 1950, ilk baskısı 1925) çeviri bana ait. *The Gift* (New York: Norton, 1990), 80.

[15] Jeffrey M. Rierner, "Varieties of Oportunistic Research", *Urban Life* 4-5 (Ocak 1977): 467-77.

[16] Hakiki —*çev. notu.*

şehirde gıpta edilen bir üne sahip "gelenekçi" bir salona yazılmamı sağladı; böylece yetkin antrenörlerle ve dövüşçülerle temas halinde, sanatın kurallarına göre nasıl boks yapıldığını öğrenebildim.[17] Çıraklığımı, şehrin Park ilçesinin yönettiği anomik salonlarından birinde yapsaydım, herhalde gayretimi sürdüremezdim ve daha da kötüsü, feci hasarlı çıkabilirdim.

Yazıldığım sırada ve orada olduğum sürenin çoğunda, kulübün tek beyaz üyesi olmak 'dahil olmamda' ciddi bir engel oluşturabilirdi ve böylece boksörlerin toplumsal dünyasına nüfuz etme kapasitemi zedeleyebilirdi; eğer bunu telafi eden üç etkenin birleşik eylemi olmasaydı. İlk olarak, yumrukların kültürünün eşitlikçi ahlakı ve altı çizilen renk körlüğü o derece ki, herkes, ortak disipline itaat etmeyi ve ringde "bedelini ödemeyi" kabul ettiği taktirde tamamen kabul görür. Üstelik benim Fransız tabiyetim, Amerika'da beyazlarla siyahları karşı karşıya getiren sömürü, hor görme, yanlış anlama ve karşılıklı güvensizlik ilişkilerinin yapısı açısından bir tür konumsal dışarıdanlık sağladı. Fransa'nın, Afrikalı-Amerikalı nüfusta, iki dünya savaşında askerlerinin hoş karşılanmasına (hayatlarında ilk kez, kast dışından gibi değil de insan gibi muamele görmelerine)[18] bağlı olarak sahip olduğu tarihsel sempati sermayesinden ve çok basit bir olgudan daha faydalandım: ortalama beyaz bir Amerikalının tüm iyi niyetine rağmen sürekli olarak, iki topluluk arasındaki geçilmez sınırı gösteren *hexis*'ine[19] sahip değildim. Woodlawn'daki yardımcı antrenör Eddie

---

[17] Woodlawn salonu, o sırada Illinois eyaletinde resmî olarak kayıtlı bulunan 52 boks kulübünden ve Chicago'daki dört profesyonel dedikleri salondan (yani ipler arasındaki performansları için para alan "pro" boksörlerle her salonda bulunan amatörlerin bir arada antrenman yaptığı salonlardan) biriydi. 1980'lerde Chicago'nun önde gelen boksörlerinin yolu şu ya da bu şekilde Woodlawn'dan geçmişti ve salon, kapanana kadar, bölgedeki boks turnuvaları için başlıca dövüşçü kaynağıydı. Hyde Park-Kenwood'un iyi mahallelerinde –burası güney kesimindeki siyahi yoksulluk okyanusunun ortasında kaybolmuş bir beyaz refah adasıydı– salondan birkaç kilometre uzakta bir evi olan Muhammed Ali, ipler arasındaki kariyerinden sonra, buraya gelirdi; onun her ortaya çıkışı mahallede bayram havası yaratırdı.

[18] Siyahi Amerikalıların Fransa'ya "tarihsel sevgileri" ve Birleşik Devletler'de şiddetle bastırılan ırklar arası karışma deneyiminin yaşanmışlıktaki kökleri için bkz. Tyler Stovall, *Paris Noir: African Americans in the City of Light* (Boston: Houghton-Mifflin, 1998).

[19] *Hexis*: Aristoteles bu kelimeyi "alışkanlıkla edinilen yetenek" anlamında kullanır. Skolastikler bu terimi Latinceye *habitus* olarak çevirmişlerdir. Ha-

şöyle açıklıyor:

> Sana saygım var Louie, çünkü salona geliyosun[20] ve çocuklardan biri gibisin ve salonda herkesin yaptığını yapıyosun... Biz siyahlarla bunu yapan pek fazla beyaz[21] yok...
>
> Karım ve ben Hyde Park'ta [Chicago Üniversitesi'nin bulunduğu mahalle, o sırada sakinlerinin %80'i beyazdı] beş yıldır yaşıyoruz ve hiçbir beyazla tanışmadık, hiç. Sokakta sana yaklaştıklarında korkarak bakarlar, sanki üstlerine falan atlıycan. Ondan, karımla ben Hyde Park'ta hiçbir beyazla konuşmadık. [Duygulandığı için sesi tizleşiyor ve konuşması hızlanıyor] Yanlarına yaklaşırsan ve konuşmaya çalışırsan, beyazların çoğu geri geri kaçar ve *sana sanki burnunda halka falan varmış gibi bakar, annadın mı.* Sana bakakalır ve [gözlerini hiddetle devirip] bi' yanlış olduğunu anlarsın. Ama sen ööle yapmıyon, salonda çok rahatsın ve bizimle dövüşlere geldiğinde...
>
> Ulan öyle rahatsın ki gören beyaz demez. [Kız arkadaşın] Liz'le senin siyah olmadığınız *bi' konuşmanızdan bi' de tabii senin Fransız olmandan anlaşılıyo.* Ama salona geliyosun, aşağıda bizim çocuklarla konuşuyosun, diğerleri gibi davranıyosun. Bizimle olduğun için kasmıyosun ve endişelenmiyosun. Rahatsın, bizim çocuklarla takılıyosun ve onlar da senden hoşlanıyo... Bak, ben bana saygı duyana saygı duyarım. Sana saygı duymam ondan. Louie, *sen aşağıdaki takımdansın.* Benim işyerindeki birine anlatıyodum, "Dövüşen Fransız bizim takımda" diye! [hoşuna gittiği açıkça görülüyor] Evvet, sen de herkes gibi salonun bi' parçasısın.[22]

Nihayet, alanın gereklerine tamamen teslim olmam[23] ve özellikle de

---

bitus, Bourdieu sosyolojisinin anahtar kavramlarından biridir —*çev. notu.*

[20] Wacquant, siyahların gündelik dildeki söyleyiş ve telaffuzlarını vurgulayacak bir yazım kullanıyor. Türkçedeki karşılığını belli bir lehçeyle sabitlememek için çoğu kez 'r' harfinin yuvarlanmasına başvurduk —*çev. notu.*

[21] Kullandığı kelime "Caucasian", Amerika'da beyaz ırktan gelenlerin tümünü nitelemektedir —*çev. notu.*

[22] Aynı Eddie, ben Noel için Fransa'ya gidip geldikten sonra, müdavimlerin önünde yüksek sesle beni işaret ederek şöyle söyledi: "Hey Louie, ailene salonda profesyonel boksörlerle çalıştığını söyledin mi? *Bizden biri* olduğunu, *sana siyahmışsın gibi davrandığımızı* söyledin mi?"

[23] Kurt Wolf, etnografyada "teslim olma" kavramını, "bir kişinin edinilmiş mefhumlarını askıya aldığı, her şeyin uygun olduğu, özdeşleşme ve zarar görme riskini içeren tam bir dahil oluş" olarak tanımlar. Kurt Wolf, "Sur-

düzenli olarak onlarla birlikte eldiven giymem, kulüp arkadaşlarımın saygısını kazanmamı sağladı. Bana "birader Louie" diye hitap etmeleri ve aylar içinde bana taktıkları sevimli takma isimler de bunun kanıtıydı: ring lakabım "İşlek Louie", ama aynı zamanda "Kötü çocuk", "Fransız Bombacı", (yumruk gücüne değil de dans kabiliyetime gönderme yapan) "Fransız Çekici [Hammer]" ve "Siyah Fransız". Salon dışında, hayatlarını yöneten özel ve kamusal bürokrasiye çeşitli müdahalelerle ve yardımlarla sunulan günübirlik dayanışma işaretlerinin yanı sıra, eriştirilmemi, Altın Eldivenler'e katılmaya kadar vardırmam da, kulüpteki statümü oluşturmama ve ipler arasındaki resmî performansımdan sonra beni kendiliklerinden "DeeDee'nin oğlanlardan biri" olarak kabul eden diğer salonlardan sporcuların ve antrenörlerin gözlerinde meşruiyetimi mühürlememe büyük katkı sağladı.

---

render and Community Study: The Study of Loma", *Reflections on Community Studies* içinde, ed. Arthur J. Vidichand Joseph Bensman (New York: Wiley, 1964), 233-263, özellikle 238-240. Aynı zamanda bkz. Hortense Powdermaker, *Stranger and Friend: The Way of an Anthropologist* New York: Norton, 1966), özellikler s. 287-296.

Antrenmanda kullanılan malzemeler.

Sokak ve Ring

Katoliklik gibi kurumlaşmış bir dinin ne olduğu, onu destekleyen örgütün, bu örnekte Roma Katolikliğinin yapısı ve işleyişi incelenmeden nasıl anlaşılamazsa, çağdaş Amerikan toplumunda boksun –en azından toplumsal uzamın, sürekli olarak kaçınılmaz ve muhakkak kaderi ilan edilen bir tükenişe meydan okumaya devam ettiği alt bölgelerinde– kökleri ve anlamı da, yumruklar evreninin dinamosu ve gizli cihazı olan antrenman salonunun içinde ve etrafında örülen simgesel ve toplumsal ilişkilerin dokusu yoklanmadan aydınlatılamaz.

Bir spor salonu, yerin doğasına aşina olsa bile bir dış gözlemciye kendini hemen göstermeyen işlevler ve temsiller yüklenen karmaşık ve çok anlamlı bir kurumdur. Oysa yüzeyde, bir boks salonundan daha sıradan ve daha aşikâr ne olabilir? Temsillerini idare eden sabitler de öyle güçlüdür ki, bugün Amerika'da herhangi bir spor salonunu tanımlamak için, George Plimpton tarafından yazılan, 50'lerde New York'taki ünlü Stillman'in Salonu tarifi kelimesi kelimesine alınabilir:

> Karanlık bir merdiven, daha çok bir kalyonun ambarına benzeyen depo gibi loş bir odaya inen bir merdiven. İnsan, gözü alışmadan önce sesi duyuyor: atlanan iplerin sürtünme sesi, hız torbalarının takırtısı, sallandıkça zincirleri gıcırdayan ağır deri torbaların tok sesi, spor ayakkabıların ringlerin (iki tane ring vardı) bezindeki boğuk sesi, burunlarından nefes alan dövüşçülerin burun çekişleri ve üç dakikada bir, ring çanının keskin çınlaması. Atmosfer, ufunetli bir yabanıl orman alacakaranlığını akla getiriyor.[1]

[1] George Plimpton, *Shadowbox* (New York: Putnam, 1977), 38. Bu tarif, Birleşik Devletler'in ve sanayileşmiş ülkelerin çoğunun kentleri için geçerlidir: Dünyanın her yerindeki boks salonları aşağı yukarı aynı terkiptedir ve o kadar çok benzerler ki birini diğeriyle karıştırabilirsiniz. Bu, örneğin Kuzey California'daki karanlık New Oakland Boks Kulübü'yle diğerleri karşılaştırıldığında çok daha görünür hale gelir: Detroit'teki meşhur Kronk Salonu

Göreceğimiz gibi salon, dövüşçünün kendisini şekillendirdiği demirci ocağıdır; ringde karşılaşmaya sokmaya hazırlandığı beden-silahının ve kalkanının imal edildiği atölyedir; incelikle biraraya getirildiklerinde yetkin bir dövüşçüyü oluşturan teknik becerilerin ve stratejik bilginin bilendiği potadır; dövüş arzusu ve nihayet onsuz hiç kimsenin kendisini ipler arasında çok uzun süre riske atmayacağı yerli değerlerin geçerliliğine duyulan ortak inancın alevinin harlandığı fırındır. Ancak boks ringi bundan ibaret değildir ve görünürdeki teknik misyonu –belirli bir spor uzmanlığını aktarmak– Erkekçe Sanatın pleb usulü erkeklik tapınmasında buluşmaya gelenler için doldurduğu dövüş dışı işlevleri gizlememelidir. Her şeyin ötesinde, salon sokaktan korur ve mahallenin güvensizliği ile günlük hayatın baskıları karşısında bir tampon vazifesi görür. Kişiye, tıpkı bir tapınağın en kutsal yeri gibi, herkes tarafından terkedilmiş ve hor görülmüş olan bu yerde, sokak ekonomisinin ve kültürünün bu karanlık gettoda tuzağa düşmüş genç erkekler için el altında bulundurduğu efsunlardan ve tam anlamıyla sıradan bir hayatın sıradan sefaletinden kaçıp kendisi gibilerle birlikte sığınabileceği kapalı ve korunaklı, kayırılmış bir mekân sunar. Salon aynı zamanda terimin Durkheimcı anlamıyla bir ahlak okuludur,[2] yani disiplin ruhunu, gruba bağlılığı, kendisi için olduğu kadar başkalarına da saygıyı ve dövüş istidadının tomurcuklanması için vazgeçilmez olan irade özerkliğini üretmek için tasarlanmış bir makinedir. Nihayet, boks salonu, bedensel rutin, macera, erkeklik onuru ve saygınlığın birbirine dolandığı hususi bir duyusal ve duygusal evrene köprü oluşturması bakımından bir

---

tasvirleri Ralph Wiley, *Serenity: A Boxing Memoir* (New York: Holt, 1989), 28, 29 ve 153-166; Doğu Harlem'deki Rosario Gym: William Plummer, *Buttercups and Strong Boys: A Sojourn at the Golden Gloves* (New York, Viking Books, 1989), 51-85; Toronto'nun banliyösündeki Cabbagetown Boks Salonu: Stephen Brunt, *Mean Business: The Rise and Fall of Shawn O'Sullivan* (Markham, Canada: Penguin Books, 1987), 43-69. Fotoğrafçı Martine Barrat'ın kitabı, *Do or Die* (New York Viking Books, Martin Scorcese'nin önsözüyle, 1993) Ronald Friend'ın Stilman Salonu'nun altın çağını tasvir ettiği, *Corner Men: Great Boxing Trainers* (Newyork: Four Walls Eight Windows, 1991, 32-53) adlı kitabındaki ışıklı portrenin uyandırdığı atmosferin New York'ta bir boks salonundaki sadık bir görsel tasvirini ortaya koyar.

[2] Émile Durkheim, *l'Éducation morale* (Paris: Presses Universitaires de France, 1963, ilk baskı 1902-3, çeviri, *Moral Education: A Study in the Theory and Application of the Sociology of Education* (New York: Free Press of Glencoe, 1961).

gündelik hayatın sıradanlıktan çıkması vektörüdür. Dövüşçü "hayat programı"nın manastırvari, hatta nedamet getirici niteliği, bireyi kendi meydan okuma arenası haline getirir ve onun kendini keşfetmeye, daha doğrusu kendisini üretmeye davet eder. Salona üyelik, boksöre kendisini kalabalığın anonimliğinden çıkmaya, böylece yerel toplumun onayını ve hayranlığını kazanmaya olanak sağlayan bir eril kardeşliğe kabul edilmenin elle tutulur işaretidir.

Salonun bu farklı veçhelerini algılamak ve kendisini onun himayesi altına sokanların elde ettikleri korunma ve faydaları saptamak için, gündelik işlerin yerine getirilmesi sırasında Erkekçe Sanatın meçhul piyadesini izlemek ve kendinizi onlarla birlikte, kimliklerini damgalayan ve durumlarını tanımlayan, aynı zamanda hem bedensel hem zihinsel olan haşin bir sıkıdüzene tabi kılmak hem yeterli hem gereklidir. Zanaatın temellerine giriş yaptığım ve boksörlerle ve antrenörlerle yakın arkadaşlıklar geliştirdiğim için ödül dövüşçülüğü kariyerlerinin toplumsal doğuşunu ve gelişimini *in vivo*[3] gözlemleyebildiğim Woodlawn Boys Kulübü'nde, Chicago'nun siyah gettosunda bir salonda üç yıl boyunca yaptığım buydu.

Bu kitabın gelişme halindeki çıraklık deneyimi konusunda bir düşünüm içeren birinci bölümü üçlü bir amaca yöneliktir. Bunlardan ilki, son derece dağınık temsillere konu olduğundan neredeyse tamamen bilinmez bir toplumsal evrene yoğun katılım ve doğrudan gözlem yoluyla üretilen ayrıntılı ve kesin etnografik verilere katkıda bulunmaktır. Daha sonra bu belgesel teşekkül temelinde, günümüzde siyah Amerikan gettosunda uygulandığı şekliyle boksun özgül etkinlikler karmaşıklığını düzenleyen ilkelerden bazılarını, antrenman salonunun, sokak ve ringi birbirine bağlayan, birbirine dolanmış bağlılık ve düşmanlıktan oluşan eşit iki parçalı ilişki yoluyla gerçekleştirdiği, şiddetin toplumsal örgütlenmesinin altını çizerek açığa çıkaracağım. Nihayet *bedenin hem yer hem araç hem hedef olduğu* bir pratiğe başlangıcın bir çözümlemesini tasarlayacağım; yani amacım, sporların en "barbar"ı olarak ün salmış, çoğu kez övülen ve yerilen, hor görülen ve takdis edilen[4] bu sporu savunmak ya da mahkûm

---

[3] *in vivo*: (Lat.) Yaşayan varlıkta —*çev. notu*.

[4] Binlerce alıntı arasından bir tanesi: "Boksun çok sayıda yetenekli yönetmene ve yazara ilham veren spor olması tesadüf değil. O, uygarlığımızda bir arkaizm, izin verilen son barbarlıklardan biri, hâlâ karanlık yanımızı yansıtmamıza izin veren son ayna" (Guy Lagorce, "Mort dans l'après-midi", *L'Express Magazine*, 17 Mart 1989, Fildişi Sahili'nde boksör David Thio'nun

etmek değil; daha ziyade özellikle de aşılanmasının özgül mantığının ne olduğunu ve bize herhangi bir pratiğin mantığı hakkında ne öğretebileceğini düşündürmek.[5]

Bu başlangıcın ilk derslerini öncelemek için *dövüşçü habitusu* olarak adlandırabileceğimiz şeyin, yani yetkin bir boksörü tanımlayan bedensel ve zihinsel özgül bir dizi şemanın üretiminin iki taraflı bir çatışkı üzerine kurulu olduğunu söyleyeceğim. Bunlardan ilki, boksun doğa ile kültür arasında bir sınır çizgisi üzerinde bulunuyormuş gibi görünen bir etkinlik olması olgusundan kaynaklanmaktadır. Bu etkinlik, bir tür ampirik olarak kısıtlanmış pratik olmasına rağmen, iletimi tamamen pratik halde, bir teorinin aracılığına başvurmadan, büyük ölçüde örtük ve çok az kodlanmış bir pedagoji temelinde gerçekleştirilen, bedenin ve zamanın istisnai derecede karmaşık, yarı rasyonel yönetimini gerektirir. En azından görünürdeki ikinci çelişki buradan kaynaklanır: Boks, fiziksel olarak yalnız bir dövüşçünün bedenini ortaya koyması –ve tehlikeye atması– bakımından şüphesiz tüm sporlar arasında en bireysel olanıdır; ancak iyi bir çıraklık dönemi özünde kolektif bir çalışmadan geçer çünkü oyuna inanmayı gerektirir; tıpkı Ludwig Wittgenstein'a göre tüm "dil oyunları"nın, döngüsel bir süreçte tanımladıkları grup aracılığıyla doğması ve sürmesi gibi. Başka bir deyişle, yetkin bir dövüşçüyü oluşturan yatkınlıklar, Marcel Mauss'a göre herhangi bir "beden tekniği" gibi "*kolektif pratik aklın* ve bireyin işidir".[6]

Son olarak, bir boksör olmak, adım adım ilerleyerek aşılama yo-

---

ringde ölümü hakkındaki yazısı). Erkekçe Sanata bir methiye için bkz. George Peters, *Pleins feux sur les rings*, (Paris: la Table Ronde, 1970), özellikle s. 199-220. Amerika Birleşik Devletleri'nde ödül dövüşçülüğünün dehşetle mahküm edilmesi ile hayranlıkla tapınılması arasındaki diyalektiğin bir yeniden değerlendirmesi Jeffrey Sammons'un müthiş tarihsel incelemesinde bulunabilir: *Beyond the Ring: The Role of Boxing in American Society* (Urbana ve Chicago: The University of Illinois Press, 1988).

[5] Pierre Bourdieu'ye göre, "spor, dansla birlikte, teori ve pratik ve aynı zamanda dil ve beden arasındaki ilişkiler sorununun en üst düzeyde kesinlikle ortaya çıktığı yerlerden biridir... Bedensel bir pratiğin öğretilmesi, çok önemli bir dizi teorik sorunun ortaya konmasını sağlar; çünkü sosyal bilimler büyük çoğunlukla bilinç düzeyinin altında üretilen davranışları kuramsallaştırmaya çalışır. ("Programme for a Sociology of Sport", *in Other Words* içinde, İkinci Bölüm, Cambridge: Polity Press, 1990 [1987], 166.)

[6] Marcel Mauss, "Les Techniques du corps", *Sociologie et Anthropologie* içinde, (Paris: Presses Universitaires de France, 1950, ilk baskı 1936).

luyla bedensel ile ruhsal olan arasındaki, atletik becerilere dair olan ile ahlaki yeterlikler ve iradeye ait olan arasındaki ayrımı silecek kadar birbirinin içine geçmiş bir dizi bedensel mekanizma ve zihinsel şemayı kendine mal etmektir. Boksör, akıl ve tutku arasındaki sınırları silen, eylem ile temsil arasındaki karşıtlığı geçersiz kılarak ve bunu yaparken kabul görmüş toplumsal eylem teorilerinin vurguladığı bireysel ile kolektif arasındaki çatışkıyı *in actu*[7] aşan *canlı bir dişliler sistemidir.* Burada yine "toplumsal otorite tarafından ve onun için biraraya getirilen [...] bir bireyin hayatında ya da bir toplumun tarihinde az çok eski ya da az çok bildik bir dizi edimin fizyo-psikososyolojik tertibatından" söz eden Marcel Mauss'a katılıyorum.[8]

BİR DÜZEN VE ERDEM ADASI

Boksun görece kapalı dünyası, demir attığı insani ve çevresel bağlamın ve bu bağlamın taşıyıcısı olduğu toplumsal olasılıkların dışında anlaşılamaz. Aslında spor salonu, kendisini mahallenin ve gettonun gaddar gerçeklerine yönelik *karşıtlık ile ortakyaşamın ikili ilişkisinde* tanımlar. Tıpkı potansiyel bir kaçış yolu oluşturduğu iki akraba kariyer olan bir çeteye katılmak ya da sokak suçlarına karışmak gibi,[9] spor salonuna üye olmak da tam toplumsal anlamını, toplumsal yeniden üretim araçlarının yerel sistemi tarafından, yani devlet okulları, niteliksizleştirilmiş işgücü piyasası ve sokağın yırtıcı iktisadını oluşturan etkinliklerin ve ağların arz ettiği ya da men ettiği yaşam şansları yapısı bakımından edinebilir. Bu nedenle, cüret edip salona girişmeden önce, Woodlawn Mahallesi'nin ve yakın tarihindeki evriminin portresini kaba fırça darbeleriyle çizmek kaçınılmazdır. Bu Afrikalı-Amerikalı topluluk, Chicago'nun Güney Yakası gettosunun en mahrum kesimi olmaktan çok uzaktır: Şehri oluşturan 77 "Topluluk Alanı"[10] arasında, yoksulluk ölçeğinde sadece 13. sıradadır. Yine

---

[7] *in actu*: (Lat.) Fiiliyatta —*çev. notu.*

[8] *A.g.e.*, 383.

[9] Martin Sánchez-Jankowski, *Islands in the Street: Gangs in Urban American Society* (Berkeley: University of California Press, 1991); Mercer Sullivan, *"Getting Paid": Youth, Crime, and Work in the Inner City* (Ithaca: Cornell University Press, 1989); and Philippe Bourgois, *In Search of Respect: Selling Crack in El Barrio* (Cambridge: Cambridge University Press, 1995).

[10] "Topluluk alanı" diye çevirdiğimiz "Community Areas", Chicago Üniversitesi'nin 1920'lerdeki çalışmalarında şehir üzerinde yaptıkları bir bölümle-

de neredeyse yarım yüzyıllık sürekli bir bozulma ve artan ırksal ve iktisadi ayırım sonrasında can çekişen bir toplumsal ve kentsel dokunun ilgi çekici gösterisine sahne olur.[11]

Woodlawn, İkinci Dünya Savaşı'nın ertesinde sabit ve müreffeh bir beyaz mahallesiydi; kuzey sınırını oluşturan Hyde Park'ın (Chicago Üniversitesi'nin müstahkem mevkii) bir uydusuydu ve yoğun bir iş bölgesine ve etkin bir emlak piyasasına sahip olmakla övünürdü. 63. Cadde ile Cottage Grove Bulvarı arasındaki kavşak, şehirdekilerin en canlısıydı ve bu iki işlek cadde üzerinde sıralanmış sayısız dükkân, lokanta, sinema ve caz kulübü önünden sıra sıra insanlar geçerdi. Otuz yıl sonra mahalle, Chicago'nun "Siyah Metropolisi'nin düşüşünü simgeleyen, nüfusun en marjinalleşmiş kesimlerinin yoğunlaştığı, büyük bir yoksulluk ve çaresizlik bölgesine dönüşmüştü. 1950 ila 1980 yılları arasında, mahalle sakinlerinin sayısı, 81.000'den 36.000'e düşerken nüfusun ırksal tertibinde siyahların yüzdesi 38'den 96'ya çıktı. (Bu süre zarfında, beyazların sayısı 50.000'den binin de altına düşüyordu.) Güney eyaletlerinden gelen Afrikalı-Amerikalı göçmen akışındaki kabarma, beyazların yoğun bir biçimde bu bölgeden hurucunu[12] tetikledi; bunun ardından da (yine aynı derecede ayırıma uğradığı görülecek olan) kendi çevresel mahallelerini bulmak için gettonun kalbine akan siyah orta sınıfın dışarıya göçü geldi.[13] Şehrin 1950'lerdeki "kentsel yenileme" politikasının –ki yerel olarak "Zenci nakletme" olarak biliniyordu– ve 1960'lardaki "çete savaşlarının" güçlendirdiği ve şiddetlendirdiği bu demografik sarsıntı, rekor işsizlik ve okulsuzlaşma düzeyleriyle birleşerek, yerel kurumlarda, Woodlawn'un iktisadi bir çöle ve toplumsal bir arafa dönüşümünü

---

medir. Şehir planlamacılığı açısından anlamlı mekânsal birimler olduğu varsayılan, belli bir ölçüde toplumsal tutarlılık içermelerine göre ayrılmış bu bölgeler, geçmişteki yapılarını korumasalar da değişimi gözlemlemek için kullanılabilmektedir —*çev. notu.*

[11] Bu alanların 27'sinden 25'i, yani neredeyse hepsi, Afrikalı-Amerikalı ve Latinodur; nüfusun beşte birinden fazlası, resmî "yoksulluk sınırı"nın altında yaşar. Karşılaştırma için, Chicago'nun siyah gettosunu oluşturan mahallelerdeki hızlanan bozulmanın kısa ve öz sosyografyasına bkz. Loïc Wacquant ve William Julius Wilson, "The Cost of Racial and Class Exclusion in the Inner City", *Annals of the American Academy of Political and Social Science* 501 (Ocak 1989): 8-28.

[12] Huruç; *exodus*; çıkış —*çev. notu.*

[13] Arnold R. Hirsch, *Making of the Second Ghetto: Race and Housing in Chicago, 1940-1960*, (Cambridge: Cambridge University Press, 1983).

tamamlayan bir krize yol açtı.

Woodlawn sakinlerine musallat olan toplumsal-iktisadi meşakkat ve hassasiyetin bir ölçüsünü veren birkaç ampirik gösterge var.[14] 1980 nüfus sayımına göre, ailelerin üçte biri federal yoksulluk sınırının altında yaşıyordu ve yıllık ortalama hane geliri olan 10.500 dolar, şehir genelindeki rakamın ancak yarısı kadardı. Aile reisinin kadın olarak kaydedildiği hanelerin yüzdesi (on yıl önceki yüzde 34 ile karşılaştırıldığında) yüzde 60'a varmıştı; resmî işsizlik oranı yüzde 20'ydi (on yılda üç katına çıkarak şehir ortalamasını ikiye katlamıştı) ve sekiz haneden birinden de azı kendi evine sahipti. Yetişkin kadınların sadece yüzde 34'ü ve yetişkin erkeklerin yüzde 44'ü bir iş tutmuştu; hanelerin yüzde 61'i kısmen ya da bütünüyle, kamu yardımıyla geçiniyordu. İşgücü içinde, en geniş mesleki kategori, yüzde 31'le din görevliliğiydi; hizmet işlerinde güvenlik personeli ve ev işleri yüzde 22 ile ikinci geliyordu. Yetişkinlerin yüzde 8'inden daha azı üniversite diplomasına sahipti ve mezun olmak için sınav gerekmemesine rağmen yarısı bile ortaöğrenimini tamamlamamıştı. Mahallenin artık tek bir lisesi ya da sineması, kütüphanesi, ya da meslek eğitimi ya da işe yerleştirme olanağı bile yoktu. Dünyanın en ünlü tıbbi yenilik merkezlerinden biri olan Chicago Üniversitesi Hastanesi'nin yanı başında olmasına rağmen Woodlawn'da çocuk ölüm oranı yüzde 3 civarındaydı ve yükseldiği tahmin ediliyordu; bu sayı ulusal ortalamanın üç katıydı ve birçok Üçüncü Dünya ülkesinden fazlaydı.

Chicago şehir merkezindeki diğer kamu kuruluşları gibi yerel okullar da "suç ve yoksulluk tarafından rehin alınmıştı."[15] Sürekli malzeme eksikliği, kalabalık ve sağlığa aykırı tesisler ve niteliksiz ve moralsiz öğretmenler biraraya geldiğinde bu okullar, olası bir tahliyeye kadar öğrencilerin depolandığı gözetim kurumlarına indirgenmiştir; getto kuruluşlarından çoğu üniversiteye hazırlık dersleri bile vermez. Çoğu gencin sokağın yasadışı ekonomisini, yolu işsizliğe ya da

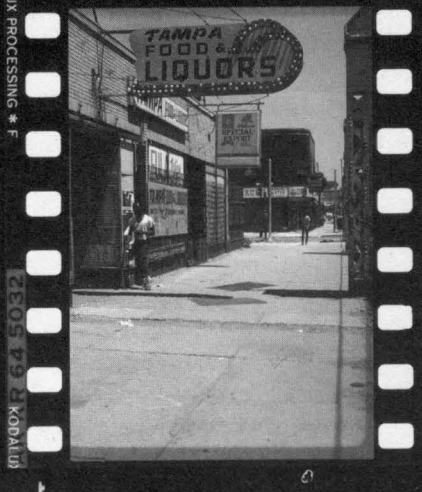
---

[14] Aşağıda yer alan verilerin alındığı kaynak: Chicago Fact Book Consortium, *Local Community Fact Book: Chicago Metropolitan Area* (Chicago: Chicago Review Press, 1984) 114-116. Chicago'nun siyah gettosunun son yarım yüzyılda geçirdiği dönüşümün genişletilmiş bir çözümlemesi için bkz. "The New Urban Color Line: The State and Fate of the Ghetto in Postfordist America", 231-276 *Social Theory and the Politics of Identity* içinde, Craig J. Calhoun (ed.), (Cambridge: Blackwell, 1994), 231-276.

[15] Chicago Tribune, *An American Millstone: An Examination of the Nation's Permanent Underclass* (Chicago: Review Press, 1986), 149.

63. Cadde'deki Woodlawn Boys Kulübü'nün girişi.

Spor salonun bulunduğu caddenin karşı yakasındaki içki dükkânı.

Hyde Park'ın zengin beyaz mahallesinden bir taş atımı mesafedeki viranelik.

hiçbir getirisi olmayan saati dört dolarlık işlere çıkan okuldan daha çekici bulmasına şaşmamak gerekir. Chicago Üniversitesi bir tarafa bırakılacak olursa, dört mil çapında bir alan içinde hiçbir büyük çaplı işveren yoktur.

Diğer Afrikalı-Amerikalı gettolarında olduğu gibi "[Woodlawn'da] hakim kurumlar kiliseler ve içki satan dükkânlardır",[16] bununla birlikte 1960'ların sonunda hâlâ işleyen otuz kadar dinsel kurumdan çoğu kapılarını kapatmıştır. Ülkenin üçüncü büyük metropolünün merkezinden 20 kilometre uzakta, Michigan Gölü kıyılarına yakın bir semtte yıllardır yeni inşaat yapılmaması (binaların yüzde 70'i İkinci Dünya Savaşı'ndan önce yapılmış) ve 1950'de 29.600 birim olan emlak stokunun, (büyük ölçüde 1966-1970 siyah ayaklanmaları sırasındaki çalkantılı dönemde mücrim "sigorta" yangınları salgınına bağlı olarak) 1980'de 15.700'e düşmesi, bu topluluğun Chicago'nun hayatında işgal ettiği marjinal konumu herhangi bir istatistikten daha iyi anlatır.

Woodlawn Boys and Girls Kulübü Spor Salonu, 63. Cadde'de, semtin en çok yıkıma uğramış işlek caddelerinden birindedir. *Chicago Tribune*'den muhabirler, semtin içinde bulunduğu kentsel viraneliği şöyle tanımlıyorlardı:

> Woodlawn'da 63. Cadde'de L'in (yol üzerindeki köprüden geçen tren) altında yürüyün, State Caddesi'nden sonra burası Chicago'nun ikinci en kalabalık alışveriş caddesiydi. Bir Vahşi Batı setindeki hayalet şehir gibi. Kapılar ve pencereler kartonlarla örtülmüş, ama pislik ve çürüme, bir zamanlar burada serpilip büyüyen işyerlerinin isimlerini ancak yarı yarıya örtmüş: bir A&P, Hi-Lo, bir Walgreens, Kimbark sineması, Empire mağazaları, Pershing Oteli, Güneybatı Chicago Bankası.[17]

Aslında sokağın, salonun bulunduğu kesimi, harap olmuş ya da yanmış dükkânlardan oluşan bir koridora indirgenmişti, boş arsalar kırık camlar ve döküntülerle kaplanmış ve kalaslarla çevrili binalar, yüksekteki tren hattının altında çürümeye bırakılmıştı. Hayatta kalan birkaç ticari kuruluş da (her biri en fazla birkaç kişi çalıştıran işlek bir "döviz bürosu", içki satan dükkânlar, ikinci el mobilya ma-

---

[16] Melvin L. Oliver, "The Urban Black community as Network: Toward a Social Network Perspective", *Sociological Quarterly* 29, 4 (Aralık 1988): 623-645.

[17] Chicago Tribune, *American Millstone*, 170.

Salgın işsizlik erkeklerin yarısını aylaklığa mahkûm ediyor.

Asma demiryolu altında, yıkıntılar arasında bir tabela kilisesi ve gençlik kulübünün kalıntıları.

ğazası, bir manav ve bir aile lokantası) demir parmaklıklar arkasında birbiri üzerine yığılmış, farazi müşterilerini bekliyorlardı. Woodlawn Boys Kulübü'nün, bir cenahından 1973'te kapatılmış olan, yalnızca çürümüş sunta levhalarla kaplı ön yüzü ve yağmurdan güneşten solmuş kapı önü tentesi sağlam kalan eski Kimbark sinemasıyla, öteki cenahından, ortasında bir çocuk parkı ve işsiz erkeklerin güneşli günlerde gelip bir "tadımlık" paylaştıkları, tahta perdeyle çevrili bir sundurmanın bulunduğu engebeli bir araziyle çevriliydi. Kulübün hemen arkasında, kırık camları paslı parmaklıklarla örtülü ve metal kapıları ağır kilitlerle kapalı terkedilmiş büyük, kırmızı tuğladan bir bina duruyordu. Salonun boksör girişine açılan bu arka avlunun oluşturduğu gizli yerde çöpler ve el ilanları birikiyordu.

Tabancaların ve diğer silahların alelade görüldüğü, kulübün baş antrenörü DeeDee'ye göre civardaki "herkesin" kendisini savunmak için, cebinde göz yaşartıcı spreyle gezdiği bu amansız mahallede, yankesicilik, soygun, dayak, cinayet ve her türden daha küçük suç günlük rutinin bir parçasıdır ve insanlar arası ilişkileri mahveden ve gündelik hayatın etkinliklerini tahrif eden, dehşet değilse bile yaygın bir korku iklimi yaratmaktadır. Bu şekilde semt sakinleri, şiddete maruz kalma korkusuyla, zırhlı kapıları ve parmaklıklı pencereleri kendilerine siper etmekte, hava karardıktan sonra dışarı çıkmaktan kaçınmakta ve eğer mümkünse halka açık yerlerden ve toplu taşıma araçlarından uzak durmaktadırlar. Yerel Chicago Transit Authority (CTA) tren hattının birçok istasyonunun girişleri kapatılmıştır ve CTA otobüsleri tüm yol boyunca özel polis arabaları tarafından izlenmektedir. Güney Yakası'nın bu bölümünde uyuşturucu kaçakçılığını, haraçları ve fahişeliği kontrol eden, eskiden Çömezler olarak bilinen El Rukn çetesinin zorbalığı önemli güvensizlik kaynaklarından birini oluşturuyor; ancak DeeDee'nin çetenin liderleri arasındaki, salondan eski öğrencileriyle sürdürdüğü kişisel bağlar sayesinde, El Rukn önderleriyle Boys Kulübü arasında gayrı resmî bir karşılıklı saldırmazlık anlaşması var. Salonun yakınlarında oturan on dört yaşındaki bir kulüp üyesi, semtin havasını özetlemek için şu cümleleri kullandı: "Benim kaldığım yer çok da kötü değil. Şu ilerideki ayrı bir mevzu. Demem o ki *hepsi kötü*, bilirsin işte, ama *bu daha da kötü: 'Cinayetkent' oralar.*"

Kulüp, kendisini bu düşmanca çevreden, bir kale gibi koruyor: tüm girişler metal parmaklıklarla ve asma kilitlerle korunuyor; bakımevi ve Headstart merkezinin pencereleri demir kafesler altında; salonun arkasına açılan ağır metal kapının, çekiçle açılabilen ya da

kapanabilen iki kocaman sürgüsü var; ve binayı terkeden son kişinin kurduğu elektronik bir alarm sistemi var. Girişlerin yanında iki beyzbol sopası duruyor: biri bakımevinin ofisinde, diğeri DeeDee'nin masasının altında, istenmeyen misafirlerin saldırısını *manu militari*[18] püskürtmek gerekirse diye.

> Ben ellerimi sararken, Eugene O'Bannon (mesleği postacılık olan bu eski boksör, üzerinde üniformasıyla sık sık DeeDee ile laflamaya gelir) ceketinin cebinden bir göz yaşartıcı sprey çıkarıp bana uzatıyor. "İşte bu karın için, bunu benden ona götür, ona bi' şey olmasını istemeyiz... Bunu herifin suratına tutacaksın ve şuraya basacaksın." Etkisinin nasıl olduğunu soruyorum. "Yüzünü ve gözlerini feci yakar, on dakika kadar hiçbi' şey göremezsin." DeeDee hemen cebinden kendi spreyini çıkarıyor ve ekliyor, "Ben hep yanımda taşırım. Salonda, sokakta, 67.'den sebze almaya gittiğimde, hep yanımdadır." Herkes, kendi teneke kutusunu kullanmak zorunda kaldığı anları anlatıyor. O'Bannon'a teşekkür ediyorum ve onun da hep yanında mı taşıdığını soruyorum. "Genelde evet, ama *şimdi hayır*: Kendiminkini sana verdiğim için çıplak sayılırım. Acele edip eve gitmeliyim, böyle çıplak dolaşamam." Gülüşmeler. [Saha Notları, 13 Aralık 1988]
>
> Laf dönüp dolaşıp şehrin siyah semtlerinin durumuna geliyor. DeeDee ve O'Bannon, etrafı çevreleyen tahrip ve topluluğu saran güvensizlik hakkındaki yorumlarda yarışıyorlar. Yaşlı antrenör, [Güney Yakası gettosundan geçerek Woodlawn'u Loop'a[19] bağlayan] Cottage Grove Avenue otobüsüne hiçbir koşulda binmeyeceğini ve karanlık bastıktan sonra Washington Park yakınlarına asla tabancasız gitmeyeceğini belirtiyor. Kendisi de Woodlawn'un güneyinde, Güney Kıyı'sının ucunda oturuyor ve semtini acımasızca kınıyor: "Her yandan uyuşturucu fışkırıyo, nerdeyse sokakta gördüğün her adamdan mal alabilirsin. Genç serseriler gelir rahatsız eder. Okul yok, iş yok, sokakları arşınla dur, n'apıcak? Ben aldırmam ama orası benim mahallem değil, çok fazla serseri ve düşkün var. Benim ayarımda bir semt değil." Yaşadığı bina, kokain, *crack* ve PCP[20] satış noktası olarak bilinen bir yerdi. [Saha notları, 13 Ağustos 1988]

---

[18] *manu militari*: (Lat.) Askerî güçle; ordu kullanarak —*çev. notu.*

[19] Loop: Chicago'da ve diğer bazı yerlerde şehir merkezinin en eski bölümüne verilen isim —*çev. notu.*

[20] *Crack*: Türkçede "taş" olarak da bilinen bir kokain türevi.
PCP: Phencyclidine, "melek tozu" olarak de bilinen çok güçlü bir halüsinojen —*çev. notu.*

> Bugün Tony salonu hastaneden aradı. Sokakta, salondan çok da uzak olmayan bir yerde, Cottage Grove'un öte yanında rakip çeteden iki kişi tarafından vurulmuş. Şansa, geldiklerini görmüş ve kaçmaya başlamış ama kurşun baldırını delip geçmiş. Topallayarak, terk edilmiş bir binanın arkasına geçmiş ve spor çantasından tabancasını çıkarıp iki saldırgana atış etmeye başlayarak onları geri püskürtmüş. Hastaneden hemen çıkması gerektiğini yoksa gelip kendisini bulabileceklerini söyledi. DeeDee'ye, onu bacağından vurmalarının bir tür uyarı olup olmadığını sordum. "Hadi oradan Louie! Bacağını yaralamak için ateş etmezler, öldürmek için ateş ederler. Tony'nin yanında o silah olmasaydı ve silahını çekmeseydi, onu yakalar ve öldürürlerdi, yani şimdi ölmüş olurdu." [Saha notları, 27 Eylül 1990]

Hulasa semtteki genç erkekler, çok genç yaştan itibaren beden ve sokak şiddetinin en çeşitli ve akla gelmez biçimlerini gerektiren bir dizi yırtıcı davranışa alışıyorlar. DeeDee'nin Mayıs 1989'da söylediği gibi, boksun kesin kontrollü şiddeti, bunun yanında solda sıfır kalır: "Bu sokaklarda hayatta kalmak için sağlam olman lazımdı bi' zamanlar. Şimdiyse burada yaşamak deliliğin dik alası. Etrafta dolaşan onca uyuşturucu ve silahla, sokak ortasında çıldıran adamlarla, deli olmak lazım. Adamlar, otuz yaşına bile gelemiyolar. [Başını inanamıyorum der gibi sallıyor.] Sahi söylüyorum, yaş ortalaması bu, bu semtte onu bile geçemezsin, sayılara bak: Eğer uyuşturucudan ölmezsen, herifin biri kafanı uçurur, şansın varsa hapishaneyi boylarsın. Ha bak, belki orada otuzu geçme şansın olur. Buralar zor yerler, tamam. Kendini nasıl savunacağını bilsen iyi olur. Eğer bela arıyorsan, doğru semte geldin."

Şiddet suçlarına gerçekten de o kadar sık rastlanıyor ki salonun neredeyse bütün üyeleri cinayetlere bizzat şahit olmuşlar ve kendileri de vurulmuş ya da bıçaklanmışlar.[21] Çoğu sokakta kavga etmek zorunda kalarak büyümüşler: bazen her gün, öğle yemeği paralarını kaptırmamak için, ceketleri için, şöhretleri için ya da sadece semt-

[21] Gettoda şiddet suçlarının aşırı artışı ve son yıllarda genç kentli siyahlar üzerindeki yıkıcı etkilerinin tanımlanması ve çözümlenmesi için bkz. Jewelle Taylor Gibbs ve diğ. (ed.), *Young, Black and Male in America: An Endangered Species* (Dover, Mass.: Auburn House, 1988); Darnell F. Hawkings (ed.), *Ethnicity, Race and Crime: Perspectives across Time and Place* (Albany: State University of New York Press, 1995); Joan McCord (ed.), *Violence ant Childhood in the Inner City* (Cambridge: Cambridge University Press, 1997).

lerinde dolaşabilmek için. Butch, ergenliğinden tipik bir sahneyi hatırlıyor: "Tam şu kare blokun orada işler çok sertti, *it dalaşı*. Kötü bir it olmak zorundaydım. Bi' sürü adam toplanır, genç genç herifler paranı almak ve dövmek ister, ya dövüşücen ya taşınacan. Bi' yere gidemezdim, o zaman dövüşmeye başladım." Salonun üyelerinden çoğu, bu şekilde savunma sanatı için sokakta bir ön eğitim almışlardı, zevkten değilse de mecburiyetten. Aslına bakılırsa, aralarından çoğu, boksa dönmüş eski "sokak dövüşçüleri". "*Zaten* daha gençken çok kavga ederdim" diye anlatıyor Lorenzo, "sonra babam dedi ki, bilirsin işte 'madem dövüşeceksin, neden bu işin temellerini falan öğrenebileceğin bir salona gitmiyorsun? Sokakta dolanıp boşu boşuna kavga edeceğine, belki biraz para yaparsın... ilerlersin'."

Bu düşman ve belirsiz ortamın aksine ve vahim kaynak eksikliklerine rağmen Boys and Girls Kulübü, dışarıda yasaklanmış olan toplumsal ilişkilerin yeniden mümkün olduğu bir istikrar ve düzen adası oluşturuyor. Salon, *korunaklı bir toplumsallık* için, insanın sokağın ve gettonun baskılarından bir mola alabileceği, dış olayların zor nüfuz edebileceği ve üzerinde pek de etki edemeyeceği, görece olarak kendi üstüne kapanmış bir alan sunuyor. (Irak'a karşı savaş neredeyse fark edilmedi bile ve pembe diziye dönüşen Clarence Thomas-Anita Hill[22] duruşmaları da kimsenin ilgisini çekmedi). "Klostrofilia" sınırındaki bu ortak kapanma, salonda hayatı mümkün kılan ve cazibesini açıklamaya götürebilecek olan şeydir.[23] Mike on dokuz yaşında ve her gün lisedeki dersleri biter bitmez soluğu salonda alıyor. "Oraya gidebilirsin ve kendini iyi hissedersin. Dediğim gibi, *korunaklı, güvende* hissedersin. Yaa, orda iyisindir, ikinci bir aile gibidir. Destek almak için gidebileceğini bilirsin. Moralin bozuksa biri mutlaka keyfini yerine getirecektir. Ben diyorum ki, hayal kırıklıklarını

---

[22] Oklahoma Üniversitesi'nden Hukuk Profesörü Anita Hill'in 1991 yılında, Yüksek Mahkeme başkanlığına aday gösterilen Clarence Thomas'ın kendisine cinsel tacizde bulunduğu iddiasıyla açtığı dava, duruşmaların televizyonda da yayımlanmasıyla ABD'de ulusal bir tartışma odağı oluşturmuştu —*çev. notu.*

[23] Salonun bu boğucu iklimi, Leonard Gardner'ın, California Central Valley'de, Stockton kentindeki küçük boks salonlarında geçen romanı *Fat City*'de (New York: Farrar, Strauss ve Giroux, 1969) ve John Houston'ın aynı isimli filminde çok iyi resmedilir. Kapanma duygusu, dışarıya açıklığın olmamasıyla pekişir: Woodlawn'daki salonun tek bir penceresi bile yoktu (diğer birçok salonda ve Gleason's ya da Rosario's gibi ayrıntılı tanımları bulunan salonlarda olduğu gibi).

çantana koy ve orada bırak. Oraya çıkıp dalaşmak kendini çok daha iyi hissettirir". Kulübün daha yaşlı bir üyesi olan, elindeki sakatlanma yüzünden profesyonel kariyeri on-on beş maçtan sonra zamansız noktalanan Bernard, radyoloji teknisyenliğinden arta kalan zamanlarda onu doğruca kulübe getiren şeyi şöyle açıklıyor: "Çocukların antrenman yapmasını, kendileri için iyi bi' şeyler yapmasını, başlarını belaya sokmadan enerjilerini boşaltmalarını seyretmek hoşuma gidiyo; çeteymiş, uyuşturucuymuş, hapishaneymiş, bunlar dışarıda kalıyo çünkü burda kendileriyle bi' şeyler yapıyorlar ya bunu görmek sahiden iyi geliyor bana."

Aslında, bir boksörün "salonda ne kadar çok vakit geçirirsen sokakta o kadar az vakit geçirirsin", "Beni sokaktan uzak tutuyor", "Sokakta başımı belaya sokacağıma buraya geliyorum" dediğine sık rastlanır. Profesyonellerin çoğu, boksu keşfetmeselerdi suç dolu bir hayat süreceklerini kendiliklerinden itiraf eder. Sonny Liston, Floyd Patterson ve Mike Tyson gibi ringlerin gelmiş geçmiş birçok yıldızı, Tatlı Bilimle[24] ıslah kurumlarında misafir olurken tanıştılar. Dünya ortasıklet şampiyonlarından Mustafa Muhammed de bunu söylüyor: "Eğer boksa başlamasaydım banka soyguncusu olurdum. Bir zamanlar bunu istiyordum. Uyuşturucu satmak istemedim. En iyisi olmak istedim, onun için de banka soymak istedim." 1985 WBC[25] ağırsıklet sahip olan Pinklon Thomas da koroya katılıyor: "Boks beni bir delikten çıkardı ve işe yarar bir insan yaptı. O olmasaydı ya eroin satardım, ya hapis yatardım ya da ölmüş olurdum."[26] 1986 Altın Eldivenler'e katılanlardan birçoğu da resmî turnuva programında resimlerinin yanındaki yaşamöyküsü kutucuğunda bu güdülenmeden bahsetmekte tereddüt etmiyorlar: "Vaughn Bean, 16, 5'11", 178 lbs. Valentine Boys Kulübü'nü temsil ediyor, bir yıldır boks yapıyor. Calumet Lisesi birinci sınıfında, ağabeyi, başını beladan uzak tutması için onu boksa başlattı." Gabriel Villafranca, 18 yaşında, 5'19", 140 lbs, Harrison Park Kulübü'nü temsil ediyor. Üç yıldır boks yapıyor ve sekiz galibiyeti, üç mağlubiyeti var. Juarez Lisesi son sınıfında, beladan uzak durmak için boksa başladı." DeeDee, International Amphiteater'da bir gençler (on altı yaşın altındakiler) turnuvasında,

---

[24] *Sweet science*, İngilizcede bokstan söz etmek için kullanılan bir deyim —*çev. notu.*

[25] WBC: World Boxing Council: Dünya Boks Konseyi —*çev. notu.*

[26] Thomas Hauser, *The Black Lights: Inside the World of Professional Boxing* (New York: McGraw-Hill, 1986), 113 ve 186.

yavrularının başlangıçlarını kaygıyla karışık bir hayranlıkla izleyen annelerin, boksun koruyucu erdemini övmekte yarıştıklarını söyledi: "Hayır hayır onların cesaretini kırmıyorlar. Çocuklarının hiçbi' şey yapmadan ve belaya bulaşarak sokakta olmasındansa ringde olmasını tercih ediyolar. Oğullarının salonda olmasının kendileri için daha iyi olduğunu biliyolar." Woodlawn Kulübü'nün üyeleri de tamamen aynı fikirde.

> LOUIE: Boksu bulmasaydın bugün nerede olurdun?
>
> CURTIS: Ee, heralde hapiste, ölü ya da sokakta şişe çeviriyor olurdum.
>
> LOUIE: Sahiden mi?
>
> CURTIS: Evvet. 'On beş on altımdayken yanlış adamlarla takılıp, onlardan biri olmaya, bilirsin işte, onların osuruklu göt[27] dediği türden biri olmamaya, onların beni ezmesine fırsat vermemeye çalışırdım. Bu, her ergenin başına gelen bi' şeydir, çaktın sen (kıkırdamalar) Semtte ya da cemaatte etrafına sardığın adamlar tarafından kabul görmek istersin.
>
> LORENZO: Salonda olmasaydım yapmak istemediğim bi' şeyleri yapmak zorunda kalabilirdim anlıyo musun? Böyle iyi, salon bana çok şey kattı.
>
> LOUIE: Ne gibi?
>
> LORENZO: Bilirsin işte, ya birini öldürürdüm, ya uyuşturucuya, bi' şeylere kapılırdım [vurgulamak için iki eliyle de gökyüzünü göstererek] Sen bilemezsin! Dünyada ne olacağını sen bilemezsin.
>
> LOUIE: Salon seni bundan çekip aldı mı?
>
> LORENZO: Ya salon aklımı bi'çok şeyden uzak tuttu, özellikle de dışarıdan; biliyosun işte, sorunların oldu mu gelip salonda çalışırsın, sanki *kafan boşalıyor*, salona gelip torbalara vurduğunda.

Salonun kendi üzerine kapalı oluşu, üyeler için onun en büyük erdemlerinden biriydi ve antrenörünün tüm politikasını yönlendiriyordu. Bunun bir ifadesi de ulusal ya da yerel, kamusal hayata dair hiç-

---

[27] *Poot-butt*, "aksak"ın [*lame*] bir alt kategorisi, toplumsal olarak tecrübesiz, "nasıl davranılacağını biliyormuş gibi yapmasına" karşın "iş yapmak" için çok genç (duygusal olarak ya da yaş itibarıyla) anlamında kullanılır. Biri şöyle diyor "Yaşlıymış gibi davranmaya çalışıyor ama hâlâ altını ıslatıyor... Anası iyi eğitememiş, çok küçükken salmış sokaklara." Alıntılayan, Judith Folb, *Runnin' Down Some Lines: The Language and Culture of Black Teenagers* (Cambridge, Mass: Harvard University Press, 1980), 39.

bir olayın kulüpte yankı bulmamasıydı. Bu şekilde, tüm başkanlık kampanyası sırasında George Bush ile Michael Dukakis arasındaki yarıştan bir tek kez bile söz edilmedi; tek istisna, Gene O'Bannon'un seçim gününde hayal kırıklığını yansıtan sözüydü: "Ben, bir tabak at bokuyla bir tabak köpek boku arasında seçim yapmayacağım." Bunun gibi, şehrin siyah belediye başkanı Eugene Sawyer'in, (Chicago'yu yarım yüzyıl boyunca ırkçı patrimonyal bir rejimle yönetmiş olan) eski beyaz valinin oğlu Richard Daley karşısında seçimi kaybetmesi de yalnızca siyasetin "kokuştuğuna" dair birkaç üstünkörü yorumla geçiştirildi.[28]

> 11 Kasım 1988. "Bugün nasılsın? Hey, nası gidiyo?" sesleri arasında herkesin elini sıkıyorum. DeeDee gri pantolon ve boks bantlarıyla yamalanmış eşsiz mavi "Moonglow Lounge" (Güney Yakası'na hükmeden çeteyi uzun süre idare etmiş olan Flukie Stokes'un meskeni ve kalesi) montunu giymiş, örümceğe benzeyen uzun ellerinde bir sigara tutuyor, alt dudağı sarkmış, bakışları donuk. Bana her şeyin yolunda olduğunu, "her zamanki gibi, sorun olmadığını" söylüyor. Oy vermeye gitmiş mi? "Tabii, bu sabah hallettim" diye mırıldanıyor yavan bir sesle. Onu çok da ilgilendirmiyor gibi. Seçim kampanyası hakkında ne düşündüğünü ve Bush ile Dukakis arasından kimin kazanacağını düşündüğünü soruyorum. "Umurumda bile değil, Louie. Bu duvarların dışında olduğu umurumda bile değil. Benim için önemli olan, burada, *bu dört duvar arasında* olup biten. Geri kalanı umurumda bile değil." Dışarıya doğru bıkkın bir el hareketiyle konuşmaya son veriyor.

Boks salonunu ve bitişiğindeki bakımevini işleten Woodlawn Boys and Girls Kulübü, ABD'nin bütün büyük şehirlerinde, çoğu da mahrumiyet içindeki siyah ve Latino semtlerinde şubeleri bulunan, United Way tarafından Chicago'da yaşatılan on üç kulüplük bir ağın parçası. 1938'de kurulan Woodlawn Kulübü 1978'de, Washington Park'ın siyah mahallesinin kıyısında, birkaç mil batıdaki daha büyük mukabili Yancee ile birleşti. "Bir Kişisel Başarılar Yılı" başlıklı bilgilendirme broşürüne göre bu kulüplerin yılda yüzden fazla katılımcısı var; bunların yüzde 70'i 6 ila 18 yaş arasındaki erkekler, neredeyse hepsi Afrikalı-Amerikalı ailelerden geliyor. Sunulan etkin-

---

[28] (Beyaz) Amerikan işçi sınıfında var olan, David Halle'in, *America's Working Man*'de (Chicago: University of Chicago Press, 1984, 9. Bölüm) tanımladığı, özel ve kamusal skandallara ve siyasetçilerin istismarlarına yönelik tutkuya kulüpte rastlanmıyordu.

liklerin --okul çocukları için erken eğitim alıştırmaları, kültür gezileri, spor– yüzde 90'ı, başkanları kulübün yönetim kurulunda yer alan şirketlerden gelen bağışlarla karşılanıyor. 1987'de Woodlawn-Yancee Birimi bu şirketlerden neredeyse elli bin dolar almış.

Kuruluşun tam adı Chicago Boys and Girls Kulübü Woodlawn-Yancee Birimi. "Sokağı Yenen Kulüp" misyonunu iyi açıklıyor; kendisini "sokağa" ve o doğrultudaki toplumsal ve iktisadi marjinalliğe karşı tanımlıyor. İlan edilen amacı, gettoda yaşayan genç insanları kentsel dışlanmadan ve onun suç, çeteler, uyuşturucu ve yoksulluk geçidinden çıkartabilecek sağlam bir ortam sağlamak:[29] "Günümüzde gençliğe yatırım yapmak, geleceğin Chicagosuna yatırım yapmaktır. Şehrimizin önderliğini, gücünü ve vizyonunu temsil eden, bugünün gençliğidir. Ama geleceğin potansiyel önderlerinden çoğu, sokağın bir hayatta kalma mücadelesi sahnesi olduğunu ve eldeki tek seçeneğin geleceği olmayan bir hayat olduğunu çok erken öğreniyorlar. Woodlawn-Yancee Birimi'nin programları, bu toplumsal, iktisadi ve akademik engelleri aşmak için yaratılmıştır. Yapıcı öğrenme sayesinde özgüvenin temeli olan ve başarıya giden yolu açan yeteneklerin gelişimini sağlıyoruz. Bizim sorumluluğumuz, bugünün genç insanlarına daha iyi bir gelecek sunmak. 'Sokakları birlikte yenelim'!"

Kulübün fonlarının çoğu gündüz bakım işlemine ayrıldığı için salon, en düşük bütçeyle idare ediliyor. Boys and Girls Kulübü yalnızca binanın bakımını ve giderleri karşılıyor. Boksörlerin süpervizörlüğü tamamen gönüllülük esasına dayalı bir iş ve başında olan koç Dee-Dee hiçbir ücret almıyor. Eskiyen ya da yıpranan malzemeleri, salon karşılamak zorunda; bu da kum torbalarının ve eldivenlerin iyiden

---

[29] Gettoda siyah gençliğin marjinalleşmesi sürecinin bir tarifi için bkz. Douglas G. Glasgow, *The Black Underclass: Poverty, Unemployment and Entrapment of Ghetto Youth* (New York: Vintage Books, 1980); Terry Williams and William Kornblum, *Growing Up Poor* (Lexington, Mass.: Lexihgton Books, 1985); John M. Hagedorn, *People and Folks: Gangs, Crime and the Underclass in a Rust Belt City* (Chicago: Lakeview Press, 1988); William Julius Wilson, *When Work Disappears* (New York: Knopf, 1996). Sylvester Moore ve Peter Goldman'in *Brothers: Black and Poor-A True Story of Courage and Survival* (New York Morrow, 1988) başlığı altında yeniden yayımladıkları bir dizi gettoya kapanmış erkeğin kişisel portreleri de bulunabilir. Aynı zamanda Güney Yakası'ndan ergenlik öncesi dönemden iki çocukla, LeAlan Jones ve Llyoyd Newman ile yapılan radyo belgeselinden çıkarılan anlatı da sayılabilir. *Our America: Life and Death on the South Side of Chicago* (New York: Washington Square Press, 1997).

iyiye eskimiş olmasını ve bazı malzemelerin sürekli eksik olmasını açıklıyor (kulüp, özellikle pencikbolları[30] temin edilenden çok daha hızlı tüketir ve sürekli olarak eksikliği çekilir; düz yumruk ve zamanlama için kullanılan iki uçlu torbalar için de aynı şey geçerlidir).

Woodlawn Salonu, her yıl kış başında, girişi paralı olan (üyeler de dahil kişi başı 25 dolar) bir "gala" gecesi düzenler. Bu gecede, civarın amatör boksörleri, yerli eşraf ve şöhretlerden, akraba ve arkadaşlardan oluşan bir izleyici kitlesi önünde ringe çıkarak malzemelerin yenilenmesi için gerekli fonların toplanmasını sağlar. Eğer bir torba patlar ya da yamulursa, bir alternatif de salonun müdavimlerinden, kendi mütevazı olanaklarına göre, toplanan paraya katkıda bulunmalarını istemektir. Ama DeeDee pek bu yöntemden yana değildir, çünkü söylediği gibi "Kimse bi' şey vermez ve sonunda sıfıra sıfır elde var sıfır". Esasında, fotoğrafçı Jimmy Kitchen'ın isteği üzerine verilen resim paraları dışında kulüpte para çıkarıldığını görmek istisnai bir durumdur.

Yumruklarla ibadet için bir tapınak

Woodlawn Boys Kulübü'nün boks salonu iki savaş arasından kalma, spor etkinliklerine ev sahipliği yapmak üzere tadil edilmiş eski tuğla bir binanın arka kısmında bulunur: geçici duşlar ve bir dolap odası eklenmiş; boksörlerin üstlerini değiştirdiği, yakın zamanda maviye boyanan dar ardiyeye bir idman minderiyle kaplanmış basit tahta bir masa konmuştu.[31] Aynı bina, United Way'in şehrin sosyal hizmetleriyle birlikte finanse ettiği bir kreşe ev sahipliği yapar. Her öğleden sonra, civardaki ilkokuldan çıkan (hepsi de siyah) çocuklar, kendilerini, ırksal

[30] *Punching bag* ya da *ball* Türkçede "pencikbol" olarak yerleşmiştir —*çev. notu.*

[31] Odanın kendi ısıtma sistemi yoktur. Yazın sıcaklık 40 dereceyi bulduğunda zayıf bir havalandırma, yalnızca sıcağın tahammül edilmez olmasını engeller. Kışın dondurucu soğuklarında (ocak ve şubat aylarında termometre sık sık sıfırın altına düşer) dört bina ötedeki fırından sıcak hava getiren boru bazen buz tutup patlayarak salonu tamamen ısıtmasız bırakır. O zaman baş antrenör DeeDee mutfağa sığınarak günü ardına dek alevlerin parladığı açık fırın kapağının önünde geçirir. Eğer salon gerçekten çok soğuksa birileri, iki duşu son sıcaklıkta açıp ana odaya ılık bir buhar doldurarak sıcaklığı tahammül edilir düzeye getirir.

gurur vaaz eden, aralarında dünya tarihinin, bilimin ve edebiyatın büyük siyah figürlerine hasredilmiş dövizlerin de bulunduğu çok renkli eğitim posterleriyle kaplanmış iki geniş odada erken eğitim alıştırmalarına kaptırırlar. Giriş salonunda tahta bir raf, kulüpteki gençlere ve ailelerine yönelik bir broşür takımı sunar: "Önce Çocuklar: TEDAVİ EDİN, Chicago Okulları Yeniden Düzenlemek için Birlik Oluyor"; "Nasıl İş Bulmalı: On İpucu"; "Siyah Cemaatte AİDS'e Yardım"; Truman Oto Teknolojisi Kursu Sayesinde Tamirci Ol." Kreş ve boks salonu bir arada var olur ama ayrı hayatlar yaşar; sadece, DeeDee tarafından hızla geri püskürtülen bir çocuk sürüsünün belirli aralıklarla salona sızmaları ve duş odasının bitişiğindeki küçük mutfağa içeriden ve dışarıdan günlük yiyecek akışı, binanın paylaşıldığını hatırlatan şeyler. Çocukları rahatsız etmemesi için binanın arkasına yerleştirilen boksör girişi, mavi bir tentenin örttüğü inşaat malzemeleri ve aletleriyle darmadağın.

Salonun kendisi ise perişan halde: Sarı boyaları dökülen duvarlar boyu çıplak su boruları ve elektrik telleri uzanıyor; zemin kırık ya da eksik parkelerle dolu; kapılar menteşelerinden çıkmış ve aynaların önüne alçı parçalarının düşmesi hiç de alışılmadık bir durum değil. Ama semti çevreleyen ileri derecede yıkımla karşılaştırıldığında salon temiz ve bakımlı, terkedilmiş izlenimi vermekten çok uzak.

Salonun boks yapılan kısmı, yer muşambasının üzerine ahşap zemin ve yaklaşık dokuz on metre. Bir tarafından, kreşe giden koridorla kesişen mavi kaplı ringin masif kütlesiyle, karşı tarafından (koçun masasının, uzun ahşap bir askılığın, idman takımları için iki camlı dolabın, büyük yuvarlak bir çöp kutusunun ve eski, metal bir terazinin bulunduğu) DeeDee'nin çalışan boksörleri uzun, dikdörtgen bir pencereden izlediği arka "ofisle" ve ikinci bir dolap odası işlevi gören bir odacıkla sınırlı. Metal zincirlerden sarkan iki büyük pençikbol idman sahasının ortasında duruyor: siyah deriden içi dolu, uzun bir yastık, "yumuşak torba" ve yapıştırıcı bantla sıkı sıkıya sarılmış, bir çok yerinden yamalı, içi beton gibi sert, kumla dolu "sert torba". Doğu duvarında iki ayna var –biri 150 santim genişliğinde ve duvara yaslanmış verevlemesine duruyor, diğeri daha dar, duvara cıvatalarla tutturulmuş– ve yatay olarak duvara sabitlenmiş, aparkat çalışmaya yarayan bir torba. Metal bir manivelayı

çevirerek kaydırılıp indirilebilen bir tür ahşap tarette asılı bir torba, zamanlama ve el-göz koordinasyonu çalışmaya yarıyor. Köşede esnemek için metal bir çubuk ve nadiren kullanılan ağırlıklar ve bir yangın söndürücü duruyor.

Teçhizatın kalanı, her biri DeeDee'nin ofisindeki masanın üzerine yığılmış ya da dolaplardaki yerlerine dizilmiş iplerden, eldivenlerden, kupalardan ve dövüş başlıklarından, bir de kauçuk bantlarla tavana ve tabana sabitlenmiş, boksörlerin düz yumruklarını biledikleri kırmızı çift taraflı torbadan ibaret. Daha küçük aynanın yanında, bir kova, borudan akan suyu topluyor; başka bir tanesi de ringden aşağı inen bir plastik boru ve huni aracılığıyla boksörlerin tükürüklerini topluyor.

Diğer duvarlarda büyük kilitler asılı, kapaklarında boks fotoğrafları ve posterleri asılı dar metal dolaplar sıralanmış. Mutfak kapısının yanındaki bir tanesinde çok parlak kırmızı ve mavi renkte bir çıkartmada "Uyuşturucuya Hayır De!" sloganı gururla parlıyor. Onun karşı köşesinde kendisini kulübün fotoğrafçısı ilan eden Jimmy Kitchen tarafından ıskartaya çıkarılan düzinelerce fotoğraftan yapılma spor kolajlarını sergileyen üç ahşap çerçeve var. *"Büyük Şehirde Hayat 1986"* boks resimlerinden (dövüş öncesi, sırası ve sonrasında, idman sahneleri, koçların etrafında öğrenciler, kupalarını gösteren gecenin galipleri), rauntlar arasında kıvrımlarını gösteren ponpon kızların şipşaklarından, siyasi mitinglerden (ağız dolusu gülen son vali Harold Washington; düşünceli bir Jess Jackson), dini törenlerden (nikâhlar, vaftizler), danslı gecelerden (sahnedeki müzisyenler, kolkola çiftler, mutlu mesut parti kuşları), ve şehir resimlerinden oluşan bir kolaj. Bu montaj, Chicago'daki Afrika-Amerika kültürünün tüm bu veçhelerinin karşılıklı iç içe geçişini ifade ediyor ve somutlaştırıyor.[32]

Deedee'nin koltuğunun arkasındaki duvarın kendisi de, tarihi geçmiş reklam takvimlerinden, 60'lardan kalma siyah kapak kızı resimlerinden, küçük çok renkli boks flamalarından ve eskilerin büyük dövüşlerinin (Gerry Cooney, Larry Holmes'a karşı), üzerine telefon mesajları karalanmış soluk posterlerinden

[32] Charles Keil, *Urban Blues*'da (Chicago: University of Chicago Press, 1966), Afrikalı-Amerikalı cemaatinde din, spor, siyaset ve eğlence dünyalarının birbirine ne kadar yakından bağlı olduğunu şahane bir şekilde belgelemiştir.

oluşan bir tür halk sanatı örneği gibi; *Ring Magazine* kapaklarının fotokopilerinin, Chicago gece manzaralarının ve lüks araba reklamlarının arasında, veda maçı sırasında köşesinde acıyla dişlerini sıkan Muhammed Ali'yi gösteren bir *Newsweek* kapağı (Ali: Son Bir "Sen Çok Yaşa"); tabii DeeDee ve çeşitli kulüp boksörlerinin portrelerini, boks çıkartmalarını, iki Amerikan bayrağını, Eyalet Boks Komisyonu'nun gönderdiği sararmış resmî notları, mahalli bir ilkokulun verdiği ilk yardım ve kan alma diplomasını ve DeeDee'nin koltuğunun üzerine yapıştırılmış kulüp lisansını unutmadan –tüm bunların (toplamda altmış beşten fazla resim ve fotoğrafın arka planında da dev bir dolar banknotunu temsil eden yeşil bir perde bulunduğunu ekleyelim.

Aynı şekilde salonun duvarları da her yere yapıştırılmış boksör posterleriyle, mahalli dövüşlerin afişleriyle ve (*Ring, Knockout, KO* ve *Ringworld* gibi) boks dergilerinin kapaklarıyla süslü. 33 Büyük aynanın üzerinde çarpıcı bir şekilde sergilenen, çıplak gövdesi, gergin kasları ve tehditkâr bakışlı gencin siyah-beyaz fotoğrafının üzerinde şu ibare yer alıyor: "Beynine giden şeyleri seç!" Onun üzerinde Tyson-Spinks düellosunu ilan eden kırmızı, mavi ve sarı bir poster ve (artık kaybettiği) tüysıklet dünya şampiyonluğu kemeriyle çalım satan, kulübün eski yıldızı Alphonso Ratliff'in renkli bir portresi var. Aynanın etrafında iki tane, sarı ve bej, mahalli turnuva posteri; solda Tyson'ın dövüşürken fotoğrafı, sağda yine Tyson'ın dövüş başlığıyla, telefonda gülümserken yakalanmış bir şipşakı ve Leon Spinks'in, Marvin Hagler'in ve Tony Lalonde'nin ürkütücü hallerini gösteren *Knockout* kapakları var. "Ofis" kapısının sağ tarafında baş köşede Martin Luther King ve Harold Washington'ın (Chicago'nun yeni vefat eden ilk siyah belediye başkanı) iki büyük monokrom portresi bulunuyor. Cılız bir vücudu ve koca bir kafası olan bir boksör karikatüründeki yazı, herkesi hem tevazuya hem mükemmeliyete çağırıyor: "Ringde kafanın büyümesine izin verme" hem "Ringde başına vurulmasına izin verme" anlamına gelebilir hem "Ringde kendinden çok emin olma" olarak okunabilir. Yine Mike Tyson'ın müthiş bir yan bakış atan başka bir

[33] Bu dekorasyon, Amerikan boks salonlarının tipik bir örneği. Thomas Hauser "neredeyse her zaman bir Ali posterinin olduğunu" belirtir; *Black Lights*, 68.

fotoğrafı mutfak duvarını aydınlatıyor.

Hem yerleşim hem süsleme açısından salon, duvarlarında, getto salonlarındaki yeniyetme boksörlerin seçici ama ısrarla bir biçimde tapındıkları, geçmişin ve şimdinin esaslı dövüşçülerinin resimlerinin bulunmasıyla bir tür yumruk tapınağı oluşturuyor. Gerçekten de şampiyonlar, mesleğin en yüksek erdemlerini *in vivo* sergiliyorlar (cesaret, kuvvet, yetenek, azim, zekâ, yırtıcılık) ve yumruklaşma sanatının çeşitli biçimlerdeki kusursuzluğunu canlandırıyorlar. Üstelik, DeeDee ve Curtis'in Mike Tyson'ın yamacındaki fotoğraflarının gösterdiği gibi en mütevazı çömezin hayatına doğrudan girebilirler de; arka odanın ana duvarının baş köşesindeki bu fotoğraf, Brooklyn gettosundan buraya bir simgesel sermaye zerresi yansıtır.

Aynaların ve torbaların asılı olduğu yerde en az beş Tyson fotoğrafı daha var, artı karşı duvarda iki ve kuzey duvarında üç tane. En çok gurur duyulan ikinci şampiyonsa, Muhammed Ali'nin tam üstünde beş posterle görünen Şeker Ray Leonard. Ancak yine de bu tür dünyevi kendiliğinden ikonografiye tam anlamını ve gücünü veren şey, imgelerin sayısından çok *yerleştirilmeleri*. Her poster grubunun genellikle bölgesel dövüş ilanlarının üzerine yerleştirilen eylem halindeki çok sayıda şampiyon fotoğrafı içermesi dikkat çekiyor. Bu görsel "sözdizimi", bu fiziksel yakınlık, bir çağrışım, bölgesel turnuvalarda önemsiz paralara dövüşen mahalli boksörlerle, Las Vegas ve Atlantic City'den yayınlanan itibarlı televizyon hadiselerinden muhteşem ücretler kazanan süper şampiyonlar arasında neredeyse bir nesep bağlantısı varsayıyor. O halde burada somut olarak sunulan düşünce, boks açısından büyük bir "varlık zinciri" olduğudur: En mütevazı kulübün meçhul piyadesinden, son sistem bilgisayar programlarıyla ve tıbbi gözetim altında çalışan ve isimleri bile dolarların akmasına ve en korkusuz rakipleri bile titretmeye yeten (Tyson efsanesi gibi) küresel yıldızlara uzanan bir sürekliliğin olduğudur. Tüm boksörler tek ve aynı özden yola çıkarlar: Gerekli yeteneğe ve cesarete sahiplerse küçüklerden hangisinin büyüyeceğine ilahi güç ve bireysel kararlılık karar verecektir.

Michael Spinks'in Tyson tarafından enkaza çevrilmesini ikinci sınıf boksörler arasındaki ikinci sınıf bir dövüşün ilanlarıyla yan yana koyan bu görünürde zararsız duvar ikonografisi, ta-

nımı gereği her boksörün erişemeyeceği bir ideale inancı idame ettirir ve yumruklar piramidinin tabanından zirvesine doğru götüren aşamalı ve sürekli bir "yükselme merdiveni" yanılsamasını ayakta tutmaya katkıda bulunur. Oysa profesyonel boksun iktisadi ve toplumsal örgütlenmesi her açıdan süreksizliğe işaret eder; dövüş işini idare eden ağlar, "merdivenlerden" ziyade, erişimi, özgül toplumsal sermayeye sahip olanlar tarafından sıkıca kontrol edilen son derece parçalanmış ağlara benzer.[34]

Salonun posterleri ve duvar süslemeleri, kulüp içindeki hiyerarşinin kurulmasında önemli bir rol oynar. Sürekli bir poster trafiği vardır (verilirler, değiş tokuş edilirler, aranırlar ve ilgili taraflarca duvara asılırlar); bu yolla herkes, şu ya da bu turnuvaya katılımının işaretlerini göstererek ve dolaşıma sokarak yumruklar piyasasındaki değerini artırmaya ya da onaylatmaya çalışır. 15 Kasım 1988 tarihli not bunu kanıtlıyor:

Havluyla kurulanırken DeeDee'ye, ip atlama kabininin yanındaki büyük karton kutuda yığılı tarihi geçmiş mahalli dövüş posterlerinin atılıp atılmayacağını, birkaç tanesini alıp alamayacağımı soruyorum. Charles (bir antrenör yardımcısı) atılıyor: "Evet istersen hepsini alabilirsin, nasıl olsa atacağız." DeeDee şiddetle karşılık vererek sözünü kesiyor: "Sen neden bahsediyosun? Atçak filan diilim! Deli misin sen? Ben kutuya bi' bakiim, sana eskilerden dört beş tane veririm Louie ama öyle istediğini alamazsın. Salondan çocukların resimleri olanlar olmaz, *buranın çocukları*. Çünkü onları saklayıp duvara asmak istiyorum... Duvarda resimlerinin olmasını severler... Üzerinde resimleri olan posterleri görmeyi severler. Buraya yeni gelen arkadaşlarına ilk gösterdikleri şey budur. [Bir posteri işaret ederek] Doğrudan üstünde resimleri ve isimleri bulunan posterin yanına giderler ve arkadaşlarını çağırıp şöyle söylerler: 'Abi baksana, işte bu resimdeki benim, işte orda'. Bu onlar için çok önemlidir. Şey gibi... Duane'i hatırlıyo musun? Büyük dövüşçü olduğunu düşünüyodu, resmi bi' yerlerde olmalı diye düşünüyodu. İlk

[34] Bkz. Hauser, *Black Lights*, 146-171 ve 179-183; Sammons, *Beyond the Ring*, 235-245; Brunt, *Mean Business*, s. 101-138; Sam Toperoff, *Sugar Ray Leonard and Other Noble Warriors* (New York: McGraw-Hill, 1987); ve Andy Ercole ve Ed Okonowicz, *Dave Tiberi: The Uncrowned Champion* (Wilmington, Del: The Jared Company, 1992).

> geldiğinde salonda şöyle bi' dolandı [gülümseyerek hatırlıyor] etrafına bakındı, duvarlarda onun bi' tane bile resmi yoktu. Gözlerine inanamadı abi! Öyle öfkelendi ki *ertesi gün hemen* bana bir tane getirdi."

Sokağın baştan çıkarmasına ve tehlikelerine karşı koruyucu bir kalkan oluşturan salon, sadece katı bir bedensel eğitim yeri değil, aynı zamanda Georg Simmel'in "sosyallik" (*Geselligkeit*) adını verdiği belirgin bir amaçtan yoksun ya da toplumsal olarak etkisiz içeriklerle donanmış, kendi kendisinin hedefi olan katıksız sosyalleşme süreçleridir.[35] Çünkü üyelerin, ister iş ister aile ya da aşk olsun, dışarıdaki statülerini, sorunlarını ve zorunluluklarını kulübe taşımamaları konusunda adı konmamış bir kural vardır. Her şey, sanki kişiler arası ilişkileri sessiz bir anlaşma idare ediyor ve bu "oyuncu biraraya gelme biçimini" tehdit edebilecek, gündelik kişisel alışverişlerin düzgün işleyişine çomak sokabilecek ve dolayısıyla salonun sürdürdüğü özgül eril altkültürü tehlikeye sokabilecek herhangi bir tür konuşma konusunu saf dışı bırakıyor gibidir.[36] Siyasete nadiren değinilir; işe almada ayrımcılık ya da polisin sertliği gibi "ırk" meseleleri nadiren açılır ama salon müdavimlerinin etnik homojenliği nedeniyle fazla üstünde durulmaz ya da anlaşmazlığa neden olmaz. Suç ve "arbede" günlük hayatın sıradan parçaları olduğu için ortak konuşma konularıdır. Sadece spor olayları otomatik olarak merkezde yer alır. Ama spor dövüşe ne denli yakınsa ve ne denli çok erkeksi nitelik gerektiriyorsa hakkında o kadar çok konuşulur. Chicago Bears'in futbol sahası mücadeleleri, özellikle oyundan bir gün sonra, şu ya da bu oyuncunun gösterdiği fiziksel cesaret ve sertlik açısından sık sık yorumlanır. Buna karşın, NBA şampiyonasından söz edilmesi için, Chicago Bulls'un süperstarı Michael Jordan'ın üstün bir başarısına ihtiyaç vardır. Elbette ki, ana sohbet konusu olan ve nedenleri, sonuçları en çok tartışılanlar, ESPN, SportsChannel ve Sportsvision gibi spor kanallarının Atlantic City, Las Vegas ve Reno'dan yayınladıkları ya da TVKO ve Showtime gibi kanallarda izle-öde sistemiyle

---

[35] Georg Simmel, "The Sociology of Sociability", *American Journal of Sociology* 55, 2 (1949): 254-268.

[36] Boks salonu, bu açıdan, barlarla birlikte, erkekler arasında bir bekârlık altkültürünün son sığınaklarından birini oluşturan havuzlarla karşılaştırılabilir. Bkz. Ned Polsby, *Hustlers, Beats and Others* (Chicago: University of Chicago Press, [1967], 1985), 20-30.

seyredilen mahalli ya da ulusal boks turnuvalarıdır. "Muhabbetin" asıl ağırlığı, bedenin bakımı, daimi "ağırlığı koruma" meselesi ve oyunun çeşitli teknik incelikleri etrafında döner;[37] tavsiyeler ve püf noktaları gider gelir; hazırlık maçları coşkuyla masaya yatırılır; geçmiş turnuvalar ve gelecek müsabakalar hakkında bilgi aranır.

Sürekli olarak yenilenen bu konuşmalar sırasında DeeDee ve daha yaşlı salon üyeleri, yumrukların folklorunu oluşturan isimleri, yerleri ve olayları neredeyse ansiklopedik bir bilgiyle ortaya koyarlar. Tarihteki özellikle bölgesel olarak meşhur dövüşlerden de, yükselen ya da düşüşe geçen boksörlerin başarılarından ya da yenilgilerinden de sık sık söz edilir. Resmi değerler hiyerarşisi bilinçli bir şekilde baş aşağı edilerek (Hagler'e karşı Leonard ya da Foreman'a karşı Holyfield gibi) büyük televizyon karşılaşmaları mahalli kapışmalardan daha az övülür ve salon dedikodularında adı geçenler, medyanın desteklediği ya da genel izleyicinin bildiği yıldızlardan ziyade gözlerden uzak dövüşçülerdir. Konuşmalar, belli belirsiz, herkesin geniş repertuarından seçtiği, boksla sokak dövüşü hikâyeleri, şaibeli işler, "kapışmalar", suç ve sokak tüyoları arasında gidip gelir. Bu açıdan DeeDee'nin arka odadaki, eski boks posterleri ve resimleriyle donatılmış olan, geniş dikdörtgen bir pencereden antrenman sahasını gözlediği "ofisi", herkesin gruba has kültürel sermayenin, yani boks bilgilerinin ve sokağın ve onu çevreleyen âlemin bilgisinin manipülasyonunda ne denli iyi olduğunu kanıtlayabilmesi için bir sahne vazifesi görür.

Kulüpteki konuşmaların üst düzeyde bir törenselliği vardır. Konuşanların sırası, konuşmalarının ehemmiyeti, arka odanın sınırlı uzamı içinde işgal ettikleri yer (idman sürerken salonda sohbet etmek az rastlanır bir şeydir),[38] tüm bunlar karmaşık ve incelikli bir

---

[37] Bedensel sermaye idaresinin teknikleri ve ikilemleri ilerleyen sayfalarda (bkz. s. 138-159) ve başka bir çalışmada incelenmiştir: Loïc Wacquant, "Pugs at Work: Bodily Capital and Bodily Labor among Professional Boxers, "*Body and Society* 1, 1 (Mart 1995): 65-94.

[38] 27 Haziran 1989 tarihli not bu açıdan tipiktir: "Bully el sıkışmaya geldiğinde, Lorenzo ve Koca Earl'ün ringin aşağısındaki hazırlık idmanlarını seyrederek ısınmaya başlamıştım. Belirgin bir biçimde solgun ve endişeli görünüyor ve nedeni de açık: 'Yarın dövüşüyorum, bu ilk. Sence iyi olcak mı? — Elbette. İyi hazırlandın, formdasın. Burası iyi bir salon, diğerlerinden daha üstün olduğunu göreceksin. — Öyle mi dersin? Sahiden gerginim. Yerimde duramıyorum, biliyo musun?' Billy'nin itirafları antrenör Eddie'nin azarlarıyla bölünüyor: 'Çenebazlık ederek n'aptığını zannediyosun? Burayı ne sandın, sosyal kulüp mü? Oturma odanda diilsin Billy,

hiyerarşik yapı sergiler. Kimin hangi sandalyede oturacağını, kimin ne zaman konuşacağını, kati bir kıdem sırası belirler: öncelik antrenörlerde ve eskilerdedir (yukarıdan aşağıya doğru otorite sıralaması şöyledir: başantrenör DeeDee; menajer, köşeadamı ve St. Louis'de benzer bir salonun başı olan Ed Woods; DeeDee'nin yakın arkadaşı olan diğer koç Charles Martin; Park Bölgesindeki bir salonda eğitmen olan ihtiyar Page; ve postacı O'Bannon); sonra kalibrelerine ve kıdemlerine göre boksörler gelir (Curtis, Butch, Smithie, Lorenzo, Ashante, Rico ve diğerleri), onların ardından da ara sıra gelen misafirler. DeeDee'nin ringdeki ve zemindeki sporcuların hareketlerini izlediği yüksek döner sandalye katiyetle mekânın efendisine ayrılmıştır. Resmî açıklama, terleriyle lekelememeleri için DeeDee'nin kimsenin oraya oturmasını istememesidir. Ama yasak, gündelik giyimli olup antrenman yapmayanlar için de geçerlidir; sadece kulübün yükselen yıldızı Curtis bazen bu yasağı ihlal etme izni verir kendisine ve bu bile, ihtiyar koç orada değilken daha sık olur. Hijyenik mazeret, bu tabunun ardındaki toplumsal nedeni saklayamıyor: Bir gözlem konumu olarak, onun otoritesinin yeri: buradan tek bir bakışla herkesin antrenman evrelerini ve en ufak hareketlerini gözetim ve dolayısıyla kontrol altında tutmasını sağlayan yer.

Bu görünürde gündelik konuşmaların önemi küçük görülmemelidir, çünkü salonun gizli müfredatının esas içeriğini oluşturmaktadır: Çömez boksörlere meslek hakkındaki halk bilgisini sözlü ve geçişmeli [*osmotic*] bir şekilde naklederler. Az çok uydurma hikâyeler, salon dedikoduları, dövüş anekdotları ve diğer sokak meselleri şeklindeki bu konuşmalar, ana gövdesi getto kültürüyle aynı olan, yumruklar evreninde geçer akçe olan değerlerle ve yargı kategorileriyle yüklüdür: akran dayanışmasıyla cüretkâr bir bireysellik, fiziksel sertlik ve cesaretle, tavizsiz bir eril onur karışımı ve kişisel performans ve tarza yapılan açık bir vurgu.[39]

çalışmana bak! İp atla, mekik çek, ama öyle hiçbi' şey yapmadan durma, hadi!' Billy kederle yutkunuyor ve kös kös çalışmaya dönüyor."

[39] Bkz. Roger D. Abrahams, *Positively Black* (Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1970); Sanchez-Jankowski, *Islands in the Street*; ve Folb, Runnin' *Down Some Lines*.

Ödül dövüşçülüğünün vaat ettikleri

10 Haziran 1989. Ağır torbada üçüncü turdayım. Curtis soyunma odasından birdenbire iç çamaşırlarıyla çıkıyor (ufak tefek olduğunu o zaman fark ediyorum ama nasıl kaslar onlar öyle!) ve idmanlarına geç başlayıp aynanın önünde uyuşuk uyuşuk gölge boksu yapan –biri kırmızı şortlu ve üstü çıplak, diğeri uzun şort ve mavi jarse giymiş– Reggie ve Luke'u çağırıyor. Daha önce duymadığım davudi bir sesle, boksörün aldığı karşılıkların bir resmini çizip şampiyon olduklarında yapabilecekleri ve edinebileceklerini anlatmadan önce, onlara davranışları yüzünden sertçe nasihat ederek, bir yandan da ringin kenarındaki masanın üzerinde bacaklarını gevşetmiş oturan Anthony'ye de şahitsin der gibi bakıyor.

"Bi' hiç olmaktansa, hiçbi' şey yapmamaktansa ve sokağa düşmektense, *biri* olabilirsiniz. Boksla adam olursun, kendinle gurur duyabilirsin, ve ananın senle gurur duymasını sağlayabilirsin, oğlum. Sıkı idman yaparsan, sıkı çalışırsan salonda iyi idman yapıp ev ödevini de yaparsan, ciddiye alırsan büyük boksör olabilir ve büyük dövüşler kazanabilirsin. (Altın) Eldivenlere gidersin ve eve öyle bir büyük bir ödülle dönersin ki anan ve ninen gözlerine inanamaz, öyle büyük olur ki senin kazandığını düşününce gözyaşlarını tutamazlar.

"Sıkı idman yaparsanız bi' sürü yere gidersiniz, Olimpiyat takımına, hem sonra organizatörler sizi kendi salonlarına alırlar, sahip oldukları salonlara inanamazsınız, sonra sizi idman kamplarına götürürler. Orada bedava eşofman verirler ve giyecek, yiyecek verirler, günde üç kez bedavaya beslerler.

"Hayalini bile kurmadığın ülkelere gidersin. Fransa'ya ya da İngiltere'ye ve Avrupa'da büyük dövüşlere girersin. Anthony'ye sor! (Anthony, ciddi bir biçimde başını sallayarak onaylıyor.) Ama sıkı çalışmanız lazım. *Acı yoksa kazanç da yok*. Öyle sihirle ayağınıza gelmez. Çok çalışmanız lazım, sıkı çalışmanız lazım, *h-e-r gün*: koşu, gölge boksu, torbalara vuruş, ciddi olmanız lazım. O zaman tüm bunlar sizin olabilir.

Reggie ve Luke, yarı çıplak bir Curtis tarafından atılan bu tirattan afallamış –ve en azından ikna olmuş– bir şekilde başlarını önlerine eğiyorlar ve yenilenmiş bir ciddiyet ve şevkle çalışmaya koyuluyorlar.

"SOKAKLARI YENEN ÇOCUKLAR"

Boksörlerin büyük çoğunluğunun halk tabakalarından ve özellikle de işçi sınıfının göçle yeni beslenen kesimlerinden geldiği iyi bilinir. Bu şekilde Chicago'da da önce İrlandalılar, sonra Avrupalı Yahudiler, İtalyanlar ve Afrikalı-Amerikalılar ve en son da Latinolar, bu grupların sınıf merdiveninin altında birbirini nasıl izlediğini yakından yansıtır.[40] Son yıllarda Chicago Altın Eldivenler'in büyük yıllık turnuvasının programına şöyle bir bakışın da hemen ortaya çıkarabildiği gibi, Chicano dövüşçülerin patlaması (ve Puerto Ricoluların güçlü varlığı) Orta Batı'nın toplumsal uzamının en düşük kesimlerine yoğun bir şekilde Meksikalı göçmen akışının doğrudan tercümesidir. Böylece, bu oyunların, açıkça Meksika ve Puerto Rico çıkışlı boksörlerin hakimiyetindeki 1989 yılı finallerinde DeeDee bana "eğer kimin toplumun en aşağısında olduğunu bilmek istiyorsan. Tüm yapman gereken kimin boks yaptığına bakmak. Evet şimdilerde Meksikalılar siyahlardan daha zor durumdalar." Ülkenin ana boks piyasalarında, New York-New Jersey bölgesinde, Michigan'da, Florida'da ve Güney Kaliforniya'da benzer bir "etnik veraset" süreci gözlemlenebilir. Woodlawn Boys Kulübü'nün her üyesi, salona ilk yazıldığında medeni halini, eğitim durumunu, kendisinin ve anne babasının mesleğini içeren bir bilgi formu doldurmak ve bir anne ya da babanın olmadığı bir ailede büyüyüp büyümediğini ve ailesinin ekonomik durumunu belirtmek zorundadır. Soru formundaki beş gelir kategorisinden en yükseği 12.500 Amerikan dolarıdır ki bu Chicago kentinin ortalama

---

[40] S. K. Weinberg and Henri Arond, "The Occupational Culture of the Boxer", *American Journal of Sociology* 57, 5 (March 1952): 460-469 (1900-1950 arası dönemin istatistikleri için); T. J. Jenkins, "Changes in Ethnic and Racial Representation among Professional Boxers: A Study in Ethnic Succession", University of Chicago, 1955, master tezi; Nathan Hare, "A Study of the Black Fighter", *Black Scholar* 3 (1971): 2-9; John Sugden, "The Exploitation of Disadvantage: The Occupational Subculture of the Boxer", *Sport, Leisure, and Social Relations* içinde, editörler: John Home, David Jay ve Andrew Tomlinson (Londra: Routledge and Kegan Paul, 1987), 187-209; ve Sammons, *Beyond the Ring* 2-6. bölümler. Yirminci yüzyılın ilk yarısında Amerikan boksunda Yahudilerin yeri için bkz. Stephen A. Reiss, "A Fighting Chance: The Jewish-American Boxing Experience, 1890-1940", *American Jewish History* 74 (1985): 233-254 ve daha geniş bir bağlam için, Benjamin G. Rader, *American Sports: From the Age of Folk Games to the Age of Spectators* (Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1983).

hane gelirinin *yarısıdır*.

Ancak, yerli "aç dövüşçü" efsanesinin de beslediği ve medyanın eski ağırsıklet şampiyonu Mike Tyson[41] gibi mesleğin daha egzotik figürlerine daha çok ilgi çekmesinin de etkisiyle tazelenen yaygın kanının aksine, boksörler genelde getto alt-proletaryasının en mahrum kesimlerinden değil, *işçi sınıfının istikrarlı toplumsal-iktisadi bütünleşmenin eşiğinde mücadele eden kesimlerinden* çıktığını vurgulamak gerekir. En dışlanmışları *de facto* dışlama eğilimindeki bu (öz)seçilim, yalnızca para sıkıntısının dayatması yoluyla değil, Afrikalı-Amerikalı nüfusun bu iki kesiminin erişebileceği *bedensel ve ahlaki yatkınlıkların dolayımıyla* işlemektedir. Aslında katılım için ekonomik bir engel görünmez: Woodlawn Kulübü'ne yıllık üyelik on dolara mal olur; Illinois Amatör Boks Federasyonu'ndan alınan zorunlu lisans yıllık on iki dolar tutarındadır ve antrenman için gerekli teçhizatı kulüp sağlar; yalnızca el sargıları ve dişlikler on dolardan daha az bir tutara, etraftaki spor mağazalarından alınabilir.[42] En kötü durumdaki

---

[41] 1980'lerin sonunda siyah gettoda boks üzerinde Tyson fenomeninin etkisini ne kadar vurgulasak abartmış olmayız. Yükselişine (bir ergen olarak boksa başladığı Brooklyn gettosundan ve hapishaneden) eşlik eden gerçek meddücezir dalgası, Afrikalı-Amerikalı aktris Robin Givens'la (özel *primetime* televizyon programlarında defalarca ele alınan) evlilik ve para sorunları, New Yorklu beyaz emlak milyarderi Donald Trump'la ekonomik bağları, sanat çevreleriyle (Spike Lee aracılığıyla) tanışıklıkları ve eski çevresiyle kişisel ve hukuksal çatışmaları onu sadece sürekli bir dedikodu, hikâye ve tartışma akışını beslemekle kalmayan, aynı zamanda sadece simgesel değeri sayesinde mesleğe kitlesel bir ilgi çekmeye kabil (kendi zamanlarında binlerce yeniyetme boksöre ilham kaynağı olan Joe Louis ve Muhammed Ali gibi) efsanevi bir karakter haline getirdi. Tyson'ın 1990 yılında James "Buster" Douglas'a hayret verici yenilgisinden sonra tecavüz suçuyla altı yıl hapse mahküm olması ve ardından gelen bir dizi tuhaf olay, fenomeni olağandışı bir şekilde tersine çevirdi. Bkz. Peter Niels Heller, *Bad Intentions: The Mike Tyson Story* (New York: Da Capo Press, 1995) ve Tyson'ın sert erkekliğin yaşayan bir simgesi olarak yörüngesinin çoğul anlamları hakkında Tony Jefferson'un heyecan verici makalesi, "Muscle, 'Hard Men' ve 'Iron' Mike Tyson: Reflections on Desire, Anxiety and Embodiement of Masculinity, "*Body and Society* 4, 1 (Mart 1998): 77-98.

[42] Şehrin Park Mahallesi'ndeki boks salonları, daha da maliyetsizdir çünkü aidat almazlar; Chicago'daki diğer bir profesyonel salon amatörler için 5, profesyoneller için 20 dolar ister ama bir sürü muafiyet de sağlar. Diğer şehirlerde bazı salonlar oldukça yüksek aidatlar ister; örneğin Boston'da 1991 ve 1993 yılları arasında boks yaptığım Somerville Boks Kulübü üç ay

ailelerden gelen gençler genelde elenirler çünkü boks pratiğinin gerektirdiği alışkanlık ve eğilimlere sahip değildirler: Bir boksör olmak, sürekli istikrarsızlık ve zamansal örgütlenme yoksunluğuyla belirlenmiş iktisadi ve toplumsal koşullarda yeşeremeyecek bir hayat düzeni, bir disiplin duygusu, fiziksel ve zihinsel bir çilekeşlik gerektirir. Belli bir nesnel kişisel ve ailevi istikrar eşiğinin altında, kişi bu sporu öğrenmek için sebat etmekte başarılıysa vazgeçilmez olan bedensel ve ahlaksal yatkınlıkları edinmek çok zordur.[43]

1991 yaz ve sonbaharında Chicago'nun üç ana salonunda aktif olan 27 profesyonel boksörün (ikisi dışında hepsi Afrikalı-Amerikalı, yaşları 20-37 arasında değişiyor) profillerinin ön analizi, ödül dövüşçülerinin genelde erkek getto nüfusunun en alt katmanının üzerinde durduklarını doğrulamaktadır. Bunların üçte biri devlet yardımı alan bir ailede büyümüştür ve yüzde 22'si halihazırda işsizdir, kalanı da ücretlidir ya da menajerinden "haftalık maaş" almaktadır. On üç tanesi (ya da yüzde 48'i) bir yüksekokula[44] (sadece kısa bir süre için ve herhangi bir eğitsel ya da iktisadi kazanç sağlayamadan) gitmiştir; biri ön lisans, diğeri de fen lisansı almıştır.[45] Yalnızca üç tanesi (ya da yüzde 11'i) liseden mezun olamamış ya da GED[46] alamamıştır ve yaklaşık yarısının da bir çek hesabı vardır. Karşılaştıracak olursak, Chicago Güney Yakası ve Batı Yakası gettolarında yaşayan 18-45 yaş

için 55 dolar ve San Francisco'nun şehir merkezindeki kötü şöhretli bir yer olan Tenderloin'de bir salon ayda 50 dolar istemektedir.

[43] Ya da, diğer türlü, iç idare eksikliği gerçekten istisnai saldırganlık, fiziksel maharet ve ringde "sertlikle" telafi edilebilir. Ancak bu tür dövüşçüler, erken "yanıp kül olmak" eğilimindedirler ve boks açısından olduğu kadar iktisadi açıdan da potansiyellerini nadiren gerçekleştirebilirler. Puerto Ricolu bir şeker kamışı işçisinin oğlu olan üç kez dünya şampiyonu bir ring dehası, Wilfredo Benitez buna iyi bir örnektir: On dört yaşında "pro" ve on yedinci doğum gününde dünya şampiyonu olmasına rağmen idmanlardaki düzensizliği ve meşhur yeme disiplini yokluğu kariyerini erken bitirmiştir.

[44] *Community college*: Türkiye'deki muadili iki yıllık yüksek okul olarak düşünülebilir —*çev. notu.*

[45] *Community college*'lar (ya da *junior college*'lar) dört yıllık kampüslere bir köprü oluşturmayı amaçlamaktaysa da lise eğitimini iyileştirici işlev üstlenir ve genelde emek piyasasında değerden yoksun diplomalar verir. Stephen Brint ve Jerry Karabel, "Les 'community colleges' américains et la politique de l'inégalité", *Actes de la recherche en sciences sociales* 86-87 (Eylül 1987): 69-84.

[46] *General Educational Development*: Lise denklik sınavı —*çev. notu.*

arası erkeklerin yüzde 36'sı devlet yardımı alan bir hanede büyümüştür, yüzde 44'ü bir iş sahibi değildir, yarısı lise eğitimlerini tamamlamamıştır ve sadece yüzde 18'i halihazırda bir çek hesabına sahiptir.[47] Bu nedenle profesyonel boksörlerin eğitim, iş ve iktisadi statüsü ortalama getto sakininden oldukça yukarıdadır. Özgeçmişlerinin en ayırt edici yanı, hiçbirinin babasının bir lise diploması olmaması ve neredeyse hepsinin tipik mavi-yakalı işçi sınıfı işlerinde olmasıdır (dış mahallelerden varlıklı beyaz bir girişimcinin oğlu gibi bir istisna da vardır). Biyografilerden ve ilk bilgilerden derlenen taslak halindeki kanıtlar, boks merdiveninde yukarı çıkıldıkça dövüşçülerin toplumsal konumlarının, düşmekten ziyade yükseldiğini göstermektedir. Detroit'teki dünyaca ünlü Kronk Salonu'nun kurucusu ve kıdemli antrenörü Emanuel Steward şöyle demektedir: "Benim oğlanların

[47] Wacquant ve Wilson, "The Cost of Racial and Class Exclusion in the Inner City", 17, 19, 22.

çoğu, insanların düşündüğünün aksine yoksul değildir. Ülkenin iyi yerlerinden gelirler."[48]

O halde profesyonel boksörler, yakın zamanda "ana-akım toplumdan" sözde kopuk bir siyah "sınıfaltı"nın pekişmesine dair sahte bilimsel söylemi besleyen, o dağınık ve toplumdışılaşmış "tehlikeli sınıf"a ait değildir.[49] Her şey, çoğunun alt kültürel ve iktisadi statülerine oranla daha güçlü olan toplumsal bütünleşmeleri sayesinde diğer getto gençlerinden ayrıldıklarını ve geleneksel işçi sınıfı arka planıyla geldiklerini ve yakın çevreleri tarafından çok saygı duyulan, üstelik –bu bir yanılsama da olsa– büyük mali kazançlar sağlama yolu açık, maharet gerektiren bir iş olarak algıladıkları bir mesleğe girerek bu güvencesiz statüyü koruma ya da yakalama çabasında olduklarını gösterme eğilimindedir. Woodlawn Boys Kulübü'ndeki yetişkinlerin büyük çoğunluğu güvenlik görevlisi, benzin pompacısı, duvarcı, kapıcı, depocu, itfaiyeci, kurye, Park Mahallesi belediyesinin spor hocası, fotokopici, Jewel'in marketinde taşıyıcı, bir ıslahevinde danışman ve çelik fabrikasında işçidir. Doğrusu, bu proleter bağlar çoğu durumda kalıcıdır; çünkü bu işler, genelde güvencesiz ve düşük ücretlidir ve ayın sonunu getirmek için sokak ekonomisinde "iş bitirme" ihtiyacının önüne geçemezler.[50] Profesyonel dövüşçülerin bir kısmı işçi sınıfının alt kesimlerinden, yani gençleri nedeniyle kötü şöhretli ve daimi ve mahalli işsizlikten mustarip toplu konut mahallelerinde, başında bir kadının bulunduğu, devlet yardımıyla yaşayan geniş ailelerden gelir. Ama bunlar çoğunlukta değildirler; orta vadede boks arenasındaki en başarılı olanlar da değildirler.

Dahası, ödül için dövüşenler, kendi yaş kategorilerindeki getto sakinlerinden, vasat gelirleri ve erken yaşlarda eğitim konusundaki asilikleriyle ayrışmasalar da, zarar görmemiş ailelerden gelirler ve daha çok çocuklarıyla yaşayan aile babalarından çıkarlar. Ayrıca resmî bir bünyeye, boks salonuna ait olma ayrıcalıkları vardır; oysa

---

[48] Alıntılayan, David Halpern, "Distance and Emrace", *Reading the Fights* içinde, editörler: Joyce Carol Oates ve David Halpern (New York: Prentice-Hall, 1988), 279.

[49] Bu sahte kavramın ve toplumsal kullanımlarının yöntemsel bir eleştirisi için bkz. Loïc Wacquant, "L'*underclasse* urbaine dans l'imaginair social et scientifique américain", *L'Eclusion: l'état des savoirs* içinde (Paris: La Découverte, 1996), 248-262.

[50] Betty Lou Valentine, *Hustling and Hard Work: Life Styles in the Ghetto* (New York: Free Press, 1978).

kentin en yoksul mahallelerinin, çok az kalan orta sınıf üyelerinin dışında kalan ezici çoğunluğu, hiçbir yere ait değildir.[51] Ancak aile ve eş yoluyla bütünleşme, etkisini incelikli bir çelişkiyle gösterir: Düzenli olarak spor yapmanın gerekli bir koşulu olarak, ödül dövüşçülüğünün gerektirdiği yatkınlık ve güdülenmelerin edinilmesini sağlayacak kadar güçlü olmalı ama iş ve ev yaşamının boksa yapılan yatırımla rekabetine izin verecek kadar da güçlü olmamalıdır.

> "Hayır Louie, Ashante'yi biliyosun, her gün gelmez" diye açıklıyor DeeDee. "Düzenli olarak her öğleden sonra gelenler, liseli gençler. Yetişkinlerin sorunu da bu: Evliler, aileleri, çocukları var, salona her gün gelemezler. Kiralar yüksek, yiyecek fiyatları da öyle, tüm bunlar için çıkıp para kazanman lazım. Ek iş yapmaları lazım, karıları ve çocukları için ihtiyaçları olan parayı getirecek bir iş bulmaları lazım kendilerine. Eve para getirme fırsatı çıkmışsa, gitmen lazım, idman yapmaya gelemezsin. Ashante'nin sorunu da bu işte. İki çocuğu var. Orda burda geçici işler buluyor. Son olayı kaçırdı, turnuvadaydı ama [yevmiyeyle depocu olarak çalışması için] çağırdılar. Düzenli işvereni yok ama birine ihtiyaç olur olmaz arıyorlar. O geçici işlerde çalışarak, ringde olduğundan çok daha fazla kazanabilir. [Bir ön dövüş, rakiplerden her birine 150 ila 300 dolar kazandırabilir.] Üstelik dayak yemesi de gerekmiyor. Yani hayır diyemez." [Saha notları, 13 Ocak 1989].
>
> Söz Mark'a geliyor: üç yıl önce liseyi terk ettiğinden beri fotokopicide çalışan genç bir çocuk. Çok geç geldi ama DeeDee yine de idman yapmasına izin verdi. Kum torbasına doğru eğilip, kısa kısa vuruşlarla makineli tüfek gibi vurarak canla başla boks yapması DeeDee'nin takdirini kazanmasına neden oluyor. "Bu çocuk iyi. Güzel hareket ediyor. *Doğuştan bi' şeyler var.* Hareketlerine bak. Güçlü. Eller iyi. Çünkü sokakta dövüşüyordu. Hızlı geliyor. Ama bacaklar katı, nasıl eğmesi gerektiğini bilmiyor. Ayrıca bir işi var, bu da demek oluyor ki yalnız akşamları gelebilir. Bundan daha fazla idman yapması lazım ama vakti yok. Yazık, çok yazık, sahiden iyi boksör olurdu bundan. Daha önce gelseydi elime, daha gençken..." "Kaç yaşında?" "Yirmi iki. Kendisi diyodu bana, keşke on beş on altı yaşında başlasaydım salona diye. Ama yaşadığı yerde salon yokmuş, o da hiçbi' şey yapmamış. 60 kilo, iri değil, kısa boylu ama sağlam yapılı. Lise takımında futbol oynamış. Biraz daha kilo verebilir, ama yazık ki daha fazla idman yapacak vakti yok...

---

[51] Wacquant ve Wilson, "The Cost of Racial and Class Exclusion in the Inner City", 24.

> Maalesef onun gibi çocuklar hep bu durumda." [Saha notları, 22 Mart 1989]

DeeDee laf arasında, küçük ya da ciddi suçlara karışabilen "sokak dövüşçülerini", maharetlerini ringde gösteren ve düzensiz de olsa ücretli emek ekonomisine katılanlardan ayıran etkenlerden birini telaffuz ediyor: Aynı yatkınlıklar, el altındaki etkinlikler uzamına bağlı olarak bir kariyere ya da ötekine yönlendirebiliyor; bu bazen bir toplu konuttaki köklü bir çete olabiliyor bazen de görece olarak sakin bir mahallede "işlek kalan" bir salon.

Woodlawn Boys Kulübü'nün üye sayısı, bir aydan diğerine belirgin ve düzensiz bir biçimde değişir. Bir yıl boyunca 100 ila 150 çocuk ve erkek yazılır ama çoğu en fazla birkaç hafta kalır; çünkü bir süre sonra idmanın zevklerine göre olmadığını fark ederler. Yüzde 90'ı geçen bir azalma, boks salonları için normal karşılanıyor.[52] Kışın, (ön elemeleri her yıl şubat ayında yer alan) Altın Eldivenler'den hemen önce ve baharın sonunda devam en yüksek düzeye çıkar. "Müdavimler"den oluşan, amatör sıralarda yükseldikten sonra profesyonel olan sekiz eski üyenin de dahil olduğu bir çekirdek kadro, bu değişken üyelerin omurgasını oluşturur. Katılanların saikleri, statülerine göre değişebilir. Müdavimlerin çoğu, amatör ve profesyonel kesimlerde resmî olarak müsabakalara katılır; onlar için salon, müsabakalara yoğun bir şekilde hazırlandıkları yeridir. Diğerleri kulübe, bazen karşı cinsi cezbetmek gibi açık bir amaçla forma girmek için (iri yarı, yirmi dokuz yaşında, Puerto Ricolu bir siyah olan Steve, "piliçler için zayıflamak" üzere oradadır, "anlarsın ya, bu göbekten kurtulmam lazım, kadınlar için: onlar karar veriyor, onlar böyle istiyor") bazen boks arkadaşlarıyla teması kaybetmemek için (torbalarla idman yapmaktan çok arka odada konuşarak zaman geçiren çok sayıda emekli "pro"nun durumu böyledir), bazen de kendini savunma tekniklerini öğrenmek için gelirler.[53] Dövüşçülerin ve antrenörlerin yanı sıra çok sayıda eski boksör de yaşlanınca DeeDee'yle sohbet etmeye gelip, "dövüşçülerin dövüşçü olduğu" eski güzel günlerin hatırası o penceresiz odada saatler harcarlar. Kıdemli Woodlawn koçu için yalnızca müsabaka boksu önemlidir. Ayrıca salona sadece hare-

---

[52] Woodlawn Boys Kulübü'ndeki oranlar Doğu Harlem Salonu için Plummer'ın, *Buttercups and Strong Boys*, 57. sayfada tanımladığı yaklaşık yıllık yüzde 80'lik geri dönüş oranıyla uyuşuyor.

[53] Salonun yanındaki kreşin, neden bu "kaba saba spora" başladığımı merak eden müdürüne, kendimi korumak için geldiğimi söylüyorum.

ket olsun diye gelenlerin ilerlemesini dikkatle takip etse de gerçek dövüşçüleri tercih ettiğini gizlemez. Fırsat olunca DeeDee "form tutma boksörlerini", ringin erkekçe kucaklaşmasının hazlarına ayartmakta tereddüt etmez. Aşağıdaki konuşma, bu tutumun iyi bir örneğidir:

> 6 Aralık 1988. Arka odaya dönerken açık kahve bir takım giymiş ve koyu kahve bir kravat takmış, şakaklarına kırlar düşmüş, kıvırcık sakalı özenle düzeltilmiş hafif toplu, daha çok toplu taşımacılıkta üst düzey bir yöneticiye benzeyen çok şık giyimli, kırklarında uzun boylu bir siyah, kapıdan başını uzatarak "Mister Armour"u görmek istediğini söylüyor. DeeDee, benim diye karşılık veriyor ve masasının önündeki küçük kırmızı tabureye oturması için davet ediyor. Konuşmalarını fark edilmeden dinlemek için o günün *Chicago Sun Times*'ını okurmuş gibi yapıyorum.
>
> "Yetişkinler için boks dersleri hakkında bilgi almak istiyorum. Siz mi veriyorsunuz?"
>
> "Evet, ne yapmak istediğinize bağlı. Form tutmak mı istiyorsunuz dövüşmek mi? Kaç yaşındasınız?"
>
> "Kırk bir yaşındayım. Yok, dövüşmek için değil, kırk bir yaşında olmaz... daha çok, formda kalmak ve aynı zamanda sokakta kendimi savunmak için."
>
> "Tamam, ama daha sonra dövüşmekle de ilgilenebilirsin. Bazen kırk dokuz, elli hatta elli üç yaşında –T-Jay var mesela elli üçünde– bazıları forma girmek için gelirler ve bir bakmışın üç dört ay sonra Altın Eldivenler'e katılmak istiyorlar. Elbette [gerçeklerden söz ederkenki ses tonuyla] onları parça parça edecek genç adamlarla karşı karşıya kalıyorlar ama aldırmıyorlar, seviyorlar bunu; bütün yapmak istedikleri (alttan alta bir hayranlık tonuyla) *dövüşmek*.
>
> "Kırk dokuz yaşında mı? Dövüşmek için biraz geç değil mi?"
>
> "Evet ama değişir, gençler kadar yetişkinler de geliyor..."
>
> Bıyıklı yönetici geri çeviriyor: "Hayır teşekkürler. Ben kendimi savunmakla ilgileniyorum, o kadar, sokakta saldırıya uğrarsam dövüşebilmek." Bir daha salonda görülmeyecek.

Woodlawn Boys Kulübü'ndekilerin algısına göre ilk ayrım "ciddi" boksörler ile hâlâ lisede olan gençler ve okula gitme mecburiyeti olmayan ama iş ve aile kısıtlamalarına maruz kalan yetişkinler arasındadır. En genci 13, en yaşlısı 57 yaşındadır; ortalama yaş 22 civarındadır.[54]

---

[54] On üç yaşında amatör lisansı alınabilir ve bazı turnuvalar on yaşından itibaren çocukların katılımına açıktır. Bunlara acemi-altı denir.

Rodney iki kadın hayranıyla birlikte.

Tüm üyeler erkektir çünkü salon, kadın cinsinin ihlaline ancak arızî kaldığı sürece izin verildiği *özünde eril bir uzamdır*. "Boks erkekler için ve erkekler hakkındadır ve erkeklerdir... Değerlerini belirlemek için erkeklerle dövüşen erkekler, yani erillik kadınları dışlar."[55] Katıl-

[55] Joyce Carol Oates, *On Boxing* (Garden City, N.Y. Doubleday, 1087), 72. Boks allâmeleri ve yorumcuları, bazen yumruk dövüşündeki şiddetin düzenlenmesindeki sınırlamaların artmasından şikayet ederler. Bunu, ödül dövüşçülüğünü saptıracak bir "kadınsılaşma" olarak tanımlar ve şikâyet ederler. Bu sınırlamalar arasında şampiyonluk müsabakalarında raunt sayısının on

malarına resmî bir engel olmamasına rağmen –bazı antrenörler kadınların boks yapmasına bile karşı olmadıklarını söylerler– salonda kadınlara iyi gözle bakılmaz; çünkü varlıkları yumruklar evreninin düzgün maddi işleyişini değilse de simgesel örgütlenmesini bozar.

Boksörlerin kız arkadaşlarının ve karılarının, erkeklerinin antrenman seansına katılması, yalnızca büyük bir dövüşün çok yaklaşması ya da ringde kesin bir zaferin kazanılması gibi bazı özel koşullarda mümkün olur. Geldiklerinde ringin yamacında sıralanan sandalyelerde hareketsiz, sessiz oturmaları beklenir; ve idman "zemini" boş olduğu zaman bile içine girmemeye özen gösterir gibi dikkatlice duvar kenarlarından yürürler. Hiçbir şekilde idmana karışamayacaklarını söylemeye gerek bile yok. Tek yapabilecekleri hanenin ve çocukların bakımının tam sorumluluğunu üstlenerek ve gerekli yiyecekleri pişirerek ve sürekli duygusal ve hatta bazen malî destek sağlayarak idmanın etkisini kuvvetlendirmektir. Eğer Woodlawn Boys Kulübü'nde bir kadın varsa boksörlerin, soyunma odalarından üstleri çıplak bir şekilde çıkıp arka odadaki teraziye tartılmak için gelmelerine izin yoktur; sanki erkeklerin yarı çıplak bedenleri, ringin kamusal sahnesinde "iş başında" görülebilir ama atölyenin arka tarafında "dinlenmede" görülemezmiş gibi. Chicago'da Küçük İtalya yakınındaki başka bir profesyonel salonda başantrenör, kadınları uzakta tutmak için şöyle bir yönteme başvurur: boksörleri, "kaktırma"larını salona sokmamaları için sıkı sıkıya uyarır; eğer onu dinlemezlerse en güçlü rakiple dövüşmeleri için ringe yollar ki kız arkadaşlarının önünde sıkı bir sopa yesinler ve utansınlar. Batı Yakası gettosunda Rüzgârlı Şehir Salonu'nda ise "misafirlerin" oturması için bel hizasına kadar duvarı olan ayrı bir alan ayrılmış; pratikte sadece idman yapan boksörlerin kız arkadaşlarının durması için. Las Vegas'taki ünlü Top Rank Salonu kadınların girişini resmî olarak yasaklamış.

Düzenli çalışanlar arasındaki ana ayrım, amatörler ve profesyoneller arasındadır. Bu iki tür boks, birbirine sıkı sıkıya bağlı olsa da deneyim düzeyinde birbirinden tamamen ayrı iki komşu evrendir. Bir boksör, amatör sıralarda yıllarını geçirebilir ama yine de, "pro" meslektaşlarının meslek hayatlarını şekillendiren etkenler hakkında hiç-

---

beşten on üçe düşmesi, hekimlerin rolünün giderek artması, nakavtla yenilgiden sonra zorunlu 45 gün bekleme süresi ve özellikle de oyunculardan biri ciddi sakatlık riskiyle karşı karşıya olduğunda ya da kendisini savunamayacak durumda olduğunda dövüşü durdurma konusunda hakeme verilen yetkinin genişlemesi vardır.

bir şey bilmeyebilir (özellikle de konu malî veçheler olduğunda herkes sessizliğini korur).[56] Üstelik, bu iki kesimde rekabeti yöneten kurallar öylesine farklıdır ki ikisini iki ayrı spor saymak abartılı olmaz. Basitçe ortaya koymak gerekirse, amatör boksta amaç, rakibine mümkün olduğu kadar hızla ve çok vurarak puan toplamaktır ve hakem, oyunculardan biri fiziksel olarak zorluk çekmeye başlamışsa müsabakayı istediği zaman durdurma yetkisine sahiptir; koruyucu başlık giymeyen, eldivenleri daha küçük ve daha hafif olan profesyonellerde esas hedef ağır darbeler indirerek rakibin "canını acıtmak"tır ve mücadele, taraflardan biri artık devam edemeyecek duruma gelene kadar sürer. Sheridan Park'ın baş antrenörünün dediği gibi, "Profesyonel boksörler etrafında dönüp durmaz, *kodumu oturturlar*, gayet iyi bilirsin. Sert oyundur bu, profesyonel oldun mu oyun sertleşir: (birden kendini düzelterek) oyun *değil* tabii. Amatörken eğlenirsin. Profesyonel olunca (fısıldayarak uyarıyor) seni öldürmeye çalışırlar." Amatör boksörlerin büyük çoğunluğu hiçbir zaman "pro"ya dönüşmez; bu nedenle dönüşenler ileri derecede seçilmiş bir gruptur. Burada yine, bir kategoriden diğerine geçişte dövüşçü eğer minimum bir istikrara sahip bir aile çevresi ve toplumsal arka plana dayanabiliyorsa başarılı olma şansı daha yüksektir.

Bu kategorilerden her birinde salonda geçerli diğer ayrımlar, ringdeki tarz ve taktiklere gönderme yapar: "Boksör"e karşı (ya da bilimsel boksör) "miskin" ya da "kavgacı", "hayvan", "fişek", "vurucu" gibi. Bu ayrımların ötesinde, salon kültürü görünürde tüm katılımcılara aynı davranılması anlamında eşitlikçidir; statüleri ya da ihtirasları ne olursa olsun, hepsi aynı haklara sahiptir ve aynı vazifeleri, özellikle de zanaatlarına çok çalışma ve zamanı geldiğinde çıkıp iplerin arasında bir parçacık cesaret gösterme vazifesini ifa ederler. Elbette ki, kişisel bir antrenörün hizmetinden faydalananlar ek bir dikkat talep edebilirler ve profesyoneller de daha çok çaba gerektiren ve yapılandırılmış bir idman yaparlar. Ama DeeDee bir hafta denedikten sonra belki salona bir daha adımını atmayacak on altı yaşındaki bir yeni yetmeye düz solunu nasıl kullanacağını gösterirken de bir televizyon

---

[56] Profesyonel boksörler kazandıkları ödül miktarını kimseye, düzenli olarak dövüştükleri partnerlere bile söylemezler; dövüşçüler, antrenörler, menajerler ve organizatörler arasındaki tüm parasal anlaşmalar ve alışverişler *sub rosa* [el altından] gerçekleşir. Bkz. Loïc Wacquant, "A Flesh Peddler at Work: Power, Pain and Profit in the Prizefighting Economy", *Theory and Society* 27, 1 (Şubat 1998): 1-42.

müsabakasına hazırlanan bir ring kıdemlisinin savunma hareketlerine cila atarken de aynı derecede dikkatlidir. "Aidatını ödeyen herkes" yumruklar konusundaki uzmanlığı ne olursa olsun kulübün üyesi olarak içtenlikle kabul görür.

Her acemi boksör kendi rahat edeceği alanı bulur; kimileri antrenman yapar ve az çok hazırlık maçı yaparak ve arada turnuvalara katılarak "eldiven takar"; kimileri rekabette daha ileri gitmeye karar verir ve amatör çevrelerine girer; diğerleri de amatör kariyerlerini "pro" olarak taçlandırır. Bir boks heveslisiyle tam anlamıyla bir boksörün ayrımı, her birinin gerekli donanımı edinmek için yapmaya razı olduğu harcamayla ve sürekli bir dolap kullanımıyla görünür hale gelir. Yalnızca müsabakalara katılan dövüşçüler (genelde yıllar içinde biriktirdikleri çok sayıda, kullanılmış) kendi eldivenleriyle idman yapar, dolaplarına özenle kilitledikleri kendi başlıkları ve atlama ipleri vardır. Boks ayakkabılarının (35 ila 60 dolar arasındadır) ve hatta dövüş başlığının (en az 60 dolar) satın alınması hem boksör için, hem çevresi için dövüşe uzun vadeli bir taahhüde işaret etmeye yeter. İdman giysileri de sporla ilgilenme açısından iyi birer ipucu sağlar ama pek güvenilir değildir. Postayla boks donanımı sağlayan Ringside firmasının, geniş bir ısmarlama takım yelpazesi vardır (şortlar, atletler, jarseler ve pelerinler) ve sipariş veren herkes, bir şampiyon gibi kendi armasını taşıyan eşofmanlar edinebilir. Dahası, profesyonel boksörler, dövüş takımlarını asla idman sırasında giymez. Yine de genelde idman takımlarına harcanan paranın miktarı, genelde boksörün yumruklar alanına yaptığı maddi ve manevi yatırımın şaşmaz bir ölçüsüdür.

Sporcular grubunun yanı sıra, koçlar, danışmanlar, ziyaretçiler, arkadaşlar ve "çene çalmaya" ya da idmanları izlemeye gelmiş seyirciler grubu vardır. Bunların varlığı mekânın genel havasını sürekli canlı tutar: yan iş olarak turnuvalarda boksörlerin resimlerini satıp fahiş fiyatlara satan işsiz metal işçisi ve eski boksör Kitchen; hiçbir zaman en ufak bir kanıt göstermediği halde parlak ring rekoruyla (35 amatör galibiyetinden 33'ü müsabaka durdurularak alınmış) böbürlenen postacımız O'Bannon; amatör bir kariyere başlayan oğlu Carlo'nun idmanlarına nezaret eden, kendisi de eski bir amatör tüysıklet şampiyonu olan (bu unvanı Almanya'da bir üste çalışırken kazanmış) T-Jay adında bir belediye görevlisi; eski ortasıklet dünya şampiyonu Alphonso Ratliff için köşeadamı-antrenör ve jüri üyesi olarak çalışan zayıf bir Filipinli olan Romi; rehabilitasyon merkezi inşa etmekte uzman bir müteahhitlik firmasını yöneten (çoğu kez iş-

çilerle birlikte işe koyulan) ve boks hakkında hemen hemen hiçbir şey bilmemesine rağmen bütün öğleden sonra kafasında bir kovboy şapkası ve boynunda metrelerce altın zincirle salonu arşınlayarak dövüşçüleri gözlemleyen ve onlara nasihatler veren ellilerinde, neşeli bir iş adamı olan Oscar; gettoda küçük bir çamaşırhane zincirinin sahibi ve kulübün yeni profesyonel olmuş iki üyesinin menajeri olmaktan gurur duyan Elijah; arada salonun daha genç üyeleri için köşe adamı olarak görev yapan eski bir antrenör Charles Martin; çoğu, etraftaki yerlerden emekli, hepsinin de en büyük gündelik eğlencesi salondaki antrenmanlar olan bir eskiler takımı.[57] Dönem dönem (beyaz) organizatör Jack Cowen ve şeker pembesi takımı daha çarpıcı bir görünüm sergiler; o günlerde DeeDee'yle kafa kafaya verip, her ay şehrin kuzey yakasındaki müreffeh bir mahalledeki *yuppie* bir gece kulübü olan Park West'te düzenlediği oyunlara katılacak kulüp boksörlerine karar vermek için gizli sohbetler eder. Arka oda, günün herhangi bir anında, tutkulu boks tartışmalarına ya da yapılacak hazırlık maçlarını yorumlamaya dalan üç ila altı kişiyi misafir eder.

Getto çevresi ekolojisinin ve sokak kültürünün, Woodlawn gençlerini nasıl, boksu onlara eril etosun esas değerlerini harekete geçirebilecekleri bir sahne sağlayan, anlamlı bir etkinlik olarak görmeye yatkın kıldığını gördük. Bu açıdan bakıldığında getto ve salon, bir komşuluk ve süreklilik ilişkisi içerisinde yan yana durur. Ancak, bir kez salonun *içine* girilince bu ilişki, sokağın özelliklerini daha uzak ve daha sert yapılandırılmış farklı hedeflerin peşinden koşulması için kullanan, boksörlerin itaat ettiği Sparta disiplini tarafından kesintiye uğratılır ve tersine çevrilir. Bu şekilde, antrenörlerin her zaman vurguladıkları ilk şey, salonda yapılmaması gerekenlerdir. Woodlawn'ın ikinci sıradaki koçu Eddie, şunları sayar: "Küfretme. Sigara içme. Yüksek sesle konuşma, kadınlara saygısızlık etme, koçlara saygısızlık etme, birbirine saygısızlık etme. Husumet yok, caka satmak yok." Bunlara, hepsi de salon üyelerinin davranışlarını *sakinleştirme* amacında birleşen daha küçük ve çoğu kez örtük başka kurallar eklenebilir.

DeeDee, Woodlawn'da, sertlik göstermek zorunda kalmadan hem davranış hem idman rutinleri bakımından çelikten bir disiplinin hakim olmasına özen gösterir: kulübe yiyecek içecek getirmek, idmanlar sırasında konuşmak ve içmek, bir masanın kenarına oturarak

[57] Hauser'in, (*Backlights*, s. 15) hayatını, bu şekilde, edilgen salon izleyicileri olarak bitiren boksörlere "müebbet" adını takması aydınlatıcıdır.

dinlenmek, talimlerin sıralamasını değiştirmek (örneğin bir idmana esneme ya da gölge boksu yerine ip atlamayla başlamak) ya da standart bir teknik hareketi farklılaştırmak yasaktır. Alet edevatın amaç dışı kullanılması, nesnelere vurmak ya da başlıksız ve donanımsız hazırlık idmanı yapmak ya da daha da kötüsü, ringin dışında dövüşmek ya da boğuşmak yasaktır. (Aslında bu tür "zemin hadiseleri" o kadar nadir olur ki sokaktaki rutin şiddetin aksine, ortak hafızaya kazınır.) Duşlardan çıkınca havlunun altına koruyucu kayış takmak ve salondan ayrılırken kuru giysiler giymek zorunludur. Nihayet, büyüklerinin çalışmalarını hayranlıkla izlemeye gelen yandaki kreşin ya da mahallenin çocukları, hiçbir koşulda kum torbalarının yanına yaklaşamazlar. Kullandığınız dile bile dikkat etmek gerekir: DeeDee "boks yapmak" (ya da hazırlık idmanı) yerine "dövüşmek" deyimine izin vermeyecektir; ve ne o, ne de kulüp müdavimleri salondaki konuşmalarında küfür ya da argo kullanır.

Kulübün bu örtük "iç düzenlemeler"inin birçok maddesi, yalnızca onları içselleştiren kulüp kıdemlilerinin tutum ve davranışlarında görünür haldedir ve yalnızca ihlal edildiklerinde açıkça dikkat çeker.[58] Bu yazılı olmayan davranış yasasını özümsemeyi başaramayanlar DeeDee tarafından derhal azledilirler ya da başka bir salona geçiş yapmaları şiddetle önerilir. Sonuçta idman düzeni ve etiğini incelediğimizde görüleceği gibi, salon bir anlamda dövüşçünün tüm varlığını, zaman ve mekân kullanımını, beden idaresini, zihin durumunu ve en mahrem arzularını belirli bir düzene sokan *yarı-bütüncül bir kurum* işlevi görmektedir. Öyle ki, boksörler çoğu kez salonda idman yapmayı orduya yazılmaya benzetirler.

> BUTCH: Salonda disiplini, kendini kontrol etmeyi öğrenirsin. Yatağa erken gitmen, erken kalkıp koşunu tamamlaman, kendine bakman, doğru yiyecekleri yemen gerektiğini öğrenirsin. Vücudun bi' *makinedir* ha, ayarını iyi yapman lazım. Sokaklarda ordan oraya koşuşturup durmamayı, sosyal hayatı kontrol etmeyi öğrenirsin. *Orduda olduğu gibi, asker zihniyeti* kazandırır adama, [kendi kendine gülerek] bu bi' sürü insana iyi gelir.

---

[58] Chicago'da gözlemlediğim ve diğer kentlerde ziyaret ettiğim diğer salonların çoğu, kurallarını giriş kapısının üzerinde ya da bir duvarda standart bir liste halinde gösterir ya da herkesin görmesi için tavana asarlar. Görünüşe göre, bir boks kulübünün üyeleri ne kadar değişken, toplumsal olarak ne kadar uzak çevrelerdense düzenlemelerin de o kadar aşikâr ve görünür olması gerekir.

> CURTIS: Bu salonda ortalama biri, çocuk olsun, adam olsun, ortalama ne biliim, yüzde 85 filan daha olgun olur sokakta olacağından. Çünkü bir genç adam olmaya çalışmak, sportmen olmak için çabalamak, ringe çıkmak, adamı disipline eder, bilirsin işte... [sözcükleri arayarak] Daha çok şey gibi, burda oturup sana bir sürü kural koyarım ama onları çiğneyebilirsin de; *askeriyedeki gibi*, sana nasıl *centilmen* olacağını gösterirler falan ve saygıyı öğrenirsin.

Boks salonu kendisini, bu şekilde onu saran ve kapsayan *gettoyla ortakyaşamsal [symbiotic] bir karşıtlık bağıyla tanımlar*. Aynı zamanda hem oradaki gençleri bünyesine alır ve fiziksel dayanıklılık, bireysel onur ve bedensel performansla ilişkili eril kültürü üzerlerine geçirir hem de sokağa karşıt olarak durur: düzene karşı düzensizlik gibi; tutkuların ortaklaşa düzenlenmesine karşı özel ve kamusal anarşi gibi; boks mücadelesinin (en azından dövüşçünün toplumsal hayatı ve benlik duygusu açısından) yapıcı ve sıkı sıkıya nezaret edilen kontrollü ve sınırları açıkça çizili şiddetine karşı mahalleyi kirleten, giderek artan uyuşturucu ticareti ve suçun simgelediği öngörülemez ve sınırsız çakışmaların görünürde nedensiz ve anlamsız şiddet gibi.

Salonun Kanunu

Antrenör Mickey Rosario, Manhattan'ın ana Puerto Ricolu mahallesi, Doğu Harlem'deki boks salonuna yeni başlayan birine hoş geldin diyor.[59]

"Pekâlâ, önce bilmen gereken kurallar var. Burada küfüre izin vermeyiz. Ring dışında kavgaya izin vermeyiz. Ben burada zamanını boşa harcamam ve sen de benimkini harcayamazsın. Sigara içmem, içki içmem ve kadın peşinde koşmam. Elbette güzel kızları severim. Ama sırf bakarım. Evimde düzgün eşyalarım vardır. Karımı dışarı çıkarabilirim ve bir yerlerde akşam yemeğine götürebilirim. Çalışıyorum. Bir hastanede çalışıyorum ve eğer hastanede çalışamazsam tamirci olarak çalışırım. İki tür ehliyetim var. Her türlü kamyonu kullanabilirim. İlaç mağazalarında çalışabilirim. Anlıyor musun?"

Çocuğun anlamadığı açık.

---

[59] Aşağıdaki diyalog, Plummer'dan alınmıştır, *Buttercups and Strong Boys*, 56-57.

"Söylemeye çalıştığım, ben senin için karımdan ve çocuklarımdan fedakârlık edeceğim, sen de eşek gibi kendinden fedakârlık edeceksin. Kural kuraldır, tartışma istemem. Anladın mı?"

"Evet" dedi çocuk. Antrenörün masasının önünde bir telin üzerinde duruyormuş gibi gergindi.

"Haklıysan ama benimle aynı fikirde değilsen haksızsın. Anladın mı?"

"Evet."

"Altı tur ip atla dediysem, dört demek istememişimdir. 'Zıpla' dediğimde zıplamanı istiyorumdur."

"Evet."

"Ve ben sana söyleyene kadar da yere inmezsin. Söylersem inersin."

"Evet."

"Burada tek bir patron var."

"Evet."

"Ve şu anda ona bakıyorsun."

"Evet."

"Anladın mı?

"Evet."

"Hâlâ gelmek istiyor musun?"

"Evet."

"Emin misin?"

"Evet."

"Pekâlâ, nüfus kağıdın lazım. Dört resim lazım. ABF kartı için on beş papel lazım. Yıllık aidat için de yirmi beş papel... Ne yapıyorsun bugünlerde? Okul? İş?"

"Şey, ikisinin arasında..."

"İşe yaramazın tekisin."

Çocuk, darbe almışçasına sarsıldı. Antrenöre inanmaz gözlerle baktı. Sonra kimse duydu mu diye hızlıca etrafına baktı, ba-

> kışları benimkilerle çarpışıp hızlıca çevrildi. Bir süre sonra konuştu.
>
> "Evet işe yaramazın tekiyim. Ama artık öyle olmak istemiyorum."
>
> "Benden nefret edeceksin", dedi Mickey sonunda yumuşayarak. "Önce bu gelecek. Sonra beni seveceksin."

BİLİMSEL OLARAK VAHŞİ BİR PRATİK

Eğer Pierre Bourdieu'nün iddia ettiği gibi, pratiğin damgası, söylem bilincinin ve düşünülmüş açıklamanın müdahalesi olmadan, yani teorik bakışın mülahaza eden ve zaman-dışılaştıran duruşunu dışarıda bırakarak "doğrudan bedensel hareketlenmede meydana çıkan bir mantık"[60] izlemesiyse, çok az pratiğin bokstan daha "pratik"[61] olduğu söylenebilir. Çünkü yumruk sanatının kuralları, tam olarak ancak eylem halinde öğrenilebilen bedensel hareketlerde özetlenebilir ve zihinsel olarak kavranabilir ve iletilebilir olanın çok ucuna gider. Üstelik boks, kişinin tefsir hatalarını anında ödediği bir dizi stratejik alışverişten oluşur, alınan darbelerin (ya da yumrukbilimin diliyle konuşursak "ceza"nın) kuvveti ve sıklığı performansın anlık bir değerlendirmesini sağlar: Eylem ve değerlendirilmesi birbirinin içinde erir ve düşünerek karşılık vermek etkinliğin tanım olarak dışında kalır. Bu, gerçek zaman ve mekânda pratik bir eriştirme [*initiation*] olmadan bu "toplumsal sanat"ın, yani Émile Durkheim'ın tanımladığı gibi "teorisiz saf bir pratiğin"[62] bir biliminin oluşturulamayacağı anlamına gelir. Boksun evrenini anlamak, ilk elden içine dalmayı, onu oluşturan uğrakları içeriden deneyimlemeyi ve öğrenmeyi gerektirir. Burada nesnenin yerli bir kavrayışı, nesnenin yeterli bir bilgisinin gerekli koşuludur.[63]

---

[60] Pierre Bourdieu, *The Logic of Practice* (Cambridge: Polity Press, [1980] 1990), 130.

[61] Tırnak içinde kullanımı "*practical*", yani pratiğe dair.

[62] Émile Durkheim, *Education and Sociology* (New York: Free Press, [1922] 1956), 78.

[63] Kuşkusuz bu nedenle, bu konuda sosyolojik olarak en ferasetli çalışmalar, Nathan Hare'in (ringden çıkıp Chicago Üniversitesi'nde sosyoloji doktorasına hak kazanmış genç bir profesyonel dövüşçü) ve S. K. Weinberg (bir sosyolog ve amatör boksör) ve Hendi Arond (bir antrenör) ikilisinin daha

Boksörün "kültürü" uygulamalarından bağımsız olarak var olabilecek normatif modellerle ve kelimelerle iletilebilen kavramlardan, ayrı bir sonlu bilgi toplamından oluşmaz. Daha ziyade, salonun işleyişinde ve bu işleyiş aracılığıyla sürekli olarak (yeniden)üretilen, bir anlamda sadece eylemde ve bu eylemin bedenlerin içinde (ve üzerinde) bıraktığı izlerde var olan tafsilatlı bir duruş ve (fiziksel ve zihinsel) hareket karmaşasından oluşur. Bu da, ödül dövüşçüsünün kariyerinin sonunda başka bir şeye dönüşmesinin olanaksızlığındaki trajediyi açıklar: sahip olduğu özgül sermaye tamamıyla bedenselleşmiştir ve bir kez kullanıldıktan sonra başka bir alanda değerden yoksun kalır. Boks, Marcel Mauss'un kullandığı anlamıyla bir teknikler bütünüdür; yani geleneksel olarak pratiğe içkin şemalardan oluşan etkili,[64] pratik bilgi olduğu düşünülen bir *edimler* bütünüdür. Bunun sonucu, boksörü oluşturan yatkınlıkların aşılanmasının, bedenin *Bildung*'u sürecine, "pedagojik çalışmanın işlevinin vahşi bedenin yerini... 'alıştırılmış' yani zamansal olarak yapılandırılmış"[65] ve kinetik olarak alanın özgül taleplerine göre yeniden şekillendirilmiş bir bedenin aldığı, fizyolojinin belli bir (yeniden)toplumsallaşmasına varır.

Ödül dövüşçüsünün eğitilmesi, pratik bir şekilde, *doğrudan tecessüm* [*embodiment*] yoluyla boksun temel (bedensel, görsel ve zihinsel) şemalarının pratik bir hakimiyetini aktarmayı amaçlayan, yoğun ve zahmetli bir disiplindir; hele kulüp yüksek kalibreyse ve başantrenör bir şey istemez görünüp de çok şey bekliyorsa daha da çok. İdmanın en çarpıcı yanı, tekrara dayalı, çıplak ve zevkten uzak niteliğidir: Algılanması çok zor çeşitlemelerle, farklı evreleri günden güne, haftadan haftaya, sonsuzca tekrarlanır. Boksör olmak isteyenlerin çoğu, bu eğitimin gerektirdiği "manastırvari bağlılığa, ... benliğin mutlak teslimiyetine"[66] tahammül edemez ve birkaç hafta sonra vazgeçer ya da DeeDee onları kariyerlerini başka bir yerde sürdürmeye davet edene kadar salonda ot gibi yaşarlar.

"İyi bir antrenörün bilmesi gereken ilk iki şey ... kendisi için ve

önce alıntıladığımız iki kısa makalesidir.

[64] "Geleneksel ve etkili bir edime teknik adını veriyorum" diyor Marcel Mauss, bedenin "insanın ilk ve en doğal teknik nesnesi ve aynı zamanda teknik aracı" olduğunu vurgulamadan önce "Les techniques du corps", 371 (İngilizce çeviri, 104).

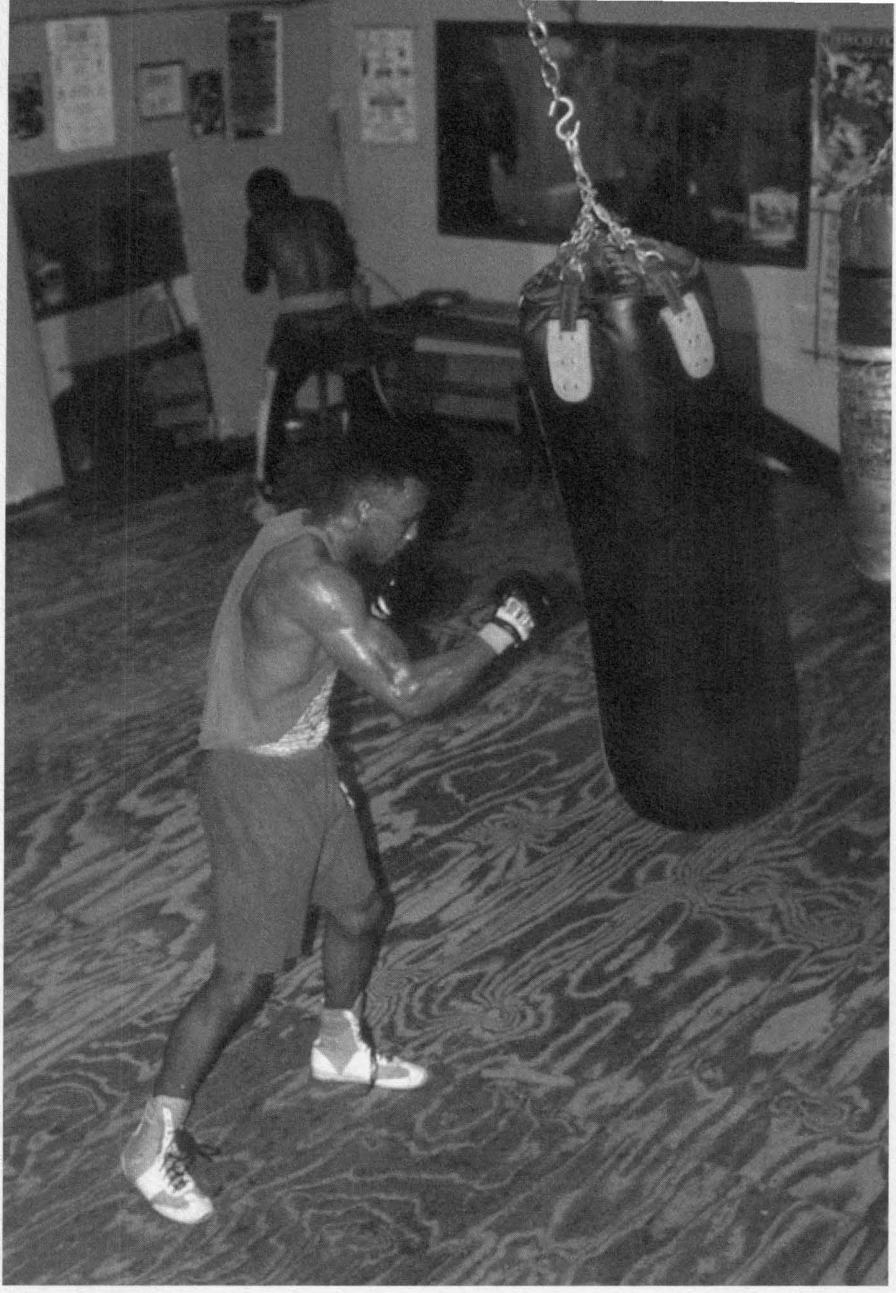
[65] Pierre Bourdieu, *Esquisse d'une théorie de la pratique. Précédée de trois études d'ethnologie kabyle* (Geneva: Droz, 1972), 196.

[66] Oates, *On Boxing*, 28-29.

dövüşçüleri için, dakiklik ve güvenilirliktir."[67] Salon, pazar hariç her gün (mevsimlere göre küçük değişikliklerle) birden yediye kadar açıktır ve DeeDee tüm bu saatler boyunca oradadır. Sporcular istedikleri zaman gelir; çoğu öğleden sonra dört ila altı arasında çalışır ve değişmez bir şekilde aynı saat dilimlerini işgal ettikleri süre içinde doyma noktasına gelene kadar aynı alıştırmaları tekrarlarlar. Devamlılık zarureti öyledir ki, tanınmış bir boksörün uzunca bir süre idman yapmayı bırakması, derhal pek yakışıksız dedikoduların yayılması için yeterlidir. Bu şekilde, 1989 Şubatında Curtis geçici bir süre salona gelmeyi bıraktığında kariyerinin bittiği söylentisi yayılmaya başladı: Mahallenin kızlarıyla "dolanıyordu" ve "AIDS kapmıştı".

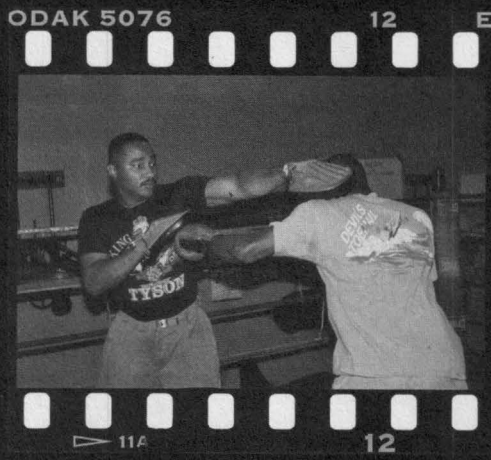
Tatlı Bilimin en sık rastlanan yanlış temsillerinden biri de, profesyonel boksörlerin çalışmalarının esas olarak birbirlerine aptalca vurup durmaktan ibaret olduğu düşüncesidir. Aslında boksörler toplam hazırlık zamanlarının yalnızca küçük bir kısmını bir rakiple –ya da bir partnerle– karşılaşarak harcarlar: Ayrımın önemi daha sonra –ringde– netleşecektir. İdmanın büyük bir kısmı "ring çalışması" değil, "zemin çalışması" ya da "masa çalışmasıdır". Woodlawn Boys Kulübü'nün üyeleri, haftada ortalama dört ya da beş kez, bazen de daha fazla idman yaparlar. Kırk beş ila doksan dakika süren bir seansın tipik menüsü, her zaman, boksörün zevkine ve ihtiyaçlarına göre ayarladığı aynı malzemelerden ibarettir: sırasıyla aynanın önünde ve ringde "gölge boksu" yapmak, sert torbalarla ve hız torbasında çalışmak, ip atlamak ve karın alıştırmaları. İdmanların süresi ve sıklığı, zamanla ve boksörden boksöre değişkenlik gösterir. Örnek olarak Pete'in, bir dövüşe "çalışan" çoğu boksöre uygulanabilecek, tipik bir seansını ele alalım. Salona öğleden sonra 5'te gelir, giysilerini çıkarıp dolabına koyar ve hızlıca "Leonar-Hearns: The War II" yazılı boks tişörtünü, beyaz boyunlu ayakkabılarını ve dar siyah şortunu giyer. Ellerini sardıktan ve DeeDee'yle ve arka odadaki diğer meslektaşlarıyla lafladıktan sonra işe koyulma zamanıdır. Küçük aynanın önünde kombinasyonlar (düz, düz, sağ, sol kroşe) atarak, yansımasına yaklaşıp uzaklaşarak ve bazen de kas çekmesini artırmak için iki elinde tuttuğu ağırlıkları (kısa metal silindirleri) tutarak üç raunt gölge boksuyla başlar. Sonra kaydırmalarını uyguladığı, el peşrevlerini ve saplamalarını iyileştirdiği ve hayali bir hasımla dövüşerek iplerin arasında süratle hareket ettiği üç rauntluk boks için ringe tırmanır. Pete ofisten en sevdiği "torba eldivenlerini" almak için ringden

[67] Yıldız antrenör-menajer Gil Clancy, alıntılayan Hauser, *Black Lights*, 43.

"Zemin Çalışması": Anthony aynanın karşısında gölge boksu yaparken Tony kum torbasına vuruş çalışıyor.

iner, sonra da üç raunt kum torbasına başlar: iki elle düz vuruşların, kısa aparkatların ve kroşelerin takip ettiği yoğun bir dizi düz yumruk ateşler ve bir sarılma durumu taklidinden yumruklarla çıkmaya çalışır –bir boksörün tam repertuarıdır bu. Ringin kenarına oturup

"Ring çalışması": Lorenzo antrenörü Eddie'yle birlikte karşılama eldivenleriyle çalışıyor.

"Masa çalışması": Curtis kuzeninin yardımıyla mekik çalışıyor.

Smithie ve Anthony idmanlarının sonunda ip atlıyor.

yüzünü ortak su şişesiyle şöyle bir ıslatır ıslatmaz, ringin yanındaki duvarda asılı duran aparkat torbasına gider. Sonra el-göz koordinasyonunu ve hızını bilemek için iki raunt hız torbası gelir. Pete idmanı, üç raunt hızlı ip atlama ve çeşitli karın alıştırmalarıyla (bunun genel adı "masa çalışması"dır) ve şınavla (ayakları bir sandalyede, kapalı yumruklarına dayanır ya da her yerden kalkışında ellerini çırparak) bitirir.

Az değişiklik gösteren bu temel örüntü üzerine çift uçlu torbada (bu tabana ve tavana kauçuk iplerle sabitlenen bir ya da iki pençikboldan oluşan bir tertibattır) düz yumruk çalışmak, esnemek ve ağır metal bir çubukla yel değirmeni hareketleri eklenir. Bir de kişinin savunmaya yönelik kas donanımını geliştirmek için tasarlanmış talimler vardır: Pete, Eddie midesine tıbbi bir topla darbeler indirirken sabırla bekler; başka idmanlarda da bir sandalyede oturarak kafasında ağırlık bağlı bir kaskla uzun uzun boyun hareketleri yapar. Pete'in antrenörünün tuttuğu karşılama eldivenlerine yumruklar indirdiği çalışma, bir yanda gölge boksunun ve torbalara vurmanın hayali dövüşüyle, diğer yanda ringde idman maçı arasında bir köprü kurar. Salondaki alıştırmalar, dışarıda zorlu bir "yolçalışmasıyla" öncelenir ve desteklenir: Woodlawn boksörleri, yaz kış, haftanın altı günü, günde ortalama üç ila beş mil koşar.

Karşılama eldivenleriyle çalışmak

2 Mart 1989. Hazırım: mavi eşofmanlarımın üzerine siyah bermuda şortumu ve kırmızı üstümle eldivenlerimi giymiş, karşılama eldivenlerini dikkatle ellerine geçiren Eddie'yi beklerken yerimde bir aşağı bir yukarı zıplıyorum; parmaklarını hızlıca kol ağızlarından içeri itiyor ve O'Bannon da ikincisini takmasına yardım edip kopçaları kapatıyor. DeeDee hoparlörden sesleniyor: "*Time, work!*" Eddie, önümde dikiliyor ve sağ elini omuzunun üzerine kaldırıyor: "Kısa vuruş!" İleri hamle ediyorum ve sol yumruğumu bana doğru tuttuğu karşılama eldivenine indiriyorum. *Çat, çat, çat*, zevkleniyorum, müthiş hissediyorum ve yumruklarım tam hedefe iniyor: hedefi tutturup tutturmadığınızı, boğuk bir ses yerine çatırtılı bir ses çıkmasından anlıyorsunuz. O seslendiği anda yumruğum gardımdan çıkıyor. Eddie, eline vurduğum anda bileğinin vuruşumun gücüyle karşılaşmaması için aşağı doğru hafifçe dürtüyor. "İki kere kısa vuruş,

evvet işte bu... Öne gel, yumruğunla birlikte hareket et."

Şimdi bir sağda bir solda tuttuğu karşılama eldivenlerine çılgınca darbeler indiriyorum. Çatırtı sesleri bana neşe veriyor ve enerjiyle dolduruyor. Şimdiden terden sırılsıklam vaziyetteyim. "Bir-iki, bir sağ kısa kombinasyonu, hadi bir-iki." İki yumruğumu birden keskin tutamıyorum o yüzden basit kısalara geçiyoruz. Öldürücü. Eddie küçük adımlarla hareket ederek etrafımda dönüyor. Sürekli hareket halinde ve onu yakalamaya çalışıyorum. "Şimdi gövdeye bir sağ at, işte böyle." *Çat-Çat!* Yine çatırdamaya başladı! Çıt-çıt, çat-çat! Eddie, alıştırmayı değiştiriyor: "Şimdi [karşılama eldivenini yukarı kaldırarak] kafaya bir kısa at, [karşılama eldivenini indirerek] gövdeye at. Sonra gövdeye çift kısa. Evvet, bu iyi, *devam!*" İleri yürümeye ve uyumlu olarak vurmaya çalışıyorum, nefesim vuruşların ritmini almaya başladı. Eddie, hâlâ önümde dikiliyor (her yeri öyle yuvarlak ki minyatür bir sumo güreşçisi gibi görünüyor), iki karşılama eldivenini birden önümde tutuyor: "Şimdi bana bir kısa vuruş, sol-sağ-sol ve bir sağ çaprazla bitir tamam?" Biraz öne çıkıyorum, kısa vuruş, çat-çat-çat, arka ayağımdan güç alıp hedefime son bir sağla mümkün olduğu kadar temiz vurmak için iyice geriliyorum. "Devam, devam, sağını atarken sol omzunu hizada tut." "*Time out!*" Uuff, daha şimdiden bittim: ciğerlerim yanıyor ve kollarım tonlarca ağırlıkta. Dinlenme sırasında derin nefesler alıyorum ve nefesimi topluyorum. Yalnızca otuz saniyem kaldı, bütün enerjimi toplamak için yoğunlaşıyorum. Bu hızda iki raunt daha devam edebilirim ama üç asla.

"*Time in*" Eddie kısa aparkat çalışmak için, karşılama eldivenlerini yere dönük halde tutuyor. Daha az "doğal" gelen, daha zor bir hareket bu (ringdeki herhangi bir şeyin bana doğal geldiği söylenebilirse tabii). Yumruğu dirseğe dik tutup aşağıdan yukarı atmak gerekiyor. Yumruğunuzu saat yönünde içe doğru döndürmek gerekiyor ama hedefe vurduğum zaman bile kaçırmışım gibi geliyor. Eddie'nin görünmez gardının altına girmek için biraz daha öne eğiliyorum. "Hadi, yapabilirsin, sağ, sol, devam et, ayaklarını oynat." Sağ aparkat, sol aparkat. Yumruk darbesinin sesi. "Bu iyiydi, vuruştan sonra sol elini yukarıda tut, devam et!" Eddie beni vuruşlarla ayakları kombine etmeye zorlayarak kum torbasına doğru gerilerken kükrüyor. Bir sağ aparkat, bir sol aparkat çakıyorum, kolumu gevşetmek için bir

kısa vuruyorum, sonra bir çifti aparkat, sağ ve sol, kalçadan öne hamle etmek için dizlerimi gerçekten büküyorum, bu beni öldürüyor! Artık sağ yumruğumu ve omuzlarımı hissedemiyorum. Bir robot gibi durmadan aparkat dağıtırken nefesim kesiliyor. Karşılama eldiveninden doğru ses çıkınca bir dahaki sefere daha da sert vurmak için motive oluyorum. Ama artık dayanamıyorum ve nefes alabilmek için gardımı düşürmek zorunda kalıyorum.

Yeni bir talime geçiyoruz: "Şimdi bir-iki fırlatıyorsun, sağımdan kaymak için eğiliyorsun ve öbür tarafta bir-iki daha atıyorsun." Başlangıçta manevrayı tam anlayamıyorum ama iki üç denemeden sonra ritmi yakalıyorum: sol kısa sağ karşılama eldivenine, sağ çapraz aynısına, hemen ardından yarım daire halinde bükülü kolu öne alarak diğer karşılama eldivenine sol ve sonra sağ kroşe; Eddie gövdemin üst kısmını gerektiği kadar eğerek savdığım geniş bir kroşe atarak karşılık veriyor ve sonra ben de iki kısa kroşe indiriyorum. Eğer sağdan karşılarsa kayıp, sağ-solla karşı hamleye geçiyorum ya da tersi oluyor. Süper ama diğer kombinasyonlardan daha da yorucu. Çat, çat-çat, çat-çat, kay, çat-çat!

Öne hamle ederken dengemi kaybeder gibi oluyorum. Dee-Dee'nin sesi arka odadan patlıyor: Ayaklarının üzerinde dur, sol ayağını arada tut ve ayağını içeriye çevir." Kum torbalarının arasında Eddie'nin peşinden gidiyorum. Bir saniye durup karşılama eldivenlerini yeniden düzeltiyor. Hayali vuruşları savuşturur ve durdurur gibi yaparak etrafında dolanıyorum. Yeniden başlıyoruz. "Hadi, oğlum, beceriyorsun! Evvet, işte bu, *çak*, çok iyi Louie, yumruğunu çalıştır!" Cesaretlendirmelerinin heyecanı giderek yükseliyor. Artık bana doğru tuttuğu ve her ne pahasına olursa olsun vurmam gereken siyah levhalardan ve kayıp giden mavi bodur gövdesinden başka bir şey göremez oluyorum. Ciğerlerim patlamak üzere; bacaklarım tutmuyor, gücüm kalmadı. Bir ter, yorgunluk ve heyecan sisi içinde vurarak onu izliyorum. Yumruklarım hızla ağırlaşıyor, kollarım uyuşuyor. Bitkin durumdayım ama makine gibi vurmaya devam ediyorum. Çat-çat, pat, pat-pat. Enerjimi ışık hızıyla kaybediyorum ve vuruşlarım artık çatırdatmıyor. Eddie'nin gök gürültüsü gibi sesi beni kendime getiriyor: "Hadi, bi' tane daha, bi' tane daha, devam Louie!"

> Yarı komada, aynı anda vurmaya ve nefes almaya devam ederken aldığım her nefesi bir yumruk atarak veriyorum. Kendimi, hem parçası, hem motoru olduğum bir makineye monte edilmiş gibi hissediyorum. Eddie cesaretlendirmelerini yağdırıyor. İlerlemek, çakmak, yumruğumu geri çekmek, hedeflemek, vurmak için fazladan enerji kaynakları buluyorum. Bu serileri tamamlamak için son yedeklerime baş vuruyorum. "Devam, mutfakta yemek yapıyorsun! Hadi Louie! Mutfakta yemek yapıyorsun! *Zihin maddenin üzerinde!* Hadi, yapabilirsin, hepsi kafanda, pişiriyorsun!" Bir kez daha, çat-çat, pat, bam-bam. "*Time out*" Nihayet bitti! Altı dakikanın sonunda, oksijensizlikten boğulmanın eşiğindeyim, yorgunluktan hummalı gibiyim, tamamen içim çekilmiş haldeyim. Ciğerlerimi kusup bayılacak gibi hissediyorum.

Ödül dövüşçüleri çoğu kez sanatçılarla karşılaştırılmıştır ama fabrikanın ya da zanaatkârın atölyesinin dünyasına bakarak daha uygun bir analoji kurulabilirdi. Çünkü Tatlı Bilim, maharet gerektiren, tekrara dayanan, bir el ustalığına çeşitli açılardan benzetilebilir.[68] Profesyonel boksörlerin kendisi de, idmanı iş olarak ("yapmam gereken bir iş", "ev ödevimi yapmam gerek", "ikinci bir iş sahibi olmak gibi,") ve bedenlerini de alet olarak nitelendirirler. Ringdeki performanslarının doğrudan salondaki hazırlıklarına bağımlı olduğunu bildiklerinden, kare içindeki o dairede yüzleşme zamanı geldiğinde fiziksel formlarının ve teknik ustalıklarının zirvesinde olmak ve kaygılarını gemlemek için inatla çalışırlar: Müdavimlerin pek iyi bildiği bir boks vecizesi, "dövüş salonda kazanılır" der. Hazırlık öyle yoğun ve öyle meşakkatli olabilir ki karşılaşma ona nazaran kolay görünebilir; gerçekten de bir çok boksör, idmanı işlerinin en zor yanı sayar. George Plimpton'ın şampiyon Joe Frazier'ın idmanını tanımlamak için kullandığı ifade, isimsiz kulüp dövüşçülerini tasvir etmek için ödünç

[68] Gerald Early'nin "Three Notes Toward a Cultural Definition of Boxing"inde çok iyi ortaya koyduğu gibi "Salonda çalışan dövüşçüleri seyrederken aklıma gelen ilk kelime, 'proleterya'. Doğrusu bu adamlar, ölümüne *didiniyorlar* ve en çarpıcı tarafı da, bu işin bir montaj hattı kabusundan nasıl da çok daha grotesk olduğudur. Ayrıca proleterya, işe yaramazlar ve sertler olarak adlandırdığımız dövüşçüler için son derece uygun bir kelimedir." "Three Notes Toward a Cultural Definition of Boxing", Oates ve Halpern (ed.), *Reading the Fights* içinde, 20-38; 20. alıntı.

alınabilir: "Salonda, onu hasmının saldırıları karşısında umursamaz kılacak dayanıklılığı edinmek için soluk bile almadan kendini dövdürecek, neşeli bir mazoşist..." 'kampta öyle çok çalışırım, kendimi öylesine cezalandırırım ki sıra gerçek meseleye geldiğinde benim için çok daha kolay olur. Zil çaldığında, hazırım. Düğmeme basılır."[69] Ama boksörden beklenen fedakârlıklar salonun kapısında bitmez. Bir müsabakaya hazırlık için gerekli manastırvari adanmışlık, toplumsal hayatın derinlerine uzanır ve mahrem varlığının her alanına nüfuz eder. Her boksör, olabilecek en iyi dövüş ağırlığına ulaşmak için katı bir perhiz takip etmek zorundadır (her tür şekerden, nişastalı ve kızarmış yiyecekten uzak durmak, balık, beyaz et ve buharda pişmiş sebze yemek, su ya da çay içmek gerekir). Düzenli olmak ve bedenine gündüzün uğraşını telafi edecek zaman vermek için erken bir yat borusu uygulamak zorundadır. Ayrıca salona başlar başlamaz ilk olarak, hayati bedensel sıvılarını kaybetmek ve fiziksel enerjisiyle zihinsel azmini baltalamak istemiyorsa dövüşten haftalar önce her tür cinsel temastan kaçınması gerektiği öğretilir. Bu perhiz kuralları, profesyonel dövüşçünün hayatını, idmandan daha fazla, çekilmez değilse de zor kılar. Bu şekilde, bir öğleden sonra Woodlawn'a "eldiven giymeye" gelen, Indiana sınırında, Gary'nin kasabasının yakınlarından bir hafifsıklet boksör olan Jake'e göre bir dövüşe hazırlıkta en zor şey, her gün idmana göre ayarlanmak değil,

> Hamburger-patates-abur-cuburdan uzak durmak, biliyorsun *seks de yok*. Bira içmeyi severim, bira yok, *light* bira bile yok, bilirsin, kendini vakfetmek, gerçekten derine, içine inmek ve istediğin şey için uğraşmak "peki, bu ay kadın yok" gibi, hamburger yok. [Sadece düşüncesi bile onu isyan ettiriyormuşçasına sesi ateşli bir tona yükseliyor] Bir ay boyunca hiç abur cubur yememek ne demek bilir misin? Kola yok, dondurma yok, çikolatalı kurabiye yok, cehennem gibi!

İdmanın son derece monoton ve tekrara dayalı oluşu, içinde bir çok küçük haz barındırmasını engellemez, bunlar olmasa meslekte devam etmek çok zor olurdu.[70] Bunlardan en önemlisi, kulübün erkekçe

---

[69] George Plimpton, "Three with Moore", Oates ve Halpern (ed.), *Reading the Fights* içinde, 150-170, 13. alıntı.

[70] California'da yarışan yüzücülerin idmanları hakkında benzer gözlemler için bkz. Daniel F. Chamblis, "The Mundanity of Excellence: An Ethnographic Report on Olympic Swimmers", *Sociological Theory 7*, (Bahar 1989): 70-86.

dostluğudur: bakışlar ve gülüşlerle, küçük konuşmalarla, *timeout*'lar sırasında dökülen şakalaşmalar ve cesaretlendirmelerle ya da sırta ve ellere şefkatli vuruşlarla (boksörler genelde birbirlerini, eldivenli yumruklarına önce yukarıdan sonra aşağıdan vurarak selamlar) ifade edilir.[71]

Ashante'yle düzenli olarak boks yaparken öğrendiğim gibi, genelde birlikte hazırlanan partnerleri birbirine bağlayan özel bir cismani kardeşlik vardır ve bu, her birinin diğeriyle aldığı ve ona dayattığı riske dayanır. Sonra, kişinin bedeninin çiçek açtığını, gevşediğini ve aşama aşama özgül disipline "ayarlandığını" hissetmesinin hazzı vardır. İdman, sürekli canlı tuttuğu bedensel bütünlük ve akış hissinin yanı sıra[72] insanın gücünü ona katladığı duyumsamasını sağlayan zor bir harekete hakim olmasıyla sonuçlandığında ya da kendine karşı bir zafer kazanmasını (sert bir partnerle hazırlık maçı yapmanın verdiği kaygıyı aştığınızda olduğu gibi) sağladığında kendisi bir ödül halini alır. Nihayet boksörler, fiziksel sertliği ve cesaretiyle ünlü "küçük bir loncada üyeliği paylaşma" olgusundan tat alır; "başkalarından farklı olduklarını, dövüşçü olduklarını" bilmekten hoşlanırlar.[73] Bu tatmin, ketum ama gerçektir ve salonun "müdavimleri" bunu mesleğin işaretlerini taşıyan tişörtleri ve montları gururla giyerek ifade eder. Buna, boksörlerin salona duygusal bağlılıkları eklenebilir: salonu, gözlerinde sahip olduğu koruyucu ve bakıcı işlevleri açıkça anlatan terimler kullanarak, bir "ev"le ya da "ikinci bir anne"yle karşılaştırırlar.

Boksörlerin jestlerinin ve hareketlerinin yüzeydeki basitliği son derece yanıltıcıdır: temel vuruşlar (sol düz ve kroşe, sağ çapraz, düz sağ el ve aparkat), "doğal" ve "aşikâr" olmak şöyle dursun, düzgün

---

[71] Burada, salondaki saygı biçimlerinin yalnızca erkekçe olduğu, yalnızca boksörler arasındaki dayanışma ve hiyerarşiyi değil, aynı zamanda ve daha etkili, bilinçten gizlenmiş bir şekilde erkeklerin (yani "gerçek" erkeklerin) kadınlara üstünlüğünü doğruladığı vurgulanmalıdır. Kadınlar, boks evreninin tümünde olduğu gibi, salonda da fiziksel olarak yoktur ama simgesel olarak olumsuz anlamda her yerdedir.

[72] Boksörler, "doğal bir uçuş"tan söz ederler ve yoğun bir idmanın (ya da dövüşün) duyusal deneyimini seks yapmakla ya da orgazmla karşılaştırırlar. Dağcılardaki "akış" hissiyle paralel, öğretici bir analiz için bkz. R.G. Mitchell, *Mountain Experience: The Psychology and Sociology of Adventure* (Chicago: University of Chicago Press, 1983), 153-169.

[73] George Bennett ve Pete Hamill, *Boxers* (New York: Dolphin Books, 1978), 23; Sammons, *Beyond the Ring*, 237; Weinberg ve Aron, "Occupational Culture of the Boxer", 463; Hare, "Study of the Black Fighter", 7-8.

uygulaması zordur ve başlı başına bir "fiziksel rehabilitasyon", kişinin kinetik koordinasyonunun gerçekten yeniden şekillendirilmesini ve hatta psişik bir dönüşümünü gerektirir. Bunları görselleştirmek ve düşüncede anlamak bir şeydir, bilincine varmak ve eylemin sıcaklığı içinde biraraya getirebilmek ise bambaşka. "Bir yumruğun gerçekten etkili bir şekilde atılabilmesi için karşılanması gereken koşulların sayısı hayal edilemez."[74] Örneğin hasmınızı belli bir mesafede tutmak ya da saldırmak için bir düz yumruk atmak, diğer eşzamanlı koşulların yanı sıra, ayağınızı, kalçalarınızı, omuzlarınızı ve kollarınızı doğru yerleştirmeyi gerektirir; zamanı geldiğinde, öne doğru bir adım atarken, dizlerinizi hafifçe kırıp çenenizi omzunuzun oyuğuna sokarak (başı ve gövdenin üst kısmını hedefleyip) sol kolunuzu hasmınıza doğru "pompalamanız" gerekir; elinizle öndeki omzunuzu aynı hizada tutmalı, bileğinizi gerip vurma anında –daha sonra değil– saat yönünde kırk beş derece çevirmeniz ve bir yandan da hasmınızın karşı vuruşunu engellemek ya da savuşturmak için sağ elinizi yanağınıza yakın tutarak, vücut ağırlığınızı öndeki bacağınıza aktarmanız gerekir. Hareket, insanın bedensel şemasına kaydedilmediği sürece teorik hakimiyet pek yardımcı olmaz; ve ancak *ad nauseam*[75] tekrar edilen sonsuz fiziksel talimlerle, beden tarafından özümsendikten sonra zihin için de tamamen anlaşılır hale gelir. Aslında tam görsel ve zihinsel malumatın ötesine giden –ve ondan önce gelen– bir *bedenin kavrayışı* vardır. Yalnızca kalıcı cismani bir deneyim yani idman, tutarlı bir "bedene dahil etme pratikleri"[76] kompleksi olarak, kişinin boksörlüğün pratik kurallarına bu pratik hakimiyetini edinmesini sağlayabilir; böylece bu kuralların bilinçte oluşturulması ihtiyacından muaf olma koşulu yerine gelmiş olur.

Kişinin oyunla ilgili ve oyuna dahil hale gelmesinin neredeyse belli belirsiz sürecinin, acemiyi başlangıçtaki bedensel utanç ve sıkıntıyla karışık dehşet ya da kayıtsızlıktan, meraka ve oradan da boksa ilgi duymaya ve hatta bokstan cismani bir haz almaya ve bastırılamaz bir şekilde ringin "üstüne çıkma" (halk arasındaki söyleyişin erotik anlamı masum değildir) arzusuna götüren uzun tırmanışın yeterli bir dökümünü yapmak için aylar boyunca her idmandan sonra alı-

---

[74] "Avancer, reculer, riposter", Fransız Milli Antrenörü Aldo Consentino, *Libération*, 11-12 Şubat, 1989: 31.

[75] *ad nauseam*: (Lat.) Bıktırıncaya kadar —*çev. not.*

[76] Paul Connerton, *How Societies Remember* (Cambridge: Cambridge University Press, 1989), 2. Bölüm.

nan saha notlarını *in extenso*[77] alıntılamaya ihtiyaç duyulabilir. Fazlalıkları ve dünyevilikleri, haftadan haftaya hareketlere hakimiyette, yumruk tekniğinin –çoğu kez geriye dönük ve tamamen hareketlerle– anlaşılmasında gerçekleşen çıldırtıcı derecede yavaş sürüklenişi ve kişinin bedeniyle ilişkisinde ve salonu ve dayanağı olduğu etkinlikleri algılamasında vuku bulan değişmeyi somut olarak yakalamayı mümkün kılacaktır. Boksun özümsenmesi, bedenin ve zihnin *karşılıklı ilgilendirilmesi işinin* bir meyvesidir (*intéressement*). Bu öyle bir iştir ki, aynı hareketlerin sonsuzca tekrarıyla üretilir, ayrıştırması zor olan ama zaman içinde birikimleri hoş bir ilerleme üreten, birbirinden ayrılması, tarihinin belirlenmesi ya da ölçülmesi zor, kesintili bir son derece küçük hareketler dizisiyle ilerler.

Dış gözlemcinin en çok kaçırdığı şey, *boksa eriştirmenin* uç noktadaki duyumsallığıdır. Boksörler organizma olarak oyuna "yatırım yaparken", giderek oyunun onları ele geçirmesi sürecini nakledebilmek için, görsel sosyolojinin araçları, hatta gerçek bir duyumsal sosyolojinin araçları da icat edilerek yardıma çağrılmalıdır. Boksörler *karşılıklı bir ele geçirmeye* benzeyen bu özel ilişkiyi açıklamak için çoğu kez kan ve uyuşturucu metaforlarını kullanırlar. Çünkü insan, ödül dövüşçülüğünün dünyasına ve meselelerine, tüm duyularıyla, aşama aşama dahil olur. Bu önermeyi daha iyi açmak için, önce kokuları yakalayabilmek ve nakledebilmek gerekir (kuvvetle buruna yükselen linimentin başdöndürücü kokusu, havada asılı ter kokusu, mekik masasının kötü kokusu, eldivenlerdeki deri kokusu); torbalara vuran yumrukların ahenkli "gümlemesi" ve asılı oldukları zincirlerin şakırdaması, her torbanın kendi tonu, her talimin kendi tonu, her boksörün hız torbasının makineli tüfek takırtısını kendine has bir vurgulama tarzı olması; ip atlarken ayakların ahşap zeminin üzerinde çılgınca dört nala gidişi ya da hafifçe "tıp-tıp" edişi ya da ringde temkinli bir şekilde hareket ederken kanvasta boğulan tiz sesi; her sporcunun kendine özgü ritmik üflemesi, tıslaması, nefes aması, vurması ve inlemesi; ve özellikle bedenlerinin salon uzamı içerisinde, sadece görmesi bile kalıcı pedagojik etkiler üretebilen, kolektif yerleşimi ve eşzamanlılaşması. Tüm bu unsurların biraraya gelmesi, acemi boksörün eğitiminin anahtarı olan bir tür *duyusal zehirlenme* üretir.

[77] *in extenso*: (Lat.) Uzun uzadıya —*çev. not.*

Eriştirme

15 Ocak 1988. Salona arkadan giriyorum. DeeDee, Koca Butch ve üç gençle birlikte ofiste oturuyor. Herkesi selamlıyorum ve el sıkıyorum. (Bunu hep yapıyoruz: günlük bir ritüel ve değerli bir saygı işareti.) DeeDee hemen soruyor: "Louie, dişliğin yanında mı?" "Evet, yanımda, *neden?*" İhtiyar koçun gözlerinde bir parıltı, çenesini tutarak yavaşça başını sallıyor. Bugün ateşle vaftiz olma zamanımın geldiğini anlıyorum: Ringdeki ilk denememi yapacağım! Aynı zamanda hem korkudan karnıma bir ağrı giriyor hem sonunda bu geçiş ayinine vardığım için memnunum. Bunu beklemiyordum ve tam formda olmadığım için kaygılıyım; üstelik sağ bileğimde hâlâ inatçı bir ağrı var. Ama artık geri adım atamam. Dahası, bunu yapmak için sabırsızlanıyorum; haftalardır bu anı bekliyordum; iyi bir sille yemenin beklentisiyle heyecanlanmakta tuhaf bir şey olmasa gerek?...

Bana ringdeki ilk yenilgimi kim tattıracak diye etrafa bakınıyorum. Butch mu acaba? Tam o sırada arka kapıdan Olivier giriyor. DeeDee idman maçına çıkacağını ve hazırlanması gerektiğini söylüyor: "Burnunun biraz kanadığını görmek istiyorum, hi-hi." Kara mizah. Doktor ve ben giyinirken şakalaşarak birbirimizi rahatlatmaya çalışıyoruz... Ama aslında Butch ikimizin de işini bitirecek.

Mavi kolsuz jarsesi içinde, zeminde havayı yırtıcı darbelerle döverek ısınıyor. Kendimi onunla iplerin arasında bulacağımı düşününce bana olduğundan daha kaslı, hatta gerçek bir dev gibi geliyor. Butch neredeyse benden bir kafa daha uzun; göğsü ve kolları, ringin soluk ışıkları altında parlayan abanoz merdanelere benziyor... Böyle bir sporcuyla ringe çıkmak makul mu? İdman eldivenlerini onun için bağlamamı istiyor. Yanlış anlama olmasın diye, fırsattan istifade, gerçek anlamda ilk kez boks yapacağımı hatırlatıyorum. (Sevgili eski dostum Butch, iyi bir Butch var...) Park West'teki son dövüşünün, karşılaşma için gerekli "ağırlığı tutturamayan" rakibi yüzünden iptal edildiğinden şikayet ediyor. Butch'a gelince, onun tartının ibresiyle hiçbir sorunu yok: yediğine biraz dikkat etmesi ve var gücüyle koşması yetiyor. Bunların hepsi iyi, güzel ama yine de benden bir on kilogram daha ağır (eğer kırk kiloluk bir bodur olsaydı daha az ürkütücü olurdu).

DeeDee'den ellerimi sarmasını istiyorum; bu kez onun yapması daha iyi. Aynanın önünde bir raunt gölge boksuna başlıyorum, Bugün Reese, Boyd ve Tony de dahil olmak üzere her biri kendi köşesinde ısınan, hazırlık maçına hazırlanan altı kişiyiz. Sağ bileğimi gevşetmek için bir raunt hız torbasında çalışıyorum ama aynanın önünde başka bir sete (öne çıkarak kısa bir sağ, adım at ve sol kroşe, kısa vur ve geri çekil) başladığımda DeeDee sesleniyor: "Louie, ne halt ediyosun orda? Kendini böyle yorma, yoksa dövüş için enerjin kalmayacak. Nakavt olup kıçının üstüne oturuvericen." "Nasıl olsa beni kıç üstü oturtacak." İhtiyar koç, koruyucuyu takmak için beni arka odaya çağırıyor. Bu, koşum takımına benzeyen, kasıkları ve pelvisi koruyan kalın, deri, kısa bir pantolon; ayaklarınızı içinden geçirip belinizin arkasından bağlıyorsunuz. Kıçımı içine sokmakta zorlanıyorum. DeeDee bana, Butch'un taktığı – yalnızca ağzı, burnu, çeneyi ve gözleri açıkta bırakan, iki çapraz siperlikle tüm yüzü kaplayan kocaman bir yarım silindir– gerçek kasktan ziyade, bir alışveriş filesine benzeyen küçük bir başlık uzatıyor. Başlığı takıp kopçalarını takıyorum; çok sıkı... baştan! Çıkarıp tekrar takıyorum, DeeDee ayarlıyor. "Tamam mı böyle? Dişliğin nerde?" Beyaz plastik dişliğimi üst damağıma geçirmek beni mezbahaya götürülmek üzere hazırlanan bir hayvan gibi hissettiriyor.

DeeDee yüzümü yağla sıvamamı söylüyor. İki parmağımı kavanoza daldırıyorum ve şakaklarıma, alnıma, elmacık kemiklerime sinirli sinirli vazelin sürüyorum. Çok fazla sürünce DeeDee halime gülüyor: "*O kadar da çok değil!* Sadece burnuna ve gözlerinin üzerine, aynanın önünde yap şunu." Vazelinin fazlasını alıyorum ve kaşlarımın kenarlarına ve sonra da burnuma dikkatle yayıyorum. İdman sırasında kırılmasa bari diye düşünüp soruyorum, böyle bir şey hiç oldu mu diye. DeeDee elbette diyor... İhtiyar koç, köşedeki metal dolaptan bir çift kırmızı eldiven bulup çıkarıyor, sargılı ellerimin üzerine geçiriyor. Ellerimin iki katı büyüklükte kocaman, iyice doldurulmuş kırmızı eldivenler (müsabaka eldivenleri çok daha hafif ve ince). Eldivenin içinde elimi yumruk yapmamı istiyor, eldivenleri gümüş grisi büyük bir parça yapıştırıcı bantla bileklerimin altından kapatmadan önce bağlıyor ve uçlarını becerikli bir şekilde bağlara doluyor. DeeDee bir yandan eldivenlerimi takarken diğer yandan göz ucuyla ringde hareket eden iki genci izliyor. Uzun olanın adı

Rico; müthiş bir sporcu, sağlam ve uzun kolları, bacakları var, muhteşem bir kas yapısı ve onu bir pro gibi gösteren bir tekniği var. On dört yaşında olduğunu öğrenince apışıp kalıyorum. "Yaa, genç ama daha çok yolu var. Bundan daha çok çalışmak zorunda. Ama iyi bir çocuk." Rauntlar arasında çekirge kadar bir küçük çocuk, eldivenlerini giydirmesi için DeeDee'ye geliyor: Daha dokuz yaşında ve şimdiden turnuvalara katılıyor.

Aynanın önüne geri dönüp de kendimi ilk kez tam bir boksör kıyafeti içinde görünce hayal gördüğümü sanıyorum. Kalçalarımı göbeğime kadar kuşatan bu siyah kuşakla donanmış, çırpı bacakları mor eşofmanından çıkan sahiden ben miyim? Devasa kırmızı eldivenlerim bana sanki yapay uzuvlarım varmış gibi hissettiriyor; deri kask başımı sıkıştırıyor ve görüş alanımı daraltıyor; ağzımın içine yapışan dişlik, beni bir Kromagnon adamına benzetiyor. Tam bir metamorfoz! Aynı anda hem sersemlemiş, hem etkilenmiş, hem de şaşkın bir haldeyim. [...]

Kederlenecek vakit yok: Olivier yorgunluktan bitap vaziyette ringden iniyor, sıra bende. Basamağı çabucak atlıyor ve iplerin arasından kayıyorum, tıpkı filmlerdeki gibi. Kendimi aniden ringde buluyorum, bana hem çok büyük hem çok küçük geliyor, birdenbire dehşetle bilincine varıyorum ki Butch'la dövüşecek olan benim ve işimi bitirecek. Gerginim ama aynı zamanda bir an önce nasıl olacağını görmek için sabırsızlanıyorum. Bedenimin, kırılganlığının şiddetle farkındayım, *bedensel bütünlüğümün* ve onu içine soktuğum riskin cismani duygusunu yaşıyorum. Aynı zamanda bağlandığım bu deri kabuk, bana aynı bedenin benden kaçtığı duygusunu veriyor, sanki bir tür tüp insan olmuşum gibi. Kap, karın kaslarımı kesiyor ve hareketlerimi yavaşlatıyor. Koruyucu başlık, kafatasımı sıkıyor. Eller yerine, komutlarıma beceriksizce cevap veren uzaktan kumandalı kolların ucundaki yumuşak çekiçler gibi, iki uzantım var. Butch'a kaçamak bir bakış atıyorum, suratında anlaşılmaz bir ifadeyle, ağır ağır soluyarak yerinde zıplıyor. Olivier hayatta kaldı, neden benim için farklı olsun ki. Ama ya sert bir darbe alırsam ve aptalca yaralanırsam? Ya bağırsaklarımı elime verirse? Hadi ama, sadece yapmak istemediğin can sıkıcı bir talim bu, dişçiye gitmek gibi bir şey.

DeeDee'nin boğuk sesi bir kez daha duyuluyor; "*Time!*" ve bilinmeze doğru üç dakikalık bir yolculuğa çıkıyoruz! Büzülüyorum

ve Butch'a doğru ilerliyorum, o da aynı şeyi yapıyor. Ringin ortasında eldivenlerimizi birbirine dokunduruyoruz. Birkaç dostça kısa vuruş. Şaşırt, yaklaş, geri çekil, şaşırt, birbirimizi deniyoruz. Bir düz sağ kombinasyonu deniyorum ama Butch'un büyük sarı eldiveninin kaburgalarıma inmesiyle sonuçlanıyor. İlk darbe fazla hasar görmeden alındı. Of! Amma hızlı geliyor! Tereddüt ederek ileri gidiyorum ve vuruyorum, Butch yana kayıyor; bir düz yumruk daha, yine kayıyor. Kararlılıkla üzerine gidiyorum ama kayıp gidiyor, gövdesini basitçe bükerek benden kaçınıyor, dönüyor ve görüş alanımdan çıkıyor. Böylece yarım raunt boyunca sürecek bir kaçma kovalamaca başlıyor. Adım adım takip ediyorum, düz-düz-düz; yumruklarımı kolaylıkla savuşturuyor, sağ eldivenimle karşıladığım direkt bir sağ gönderiyor, sonraki sağını da karşılıyorum ... burnumla. Daha yakına gitmeye çalışıyorum ve vazifeşinas bir öğrenci olarak, aynanın önünde defalarca yaptığım hareketleri tekrar ediyorum. Kum torbasında yaptığım gibi bir sağla devam eden bir sol direkt denemem, üç tane okkalı düz yumruk yememle sonuçlanıyor. Burun deliklerimden içeri sıcak kömür sokulmuş gibi. Peşimde artık bana sahiden dev gibi görünen Butch'la, aceleyle geri çekilmeye çalışıyorum. Çok uzağa erişebiliyor ve çok hızlı hareket edebiliyor: Daha yumruğumu atar atmaz kafası artık orada olmuyor ve soluyla istediği gibi vurmaya başlıyor. *Ahh!* Şu büyük sarı yumruğun gelişini hep çok geç görüyorum. *Bam!* Suratımın ortasına bir sağ daha! Birkaç gözü kara düz yumrukla cevap veriyorum ve nihayet göğsünün üstüne bir sol oturtuyorum, yaşasın! Ama darbelerimin onda dokuzu havadan başka bir şeye çarpmıyor ya da eldiveninin içinde kıvrılıp ölüyor. Butch kafamı arkaya savuran adi bir sağla beni satıyor. Çanların benim için çalmasından korkarak yarıda kesiyor: "İyi misin?" Devam etmesini işaret ediyorum ve başlığımı yapabildiğim kadar düzeltiyorum. Hareketlerimi düzenli yaparak, önüne geçmeye, hedef almaya, vurmaya, dönmeye çalışıyorum ama boşuna: bir yandan hareketlerini hesaba katarak ve öngörerek, diğer yandan kombinasyonlarımı yapmaktan acizim. "*Time out!*" Off! Nefesini toparla, çabuk.

Derin derin nefes alarak köşeme dönüyorum. Açıklanamaz bir şekilde şimdiden bitmiş durumdayım. İdman maçı, dışarıdan kolay görünür ama bir kez ringe çıktınız mı aynı şey değildir.

Görüş alanınız daralır ve tamamen dolar: ringin dışında iki metre ötede ne olduğunu söyleyemez hale gelirim. Sürekli olarak hareket etmeniz gerekir ve duyusal gerilim zirvededir, onun için şimdiden baştan ayağa tere batmış durumdayım. Hasmınızı algılama şekliniz çarpıktır: Butch'un eldivenleri tüm ringi dolduruyormuşçasına büyük gözüküyor; ve şans eseri yanına yaklaşabildiğimde, kuşağıyla büyük sarı pençeleri arasında ona vurabileceğim hiçbir yeri ayırt edemiyorum. Kendi bedenim de bana farklı gözüküyor ve bana istediğim hızda itaat etmiyor. Vuruşlar gerçekten acıtmıyor (çünkü var gücümüzle yüklenmiyoruz) ama rahatsız ediyor: birbiri ardına çok sayıda yumruk "yemek" can sıkıcı ve suratınız şişiyormuş gibi tuhaf bir his geliyor. Yumruklar, ışık hızıyla ve şaşırtıcı açılardan geliyor, oysa dışarıdan bakıldığında her şey yavaş ve öngörülebilir gözüküyor. Her şeyin ötesinde karşınızdaki adam hareket ediyor ve kayıyor, bu da çözmeye çalıştığınız denklemi sürekli olarak değiştiriyor. Butch'un ne düşündüğünü merak ediyorum. Tahmin etmek olanaksız çünkü bir boksörün yüzü başlıkla çevrilidir ve dişlik ağzının biçimini bozmuştur. Fırlattığı kötü bakışı, en yakışıklı sporcuyu bile çıkık çeneli gösteren dişliği, yapay olarak yaratıyor.

DeeDee, arka odadan yine "*Time*" diye bağırdığında, nefesimi daha yeni toparlamıştım. İkinci raunt başlıyor öyle mi? Kahrolası, bir dakikalık dinlenmenin nasıl geçip gittiğini anlamadım bile! Ringin ortasında, kaldığımız yerden dansımıza başlıyoruz. Korku beni terk ediyor ve Butch'a baskı uygulamaya karar veriyorum. Ama benim daha cüretkâr olduğumu görüyor ve o da vitesi yükseltiyor, sürekli olarak dengemi bozmaya yetecek kadar. Geniş bir sol kroşeye kalkışmam, DeeDee tarafından bir azarla karşılanıyor: "Ne yapıyosun? Hemen kes şunu Louie, n'apıyosun orda bilmiyorum ki." Bir saniye sonra beni hatam üzerinde düşündüren beton kamyonu gibi bir sağ iniyor suratımın orta yerine. İşler hızlanıyor, yine de bu üç dakika, gerçekten bit-mek bil-mi-yor. Eldivenlerimin çok büyük, çok ağır olduğunu, işimi zorlaştırdıklarını hissediyorum. Gardımın arkasını görmekte ve rakibimin hareketlerini takip etmekte zorlanıyorum. İki değilse bile, hep bir vuruş gerideyim: ben Butch'un kısa bir vuruş attığını fark eder etmez, zaten yüzümün ortasına inmiş oluyor. Yumruğu üzerime indiğinde oluşan

hissi nasıl tanımlamalı? Bana doğru gelen sarı bir fincan tabağı görüyorum, büyüyor, hızla büyüyor, görüş alanımı tamamen kapatıyor ve *bam!* Bir batma hissi, birkaç yıldız ve sonra yine ekran temizleniyor. Sarı uçan daire geri çekiliyor, ışık geri dönüyor. Ama daha bir tepki vermeye yeltenirken uçan daire geri dönüp yine yüzüme çarpıyor.

Birinci sınıf bir sopa yiyorum. Butch, savurduğu her yumruğu yerine oturtuyor, ne mutlu ki sert vurmuyor, yoksa çoktan nakavt olmuştum. Bir yerimin kanadığını hissediyorum ve burun deliklerimi yumruğumla siliyorum: sahiden de eldivenimin üzerinde kan lekeleri var ama kurumuş, demek ki benim değil. Vay be! Butch'a yakınlaşmak ve girift olmak için elimden geleni yapıyorum ama nafile. Vuracak bir delik bulmak imkânsız: giriştiğim her yerde büyük sarı eldivenleri ve pırtlak kasları düğüm düğüm kolları. O ise beni istediği yerimden vuruyor. Geri çekilip üzerine atılıyorum, suratıma yediğim yumruklar umurumda değil; nihayetinde benim de dayak atmam lazım. Birçok yumuşak kısa indirmeyi beceriyorum ve bir anda, ilahi bir sürpriz, turnayı gözünden vuruyorum, Butch'un karın boşluğuna yumruk. İçgüdüsel olarak neredeyse yüksek sesle "Affedersin!" diyeceğim ama dişlik varken imkânsız. Tüh, bende bir boksör zihniyeti olmadığı kesinlikle belli! Tam karnına indirmiş olmaktan dolayı biraz suçluluk duyuyorum ama canını acıtmak gibi bir niyetim yoktu. Ama esas olarak vereceği karşılıktan korkuyorum. Sahiden de işler hızlanıyor, darbeler artık birbiri ardına her yönden geliyor. Butch şahin gibi etrafımda dönüyor ve her attığını vuruyor. O, üstüme yakıcı kısalarını boşaltırken yumruğumun rastgele inip kalktığını hissediyorum. Bir anda bastırılması güç bir kaçma ve hatta tüm geldiğim yolu geri dönüp partnerimin yanına, üzerime yağan darbelerden kendimi korumaya gitme arzusuyla dolup taşıyorum. "*Time out!*" Kurtuluşun sesi!

İplerin arasından kayıp çıktığımda DeeDee daha raundun sonunu ilan etmemişti bile. Bu bana yeter: tü-ken-dim! Memnuniyetle kıs kıs gülen Eddie'nin bekleyen kollarına yığılmak için ringden atlıyorum. "Hâlâ canlı mısın? Hayatta kaldın? Kaç raunt?" "İki, hayatımda ilk kez dövüştüm." "Dalga geçiyosun? İlk kez mi? Artık *büyük işlerin* boksörüsün. Eldivenlerimi çözüp sıcak ve nemden yanan ellerimi kurtarmama yardım ederken

zevkten dört köşe. Süper yorucu, prolar birbirlerine kor yağdırırken on-on iki raunt nasıl dayanıyorlar anlayamıyorum. Butch ringden iniyor, teşekkür işareti olarak eldivenlerine vuruyorum. Olivier suratımın kıpkırmızı olduğunu söylüyor. Alnım ve burnum alevler içinde ama aynaya baktığımda yüzümün sandığım kadar şişmediğini anlamaktan memnuniyet duyuyorum. Nefes nefese ve ter içinde DeeDee'nin ofisine yollanıyorum, ihtiyar koç, küçük keçi sakalının ardında gizliden seviniyor. "Aferin Louie, şimdi biraz ip atla." ...

Seansı üç raunt ip atlama ve iki yüz çömel-kalkla bitiriyorum. Daha sonra Olivier'yle birlikte DeeDee'ye ne kadar mutlu olduğumuzu söylemeye gidiyoruz. "İkiniz de gayet iyiydiniz. Yine çıkacaksınız." "Umarım öyle olur!" Aynanın önünde bitmek tükenmek bilmeyen kum torbası idmanlarından çok daha eğlenceli. Herkesle büyük bir törenle vedalaşıyoruz, sonra yine küçük soyunma odasında günlük giysilerine dönen Butch'a teşekkür etmeye gidiyoruz. Sıcak el sıkmalar. "Ben size teşekkür ederim, bu iyi bir başlangıç. Öğreneceksiniz, nasıl vurulacağını ve nasıl kötü olunacağını öğreneceksiniz. Her şey öğrenmeye bağlı." Tavuskuşları gibi kabara kabara salondan çıkıyor ve 57. Cadde'de dev bir pizzayı gövdeye indirerek bunu kutluyoruz.

HAZIRLIK MAÇININ TOPLUMSAL MANTIĞI

Tipik bir boksör, zamanının büyük bir çoğunluğunu ringin dışında, tekniğini bilemek için aynanın ya da kum torbalarının önünde bitmek tükenmek bilmez hareketleri tekrarlayarak, gücünü artırarak ve hızını, eşgüdümünü keskinleştirerek ve hatta salonun dışında her gün kilometrelerce "yolçalışması" yaparak geçirse de, idmanın doruk noktası ve ayarı hazırlık maçıdır. İdman maçının amacı –ki "eldiven giymek", "harekete geçmek" olarak da adlandırılır– dövüş koşullarına yakınsamaktır, aradaki tek fark, boksörlerin koruyucu başlıklar giymeleri ve yastıkçıklarla desteklenmiş eldivenler takmaları ve göreceğimiz gibi, karşılaşmanın sertliğinin hafifletilmiş olmasıdır. Ringde bir rakiple düzenli pratik yapılmazsa, hazırlığın geri kalan kısmının da pek anlamı kalmaz, çünkü dövüşmenin gerektirdiği özel beceri ve niteliklerin karışımı ancak iplerin arasında biraraya getirilebilir. Zeminde "milyon dolarlık görünen" ama bir hasımla karşılaşınca yetersiz ve çaresiz olduğu ortaya çıkan çok sayıda boksör vardır.

DeeDee'nin açıkladığı gibi:

> Torbalara vurmak bir şeydir –koşmak, torbalara vurmak, gölge boksu yapmak bir şeydir– idman maçı yapmak yüzde yüz farklı bir şeydir. Çünkü kasları farklı çalıştırır. *Maçta formda olmak için maç yapman* gerekir. Evvet, eğer iyi bir dövüşçü diilsen, umurumda bile diil, iyi dövüşçü olmak için gevşemek gerekir... Gevşeyeceksin, sakin olacaksın, nefes alman farklı, tüm bunlar işte. Hepsi bu. Tecrübeyle kazanılır bu.
>
> LOUIE: Yani bir boksöre zeminde gevşemesini ya da nefes almasını öğretemez misin?
>
> DEEDEE: *Hayır efendim*! Hayır [başını sallayarak] söyleyemezsin. Bundan söz edebilirsin ama işe yaramaz.

Maçın kendi temposu vardır (bir boksör dövüşmek üzere değilse bedenine verdiği zararı ve yıpranmayı en aza indirmek için hafifçe ya da uzak aralıklarla "eldiven giymek" zorundadır),[78] çünkü bu hem bir ödül hem bir meydan okumadır. İlk olarak zorlu ve zahmetli uzun bir çalışma haftasının sonundaki elle tutulur karşılığı temsil eder: Woodlawn'un amatör boksörlerinin çoğu iplerin arasına cumartesi günleri çıkarlar. Salonun antrenörleri sorumlu olduklarının fiziksel kondisyonlarına yakından dikkat eder ve onların gözünde hazırlığını ihmal etmiş olanları maçtan alıkoymakta tereddüt etmezler. "Küçük Anthony bugün eldiven giyemez, DeeDee", diyor Eddie, sıcak bir Ağustos öğleninde. "Koşularını yapmıyor", benzini yok, dayanıklılığı yok. Onu oraya çıkarmak vakit kaybı. Yüz karası."

İkinci olarak idman maçı, sürekli yenilenen ve şüphe götürmez bir kuvvet, maharet ve cesaret sınavıdır; çünkü tüm önlemlere rağmen, ciddi bir sakatlık olasılığı hiçbir zaman tamamen saf dışı bı-

[78] Burada yine salonlar ve bireyler arasındaki çeşitlemelerin çokluğuna dikkat çekmek gerekir: bazı boksörler, ya son dakikada bir fırsat çıkarsa diye hazırlıklı olmak için ya da "eldiven giymeye" özellikle düşkün oldukları için yakında bir dövüşleri yoksa bile düzenli olarak maç yapmayı tercih ederler. Chicago'daki daha az dikkatli (ya da işini daha az bilen) antrenörler tarafından idare edilen diğer kulüpler, üyelerine daha çok serbestlik verebilirler. Örneğin Fuller Park'taki belediye spor salonu, bu konudaki gevşekliğiyle meşhurdur: Woodlawn Boys Kulübü'ne gelmeden önce orada antrenman yapan bir çok boksörünkiler gibi, benim gözlemlerim de maç seanslarının birbirine hiç de denk olmayan taraflar arasında yapıldığını, çoğu kez hiçbir gözetim olmadan, birinin diğerini canını çıkarıncaya dek dövebildiğini gösteriyor.

rakılamaz. Ben salona devam etmeye başladıktan sonraki yıl içinde maç sırasında iki boksörün burnu kırıldı. 1989 Temmuzunda üç gün arayla, özellikle sert geçen iki idman maçı sırasında aynı şey benim başıma geldi: bunlardan biri yüzümü kana bulayan bir ortasıklet, Smithie (DeeDee o sırada Daley's'den bir tas çorba almaya gidip geldiği için kendisini suçlu hissetti), diğeri ise keskin ve kati kısasından kaçamadığım Anthony "Buz" Ivory idi. Bazı boksörler resmî müsabakalarda maruz kaldıkları darbelerden ziyade, salondaki maçlar sırasında alınan darbelerin birikmiş etkisi nedeniyle "vurgun yemiş" gibi (yani bazen Parkinson hastalığıyla karıştırılan tıbbi bir sendrom olan "yumruk sarhoşu dövüşçü", *dementia pugilistica*) olurlar. Koruyucu başlıklar sayesinde yüzdeki kesiklere nadiren rastlanır (darbelerin şokunu yumuşatmaya değil buna yararlar) ama mor gözler, ezilmiş elmacık kemikleri, patlayan dudaklar ve kanayan burunlar hırpalanmış eller ve kaburgalar, düzenli olarak eldiven giyenler için alışılmış hadiselerdir. Bir boksör, bir acemiyle "sallanmak" için bile olsa her ringe çıktığında simgesel sermayesinin bir bölümünü ortaya koyar: yere yıkılma ya da kötü bir performans gibi en ufak başarısızlık ya da sürçme, dövüşçüyü olduğu kadar salondaki karmaşık ve istikrarsız statü sıralamasını yeniden istikrara kavuşturmak için onun "ıslah edici surat-çalışmasına" katılmakta sabırsızlanan arkadaşlarını da hemen sıkıntıya sokar.[79] Boksörlerin bu amaçla başvurdukları, toplumsal olarak geçerli çok sayıda mazeret vardır: küçük sağlık sorunları ("grip beni mahvetti, geberiyorum"), hayali sakatlıklar (ezik bir parmak eklemi, ağrıyan bir omuz), özellikle antrenörler tarafından en kolay başvurulan, pek mukaddes, bir dövüş yaklaşırken hazırlanma sırasında cinsel perhiz yasasının ihlali.[80]

İdman maçı, bir boksörün zamanının niceliksel olarak küçük bir bölümünü alsa da yakından analiz edilmeyi hak eder çünkü *bokstaki şiddetin üst düzeyde tanzim edilmiş doğasını* ortaya koyar. Üstelik, "gölge boksuyla" bir müsabakadaki dövüş arasında bir yerde konumlandığından bir boksörün üretilmesi sırasındaki çalışmaya kendine has özelliğini veren ve en sıradanları da dahil olmak üzere tüm antrenman alıştırmalarına damgasını vuran, grup kontrolü ile bireysel teslimiyet, duygu ve hesap, içgüdü ve akılcılığın görünürde çelişkili

---

[79] Erving Goffman, *Interaction Ritual: Essays on Face-to-Face Behavior* (New York: Pantheon Books, 1967), 19-22.

[80] Loïc Wacquant, "The Prizefighter's Three Bodies", *Ethnos* 63, 3 (Kasım 1998): 342-345.

Curtis bir idman maçı sırasında Ashante'ye kısa bir yumruk atarken.

olan hassas karışımını büyüteçle bakıyormuşçasına ayırt etmemize izin verir.

1. Partner Seçimi

Antrenman maçında her şey partner seçimine bağlıdır ve bu nedenle DeeDee tarafından kesinlikle onaylanmalıdır. Rakip seçimi, iki boksörün de idmandan yararlanabileceği ve fiziksel sakatlanma riskinin kabul edilebilir derecede aşağıda tutulacağı şekilde yapılmalıdır. Onur meseleleri de bu teknik nedenleri pekiştirir: İdeal olarak kişi, "okkalı bir patak yeme" korkusundan, kendisinden çok üstün olan biriyle ya da (cılızın birini suistimal etmekle suçlanma korkusundan) kendisini savunamayacak kadar zayıf biriyle dövüşmez.[81] Ancak salona

[81] Baş antrenörün kişiliği ve koçluk felsefesi belirleyicidir; çünkü ring şiddetinin toplumsal idaresinin ana parametrelerini belirler. Açık bir otorite yapısından ve resmî üyelikten yoksun, daha anomik, kişisel olmayan, hatta anomik salonlarda (birçok "Park mahallesi" tesisinde böyledir), dövüşü yöneten kurallar çok daha gevşek ve yeterince pekişmemiştir. Bu salonlarda, Woodlawn'da akla gelmeyecek türlü dövüş olaylarıyla karşılaştım. Bunlardan birinde yoldan geçen iri kıyım siyah bir ergen, beyazların ağırlıkta ol-

devamdaki düzensizlikler ve kulüp üyelerinin antrenman ve dövüş çizelgelerindeki farklılıklar, ağırlık, beceri ve stilden oluşan bu üçlü yasaya uyan sürekli bir partner bulmayı zorlaştırır. Bu durumda, salondaki partner(ler)inizle dostane ilişkiler sürdürmeye, karşılaşmalarda bir denge derecesine uyarak duygularını kollamaya (arkadaşlarının yanında sürekli olarak "silkelenen" bir boksör, kendisini bu şekilde aşağılayan bir dövüşçüyle boks yapmayı reddedecektir) çalışmak ve size başka bir sefer kefil olmuş birine bir dövüş seansı "iade etmek" için her zaman hazır ve istekli olmak iyi bir politikadır. Özetle, dövüş partnerleri, yumruk erbabının özgül toplumsal sermayesinin bir parçasıdır. İşte bu nedenle, bir boksörden sizinle "eldiven takmasını" istemek her zaman hassas bir meseledir: Onu bugünkü ve geçmiş partnerlerine bağlayan karşılıklı zorunluluklar ağına girmek anlamına gelir; eğer cevabın hayır olacağını tahmin ediyorsanız sormamak daha iyidir.

Yeterli sayıda dövüş partneri bulunamadığında, elde olanla idare etmek için daha düşük kalibredekilere, hatta son çare olarak, yeni başlayanlara yönelinir. Yine de her zaman *bir denge ölçüsü elde edilmelidir*; kahramanlardan birinin bile isteye engellenmesi gerekse bile. Fazlasıyla eşitsiz bir eşleşme olunca, daha deneyimli olan dövüşçü, yumruklarını "zapt etmeyi" ve hızı, ayakları ve savunma hareketleri üzerinde çalışmayı söze dökülmeden taahhüt ederken, daha zayıf olan boksör, hücuma ve sert vuruşlara yoğunlaşır.[82] Dövüşçülerden biri acemiyse, vuruşlarına ve duygularına mükemmelen hükmedebi-

---

duğu bir salona girdi ve daha önce bir "eldiven bile koklamamış olmasına" rağmen, kıdemli bir beyaz dövüşçüyü yumruklaşmaya davet etti. Koç, bu meydan okumaya onay verdi ve böbürlenen gencin sokak giysileriyle ringe çıkmasına izin verdi ve profesyonel boksör onu bir dakikadan daha az bir süre içinde acımasız yumruklarla darmadağın ederken herkes güldü. Başka bir salonda koruma başlığı olmayan bir yarı ortasıkletin, eldivenlerinin altında sargı bulunmayan bir ağırsıkletle dövüştüğünü ve dört raunt boyunca çaresizce "kafasını kaldırmaya" çalıştığını gördüm. Bazı salonlarda da seyirciler, dövüş seanslarının sonucu hakkında küçük paralarla iddiaya girerek aşırı şiddete yönelik güdüyü artırıyorlardı.

[82] Eğer çok daha üstün olan bir boksör, kendisini kısıtlayamaz ve dövüş patrnerini pataklarsa, DeeDee tarafından şiddetle azarlanacağına emindir. Yarı ağırsıklet Smithie, burnumu patlattıktan ve daha önce sözü geçen özellikle sert dövüş seansı sırasında beni kana buladıktan sonra (üstelik bir hafta önce arkadaşım Olivier'yi nakavt etmişti) benimle boks yapmaya devam ettiği için sert bir şekilde fırçalanmıştı.

lecek bir "el veren" seçmek esastır. Eğer DeeDee, beni "aslanın ini"ne girmeden önce sekiz hafta beklettiyse bu, sadece kondisyonumu iyileştirmem ve zanaatin esaslarını kıvırmam için değildi, aynı zamanda bana uygun bir partner bulması gerekiyordu. "Kendini kontrol edicek biri olması lazım. Herifin birinin kalkıp da seni yere sermesini istemiyorum Louie. Kendini kontrol etmesi lazım." Bazı boksörler, partnerlerine nasıl uyum sağlayacaklarını bilmediklerinden onlarla ringde "hamle etmeyi" zor kılan bir stilleri ya da zihniyetleri vardır.

> Curtis'le ring taktikleri konusunda konuşurken DeeDee onunla dövüşmeyi istediğimi sandı. Beni aşağı çağırdı ve sert bir biçimde uyardı: "Curtis'le *hiçbi' şekilde* antrenman maçı yapmayacaksın, anladın mı Louie? Ringin etrafında bile dolanmayacaksın!"... "Neden?" [benim sahte cehaletimden rahatsız olunca bu yasağı yüz kere tekrarladı] "Çünkü ringde bir gram bile hissi yok da ondan. Hissi yok adamın, bunu gayet iyi biliyosun Louie. Seni *milkshake* gibi çalkalar atar." [Saha notları, 6 Mart 1989]
>
> Arka odada otururken Mark'ın kum torbasıyla çalışmasını seyrediyorduk. Uzun adımlar atıyordu ve hareketleri teknik olarak çok iyiydi; kombinasyonları[83] akıcıydı ve gerçek bir profesyonel gibi görünüyordu. Onun gibi "hamle edip edemeyeceğimi" sordum. DeeDee olumsuz cevap verdi: "Çok sert vuruyo be. Çok güçlü. Vücuduna, bacaklarına bak. Sadece 57 kilo ama bacakları yok, baksana ne kadar ince. O yüzden vücudunun üst kısmı güçlü olmasına rağmen böyle hafif. Bu salondaki bütün heriflerden daha güçlü. Gerçekten güçlü." [Saha notları 17 Nisan 1989]

Herhangi biriyle dövüşülemeyeceği gibi, herhangi bir şekilde de dövüşülmez. İpler arasındaki alışverişin sertliği, taraflar arasındaki güç dengesinin (denge ne kadar eşitsizse sertlik de o kadar sınırlıdır) ve dövüş seansının belirli amaçlarının bir işlevidir, yani iki yönle bir zamansal eksende antrenman ve rekabeti koordine eder. Dövüş günü yaklaştıkça antrenman maçları daha sıklaşır ve daha uzun sürer (son hafta günde sekiz on raunda çıkar, son iki üç günde de "dövüşü salonda bırakma"manı sağlamak için azalır) karşılaşma yoğunlaşır ve deneyimsiz boksörler bir süreliğine ringden uzak tutulur. Önemli bir müsabakanın öncesinde antrenman maçı, dövüşün kendisi kadar sert geçebilir. Eski dünya ağırsıklet şampiyonu Larry Holmes, "Son Beyaz Umut" Gerry Cooney ile beklenen karşılaşmasına hazırlanırken kendisini yere serecek hazırlık maçı partnerine onbin dolar

[83] Boksta arka arkaya yapılan vuruşlar bütünü —*çev. notu.*

ödül[84] vereceğini açıkladı; bu, onları suçluluk duymadan dövüşmeye kışkırtmanın bir yoluydu.[85] Bununla birlikte iyi yönetilen her antrenman kampında olduğu gibi, bu antrenman partnerleri de Holmes'a, dövüş için gücünü korumak ve özgüvenini artırmak için açık bir avantaj verecek şekilde dikkatle seçilmişlerdi.

2. Kontrollü Bir Şiddet

Bir dövüş sırasında şiddetin düzeyi, antrenman partnerleri arasındaki özgün anlaşmanın –bu ne bir norm ne bir sözleşmedir, Erving Goffman'ın "bir çalışma uzlaşısı"[86] adını verdiği şeydir– temeli olan hakkaniyet duygusunun oluşturduğu hamle sınırları içinde bir meydan okuma ve karşılık verme diyalektiğine göre dalgalanır. Dövüşçülerden biri temposunu artırır ve "kaptırırsa" diğeri, hemen karşılığını sertleştirip otomatik olarak tepki verir; bunu, iki tarafın da birbirine tüm gücüyle vurduğu bir noktaya tırmanabilen ani bir şiddet patlaması takip eder; daha sonra geri çekilirler ve yumruklarının diyaloğunu bir ya da iki çentik aşağıdan sürdürmek konusunda (çoğu kez bir baş işareti ya da bir eldiven dokunuşuyla) anlaşırlar.[87] Antrenörün görevi, bu "yumruklarla konuşma"yı, daha az hünerli dövüşçünün susturulmadığını görmek için gözlem altında tutmaktır. Eğer böyle bir şey olursa rakibine baskıyı azaltması talimatını verecektir (etrafında dolaş ve düz vur, Shante sana yüklenmemeni söyledim! Sen de şu Allah'ın belası sol elini yukarıda tut Louie!"), ya da taraflar tam da idmanın amacını zedeleyecek şekilde, alışverişlerinin yoğunluğunu bir dövüşün çok altına düşürdüklerinde uyaracaktır ("N'apıyosunuz orada, *sevişiyo musunuz?* Düz yumruğu çalışmaya başlayın bakalım, sağ elleri bi' güzel görmek istiyorum, kontraları çalıştırın).

---

[84] Yazarın bu ifadede (*a bounty of ten thousand dollars*) kullandığı *bounty* kelimesi, zararlı insan ya da hayvanların yakalanması için konulan ödül anlamına da geliyor —*çev. notu.*

[85] Hauser, *Black Lights*, 199.

[86] Erving Goffman, *The Presentation of Self in Everyday Life* (Harmondsworth, İngiltere: Penguin, 1959), 21.

[87] Burada, Goffman'dan mülhem bir bakış açısıyla, antrenman maçlarına özgü olan, canlandırdığı şiddetin ölçülü ve oyuncu niteliğini düzenli dönemsel aralıklarla teyit etmeye, dövüşçüler arasındaki karşılıklı saygıyı törensel kılmayan ve şenliklerinin yer değiştiren sınırlarını çizmeye yarayan "etkileşim ayinleri"ni çözümlemeye ihtiyaç vardır.

> Arka odaya dönüyorum ve koltuğunda rahatça oturmuş, plastik bir kapta hazır Çin makarnasını bitirmek üzere olan DeeDee'ye soruyorum: "DeeDee, cumartesi günü, eğer olursa, eldiven giymek istiyorum. Belki Ashante'yle çalışabilirim ne dersin?" "Ne biliyim Louie, bilmiyorum çünkü bu adamlar önümüzdeki hafta [Park West'te] turnuva var, ona hazırlanıyolar, şimdi oyun oynamalarının sırası değil: vurmaları lazım, hem de sıkı vurmaları." Sol elinin ayasına sıkıca kapattığı sağ yumruğuyla vuruyor. [Saha notları, 1 Aralık 1988]
>
> DeeDee, Eddie ve ben, ofiste ayakta durmuş, Butch'la antrenman maçı yapan Hutchinson'u izliyoruz (6' 8" ve neredeyse 94 kilogram, süper ağırsıklette dövüşüyor), sanki insandan bir kontrol kulesi. Butch da fena sayılmaz ama bir devin dingin ve zaptedilemez gövdesinin etrafındaki aşırı heyecanlı bir yusufçuk gibi görünüyor. Hutchinson yavaş hareket ediyor ve öne uzattığı yumruklarıyla gardını yukarıda tutuyor. Hutchinson'un menzili o kadar geniş ki Butch onu bir türlü yakalayamıyor. Sanki ona çarpıp parçalanacak gibi. Partneriyle arasındaki ağırlık ve uzunluk farkını göz önünde tutarak DeeDee, Hutchinson'u vuruşlarını geride tutması için uyardı "Ona sert vurma" dedim. Eğer vurmaya başlarsa oraya çıkar ve onu beyzbol sopasıyla döverim. Çok iri. Dikkat etse iyi olur!" Tüm bunlar canlı ve uyanık bir tonda söylendi. Üç raundun sonunda Butch iyice ısınmıştı (ancak partneri, şöyle bir sıyırıp geçmiş gibiydi): dudakları şişmiş, yüzü kızarmış ve nefesi kesilmişti. Ama tek kelime şikayet etmedi. [Saha notları, 11 Kasım 1988]

Ringdeki şiddet derecesini sessizce yöneten karşılıklılık ilkesinin, daha güçlü olan boksörün kendi üstünlüğünden yararlanmamasını ama aynı zamanda zayıf dövüşçünün de, partnerinin kendini bilerek tutmasından yakışıksız bir biçimde avantaj sağlamaya çalışmamasını buyurduğunu, Ashante'yle şiddetli bir antrenman maçının sonunda keşfettim. 29 Haziran 1989'da Ashante'nin DeeDee'ye çok sert vurduğumdan ve suratımın orta yerine sert vuruşlarla karşılık vermek zorunda kaldığından şikayet ettiğini öğrenince şaşkınlıktan dilim tutuldu. "Bana artık senle eğlenemediğini söyledi, çok sert vuruyomuşsun. Artık yeterince gelişme gösterdin, artık canını acıtmana izin vermemeye dikkat etmek zorunda. Eğer ona ciddi ciddi vurursan nakavt edebilirsin. Geri çekilmemenden ve iplere doğru çekildiğinde bile sert vurmaya devam etmenden şikayetçi. Ona sağlam bi' sağ çaktın, eğer devam etseydin yere indirirdin. Bak, ilk başladığında seninle istediği gibi oynayabilirdi ama artık güçlendin, dikkat etmesi lazım. Öyle şaşırdım ki ona tekrar anlattırdım ve Ashante'nin benden bah-

sedip etmediğine emin olmak istedim. "Evet ya, sana yumruklarını kontrol etmeni söylememi istedi; çünkü ona zarar verebilirsin artık... Artık nasıl vurman gerektiğini biliyorsun. Onun için arada sana iyi bir tane patlatması lazım. Sana zarar vermek istediğinden değil, sana *işi ciddiye aldığını* göstermesi lazım ve kendini biraz daha iyi kontrol etmen için sana karşılık vermesi lazım."

Bu karşılıklı rızaya dayanan şiddetin düzenlenmesinde antrenörün temel bir rol oynadığı açık. Eğer Woodlawn'dan boksörler vuruşlarını böylesine dikkatle ölçüyorlarsa bu, DeeDee, sanatına olan saygısından "dalaşma"ya müsamaha göstermediği içindir. Ama aynı zamanda idman maçlarının her aşaması, üzerine çıkılırsa yararsız (ve tehlikeli), altına düşülürse idmanın faydaların yok edecek uygun bir yoğunluk derecesi gerektirdiği içindir. Bu optimal düzey, ringe çıkmadan önce belirlenemez; partnerlere ve koşullara (yorgunluk, motivasyon, dövüşe kalan zaman vb.) göre değişir. DeeDee'nin de yardımıyla, birlikte bir yolunu bulmak boksörlere kalır. Ringde olup bitenlere karşı her zaman dikkatli olan DeeDee, vurma kuvvetini ölçüsüzce kullanan ya da bir başkasını daha saldırgan olmaya teşvik eder yumruk erbabına haddini bildirmekte hızlıdır. Eğer ihtiyaç hasıl olursa DeeDee, lakayt bir boksörün dövüş partnerine tempoyu artırmasını buyurmakta tereddüt etmez, tıpkı Curtis'le dövüşen Küçük John'a oturduğu yerden bağırdığı gibi: "John, ulan vurduğu zaman sağını kaldırtsana şuna, çak bi' sağlam sağ, madem boks yapmak istemiyo, öyle elleri dizlerine sarkmış duruyo. Ah, şimdi ringe çıkabilseydim!"

Böylece, yeni başlayan birinin gözünde keyfi ve kontrolsüz bir vahşet cümbüşü gibi görünme olasılığı çok fazla olan şey, aslında şiddetli olsalar da sürekli kontrol altında bulundurulan ve dokunması, iki rakip arasında dinamik bir çatışma dengesinin kurulmasında ve korunmasında sürekli ve pratik ve işbirliğini gerektiren düzenli ve incelikle kodlanmış bir değiş tokuş halısıdır. İyi eğitilmiş boksörler, sürekli yenilenen bir düello olan dövüşten haz alırlar ama bu çarpışmanın, her anında "sözleşmede yer almayan hükümlerler"le bağlı olduklarını bilirler ve bu, bir boks maçında açıkça yasaklanmış bir "muhasim işbirliği"[88] unsuru içerdiği için bir maça çok benzese de, oldukça farklıdır. Curtis bu ayrımı şöyle açıklıyor:

---

[88] "Antagonistic cooperation" kavramını William Graham Sumner'den ödünç alıyorum. *Folkways* (Boston: Ginn, [1906] 1940).

> Hoşuma gitmeyen bi' şey yok [idman maçında]. Hoşuma gidiyo, çünkü aynı zamanda öğreniyosun. Bir salonda dövüşü kazanmaya çalışmazsın, *öğrenmek* için oradasın. Mesele *öğrenmekte*. Dövüş yaklaşırken n'apcağını çalışırsın işte... Rakibimin –edalı bir gülümsemeyle– yani dövüş *partnerlerimin* canını acıtamam. Nası ben *onlara* yardım ediyorsan onlar da *bana* yardım ediyolar. Gelip de benim canımı yakacak değiller... Evet ara sıra şöyle cafcaflı hadiseler olmuyor değil, bazen sana sert vurabilir, iyi bir yumruğa yakalanabilirsin ve misilleme yapıp, karşı gelmeye çalışırsın.

Birçok boksör, sınırsız rekabet etosuyla ve ilkesiyle çatışır gibi görünen bir zımni işbirliğinin normlarına göre kıvrılıp bükülmeden önce uzun bir alışma aşamasına ihtiyaç duyar. Bisiklet yarışlarında olduğu gibi,[89] bu "kayıtdışı işbirliği düzeni" özellikle dışarıdan görüneni gerçek sandıkları için saldırganlıklarını ayarlayamayan ve gidip kendilerini kanıtlamaları gerektiğini sanan çaylaklar için sorunludur. DeeDee'nin 23 Kasım 1989 tarihli notta değindiği gibi: "Şu yeni çocuk, her-ke-si yenebileceğini sanıyor: [abartılı bir kızgınlıkla] 'herifi pataklayabilirim, kıçına tekmeyi basabilirim! Bi' ringe çıksam, ondan daha iyiyim, bi' de gelmiş herkesle dövüşmek istiyor. Bununla işimiz var bizim. N'apacağımı bilmiyorum, ohooo bu şekilde dövüşmesine izin veremem." Gizli işaretleri nasıl "okuyacaklarını" *in actu* öğretmek gerekecektir; bu şekilde partnerleri onlara kendilerini tutmalarını ve ayaklarını gazdan çekmelerini ya da tam tersine onları daha çok çalıştırmak izin baskıyı artırmalarını tembihleyeceklerdir.

3. Algısal, Duygusal ve Fiziksel Emek Olarak İdman Maçı

Antrenman ile dövüş arasında melez bir figür olarak idman maçı, zihnin ve bedenin yeniden eğitimini tamamlar; bu sırada, Foucault'nun "çoklu-duyusal yapı"[90] dediği, yalnızca eylem sırasında ayrımına varılabilecek ve telaffuz edilebilecek, boksa özgü şey oluşur. Ring deneyimi, boksörün algılama ve yoğunlaşma yeterliğini ikiye katlar; onu duygularını dizginlemeye zorlar; ve bedenini, rekabetin çatışmalarına hazırlarken yeniden şekillendirir, dayanıklı kılar. İdman maçı, önce-

---

[89] Edward Albert, "Riding a Line: competition and Cooperation in the Sport of icycle Riding", *Sociology of Sport Journal* 8(1991): 341-361.

[90] Michel Foucault, *The Birth of the Clinic: An Archaeology of Medical Perception* (New York: Pantheon Books, 1973), 165, çeviri bana ait (bu deyim, multi-sensorial perception [çok-duyusal algı] olarak yanlış karşılanmıştır)

likle duyuların ve özellikle de görme yeteneğinin bir eğitimidir; onu tanımlayan sürekli acil durum hali, algı alışkanlıklarını ve yeteneklerini aşamalı olarak yeniden düzenler.

Bunun farkına varmak için, kişinin, idman hiyerarşisinde yükselirken görüş alanı genişliğinde ve yapısında oluşan dönüşümün izini sürmek yeter. İlk seanslar sırasında görüşüm, bir düzen ya da anlam gözetmeden bana doğru yönelen uyaranlarla dolup taşan görüşüm, kısmen kendi eldivenlerimle sınırlı. DeeDee'nin bana bağırarak ilettiği tavsiyeler ve başlığımın içinde zırhlı olma duygusu, bir de üstelik örtülü ama varlığını sürekli hissettiren yumruk yeme kaygısı, bu karışıklık hissinin şiddetlenmesine katkıda bulunuyor. En büyük zorluk, bakışımı rakibime odaklamak ve yumruklarının bana doğru geldiğini görmek, özellikle de bana bunları öngörmeme yardım etmesi gereken işaretler konusunda eğitimsiz olduğum için. Seanstan seansa görüş alanım açılıyor, genişliyor ve yeniden düzenleniyor: Dikkatimi dış çağrılara kapatmayı ve hasmımın hareketlerini daha iyi ayırt etmeyi beceriyorum, sanki bedenim idman maçına alışırken görsel yeteneklerim artıyormuş gibi. Hepsinden de önemlisi, rakibimin gözlerindeki, omuzlarının yönelimindeki, el ve dirseklerinin konumundaki ilk işaretleri okuyarak hücumlarını tahmin etmemi sağlayan o özgül "göz"ü yavaş yavaş ediniyorum.

Ashante'yle dalaşmak

3 Haziran 1989. Aynanın önünde hamleler yaparak ısınıyorum. Bedenim bir boksörün teçhizatı olmaya alıştı ve artık can sıkıcı tuzaklara yakalandığım hissine kapılmıyorum. Küçük ring taburesine çıkıyorum ve iplerin arasından kayıyorum... İdman maçı artık bir rutin oldu. Ashante'nin etrafında bir aşağı bir yukarı sekiyorum. Yeşil siyah çizgili kısa bir tayt, siyah bir güreş atleti giymiş ve kendi fazladan korumalı sarı başlığını takmış. Rodney'le henüz bitirmiş olduğu dört raunttan sonra terden parıl parıl parlıyor... Birbirimizi gözlemlemek için birkaç dakikamız var ve hâlâ kendimi bu ringde, bu ayın sonunda Illinois yarı ortasıklet şampiyonu olabilecek bu tıknaz, fena küçük adamla ne yaptığıma şaşırırken yakalıyorum!

"*Time!*" Haydi bakalım. Eldiven tokuşturuyoruz. Ashante'ye doğrudan hamle ediyorum ve onu savuşturduğu hızlı düz vuruşlarla rahatsız ediyorum. Arada beni durdurup "Bana doğru

gelirken ellerini yukarıda tut yoksa seni sıvarım" gibisinden şeyler söylüyor. Tavsiyesine uyup bu sayede süratle gardımı yükseltiyorum. İlerlemeye başlıyorum. Bu, Ashante'nin de daha sert vurması anlamına gelse de her zamankinden daha sert vurmaya kararlıyım ve tam da böyle oluyor. Birbirimizi yokluyoruz. Mesafemi bulmaya çalışıyorum. Yanlardan engellenen birkaç düz vuruş ve birkaç sağ. Gövdesine düz bir yumruk indiriyorum, sonra da sol-sağ-sol kroşe kombinasyonuyla üzerine atlıyorum. Paat! Suratımın ortasına! Ashante geriliyor ve anında karşılık veriyor. Ani bir solla ağzıma vuruyor. En sevdiğim numara sayesinde ona sarılıp yakalıyorum: Solumdan kaçmak için hamle ederken düz yumruk atacakmış gibi yapıp yüzüne doğru geniş bir çapraz sağ atıyorum. Piyuv! Yanağını ilk kez sıyırıyorum. Başıyla "tamam" diyor. Bu kadar enerjik boks yapmama şaşırmış görünüyor ve tempoyu tutturuyor.

Ashante, dişliği dudaklarını deforme etmiş, gözleri konsantrasyondan dışarı uğramış bir şekilde üzerime geliyor. Geri çekiliyorum ve kendimi korumak için düz yumruk atmaya çalışıyorum. Soldan vuracakmış gibi yapıyor ve yan tarafıma keskin bir sağ indiriyor: darbenin şiddetiyle sendeliyorum ve aceleyle geri çekiliyorum. (İkimiz de geçen hafta kaburgalarıma ne yaptığını hatırlayarak bir an gülümsüyoruz.) Onu köşeye sıkıştırıyorum, düz vur, sağ, vur; düz vuruşumdan kaçmak için abandığında onu güzel bir sağ aparkatla yakalıyorum. Yine de sert vuruşlarımın çoğunu çok etkin bir biçimde engelliyor: açığı görüyorum ama yumruğum oraya ulaşıncaya kadar o geçişi kapatmış ya da gövdesini döndürerek hamle etmiş oluyor. (Ashante, yumruklarımın nereye gitmek üzere olduğunu o kadar iyi öngörüyor ki neredeyse birlikte bale yapıyormuş gibiyiz.) Birdenbire üst takımlara vuruyor ve geldiklerini hemen hemen hiç göremediğim kısa düz vuruşlarla kafamı deliyor. Çenemin sol yanı felaket acıyor. Darbelerle yalpalıyorum ve üzerine yürümeye karar veriyorum (aslında hiçbir şeye karar verdiğim yok, lafın gelişi, yapıyorum hepsi bu! Her şey çok hızlı ilerliyor, içgüdüsel olarak tepki veriyorsun) ama gövdeme bir sürü sert vuruşla beni durduruyor. "*Time out*" DeeDee'nin sesi yeniden duyuluyor.

Ayrılıyoruz, köşeme dönüyorum ve nefesimi düzenlemeye çalışıyorum. Çok yorgun değilim ama daha ilk raunttayız. Koca Earl tavsiyeler veriyor, "Onu düz yumrukla uzak tut: düz vur,

düz vur, gardının altına inmesine izin verme. Leonard [Şeker Ray] gibi. Su ister misin biraz?" Masaya çıkıyor, su şişesinin kamışını ağzıma uzatıyor ve ılık su püskürtüyor, yutuyorum (gerçek bir boksör bunu asla yapmaz). Hadi bakalım biraz daha.

"*Time in*" İkinci raunt ikimiz de dostluk gösterisi için eldivenlerimizi bile tokuşturmadan, başlangıç işaretiyle hücuma geçiyoruz. Ashante daha hızlı dövüşüyor. Ritmine ayak uydurmak için mücadele ediyorum ama daha önceki zamanlara göre daha iyi tepki veriyorum ve kendimi daha iyi savunuyorum. Gerçekten vurmaya başlıyor: Yanlara üç kroşe, gardımı tereyağından kıl çeker gibi düşürüyor ve nefesimi kesiyor. Uff! Acıttı. Birkaç düz vuruşla karşı çıkıyorum ama başını, sadece yumruğumun ona ulaşmasını engelleyecek kadar hareket ettirip atlatıyor. Ashante beni birçok kez iplere kıstırıyor ve beni isabetli ve ağır kroşelere buluyor. Hatta hücumlarından biri, kendimi kaybetmeme neden oluyor ve bir saniye için tüm müdafaamı düşürüyorum. Şansıma, tamamen savunmasız olduğumu bildirmekle yetinip bana acıyor ve bu yumruk fırtınasına ara veriyor. Sonra, artık koordinasyonuma hakim olamadığımdan tuhaf bir hücum başlatıyorum. Ashante beni, suratıma hızlı bir sağ-sol-sağ kombinasyonuyla karşılıyor, burnum kıpkırmızı kesiliyor; alt dudağımın şiştiğini hissediyorum. Vahşice karşılık veriyorum ama yine de tam yerinde kısa bir sol kroşenin ardından gelen bir sağla, burnundan vurmayı başarıyorum. Her zaman sağa batıp çıkmaya çalışıyor ama tam başlığının üzerine iki kroşe atarak onu yakalıyorum. Azman herif! Karşılığını hemen veriyor. Bana vuracağını ve karşılığımın umurunda bile olmadığını bana göstermek üzere hiç sallanmadan ve zikzak yapmadan doğruca üzerime gelerek ringi geçiyor. Ben kendimi açık bırakana kadar arka arkaya sağ gösterip sol vuruyor ve *baam*! Geniş bir sol kroşe başımı geriye fırlatıyor. Yumrukla sendeliyorum ama ona "Tamam, iyiyim" diye işaret ediyorum. Yine yüz yüze geliyoruz, ikimiz de bu denli gaddarlığa biraz şaşırmış gibiyiz. Yumruklarının geldiğini artık daha iyi görebiliyorum ama hâlâ yeterince hızlı hareket edemiyorum. Suratıma bir yumruk daha indiriyor; başlığımı yana döndüren bir sağ bu. DeeDee homurdanıyor: "Başını kıpırdat Louie!" Deniyorum! İşler artık iyice kızışıyor. Ashante gövdemi yaylım ateşine tutuyor, sonra böğrüme bir aparkatla nefesimi kesiyor (bunu uzunca bir süre

hatırlayacağım). Ona yine sarılıyorum. Gerçek bir dövüşteymişiz gibi, kaburgalarıma ve hatta sırtıma birkaç kısa yumruk atıyor (sanıyorum bunu ilk kez yapıyor). "*Time out!*"

Değiş tokuşun kontrollü olduğunu doğrulamak üzere birbirimizin yumruklarını sıkıyoruz. "İyiydi be Louie, iyi gidiyorsun, bugün sert vurdun, böyle devam et." "Ya evet, tek sorun, bir raunt daha bu tempoda devam edip edemeyeceğimden emin değilim." Hem Ashante'nin yumruklarından hem seansın bana göre fazla hareketli temposundan bitmiş durumdayım. İplere dayanarak, nefesimi elimden geldiği kadar toparlamaya çalışıyorum.

"*Time in!* Çalış!" Üçüncü raunt aynı hızda gidiyor ve bir sürü yumruk yiyorum... Azar azar şiddet düzeyi artıyor ama karşılıklı ve aşamalı bir şekilde, yani sonuna doğru, gardımı düzgün tutmak için yeterince enerjim kalmadığında ve yumruklarına ancak zayıf karşılıklar verdiğimde Ashante, sanki raundun başında vurduğu kadar sert vurmaya devam ederse beni mindere yapıştıracakmışçasına, yalnızca yüzeysel dokundurmalarla benimle dövüşür gibi yapıyor... Ona yine sarılıyorum ama yumruklarına karşılık verecek gücüm yok. Şimdiye çoktan bitmeliydi! Bu raunt amma uzun sürdü böyle! Kafamın içinde mızırdanıp duruyorum "*Time out! Time out!*" Hadi DeeDee! Hassiktir ne yani bizi unuttu mu? Son beş dakikadır artık boks yapmıyor olmamız gerekirdi. "*Time out!*" Oh be!

Ashante üzerime düşüyor ve beni kollarında tutarken eldiveniyle sırtımı sıvazlıyor. Vay be! Dostlar arasında dövüşün tadı başka oluyor. Gülüyor ve hoşlanmış görünüyor. "Nassın, nası hissediyosun?"... Ofise gidip başlığımı çıkarıyorum. DeeDee bana ilk kez iltifat ediyor: Gittikçe daha iyi oluyosun, bugün zımba gibiydin Louie. Ama sağını salladığında geri dursan iyi olur. Ya bloke et ya da başını daha çok hareket ettir. Hâlâ çok yumruk alıyosun. Masaya oturmamı engelliyor.

Nefesim yavaş yavaş normale dönüyor... Soyunma odasına döndüğümde yaşlı koç, Kitchen'a bilmiş bir bakış fırlatarak herkesin duyması için bana bağırıyor: "Ama burnunun kanadığını görmedik di mi Louie? Sahiden kanadı mı?"...

Bu hazırlık maçından öylesine bitkin düştüm ki ertesi güne kadar notlarımı tamamlayamıyorum. Çenem acıyor ve bütün

> suratım (içerden kabarmışçasına) ağrıyor, alt dudağım şişmiş, ve sol gözümün altında kırmızımsı bir çürük var. Ama beni esas bitiren gövdeme aldığım darbeler. Kaburgalarıma gelen aparkatlar, sonraki on gün boyunca belli belirsiz bir biçimde kırmızıdan siyaha, sonra da sarıya dönüşen büyük bir iz bırakmış. Bu akşam, bu satırları yazarken pestil gibiyim, ellerim uyuşmuş, alın ve burun kemiğim yanıyor (sanki tüm suratım nabız gibi atıyor) ve göğsümde, en ufak bir harekette bıçak gibi saplanan ağrılar var. Demir tavında dövülür.

Ama hazırlık maçı, sadece fiziksel bir alıştırma değil; aynı zamanda "duygu çalışması"nın[91] yoğun bir biçimi anlamına geliyor. Çünkü "boks maçı sırasında kendini kaybetmek kadar hızlı ve ciddi cezalandırılan çok az oto-kontrol kaybı vardır",[92] kişinin heyecanlarının dürtülerine hakim olması hayati önem taşır. Er meydanında kişi duygularına hakim olabilmeli ve koşullara göre onları bastırmayı ya da sınırlandırmayı ya da tam tersine kabartmayı ve yükseltmeyi; aynı şekilde rakibinin sözlü sataşmalarına, kışkırtmalarına ve vuruşlarına olduğu gibi, başvurabileceği "kaba taktiklere" (kemerin altına ya da dirsekleriyle vurmaya, kafa atmaya, eldivenleri gözüne ya da daha da derinleşsin diye yüzdeki bir kesiğe sürtmeye) direnmeyi; ve diğerlerini, kontrolü elinden kaçırmadan bilerek çağırmayı ve (örneğin saldırganlığı ya da "kontrollü öfkeyi") yükseltmeyi bilmelidir.[93] Boksörler, salonda eldivenleri taktıklarında, ringde "işbaşı yapmayı", zihinsel ve duygusal enerjilerini en etkili ve en az acılı şekilde "iş bitirmeye" yönlendirmeyi öğrenirler.

Bir boksör, yalnızca kendi duygularının sürekli iç denetimini değil, dışarı "sinyal verme"[94] üzerinde sürekli "ifade kontrolünü" de sağlamak zorundadır; bu şekilde rakibi, vuruşlarının acıtıp acıtma-

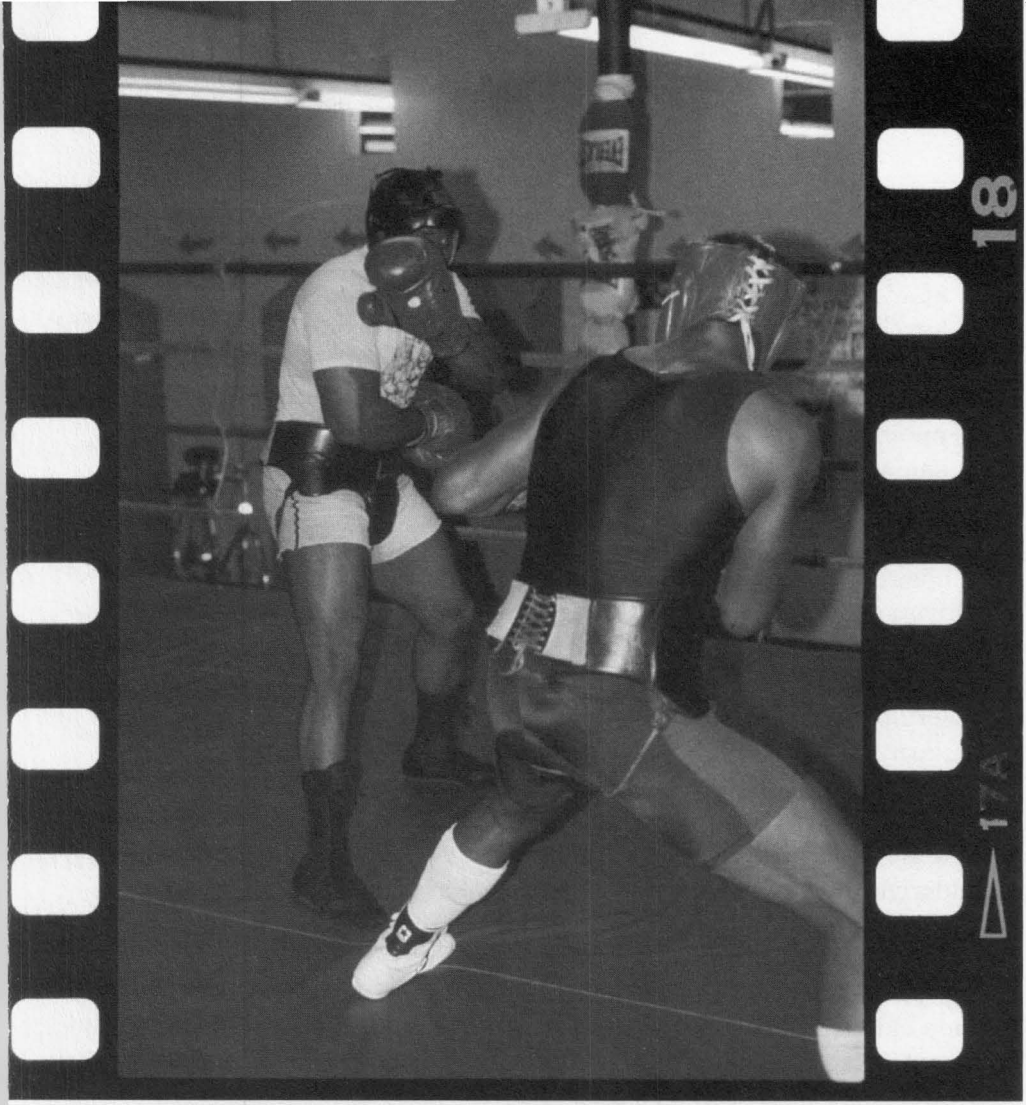
---

[91] "Duygu çalışması" kavramı için bkz. Arlie Hochschild, "Emotion Work, Feeling Rules and Social Structure", *American Journal of Sociology* 85, 3 (Kasım 1979): 551-575.

[92] Konrad Lorenz, *On Agression*, (New York: Harcourt, Brace and World, 1966), 281.

[93] Bu "duygusal eğitimin" sadece boksörlerle sınırlı olmadığı gösterilebilir. Boks alanının tüm çalışanlarını (antrenörleri, menajerleri, hakemleri, organizatörleri vb.) ve hatta izleyicileri kapsar.

[94] Erving Goffman, *Presentation of Self in Everyday Life*, 59-60.

"Şişman" Joe ve Smithie ring çalışmasında.

yacağını ya da ne zaman acıtıp ne zaman acıtmayacağını kestiremez. Mike Tyson'ı "keşfeden" efsane antrenör-menajer Cus D'Amato, meseleyi şöyle özetler: "Dövüşçü duygularını gizleyebildiği ve kontrol ettiği ölçüde onlara hakim olmuş sayılır. Korku, bir dövüşçü için kıymetli bir vasıftır. Daha hızlı hareket etmesini, daha kıvrak ve uyanık olmasını sağlar. Kahramanlar da korkaklar da tam anlamıyla aynı korkuyu hisseder. Kahramanlar korkuya farklı tepki verirler."[95] Bu farkın doğuştan gelen bir yanı yoktur; bedenin uzun süre boyunca

[95] Alıntılayan Brunt, *Mean Business*, 55.

dövüş disiplinine maruz kalmasıyla kolektif olarak üretilen, edinilmiş bir yetenektir. Butch şöyle açıklıyor:

> BUTCH: Kontrolü elinde bulundurman lazım, çünkü duyguların bütün oksijenini yakar, adamın seni yere yapıştırmak istediğini bilmene rağmen sakin ve rahat olmak zorundasın. Sakin ve rahat olcan. Durumla böyle başa çıkabilirsin.
>
> LOUIE: Duygularını kontrol etmeyi öğrenmek, mesela herif hilebazın tekiyse ve sen de ona temiz yumruklar atamıyorsan delirmemeyi ya da hayal kırıklığına uğramamayı öğrenmek zor muydu?
>
> BUTCH: Benim için zordu. Bundan kurtulmak yıllarımı aldı ve ben gerçekten, *uh,* bunu kontrol altına alınca, *uh*, işler benim için kolaylaştı. İşe yarıyor, yani, galiba zamanı gelince işler rayına oturuyor.
>
> LOUIE: Bu sana DeeDee'nin öğrettiği bir şey mi?
>
> BUTCH: Bana sakin olmamı, gevşememi söyleyip dururdu. Nefes al, rahatla – ama bana zor gelirdi biliyo musun, adamın biri seni köşeye sıkıştırıp öldürmeye çalışırken rahatlamak, ama sahiden de aklımda yer etti ve ne demek istediğini anladım.

Gerçekten de hareket, bilinçli deneyim ve fizyolojik süreçler –Gerth ve Mill'in duygunun üç oluşturucu unsuru ayrımını hatırlarsak[96]– birindeki değişim anında diğer ikisinde de değişimi tetikler. Size doğru uçan yumrukların duyusal deneyimine gem vurmakta başarısız olmak, harekete geçme yeteneğinizi sakatlar ve aynı nedenle bedensel durumunuzu değiştirir. Diğer taraftan, fiziksel formunuzun zirvesinde olmak, zihinsel olarak hazır olmanıza olanak verir ve arka arkaya gelen darbelerin tetiklediği duygulara daha iyi hakim olmanızı sağlar.

Sonuç olarak hazırlık maçlarının fiziksel veçhesi, aşikar olduğu gerekçesiyle ihmal edilmemelidir: unutmamalıyız ki "boks, yumruk atmaktan çok yumruk yemekle ilgilidir"; "acıtmaktan çok acı çekmekle ilgilidir."[97] Boksun kendine has dili, bir yumruk alma yeteneğine gönderme yapan ve acıya dayanıklılığı öven terimlerle doludur. Kişinin, "demir çene" ya da "yürek" adı verilen gizemli ve saygı uyandıran (aynı zamanda gettonun eril sokak kültüründe esaslı bir yere sahip) özellik gibi doğuştan gelen yeteneklere sahip olmanın ötesinde, acıya dayanıklı hale gelmek ve vücudunu darbe almaya alıştırmanın tek

---

[96] Hans Gerth ve C. Wright Mills, *Character and Social Structure* (New York: Harcourt Brace Jovanovich, 1964).

[97] Oates, *On Boxing*, 25 ve 60.

bir yolu vardır, o da düzenli olarak yumruk yemek. Çünkü, genel kanının aksine, boksörlerin acı çekmek gibi bir kişisel tercihleri yoktur ve yumruklanmaktan da hoşlandıkları söylenemez. Windy City Gym'den, yeni profesyonel olmuş genç bir İtalyan-Amerikan ortasıklet, "sadomazoşist" dövüşçü klişesine değindiğimde içeriyor:[98] "*Yoo, biz de insanız be! İnsanız biliyon mu, biz de herkes gibi, herkes kadar hissediyoz, bizi ayrı koyamazsın*, (ateşli bir şekilde) senden farklı diiliz: aynı dünyadayız, aynı dünya, aynı et, aynı kan, her şey aynı." Boksörlerin yaptığı, aşamalı ve düzenli şekilde acıya maruz kalarak, acı eşiklerini yükseltmektir.

Bu fiziksel ızdıraba kayıtsız kalmayı öğrenme, yumruk erbabına özgü o soğukkanlılık biçiminin edinilmesinden ayrı düşünülemez. Boksörün yeterli toplumsallaşması, darbelere dayanıklılığı gerektirir; bunun da temeli, hareketlerin eşgüdümünü bozan ve böylece rakibe kesin bir avantaj sağlayan ilk kendini koruma refleksini dizginleme yeteneğidir. Acemiyi ilk hazırlık maçlarında olduğu gibi deneyimsiz dövüşçüyü de maçta yorgun düşüren şey, rakibin vuruşlarının gücünden çok, Mauss'un deyişiyle "heyecana direnmedir (*résistance à l'émoi*)",[99] bunun iradeden mi yoksa fizyolojik işleyişten mi kaynaklandığını söylemek zordur. Bunun nedeni, ringde düellonun gerektirdiği yoğun dikkatin yanısıra, her zaman, ilk kendi üzerine kapanma refleksiyle mücadele etme ve bedenin, çözülerek ya da havadaki yumruklardan, korunma hamlesiyle kaçarak rakibinden uzaklaşıp itaatsizlik etmesini önleme gerekliliğidir.

> 23 Mart 1989. Mekik masasının önünde eldivenlerini giyen Ashante'yle çarpışıyorum. Şakayla karışık sesleniyor: Hey Louie, n'aber? Kaburgaların yerinde mi?" [Son hazırlık maçında zedelediği ve günlerce antrenman yapmamı engelleyen kaburgalarımdan söz ediyor.] "İyidir, kırmadın, sadece zedeledin." Ellerimi eldivenli elle-

[98] Bu stereotype birçok akademik çalışmada rastlanabilir. Allan Gutman'ın sporların evrimiyle ilgili tarihsel tezinde olduğu gibi, *From Ritual to Record: The Nature of Modern Sports* (New York: Columbie University Press, 1989: bkz. 160). André Rauch'un gazetelerden ve spor dergilerindeki makalelerden toplanan ödüllü müsabakalar hakkındaki akademik ve gazetecilik klişeleri ansiklopedisi gibi üniversite dışı yayınlarda da buna rastlanır; *Boxe, violence du XXe siècle,* (Paris:Aubier, 1992). Rauch'un kitabındaki diğer sorunlara, bu kitabın Fransızca baskısında ayrıntısıyla anlatıyorum, *Corps et âme* (Marseilles: Agone, genişletilmiş 2. Baskı 2002), 276-277

[99] Marcel Mauss, "Les Techniques du Corps", 385, İng. çev., 123.

> rinin arasında şefkatle sıkarak gülümsüyor. "Kırmadığımı biliyom. Ama artık ciddi ciddi mekik çekip forma girmen lazım Louie. Vücudunu korumak için mekik çekmen lazım. Yüzüne fazla vurmak istemediğim için vücuduna çalıştım, *çünkü daha kafana çok darbe almaya alışık değilsin* anlıyo musun? Ondan vücuduna vuruyom. Ama vücudun da darbe almaya alışık olmadığı için yoruluyo. Bayaa sert vurduğumun farkındayım ama sen de sert vuruyodun biliyon mu."

Boks yapmayı öğrenmek, farkında olmadan bedensel şemayı, kişinin bedeniyle ilişkisini ve onu kullanımını dönüştürmek demektir; böylece birbirinden ayrılmaz şekilde hem zihinsel hem fiziksel olan bir dizi yatkınlık içselleştirilir ve bu, uzun vadede bedeni sanal bir yumruk makinesine çevirir ama rakibin zaman içindeki eylemlerinin anında bir işlevi olarak bir dizi sabit ve görece olarak sınırlı harekette değişiklik yaparak *kendini ayarlayabilen yaratıcı ve akıllı bir makineye*. Bedensel yatkınlıklarla zihinsel yatkınlıkların birbirinin üzerine binmesi, öyle bir dereceye ulaşır ki irade, moral, kararlılık, yoğunlaşma ve duyguların kontrolü bile organizmaya kaydedilen çok sayıda reflekse dönüşür. Başarılı bir boksörde zihinsel olan, fiziksel olanın parçası haline gelir ve *vice versa*;[100] zihin ve beden tam bir ortakyaşama hali içinde işler. DeeDee'nin bir dövüş için "zihnen hazır" olmadıklarını söyleyen boksörlere yaptığı iğneli yorumlarda ifade edilen şey budur. Curtis, Atlantic City'de televizyondan yayınlanan ilk karşılaşmasında kaybettiği zaman yaşlı koç burnundan soluyor: "'zihnen hazır' olmadığı için kaybetmiyor. Zihnen hazır olma hiçbi şey demek diil. Eğer bir dövüşçüysen hazırsındır. Butch'a da söyledim: zihnen hazır, palavranın âlâsı! Bi' dövüşçüysen [vurgulamak için ıslık çalıyor] kalkıp dövüşürsün ringde, zihnen hazır olmak olmamak falan yoktur. Zihinsel değil, bunda zihin mihin yok. Dövüşçü değilsen orada kalırsın, dövüşemezsin. Eğer dövüşçüysen hazırsındır ve dövüşürsün, hepsi bu. Gerisi vızırtı." [Saha notları, 17 Nisan 1989]

Deneyimli boksörlerin nakavt olmalarına ramak kala kendilerini savunmalarını ve hatta yeniden toparlanmalarını mümkün kılan şey, fiziksel ve zihinsel olanın bu iç içe geçişidir. Bu yarı bilinçsizlik anlarında bedenleri kendi kendine devam eder, ta ki dakikalar süren bir boşluktan sonra duyularını adeta yeniden kazanana kadar. "Başımı eğip kenetlendim ve rakibimin başı sol gözüme çarpıp beni fena sersemletti. Sonra geri çekildi ve tüm gücüyle sağını çeneme salladı.

---

[100] *vice versa:* (Lat.) tersi —*çev. notu.*

Yumruk tam yerini buldu ve beni olduğum yere mıhladı. Sendelemeden, düşmeden, *bilincimi kaybettim ama içgüdüsel olarak* onu devirmeye kalkıştım. Ringe başka bir partner girdi. Üç raunt dövüştük. Hiçbir şekilde hatırlamıyorum."[101] Erkekçe zanaatin tarihindeki en şedit dövüşlerden biri olan *Thrilla in Manila*'da Joe Frazier da Muhammed Ali de karşılaşmanın büyük bölümünde neredeyse bilinçlerini kaybetmeye yakın bir durumda dövüştüler. İki büyük rakibin arasındaki üçüncü karşılaşmadan yıllar sonra "Smokin" Joe, altıncı raunttan sonra olanları şöyle anlatıyor: "Artık düşünemiyordum. Tek bildiğim orada bir dövüş olduğuydu. Sıcaklık (40 derece), nem (Filipinler'de yaz)... O dövüş, ne bileyim, düşünemiyordum, oradaydım, yapmam gereken bir iş vardı. Sadece işi bitirmek istiyordum."[102] Yumruklardan sarhoş ve gözünün etrafındaki şişlikler yüzünden kör gibi olan Ali'nin üzerine yürümeye devam ediyordu, ta ki ringde öleceğinden korkan antrenörü, on beşinci ve son raunda çağıran zille birlikte havlu atana kadar.

Boksörler ve antrenörler, etkinliğin "zihinsel" veçhesi konusunda ilk bakışta çelişen görüşlere sahip gibidirler. Bir yandan boksun, çoğu kez satranca benzettikleri bir "düşünen adam oyunu" olduğunu iddia ederler. Öte yandan bir kez kare içindeki daireye adım attın mı artık muhakemeye[103] yer olmadığında ısrar ederler. "Ringde, düşünmeye yer yoktur; refleks her şeydir! Düşünme zamanı geldiğinde bırakma zamanı gelmiştir", diye tembih ediyor DeeDee. Yine de Woodlawn'un ihtiyar başantrenörü, on sekiz dünya şampiyonu yetiştirdikten sonra, doksan iki yaşında sapasağlam işinin başında olan, Amerikan antrenörlerinin duayeni Ray Arcel ile tamamen aynı fikirde: "Boks, gelişmiş adalenin üzerindeki beyindir, bir dövüşçü olarak ne kadar yetenekli olduğunuz umurumda değil. Eğer düşünemiyorsanız beş para etmezsiniz."[104] Bir boksörün ringde akıl yürütme ve düşünme becerisinin bütünüyle organizmasının bir yeteneği haline geldiğini fark ettiğinizde bilmece kendiliğinden çözülür. John Dewey'in "zihin-beden bileşiği" adını verdiği şey budur."

---

[101] Eski dünya ağırsıklet şampiyonu Gene Tunney'den alıntılayan Sammons, *Beyond the Ring*, 246.

[102] *The Trilla in Manila*, Ali-Frazier ağırsıklet şampiyonluk karşılaşmasının video kaydı (New York: NBC Sports Venture, 1990).

[103] John Dewey, *Experience and Nature* (Chicago: Open Court, 1929), 277.

[104] Alıntılayan David Anderson, *In the Corner: Boxing Trainers Talk about Their Art* (New York: Morrow, 1991), 121.

Yumruklarda mükemmeliyet, bu şekilde dövüşçünün bedeninin, soyut düşünme, önceden temsil etme ve stratejik hesaplamanın dolayımı –ve neden olacağı bedeli ağır gecikme– olmadan, onun yerine anında muhasebe etme ve karar verme olgusuyla tanımlanabilir. Antrenör Mickey Rosario da bu görüşü doğrulamaktadır: "Orda (ringde) düşünemezsin... Bir hayvan olmalısın."[105] Şunu da eklemek gerekir: *terbiye edilmiş* bir içgüdü, *sosyalleşmiş* bir hayvan. *Spontan bir stratejist* olan eğitilmiş bedendir: Aynı anda bilir, anlar, yargılar ve karşılık verir. Eğer öyle olmasaydı ipler arasında hayatta kalınamazdı. Amatör dövüşler sırasında, gerginlikleri ve akademizmleri, bilinçli düşüncenin hareket ve jestlerin eşgüdümüne müdahalesini ele veren acemileri, katı ve mekanik hareketlerinden, yavaşlatılmış "telgraf" kombinasyonlarından tanırsınız.

Böylece, yumruk habitusunun tam da kendisini üreten alanla karşılamasının bir ürünü olarak boksör stratejisi, akılcı ile duygusal, bedensel ile zihinsel, kasıtlı ile itiyadi arasındaki skolastik ayrımı siler. Toplumsallaşmış organizmanın derinliklerine yerleştiği için bireysel seçim mantığından kaçan cisimleşmiş bir pratik akla mahsustur.[106] Aslında Hugh Brody'nin Kanada'nın kuzeybatısındaki Eskimo avcılar için söyledikleri, ringdeki bir boksörün stratejisini de niteleyebilir:

> Akıllıca, duyarlı ve iyi bir av seçimi yapmak, olası tüm etkenlerin birbirleriyle bağlantılarını kabul etmek ve akılcı bir biçimde, birincil sayılan herhangi bir düşünceye odaklanmaya çalışma hatasına düşmemektir. Dahası, *karar uygulanırken alınır*; teori ve pratik arasında bir adım ya da duraklama yoktur. Sonuç olarak karar –tıpkı ayrılmaz olduğu eylem gibi– değiştirilebilir (ve o halde buna tam olarak karar bile denmeyebilir).[107]

Ringde çatışma, karşılık verme ve esneklikle nitelenen, "hesaplayan aklın" sistemli bir biçimde planlanmış, cisimleşmiş bir boks duyarlığı ölçülmüş kararlarının tam da antitezi olan, o anda ve o an için verilen, özet yargılar gerektirir. Bu, Joyce Carol Oates'un iyi tanımla-

---

[105] Şeker Ray Robinson'dan alıntılayan Hauser, *Black Lights*, 29 ve Mickey Rosario'dan alıntılayan Plummer, *Buttercups and Strongboys*, 43.

[106] Sosyolojinin oyun kuramından esinlenen kolunun, satranç ya da askerî strateji gibi "zihinsel" olanlar yerine boks gibi çok "bedensel" bir oyunu paradigma olarak seçmekle kazanabileceklerini geçerken düşünmeden edemiyor insan.

[107] Hugh Brody, *Maps and Dreams*, (New York: Pantheon Books, 1982), 37, italik bana ait.

dığı şeydir: " 'Özgür' irade, 'aklıselim', 'akılcılık' –karakteristik bilinçlilik hallerimiz– boksun en olağanüstü anları için zararlı değilse de ilgisizdir."[108] Bir kez ringe çıktı mı öğrenen ve anlayan, bilgiyi sınıflandıran ve depolayan, olası edimler ve tepkiler haznesinden doğru cevabı bulan ve nihayet boks pratiğinin gerçek "özne"si (eğer böyle bir şey varsa) haline gelen bedendir.

Şu halde, boksu başarıyla öğrenmek, *birbirine neredeyse zıt yatkınlıkların bileşimini* gerektirir: George Herbert Mead'in sevgili "biyolojik bireyler"inin içindeki, kültürün sınırında duran ve "vahşi" olarak nitelendirilebilecek itkiler ve güdüler, bunları bireysel bilinçliliğin açık hesabının erişimi dışında kalsa bile nesnel olarak akılcı olan bir plana göre her an belli bir mecraya dökme, düzenleme, dönüştürme ve akıtma yetenekleriyle birleşirler. Boks habitusuna içkin bu çelişki, boksörün yeteneğinin doğuştan geldiği inancının, acımasız ve katı bir çalışma etiğiyle ve çabalamayla birarada sorunsuz var olmasını sağlar. Boksörün yeteneğinin doğuştan geldiği efsanesi, gerçek temelleri bulunan bir yanılsamadır: dövüşçülerin doğal bir yetenek saydığı şey ("içinde olması lazım"), boks habitusunun aşılanması boyunca uzun bir süreçte, ya salonun kendisinde (üyelerin salona getirdikleri çocuklarının boksu denemesi alışılagelmiş bir manzaradır) ya da salonun bekleme odası olan getto sokağında, erken çocukluktan başlayan bir sürecin sonunda oluşan o kendine has doğadır.

"Boksör doğulur" diyen düşünce tarzını destekleyen sayfalarca saha notu alıntılanabilir. DeeDee'nin, bir boksörün, eğitimin ancak ortaya çıkarabileceği ve besleyebileceği doğuştan gelen nitelikleri üzerinde ısrarla durduğu parçayla idare edelim: "Eğer içinde varsa, kimse dışarı çıkmasını engelleyemez. Öyle ya da böyle dışarı çıkar. Eğer içinde yoksa, faydası yok. Sürüyle adam var, hayat boyu çalıştır, bi' şey çıkmaz. Burada çalışırlar, boks yaparlar, hazırlık maçı yaparlar ama asla başaramazlar. Onlara söylerim. Onları burada tutmam. Chicago'da gitme zamanı geldi dediğim bi' dolu adam var. 'Salona gelmenin faydası yok, çünkü hiçbi zaman yapamayacaksın'. Eddie ekliyor: "Bence, evlat, eğer istiyorsa boks yapar. Ama onu dövüşe itmem. İçinden gelmesi lazım. 'Çünkü içinden gelmesi lazım, bunun hilesi olmaz. Onun'çin ben ittirmem'. Boks salonlarının konuşma dilinde sık sık kullanılan "doğal" deyimi, toplumsal doğuşu, onu, kendi ürünü olan zihinsel kategorilerle algılayanlar için görünmez hale gelmiş olan bu *terbiye edilmiş doğa* anlamına gelir.

---

[108] Oates, *On Boxing*, 108.

ZIMNİ VE KOLEKTİF BİR PEDAGOJİ

Mantığı ancak eylemde ve eylem aracılığıyla kavranabilecek olan, esas olarak bedensel ve az kodlanmış bir pratiğe, zımni, pratik ve kolektif bir aşılama tarzı tekabül eder. Boksun aktarımı, kulüpteki söze dökülmemiş hiyerarşinin her düzeyinden kulüp üyesinin sahip olduğu ve sergilediği ortak bilgiyi bedenselleştiren düzenli bir işleme sonucu, hareketsel, görsel ve mimetik bir tarzda gerçekleşir. Bu açıdan Erkekçe zanaat, *çıraklığı neredeyse tamamen kolektif olan ultra-bireysel bir spor* olarak bir paradoks teşkil eder. Emile Durkheim'ı tefsir ederek din için kilise neyse boks için de salonun o olduğu öne sürülecek kadar ileri gidilebilir: onu olduğu şekliyle mümkün kılan ve oluşturan "dayanışmacı, inançlar ve pratikler sistemi", "ahlaki cemaat". Burada geçerken söylememiz gereken, kronik bir biçimde kalabalıklaşan fitness pazarını yenileyen egzotik egzersizler arayışını sürdüren beden yönetimi işindeki yeni girişimcilerin bir ara yaygınlaştırmaya çalıştıkları yumruk pratiklerinin özel biçimlerinin, isimleri dışında boksla hiçbir alakası olmadığıdır.[109]

Boks yapmayı "kağıt üzerinde" öğrenmenin, yukarıda değinilen tüm nedenler yüzünden mümkün olmadığını anlamak kolaydır. Aşağıdaki saha notlarının tanıklık edeceği gibi, Woodlawn Boys Kulübü baş antrenörünün kitaplara, şemalara, yazılara ve diğer kitabi öğretme biçimlerine karşı açık bir düşmanlık göstermesi şaşırtıcı olmaz:

> Havluyla kurulanırken ağzımdan çıkıveriyor: "Hey DeeDee, geçen gün kampüs kütüphanesinde ne buldum biliyor musun? Bütün temel boks hareketlerini ve alıştırmalarını gösteren, *Boksör için Tam İdman* diye bir kitap. Esasları öğrenmek için okumaya değer mi?
>
> DeeDee suratını tiksintiyle buruşturuyor: "Boks yapmayı kitaptan öğrenemezsin. Boksu salonda öğrenirsin."

---

[109] Bu noktada Peter Pasquale'in, dinamik yöneticileri evde, garajda tek başına bir torbayı yumruklayarak boksun hazlarını keşfetmeye çağıran kitabını örnek vermek istiyorum: *The Boxer's Workout: Fitness for the Civilized Man* (Garden City, N.Y: Douleday, 1988), 5. "Bu kitap, aktörlerden borsacılara, doktorlardan iş adamlarına, giderek artan, boks antrenmanlarını mesleki başarılarının önemli bir parçası haline getiren beyaz yakalı erkekler ordusuna adanmıştır" Woodlawn'daki boksörlerin hiçbirinin evde kum torbası yoktur. DeeDee'ye göre bazı alıştırmalar "süpürge dolabında bile" yapılabilir olsa da, evde antrenman yapmak manasızdır.

> Ama farklı vuruşları görmene ve daha iyi anlamana yardım edebilir değil mi?"
>
> "Hayır etmez. Boks yapmayı kitaptan öğrenmezsin. Biliyorum o kitapları, bööle içinde kolunu bacağını nereye koycaanı, kolunu hareket etmesi gereken açıyı falan gösteren şekiller var ama kımıldamıyo ki! *Hareket* hissi alamıyosun. Boks harekettir, mühim olan harekettir." Israr ediyorum: "Yani boks hakkında kitaplardan hiçbir şey öğrenemezsin öyle mi?"
>
> "Ama benim gibi yeni başlayan biri için salona gelmeden önce bazı şeyleri zihinsel olarak anlamanın zararı olmaz ki."
>
> "Tabii ki olur, *özellikle de* yeni başlıyosan. O kitaplar kafanı iyice karıştırır. Eğer kitaptan öğrenirsen hiçbi' zaman boksör olamazsın."
>
> Bu fikre, DeeDee'nin "çömezi" Eddie de onay verdi. Ona nasıl bir boks koçu olursun diye sorduğumda Boks Komisyonu'nun küçük bir testinden geçmek gerektiğini belirtti; ama esas olan "kıçını kaldırıp bunun gibi iyi salonlara gelmek ve ufak ufak başlamaktır. Bu, bi' kitaptan öğrenilecek bi' şey diildir" dedi. [Saha notları, 30 Mayıs 1989 ve 11 Kasım 1988]

Yaşlı antrenör DeeDee'nin yazılı metinde itirazı olan şey, toplamlaştırma ve zamandışılaştırma etkisidir. Tepkisinin şiddeti, teorinin soyut zamanıyla (tefekkür) onu oluşturan eylemin zamanı arasında var olan antinomiyi pratik olarak açığa vurur. Boksu, oyunun dışında duran bir gözlemcinin bağımsız bakış açısıyla değerlendirmek, kendine has zamanından ve temposundan koparıp almak, onu mahveden bir tahrife yol açar. Çünkü, müzik gibi, yumruklar da "yalnızca zaman içinde çalındığı[110] için değil, aynı zamanda stratejik olarak zamanla ve özellikle de tempoyla çalındığı için ... tamamıyla süreye içkin"[111] bir pratiktir. Eğer kitabi talimatların ve akademik yöntemin şemalarının DeeDee'nin gözünde gerçek olmayan bir yanı varsa bu, yanlış zamanda atıldığında en güzel aparkatın bile değersiz hale gelmesindendir; karşılıklı alışverişin temposuyla bütünleştirilmemiş ve boksörün üslubuna uydurulmamışsa, boşa atılmış kusursuz bir kroşe hiçbir işe yaramaz ve hükümsüzdür.

Judo ya da aikido gibi, ustanın neredeyse teorik bir çalışmaya kadar gidebilecek bir ayrıntı ve çözümleme kaygısıyla hamleleri par-

---

[110] İngilizcede *play* ve Fransızcada *jouer* kelimelerinin hem çalmak hem oynamak anlamına geldiğini hatırlatalım —*çev. notu.*

[111] Bourdieu, *Logic of Practice*, 81.

çalara ayırarak uzun uzadıya gösterdiği ve ilerlemenin görülebilir işaretler ve resmî unvanlarla (kemerler ve *dan* dereceleri gibi) daha kodlanmış dövüş sporlarına zıt olarak boksa başlatma, aşamaları açıkça tanımlanmamış, *sarih normları olmayan bir başlatmadır*. Kolektif olarak, taklitle, benzetmeyle ve karşılıklı ve yaygın cesaretlendirmeyle yapılır; antrenörün buradaki rolü, rutin etkinliklerin eşgüdümünü yapmak ve gayrete getirmektir ki bu da "öğretme pedagojisinden çok daha güçlü bir toplumsallaştırma kaynağı"[112] olarak karşımıza çıkmaktadır.

Aslında DeeDee'nin öğretme "yöntemi, bütünsel bir tasarıma göre düzenlenmiş ve tam anlamıyla düşünülmüş kasti bir pedagoji değildir. Temel hareketlerin nedenini niçinini telaffuz ettiğini ya da ne şekilde birbirlerine uyduklarını özetle tanımladığını ya da bir sonraki geçişin farklı evrelerini çözümlediğini hiç duymadım. Pintice ve uzun aralıklarla verdiği öğüt parçaları da, yapılacak hareketlerin özet bir tanımı niteliğinde bir ağız kalabalığıdır ve çoğu kez kısa ve olumsuz uyarılardan ibarettir: "Sağ yumruğunu geri çekerken sol elini düşürme"; "Yumruğunu başının arkasına çekme"; "Sağ ayağını her zaman altında tut." Boksörün hareketleri onun için o kadar sade ve şeffaf ki DeeDee, hiçbir şekilde tefsir gerektirmedikleri düşüncesinden vazgeçemiyor: "Bir iki üç diye saymaktan daha kolay; "Açıklayacak bi' şey yok nesini açıkliim?"; "Sonra bakarız sen şimdi boks yap." Biri talimatlarını hemen anlamadığı zaman, sıkıldığını gizlemeden, gerekirse kelimelere hareketler ekleyerek yinelemekle yetiniyor ya da sinirlenip yardımcılarından birinin yerine bakmasını istiyor. Bir boksör bir hareketi düzgün yapamıyorsa, son çare olarak antrenman maçları pedagojik bir usul sunar. Sabrı ve tavsiyeleri tükenen DeeDee, asi bir hareketi ehlileştirmek için istemeyerek de olsa bir savunma refleksini yardıma çağırır.

> "Sana ne dedim ben Louie? Sağ elini nereye koycaktın ha nereye? Evvet tam oraya, aşşa diil, sol kroşeden korunmak için sağ yanağının yanına. Kafanı patlattırıcaksın Louie. Durması gereken yerde tutmuyosun. Ashante'ye söylicem o lanet sağ elini nerde tutman gerektiğini öğretsin sana. Bi' dahaki sefere onla dövüştüğünde eğer lafımı dinlemezsen sana *sol kroşesiyle öğretmesini* söylicem ona."

---

[112] Bkz. Jean-Pierre Clément, "La force, la souplesse, l'harmonie. Étude comparée de trios sports de combat: lutte, judo, aïkido", *Sports et société. Approche socio-culturelle des pratiques* içinde, ed. Christian Pociello (Paris: Vigot, 1987), 285-301.

> "Öğrenmenin en iyi yolu bu öyle mi?"
>
> "Hayır en iyisi diil. *En zoru.* Keşke suratına yumruğu yemeden, ben dediğimde öğrensen."
>
> [Saha notları, 17 Mayıs 1989]

DeeDee, bir boksörü düzeltirken bunu herkesin duyabileceği şekilde yapar: Çoğu kez arka odadan bağırarak azarlar ve herkes de duyar. Binanın akustiği berbat olduğundan çoğu kez azarın kime yönelik olduğu anlaşılmaz. Bu şüpheyle herkes kendi üzerine alınır ve dikkatini ikiye katlar. Aynı şekilde DeeDee, tek bir bakışla tüm idman alanını görebildiği ofis penceresinin arkasında koltuğuna konumlandığı zaman, tam olarak kimi gözlemlediğini söylemek zordur. Burada yine gazabına uğramamak için seyredilenin kendiniz olduğunu varsayarak elinizden geldiği kadar iyi boks yapmak en iyisidir. Sonuç olarak, günler, hatta haftalar boyu ondan olumlu ya da olumsuz tek bir değerlendirme bile almadan gidip gelmek, ilerleme kaydedip kaydetmediğinizi ya da iyi olup olmadığınızı bilmek için kaygılanmanıza neden olur. Bu belirsizlik, yolunuzu el yordamıyla, körlemesine bulduğunuz hissini verir ve acemi boksörü vazifeşinas olmaya ve her seansta, her talimde kendini vermeye zorlar.[113] DeeDee'nin müdahalelerinin herbiri ve tam da onları sergileme şekli *sürekli bir kolektif ıslah* mekanizması olarak işler. Öyle ki DeeDee'nin gözle görülür müdahaleleri ne denli nadirse etkilerinin de o denli kalıcı ve kapsayıcı olduğu öne sürülebilir.

Koçun ilgisinin yokluğu ya da nezaretinde bir boşluk sanılabilecek olan şey, aslında öğretim yönteminin tam da özünü oluşturur. DeeDee, yıllarca süren pratikle biriken tecrübesinin meyvesi olan boks duyusunun rehberliğinde, pratik şemaları, acemi boksörün bedensel şemasına sokmak için en uygun tembihlerden, tekrarlanan azarlardan, sessiz bir dikkatten ve gözle görülür bir kayıtsızlıktan oluşan bileşimi, ampirik bir biçimde, art arda gelen düzeltmelerle ince ayara tabi tutmak için uğraşır. Her şey, talimatlarının bedeni daha gayretli, daha istekli ve daha zinde kılarak ve boksöre, aldığı tavsiyelerin yinelenen ve bölük pörçük niteliğine rağmen, ondan istenen çabalarla elde edeceği düşünülen başarılar arasında nedensel

---

[113] Bu dönemde, tıpkı akademik alanda bir araştırmacı gibi, salonda bir boksör için de kayıtsızlıktan daha kötü bir şey olamayacağını anladım ve DeeDee'nin buna son veren azarlarını bir ferahlamayla karşıladım.

bir ilişki olduğu inancını zerk ederek, bedenin işlenmesinin tam etkisini kolaylaştırmak ve pekiştirmek dışında bir işlevi yokmuş gibi olup biter.

Şef

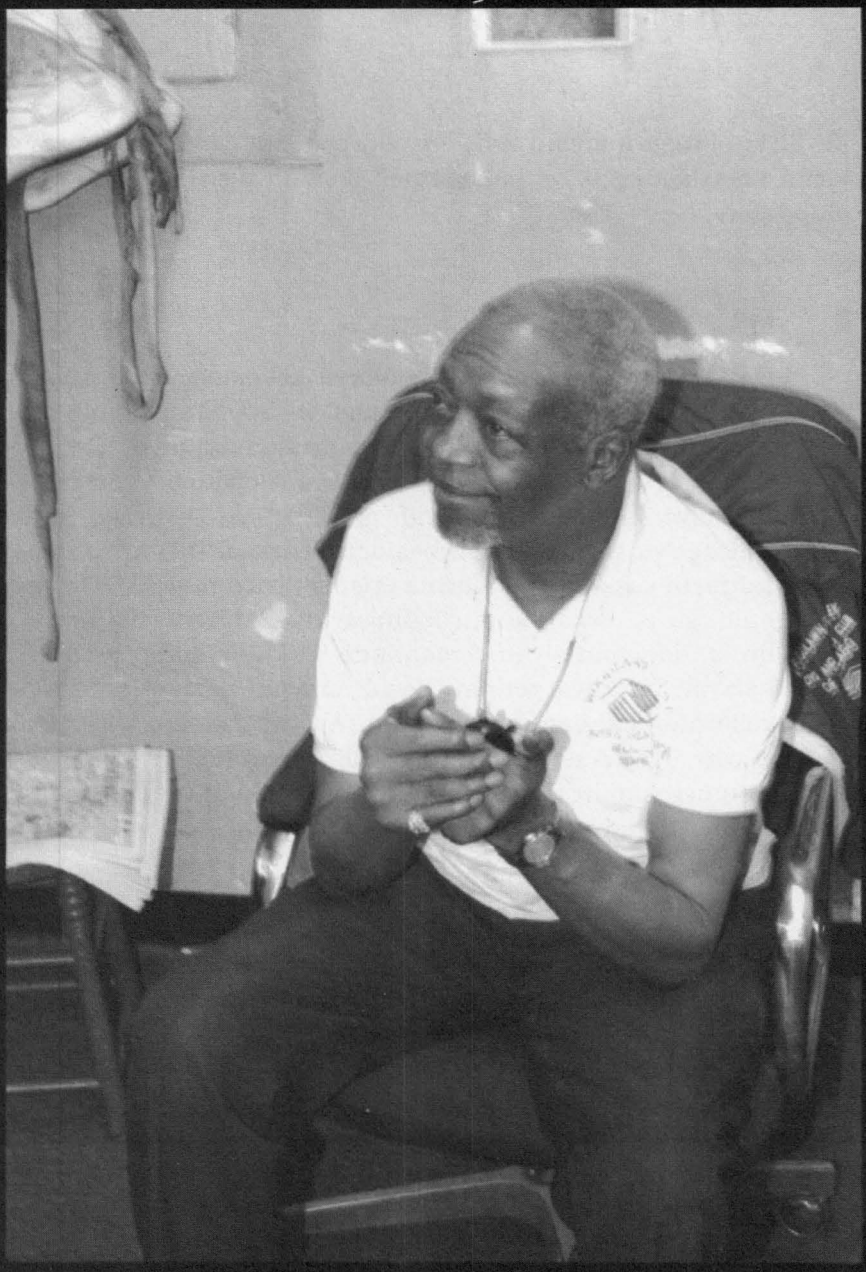
DeeDee (bu takma ismi, küçükken kekemeliğiyle dalga geçen ağabeyine borçluydu) büyükbaba ve büyükannesinin Atlantalı beyaz bir ailenin toprağında ortakçı oldukları Georgia'da 1920 yılında Herman Armour olarak doğmuştu. Anne babası, milyonlarca güneyli siyah gibi 1922'de Dixie'den kaçarak Chicago'ya gitti; daha az baskıcı bir ırksal iklime ve daha az zahmetli yaşama koşullarına erişmek istiyorlardı.[114] Babasının bulduğu iş, sokak süpürücülüğüydü ki düzenli bir geliri olan bu iş, dönemin siyah cemaatinde iyi karşılanırdı; ama iki yakalarını biraraya getiren, Yasak sırasında beyazlara yasadışı yollardan içki damıtıp satmaktı. Aile reisi, rakip içki kaçakçısı çete üyeleri tarafından öldürülmeden önce az kazanıyordu. "Süpürgesini ittirmiyordu anlıyo musun, süpürge yerine tabutunu ittiriyodu." DeeDee yedi yaşındaydı.

DeeDee, Büyük Buhran sırasında ve savaşa kadar annesi ve altı kardeşiyle birlikte Güney Yakası'nın kıyısında, bahçesinde mutfağı ve kümesi bulunan küçük bir evde yaşadı. "O günlerde hiç kimsenin işi yoktu, *hiç kimsenin*. Ne siyahların ne beyazların. Herkes ümitsizce iş arıyordu, para arıyordu. O itiş kakışın içinde hayatta kalmak zorundaydın. Bizi o karmaşanın içinden savaş kurtardı. Buhrandan çıkmak için kasıtlı çıkarttılar biliyorum. Birdenbire bütün fabrikalar adam aramaya başladı. Her taraf iş doldu! İnsanlar bir dünya para kazanıyordu. Hurda metal çılgınca fiyatlara satılıyordu: uçak ve bomba yapmak için metal toplamaya başladıklarında, arka bahçelerinde hurda yığını olan herifler, bir gecede milyoner oldu. Hurdalıklar altın madenine döndü."[115]

---

[114] Loïc Wacquant, "De la 'terre promise' au ghetto: le Grande Migration noire américaine, 1916-1930, *Actes de la Recherche en Sciences Sociales* 99 (Septembre 1993): 43-51.

[115] Yüzyılın ortasında Güney Yakası'nın mahrem bir portresi için şu klasik eserler okunabilir: St. Clair Drake ve Horace Clayton, *Black Metropolis*

DeeDee elinde kronometreyle arka odadan boksörlerini dikkatle takip ediyor.

Altı yaşından beri adı çıkmış bir kavgacı olan DeeDee boksa bir ergen olarak "herkesin tek bir şey hayal ettiği" modern çağın ilk büyük siyah şampiyonu "Joe Louis olmayı istediği bir dönemde" okulda başladı.[116] Ringde kısa ve daha ziyade sönük bir kariyerden sonra (kırk tane amatör ve bir tane profesyonel maçta dövüştü ki orada da rakibi çalıştırdığı bir boksördü) artık tamamen iplerin öbür yanına geçti. Çünkü ellerinde ve dizlerinde arterit olmasına rağmen, kuşkusuz genç Herman'ın, sonsuz çeşitteki figürlerini, Güney Yakası'nın dolup taşan salonlarında ve saatlerce izlediği filmlerde keşfettiği Tatlı Bilimi öğretmek için gerekli gözü ve dokunuşu vardı. "Meyhanelerde beş sent atıp bir boks filminden küçük parçalar izleyebileceğin film makineleri vardı. Onlara saatlerce saatlerce bakardım ve böyle böyle öğrendim." DeeDee, ölmeden önce kısa bir süre kendisini kanatlarının altına alan Joe Louis'nin antrenörü Jack Blackburn'ün yolundan giderek önce bölgesel sonra ulusal bir şöhret yaptı. 1978 ila 1985 arasında bir düzine boksörü uluslararası sıralamaların ilk onuna taşıdı; sorumluluğunu aldığı iki boksör dünya şampiyonu unvanı aldı: Roberto Cruz yarı ortasıklette, Alphonso Ratliff'se hafif ağırsıklette. Japonya'da ve Filipinler'de Asya'nın en iyi dövüşçülerinden bazılarını çalıştırdığı altı yıl ve Los Angeles'ta büyük bir Batı Yakası menajerinin teşvik ettiği kısa bir konaklama dışında yeteneklerini hep Chicago'da kullandı. Emsalleri tarafından Amerikan boks tarihinin en iyi koçlarından biri olarak Kabul edilen DeeDee, 1987'de Kentucky Louisville Boks Şöhretleri arasına seçildi. Ama yolculuk için yeterli parası yoktu ve böylece kariyerinin zirvesine tırmandığını gösterecek giriş törenine katılamadı.

---

ve Edwin Rosskam'ın fotoğrafladığı, Richard Wright, *Twelve Million Black Voices: A Folk History of the Negro in the United States* (New York: Viking Press, 1941; tekrar basım, New York Thunder's Mouth Press, 1988).

[116] Yükselişi, Amerika'da ödüllü dövüşlerin ikinci "Altın Çağ"ıyla çakışan "Esmer Bombacı" Haziran 1938'de Alman şampiyon Max Schmelling'in şahsında Nazizmi sembolik olarak ezdiği için bir ulusal kahramandı; ama aynı zamanda siyahların doğuştan gelen aşağılığı mitini ringde yıkarak etnik onur ve özgüven duygusunu sağladığı Afrikalı-Amerikalı cemaati için de yaşayan bir efsaneydi. Chris Mead, *Champion: Joe Louis, Black Hero in White America* (New York: Scribner's, 1985); Oammons, *Beyond the Ring,* 96-129.

DeeDee bugünlerde Ek Güvenlik Geliri'nden (geliri olmayan ve engelli yaşlı yurttaşlara yardıma yönelik bir federal program) her ay aldığı 364 dolarla geçinmeye çalışıyor. Hiçbir mülkü yok ve yalnızca iki buçuk yıl ücretli olarak çalıştığı için herhangi bir emeklilik gelirinden faydalanmıyor. "Her işi yaptım, restoran, otel, aşçılık, garsonluk, yevmiyeli işçilik ve sokakta yaşadım. Sokakta hayatta kalmak için yapman gerekeni yaparsın annadın mı Louis?" Bir boks antrenörü olarak esas işi dışında girip çıktığı işleri şöyle bir sayarsak: amele, metal işçisi, cam silici, taksi şoförü, gece kulübü fedaisi, sokak satıcısı, getto mezbelelerini saran fare ve haşere ilaçlama görevlisi, boyacı, ve genelev fedaisi.[117] Şikayet etmiyor: "Yirmi otuz yıl kölelik eden adamlar tanıdım, ne geçti ellerine? Emekli maaşları beşyüz papel bile etmiyor. Ben de o kadar alıyorum ve çalışmadım bile." DeeDee her hafta yandaki içki dükkânından loto bileti satın almak için kenara bir iki dolar koyuyor. Bazen kulüpte ona "küçük bir şey, beş-on dolar verme" imkânı olan birkaç boksörden ara sıra "özel vergi" toplayarak mutat gelirini artırıyor. Bazen yandaki kreşin yöneticisi, çocukların çay partilerinden artanları ona veriyor. Bazen şehirde dövüş olduğunda Curtis'in menajeri ona çiftliğinden meyve ve sebze getiriyor.

DeeDee'nin salonda şefi olduğu kolektif çilekeşlik, onun Spartalılara yakışır kişisel hayatına uyuyor: şafak vakti kalkış, erken yatış, haşlanmış sebze, taze balık ve yağsız ete (tavuk ve hindi) dayalı beslenme, asla gazlı ya da şekerli meşrubat yok, nadiren birkaç yudum içki (Fransa'ya her gidişimde getirdiğim Armagnac hariç) ve altı ayda bir (bileklerindeki, araba kullanmasını engelleyen arterit ve dolaşım sorunları için Medicaid tarafından ödenen) doktor vizitesi. DeeDee, 67. Cadde'deki küçük kiralık daireyi, küçük, özel bir güzellik okulunda manikürcü ve berber diploması için dersler alan ve kira karşılığında ona ev işlerinde yardım eden, yalnız bir anne olan, nüfusuna geçirdiği yeğeniyle paylaşıyor. Bu diploma onun için en önemli şey ve bundan, DeeDee'nin sarsılmaz moral desteğine bağladığı istisnai bir başarı olarak söz ediyor. Okulu bırakmayı düşündüğünde onu tehdit etmiş: "Eğer okulu bitirmezsen sana haya-

[117] "İki işte çalışmak" çok tipiktir: Park District'te çalışan boks eğitmenleri dışında Chicago'daki bütün antrenörlerin salonun dışında bir ikinci işleri vardır.

tının sopasını çekerim, öyle bir sopa ki seni toprağa koydukları güne kadar hatırlarsın."

DeeDee'nin boks dışında bir etkinliği yok ve günlerinin en büyük bölümünü salonda geçiriyor; kışın en sert günlerinde, kimseler gelmediği zaman bile. Zamanı, idmanlara nezaret etmek ile salonun bildik ziyaretçileriyle tartışmaları ve bitmek bilmez telefon konuşmaları arasında bölünmüş durumda. Vardiyası hiç değişmiyor: Öğleden önce evinin yanından otobüse biner, (Cottage Grove ve 63. Cadde'nin köşesindeki aile lokantası) Daley's'de inip bir kase çorba içer sonra da salonu açar. Yediyi biraz geçe, günlük idmanlar bitince, Boys Kulübü'nün ön kısmını koruyan ağır pencere demirini kapatır ve boksörlerinden biriyle evin yolunu tutar; ben böylelikle onun düzenli şoförü oldum. Akşamları yeğenlerinden birinin yirmi dolara kurduğu kaçak kablolu televizyon yayını sayesinde spor kanallarında boks maçlarını seyrederken yeğeninin oğlu Will'e bakıyor. Hiç sinemaya gitmiyor, dışarıda yemeyi sevmiyor, artık (geçmiş yıllarda dans yeteneklerini sergilemekten hoşlandığı) gece kulüplerine pek gitmiyor ve yürüyüşe çıkmaktan nefret ediyor. Boksörlerinin katıldığı dövüş turnuvaları çıktığı tek yer.

DeeDee, 1977'de açıldığından beri Woodlawn Boks Kulübü'nün sorumlusu ama kendisini orada "çalışıyor" saymayı reddediyor. Öncelikle, para almadığı için –" Tek kuruş vermiyolar, gönüllü. Her sene elime burayı idare ettiğim için güzel bi' plaket daha tutuşturuyolar, bitti gitti. İyi de plaket karın doyurmaz" – ve bir de kendisini başka bir yerde başka bir şey yaparken düşünemediği için: "Anlıyo musun Louie? Orada çalışmıyorum. Bu bi' iş diil. Salonda takılıyom, hepsi bu. Daha önce başka salonlara da takıldım, Fuller Park'ta, Johny Coulon'un yerinde, Batı Yakası'nda. Burda olmasam muhtemelen Fuller Park'ta olurdum. Takılıp zaman geçirebileceğim bir salon bulmam gerekirdi... Salonda olmam, çocukları çalışırken görmem, bi' şekilde boksla ilgili bi' şeye bulaşmam lazım, çünkü kanına bi' kere girdi mi çıkmaz. Bokssuz yapamam." DeeDee'nin zamanının geri kalanı, ısrarla verdikleri küçük bir ücret (mütevazı ödüllerinin yüzde 10'u ya da bir akşam için birkaç yirmilik) karşılığında karşılaşma sırasında "köşeadamı" olarak hizmet verdiği ve çalıştırdığı boksörlerin dövüşlerine hazırlıkla geçiyor. DeeDee, hem ilke olarak hem mali imkânların yokluğundan, yerel bir

turnuvaya asla para vererek girmiyor: bir müsabaka seyretmek için para verme fikrini tamamen saçma buluyor. Bunun yanı sıra bölgede öylesine şöhretli ki bedava bilet gönderilmediği neredeyse hiç olmuyor.

DeeDee, özellikle de "eski toprak" koçların çoğu gibi, aynı anda hem antrenörü, hem akıl hocası, hem bekçi köpeği, hem hayat danışmanı ve sırdaşı olduğu ve ona mesleki hayranlıklarını aşan bir evlat hürmetiyle yaklaşan, sorumluluğu altındaki boksörlerle karmaşık ve muğlak bir ilişki sürdürüyor.[118] DeeDee'nin düzgün beslendiğinden emin olmak için her öğleden sonra salonda yemek pişirecek kadar ileri gittiği Alphonzo'yla böyle oldu. Bugünlerde de kimi zaman otoriter bir tavra dönüşen yalandan ilgisizlik ve kaba şefkat karışımıyla davrandığı ve yıllar içinde neredeyse baba-oğul ilişkisi kurduğu Curtis'le böyle. DeeDee, Curtis'in önünde, onun salon dışındaki davranışlarına kayıtsızmış gibi göründüğü halde aslında sürekli olarak bu konuda endişeleniyor; kanıt, Curtis'in karısı Sherry'yle her gün telefonda konuşup hayatın, ringdeki performansını etkileyeceği varsayılan alanlarında kendi talimatlarını izleyip izlemediğini öğrenmek: beslenme, aile ilişkileri ve cinsel alışkanlıklar. DeeDee, Curtis ve menajeri arasında tampon gibi davranıyor; Woodlawn Boys Kulübü binasının ön kısmındaki, Curtis'in hademe olarak çalıştığı kreşi yöneten kadınla çalkantılı ilişkilerini toparlamasına yardım ediyor; mali sıkıntılarının, ev sorunlarının ve sosyal güvenlik ofisiyle çekişmelerinin gidişini dikkatle takip ediyor. Kısacası DeeDee, Curtis'in özel hayatının her yanıyla ilgili ve Curtis de kendi payına, ihtiyar koçu ikinci bir baba sayıyor ve hikmetine büyük değer veriyor: "DeeDee ve benim bir ilişkimiz var, konuşuruz, şakalaşırız, ama ciddi konuşmalar da yaparız –bana söylediği her şeye inanırım, çünkü yani (saygısını vurgulamak için sesini alçaltarak) *yetmiş yıl yaşamayı boşuna becermedi herhalde*, di mi? Anlıyosun, doğduğunda yetmiş yaşında diildi, benden fazla bildiği o kadar çok şey var ki. Yanına bile yaklaşamam. Ama bazen aramızda küçük tartışmalar olmuyor diil, bu da keyfini yerine getirir. Böylece ben salondan çıkınca, arkamdan güler, kafa sallar falan..."

[118] Antrenörler ve boksörleri arasındaki birbiri içine geçen otorite ve şefkat ilişkilerinin çok sayıda ve ayrıntılı tanımlamaları için Robert K. Fried's'in *Corner Men* adlı eserine başvurulabilir.

> Bu şekilde DeeDee, Curtis'in Illinois eyalet şampiyonluğunu kazandığı dövüşün sabahında DeeDee –yarı ironik, yarı ciddi, açıkça gururlu– Curtis'in ona çocuk gibi davrandığından, içki, sigara içmesini engellediğinden, onun yaşında hayatın küçük zevklerine teslim olma hakkına artık sahip olmasının önüne geçilmesinden şikayet ediyordu: "Beni sigara içerken görürse gelip bağırır: 'Bırak o sigarayı, DeeDee, hemen şimdi at!' ve sanki küçük bi' çocukmuşum gibi bana bağırmaya başlar. (Homurdanarak) Hey! Altmış dokuz yaşıma geldim dayandım, altmış dokuzumda biraz eğlenemeyeceksem ne zaman eğlenicem... Beni bi' kadeh şarapla ya da içkiyle görürse deliye döner ve elimden bırakmamı söyler. Aynı sigara gibi. Hadi ama! Ben onun babası diilim o benim oğlum diil! Tamam onunla ilgileniyorum ama benim oğlum diil, n'apıp n'apmayacamı söyleyemez." Sonra gülüyoruz ve en nihayet Curtis ona dikkat ettiği için şanslı olduğunu ve ömrünü uzatacağını söyleyerek dalga geçiyoruz. [Saha notları, 25 Kasım 1988]

Ama boks pedagojisi yalnızca bir tekniği aktarmayı amaçlamaz; aynı zamanda, pratik bir biçimde, çömez boksörün salon hiyerarşisindeki yükselişini kolaylaştırmak için güvenilebilir, nesnel olarak akılcı beklentiler oluşturma işlevi vardır. Kişi, boks evrenindeki yerini bulmak ve korumak için her zaman fiziksel ve moral sınırlarını bilmek ve hesaba katmak, hırslarını gerçekdışı biçimde "kanatlandırmamak", makul olandan daha hızlı ve daha yukarı çıkmamaya çalışmak zorundadır, yoksa enerjisini boşa harcar, çok daha üstün rakipler tarafından ezilir ve insan içine çıkamayacak hale gelir. Bu nedenle antrenörün boksörlerine talimatları çoğu kez bir tevazuya teşvik, aynı hareketleri kapasitelerini aşmaya çalışmadan ve kaytarmadan tekrar etmeye, çıraklıklarında mecbur ettiği görünürde durağan tempoya saygı göstermeye davet biçimini alır. DeeDee, uyarıları, eleştirileri ve cesaretlendirmeleri, ama aynı zamanda uzayan sessizlikleri ya da dikkatli varlığıyla, özgüven eksikliği ya da utangaçlık yüzünden hak ettiklerinden daha eğik duranları yukarı kaldırır ("Artık nasıl boks yapılacağını diğerleri kadar iyi biliyosun Louie: seni oraya Jeff'le koysam, güzel bi' pataklarsın") ve salondaki ilerlemeleri ya da ringdeki başarıları nedeniyle coşup "işi kıvırdıklarını" düşünerek afra tafra yapmaya başlayanları ve kapasitelerinin üzerinde boks yapmaya çalışanları da aşağı çeker. Boks pedagojisi bu şekilde, amacı her boksöre

sınır duygusu (bu aynı zamanda bir grup ve grupta yeri olma duygusudur) aşılamak olan bir tevazu ve onur pedagojisidir. Günlüğümden iki kesit, bunu yansıtmaktadır.

> 22 Ekim 1988. Küçük John (24 yaşında, Güney Yakası'ndaki şaibeli bir toplu konut mahallesinde kurye ve güvenlik), her yıl kulübün kasasını ikmal etmek için yapılan "gala" gecesinde ilk kez dövüşüyor. Çok kaygılı ve saçmalıyor; yersiz ve nedensiz çok sert vuruyor... DeeDee'nin ofisinde ateş püskürdüğünü görüyorum. Birdenbire, büyük odaya fırlıyor, ringe doğru dik dik bakarak bas bas bağırıyor: "N'aptığını sanıyosun John, ha? Bu saçmalığı kes ve sadece boks yap. Bir boksör gibi görünmeye çalışıyosun ama bi' şeye benzemiyosun! Tiksinti dolu bir bakışla topuklarının üzerinde dönüyor ve Rico'nun ellerini sarmak üzere gerisin geri odasına gidiyor.
>
> 22 Mart 1989. Curtis, gelecek ay Atlantic City'deki ilk büyük maçına –bu onun için kısa sürede uluslararası sıralamalara girme fırsatı– hazır olmak üzere menajerinin çiftliğinde dinlenmek için bir süreliğine Güney Carolina'ya gitti. DeeDee'ye uçakla mı otobüsle mi gittiğini soruyorum. "Hay Allah'ım Louie, otobüse bindi! O kim ki uçağa binecek, ha?" Katil Keith şaşırıyor: "O kadar uzun otobüs yolculuğu onu yormayacak mı DeeDee? Ne biliim, onbeş, onsekiz saat sürmüyo mu?" "Greyhound'la [ucuz bir otobüs şirketi] Güney Carolina on dokuz saat sürüyor. Bana ne. *Curtis kendini ne sanıyo? Hiç kimse, o bi' hiç.* Ona söyledim. Otobüste geçireceği onca sürede biraz düşünsün, kafasına bazı şeyleri soksun."

Bu tevazu dersi, özellikle de cehaletle karışık bir başarma arzusundan ya da daha ileri durumdaki meslektaşlarına duydukları hayranlıktan, hızlı gitmeye ve sahip oldukları teknik yeterlikten daha fazlasını gerektiren manevraları denemeye meyilli çömezlere uygulanıyor. 10 Ocak 1989'da aynı hevese kapılıp altı yıl deneyimli profesyonel bir boksör olan Tony'nin yaptığı gibi çift uçlu torbaya vurmaya çalıştığımda DeeDee'nin tepkisi şöyle oldu:

> Giysilerimi yerleştirirken DeeDee geldi ve bana akıl verdi: "O torbayla halin yüz karasıydı Louie, sahiden feciydi, bakması bile korkunç." Ne dediğini duymadım ve tekrarlamasını isteme talihsizliğine uğradım. Umursamadı: "O torbanın etrafında zıplayıp kollarını sallarken bir yüz karasısın. O torbayla n'aptığını sanıyodun, o düz vuruşlar için, sen orda ellerini yukarda bile tutmadan vücudunu her yöne sallayıp duruyodun, feci! O hal nedir? Öyle feciydi ki bakamadım bile."

> Bu sahiden canımı sıkıyor. O torbayla iyi boks yapamadığımın farkındaydım tamam ama yine de! "Bir dahaki sefere daha erken gelirim ve bana o torbayı nasıl kullanmam gerektiğini gösterirsin."
>
> "Hiç işim olmaz Louie, *sana gösterecek hiçbi şeyim yok, ne göstereyim istiyosun?* Düz yumruk çalışacaksın o kadar, torbaya yakın durcaksın ve düz yumruğunu, zamanlamanı çalışacaksın, o kadar."
>
> Bu uyarıdan sonra bizimle birlikte ofisten dışarı çıkıyor ve önünde vaziyet aldığı torbaya hafif hafif vururken açıklıyor: "Torbanın yanında kal, düz yumruk, düz yumruk, bırak kaysın, bir-ki, düz yumruk, bir-ki, düz yumruk, hız torbasındaki gibi, Sana geri gelirse sağ elinle durdur." Torbayı kısa sollarla tartaklıyor; salınımıyla aynı tempoda, çok hafif, bacakları hafifçe bükülü, gövdesi öne doğru eğilmiş, çok zarif. Onun yaptığı gibi yavaşça, uyumlu bir tempoyla küçük düz yumruklar atmaya çalışıyorum; daha önce yapmaya çalıştığım şeyden çok daha kolay olduğu açık.
>
> "İşte bu, tüm yapman gereken bu. *Kimse senden daha fazlasını istemiyo.* Eğer torba sana geri gelirse, böyle durdurcaksın" [yüzünün yakınında açık tuttuğu sağ elinin ayasıyla.]
>
> "Tamamdır. Bir dahaki sefere daha iyi yapmaya çalışırım DeeDee."
>
> Çoktan mutfağa gitmiş bile.

Eğer DeeDee söz ve hareket konusunda bu tür bir tutumluluğa sahipse bu, *yumrukların bilgisinin ana fikri, açıkça müdahalenin dışında* "bedenden bedene sessiz ve pratik bir iletişimle"[119] aktarıldığı içindir. Bu da yalnızca öğretmenle öğrencisi arasında bir diyalogdan ziyade, idmana düzenli olarak katılan herkese açık, çok sesli bir konuşmadır. Woodlawn Boys Kulübü'nde boks öğretimi, üç açıdan kolektif bir öğretimdir: Manevraların eşzamanlı hale getirilmesiyle yaratılan bir grup içinde, eşgüdümlü bir şekilde gerçekleştirilir; her katılımcıyı diğerleri için olumlu ya da olumsuz potansiyel bir görsel model haline getirir; ve nihayet, en görmüş geçirmiş dövüşçüler, antrenörün görünürdeki eylem(sizliğ)ini pekiştiren, yedekleyen ve gerekirse yerini alan asistanlar gibidirler. Bu şekilde, farkında olsa da olmasa da her boksör diğerlerinin eğitiminde işbirliği yapar.

Yumruk çıraklığı aygıtının kalbinde, salonun etkinliklerinin tümünü saran ve bunları özgül zamansallığıyla dolduran ortak ritim bulunur. DeeDee, tüm gün boyunca dönüşümlü olarak, bir egzersi-

[119] Bourdieu, "Programme for a Sociology of Sport", 166.

zin başlangıcını bildiren *"Time in"* ve bitişini bildiren *"Time out"* bağırışıyla, insandan bir kronometre gibi salonun kendine has temposunu şakır. *"Time in"* sesiyle tüm boksörler yek vücut olarak çalışmaya başlar. Bu şekilde tanımlanan her üç dakikalık zaman bloğunu, otuz saniyelik (eğer bir yandan hazırlık maçı yapılıyorsa bir dakikalık) bir dinlenme süresi takip eder; yeni bir *"Time in"* atlıkarıncayı tekrar döndürmeye başlamadan önce, bu sürede kararsız bir sükünet yerleşir. İdmana kaçta başlamış olurlarsa olsunlar, hangi manevrayı yapıyor olurlarsa olsunlar boksörler her zaman uyum içinde çalışırlar; çünkü bu tempoya saygı, istisna kaldırmayan ve kendisini kendiliğinden herkese dayatan bir zarurettir; senkronizasyon dışında idman düşünülemez ve bir raundun başlamasını kaçıran ya da dinlenme işaretiyle karıştıran dikkatsiz bir boksör, DeeDee tarafından ya da bir çalışma arkadaşı tarafından derhal düzene davet edilir ("DeeDee *'Time in'* dedi, hadi başla").

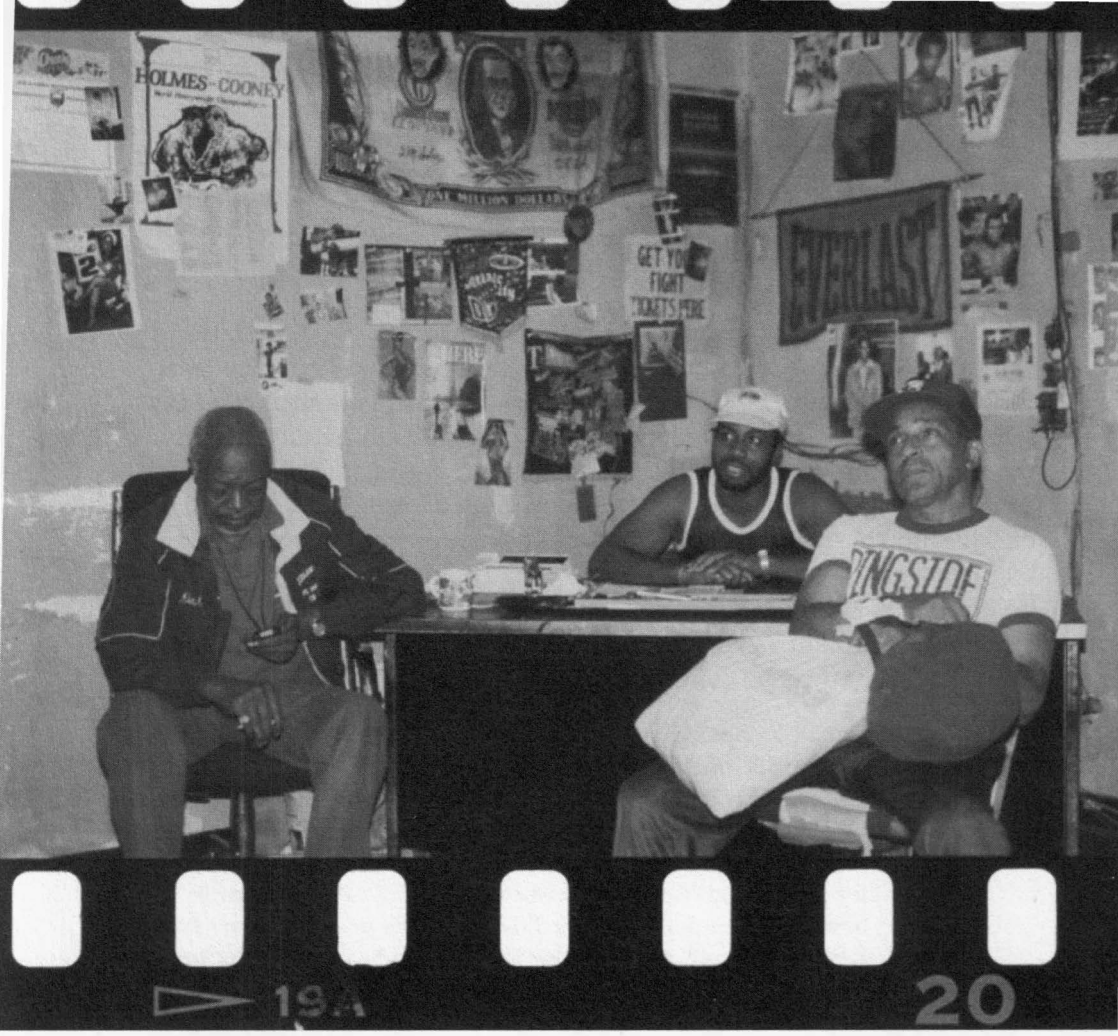
Salon zamanı, dolu bir zamandır, bedeni kendi ritmine göre işleyen ve şekillendiren kısıtlı bir zamandır. Bu şekilde hızı ayarlanan gong sesleri oyuna özgü belli bir tempoya göre yoğun çaba ve hızlı telafinin arka arkaya gelmesine organizmayı aşama aşama alıştırırlar; öyle ki bir süre sonra bu zorunluluk bedeni *mesken tutar*.[120] Zamanla boksörün "biyolojik saat"ini öyle bir ayarlar ki bedeni art arda gelen rauntları şakıyabilir. (Buz gibi bir kış günü DeeDee salondan erken ayrıldığında, kendi kendime kronometreyle idman yaparken bedenimin üçer dakikalık bölütleri sayabildiğini fark ettim).

Boks pratiğinin zamansallaştırmasının, öğreniminin esas kaidesini oluşturduğunu bir kez anladıktan sonra idmanın kolektif temposu üzerindeki kontrolün neden özel bir önem taşıdığı anlaşılır. Olağandışı durumlar haricinde "*Time!*" işaretini sadece DeeDee, yardımcısı Charles Martin ya da antrenörlük öğrencisi Eddie verebilir ve hiç kimse DeeDee'nin kronometresini onun açık izni olmadan kullanamaz. Woodlawn'un ihtiyar koçu için bu kronometre, Émile Benveniste'ye[121] göre *skeptron* ortaçağ mahkemelerinde kral için ne ifade ediyorsa onu ifade eder: Böylece belirlenen kolektif üzerinde

---

[120] Bir boks maçı, amatörler için üç raunttan, derecelerine göre profesyoneller için dört, altı, sekiz ya da on raunttan oluşur (dünya şampiyonasında bu sayı on ikidir). Her raunt üç dakika sürer, aralardaki dinlenme süresi birer dakikadır.

[121] Émile Benveniste, *Indo-European Language and Society* (Coral Gables, Fl.: University of Miami Press, 1973, ilk baskı 1969)

DeeDee elinde kronometreyle hazırlık maçlarını masasından gözetiyor.

kullandığı otoritenin simgesi ve aracıdır. Onu elinden almak, bu otoriteyi sorgulamakla, DeeDee'yi (her zaman giydiği üzerinde "Staff, Chicago Boys and Girls Kulübü" işli denizci mavisi polo yaka bulüzünü saymazsak) salondaki işlevinin tek şiarından mahrum bırakmakla aynı şey olur.

Diğer birçok salonun aksine Woodlawn'un rauntları otomatik olarak haber veren elektrikli bir zaman ölçeri hiç olmamıştır.[122] Tele-

[122] Hauser'in (*Black Lights*) ve Plummer'ın (*Buttercups and Strong Boys*) tarif ettiği salonlarda rauntların başını ve sonunu iki ayrı zille haber veren otomatik saatler vardır. Chicago'daki diğer üç "pro" salonunda da elektrikli zille çalışılır.

fon konuşmaları bile bu ritmik "*Time in*", "*Time out*" nakaratıyla kesilir ve bazen kulüpte geçirdiği uzun bir günün sonunda, son boksör idmanı bitirmiş olmasına rağmen hâlâ mekanik bir biçimde rauntları makaraya sararken bulur.

Boksörlerin mekân içindeki fiziksel yakınlığı ve hareketlerin senkronizasyonu öyledir ki, her an hareket halindeki bedenler *görülür*; ayna karşısında gölge boksu yapan siz de dahil olmak üzere. Bu sürekli görsel ve işitsel pekiştirme, sömürgeci dönem Avustralyasının büyük Aborijin totem törenlerinin hummalı heyecanını hatırlatan, katılanları, ketlenmelerini terk ederek bedenlerini "bırakmaya" ve enerjilerini tahrike teşvik ederek hareketlerin özümsenmesini kolaylaştırma etkisine sahip olan bir "kolektif coşku" hali üretir. Her an başkaları tarafından görülür halde olmak, gülünç görünme korkusuyla insanı dikkat ve gayret sarf etmeye zorlar; 26 Eylül 1988 tarihli tanımlamada bunu görmek mümkün.

> Bugün çok kalabalık; salonda hiç bu kadar boksör görmemiştim: Başladığımızda on beş, bitirirken otuz beş kişi vardı, hayvanat bahçesi gibi! Herkesi bu denli gayretle çabaladığını görmek etkileyici. DeeDee kararlı bir sesle "*Time! Work!*" diye bağırırken "*Work*"e özel bir vurgu yapıyor. "*Time Out*" diye bağırırken tam tersine sesi azalıp eriyor sanki. Herkese merhaba diyorum... Art arda ringe çıkan adamlar kesintisiz rauntlar boyu kıyasıya dövüşüyorlar. Arka salon, dolup taşan boksörlerle bir arı kovanından farksız; üstlerini giyiyor, yüzlerini vazelinle kaplıyor, eldivenlerini takıyor, bantları sağlamlaştırıyor, yerlerinde sinirli sinirli zıplıyor ya da idmana kaldıkları yerden başlamadan önce aynanın önünde başlıklarını takıyorlar...
>
> Bitmiş vaziyetteyim ama böylesi bir yumruk, nefes, ringde kayma, zıplama ve her türden çaba anaforunun içinde, bu coşkulu bedensel yükseliş atmosferinde hep beraber çalışmak bana çok iyi geliyor. Bir süre sonra talimlerin *kolektif ahenginin ve sağırlaştıran gürültünün ileri götürdüğü değişmiş bir duruma geçmişsiniz gibi oluyor* (özellikle de Smithie kum torbasında, Ratliff de hız torbasında olduğu zaman: sanki bazuka ve makineli tüfek karışımı gibi bir ses çıkıyor). Herkesle birlikte, aynı anda hareket etmekten ve sıçramaktan kendinizi akışa bırakıyorsunuz. "*Time in, work!*" Üç dakika, bitiyor. "*Time out!*" Herkes aynı anda duruyor. Fırsattan istifade bir-iki kelam ediliyor, çoğu kez birkaç kısa şakalaşma, çünkü nefeslenmek gerekiyor ve konuşmaya pek zaman kalmıyor. Ya da ringin yanındaki masada duran şişeden ağızlarına sessizce su doldurup sonra da kovaya tükürüyorlar. "*Time, work-work-work!*"

Ve hadi bakalım, baştan başlıyor!

Talimlerin zamansal koordinasyonu öyledir ki, her boksörün önünde, sürekli olarak, ilham alabileceği tam bir model gamı bulunur. Bu şekilde yumrukların bilgisi, mimetizm ve karşı-mimetizmle, diğerlerini bir şeyler yaparken seyrederek, hareketlerini inceleyerek, DeeDee'nin talimatlarına verdikleri karşılıkları gözetleyerek, rutinlerini kopya ederek, az çok bilinçli bir biçimde onları taklit ederek –başka bir deyişle koçun açıkça müdahalesinin dışında– aktarılmaktadır. Kişi, idmanlar boyunca, Michael Polanyi'nin belgelediği sözsüz şekilde, salon uzamını yapılandıran, kimi zaman belirsiz, kimi zaman kesin ve bu dünyadan olmayanların algılayamayacağı incelikli hiyerarşide yerini bularak potansiyel modelleri fark etmeyi öğrenir. Eğer burada "toplumsal sanatı", yani yumruk dövüşünü anlamanın zorunlu geçişi (*methodos*) halihazırda pratikse, bunun nedeni, kişinin birbirini sorgulayan ve kışkırtan, bir beden ile bir alan arasındaki karşılıklı çağrıya dahil olmasını sağlamasıdır. Çömezlik, gerçekten ancak acemi bir boksörün habitusu, salonun uyarılarını ve davetlerini "tanımaya" başladıktan sonra başlar. Boksörün bedeninin her hareketi, her duruşu, uygun algılama ve beğeni kategorilerine sahip olmayanlar için önemsiz ve çok küçük olan sonsuz sayıda özgül özellik taşır; DeeDee'nin tavsiyeleri bunları aktarmaya çalışır. Sporu, asgari düzeyde yapmadan elde edilemeyecek ve bu pratiği de anlamlı ve anlaşılır kılacak bir "boksör gözü" vardır.

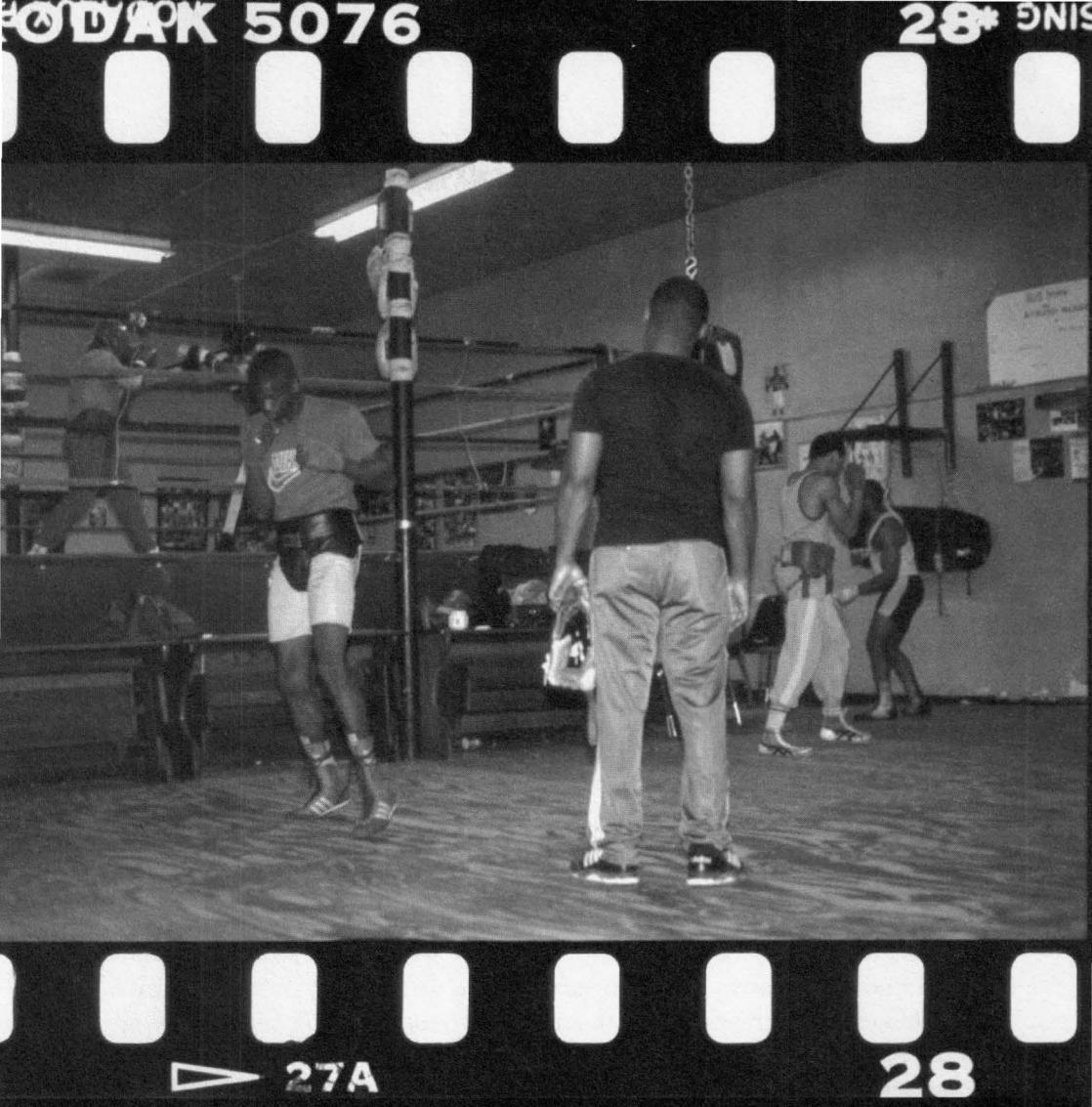
İdman, hareketleri öğretir –bu en açık kısmıdır– ama aynı zamanda kişinin bu hareketleri nasıl daha iyi farklılaştırabilmesine, ayırt edebilmesine, değerlendirebilmesine ve gerekirse yeniden üretebilmesine olanak veren şemaları pratik bir şekilde aşılar. Bedensel ustalık ve görsel ustalığın bir diyalektiğini harekete geçirir: Ne yapmanız gerektiğini anlamak için ötekilerin boks yapmasını izlersiniz ama zaten gözlerinizle, yani bedeninizle ne yaptıklarını biraz olsun anlamadıkça gerçekten göremezsiniz. Bu şekilde öğrenilen-anlaşılan her yeni hareket, bir sonrakinin keşfini ve özümsenmesini mümkün kılan alet, edevat ve destek haline gelir.

Görsel ve mimetik bir çıraklık

Kırmızı antrenman eldivenlerimi taktım ve ringe tırmandım. İlk kez tek başımayım ve ringin aşağısından bakan tüm o kıdemli-

lerin ve arabulucu Jack Cowen'in önünde gölge boksu yapmak biraz rahatsızlık verici. Düz yumruğumu iyi atmaya, üzerine eğilmeye, ayağımı mata sağlam basarken sol kroşelerimle devam etmeye ve gövdemi düzgün çevirmeye yoğunlaşıyorum. İkinci rauntta Smithie (mavi bir atlet ve şortla, ellerinde kırmızı sargılar ve alnında beyaz bir bandanayla) ringe tırmanıyor ve onu yakından gözlemleyerek hareketlerini taklit edebiliyorum. Bir boks makinasına benziyor: Belini hafifçe kırmış, elleri yüzünün önünde bir pervane gibi kurulmuş, hareketleri kısa, kesin, kısıtlı ve öylesine eşgüdümlü ki, neredeyse mekanik gibi görünüyor. Üzerinden ter fışkırıyor ve yüzü somurtkanlık derecesinde ciddi; her hareketinde yüzü buruşuyor. Onu canlı bir model gibi takip ediyorum: düz yumruğunu ikilediğinde ben de ikiliyorum; hayali rakibinin gardının altından geçerek bir dizi aparkat atmak için bacaklarını eğdiğinde ben de aynısını yapıyorum. Müthiş bir şey, gerçekten de beni uygulamaya zorluyor. Şimdi Cliff de iplerden geçip bize katılıyor. Bu kısa, aşağıdan düz yumruğu seviyorum ve taklit etmeye çalışıyorum. Onu yakından izliyorum ve onun gibi boks yapıyorum (ya da en azından deniyorum). "*Time out!*" Nefes nefeseyiz.

Rodney ringe tırmanıyor, böylece asılmaya ve devam etmeye karar veriyorum. DeeDee'nin kısık sesinden enerjik bir "*Timework!*" duyuluyor. Ringde, Smith, Cliff ve Rodney'le birlikte olmanın verdiği heyecanla harika vakit geçiriyorum. Üç dakika boyunca, dört beden, kendiliğinden, gürültülü bir bale sergiliyoruz: tıslayarak, hırlayarak, terleyerek, diş gıcırdatarak, homurdanarak, havaya yumruklarımızla pençeler atarak soluklanmadan savunuyoruz. Bu, enerjimi artırıyor ve planlanandan iki raunt daha fazla kalıyorum. Yumruklarımı iyileştirdiğimi hissediyorum ve hepsini hayali rakibime isabet ettirmek için uğraşıyorum. Rodney, Smithi'yle belli bir mesafede mücadele ettiğini öne sürüyor; hararetli saldırı, savuşturma ve karşı saldırı taklitleri yaparak ortalığı yıkıyorlar. Ben, "zihinsel rakibimin" yumruklarını durdurarak ve hâlâ bir dizi kroşe ve direkt vurarak geri çekilmeden önce canlı sağlar ve atik aparkatlarla devam eden düz vuruş hamleleri yaparak kendimi aşıyorum. Of be! Daha fazla dayanamıyorum. Sıvılaşmış bir şekilde ringden iniyorum ama sanki arkadaşlarımın varlığı beni sürüklüyor. [Saha notları, 30 Mayıs 1989]

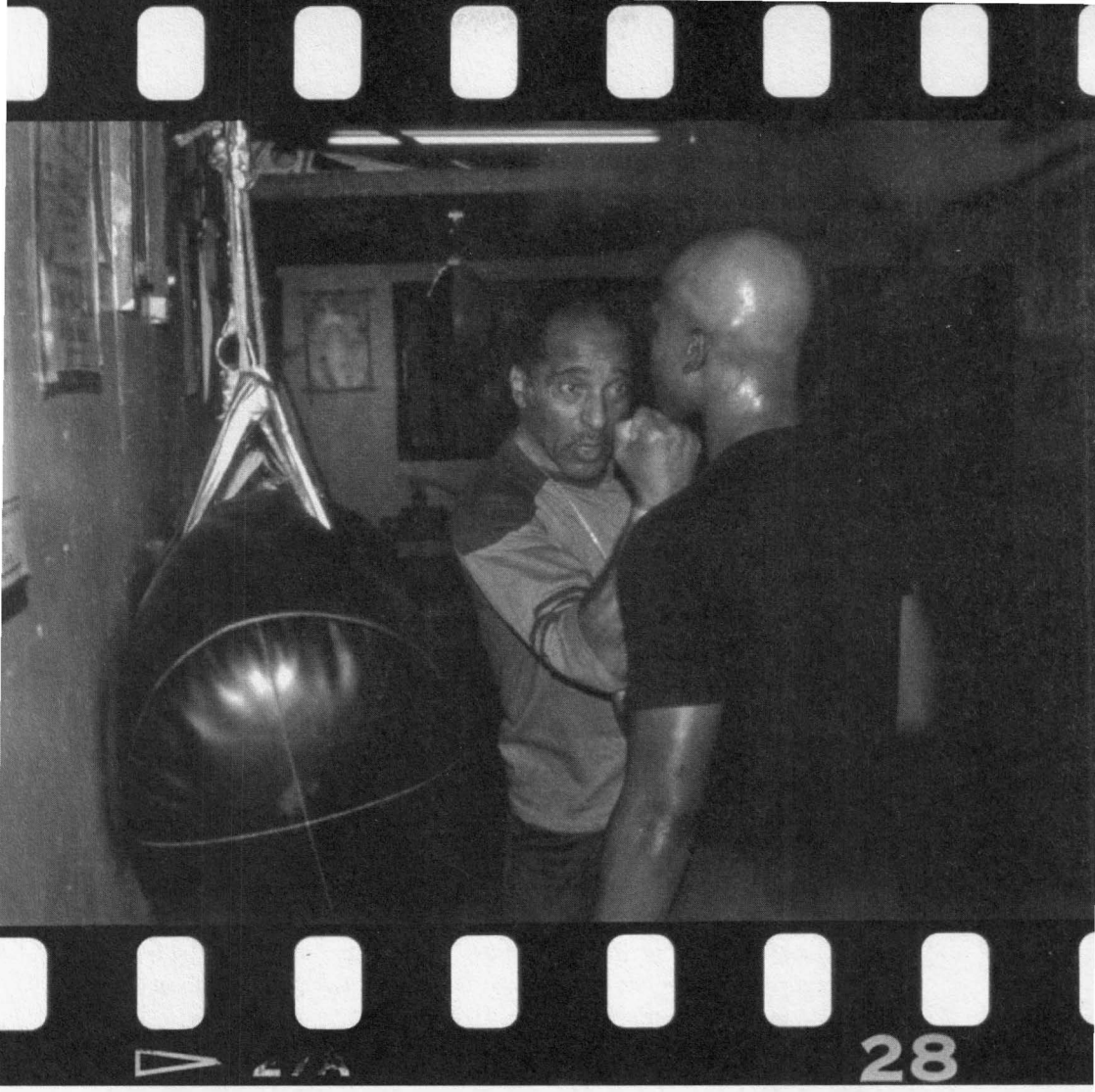

Eddie (kameraya arkası dönük), (idman maçı yapmadan önce zeminde ve aynanın önünde gölge boksu yaparak ısınan) Lorenzo ile Küçük Keith'e, (ringde çalışan) Jimmy ile Steve'e ve hız torbasındaki "Kutukafa" John'a göz kulak oluyor.

> Ellerimi sarıyorum ve üç raunt için Mark ve Curtis'in arasına konumlanmak için küçük aynanın önünde dikiliyorum. Illinois eyalet şampiyonunun yanında gölge boksu yapmak heyecan verici! Curtis'i bir atmaca gibi göz ucuyla izliyorum ve tüm hareketlerini yeniden üretmeyi deniyorum: kroşeler ve kısa direktler; omzu öne atarak sinirli, hızlı, keskin hareketler; çevik ve kesin ayak hareketleri. Onu, yapabileceğim en iyi şekilde taklit ediyorum ve o anın hevesi içinde kendimi gerçek bir boksör gibi hissediyorum. Solumda Smithie, Ashante'ye daha önce bilmediği anlaşılan bir savuşturma gösteriyor; bu da her zaman öğrenecek bir şeylerin var olduğunu gösteriyor. [Saha notları, 24 Haziran 1989]

Sonuç olarak antrenör, işlevlerinde kulübün tüm üyelerinden yardım aldığı için boks öğretmek, kolektif bir teşebbüs. Bu yardım, öncelikle yeni başlayanların eğitiminde gayri resmî ancak etkin bir biçimde işbirliği yapan en deneyimli profesyonel boksörlerden olduğu kadar, zaman zaman kulübe bir öğleden sonrayı geçirmek için uğrayan kıdemliler ya da diğer antrenörlerden de gelir. (Amatör boksörlere yönelik olduğu sürece müdahaleleri olumlu karşılanır; profesyoneller söz konusu olduğunda, sadece boksörün doğrudan sözleşmeyle bağlı olduğu antrenörler DeeDee'yle birlikte idmana nezaret edebilir.) Yeni gelenlerin her biri, devamlılığı, feragati ve ringdeki cesaretiyle azmini kanıtladıktan sonra, grubun kanatları altına alınır; onun ilerlemesi artık kolektif bir sorumluluk meselesi halini alır. Benim başlangıcım sırasında, kimi arkadaki ayağımın konumunu, kimi aparkatımın açısını düzelterek, bir diğeri dirseklerime dayanarak hasmımın yumruklarını nasıl durdurabileceğimi göstererek ve savuşturmanın sırlarını öğreterek teker teker beni ıslah etmeyi ve cesaretlendirmeyi üstlenen kulüp müdavimlerinden tavsiyeler aldım. Ashante, Smithie, Koca Earl, Anthony ve Eddie, herbiri ya tek başına ya DeeDee'yle birlikte, onun talimatlarına dayanarak ya da tamamlayarak bana zanaatın bir cihetini öğrettiler. Bir yıl düzenli idman yaptıktan sonra DeeDee benim gibi yeni başlayan, Chicago Üniversitesi'nden gelmiş birine ayak çalışmasının esaslarını ve hız torbasının nasıl kullanılacağını göstermemi istedi.

Kulübün her üyesi, salonun nesnel ve öznel hiyerarşisinde kendisinden aşağıda olanlara, kendinden yukarıda bulunanlardan öğrendiklerini aktarır. Eşdeğer kuvvetteki boksörler, birbirlerine başka teknikler ve püf noktaları öğreterek deneyimlerini de paylaşırlar. Kötü

Reggie dikkatli bir acemiye nasıl aparkat atacağını gösteriyor.

boksörlerin bile iyi yanı, diğerleri için olumsuz model oluşturmalarıdır: "kolektif yumruk dövüşü bilincine" karşı işlenen suçlar gibi, uyulması ve saygı gösterilmesi gereken pratik normun canlı andıçları işlevini görürler. Bu türden bir örgütlenme, Woodlawn salonuna özgü değildir. Plummer, Doğu Harlem'de Mickey Rosario'nun aynı kolektif ve kademeli şemaya göre işlettiği salonu, şu analojiyle niteler: "Salon, yaşı ya da kıdemi daha büyük çocukların, daha küçük ve daha az tecrübeli kardeşlerine baktığı bir aile gibi işler. Beceriler, geniş bir ailedeki giysiler gibi el değiştirir. Her çocuk, daha büyük bir çocuğun

ona emanet ettiği teknik bilginin muhafızıdır ve karşılığında bunu, sıradaki daha genç çocuğa geçirmek zorundadır." Örneğin burada, DeeDee ve Anthony, güzel bir Mayıs 1989 günü, bana hasmımın düz yumruğunu nasıl durduracağımı birlikte öğretiyorlar.

> Aynanın önünde beş rauntla başlıyorum. Başımı yumruklarımın arasında uygun bir şekilde sağa sola hareket ettirmeyi deniyorum. DeeDee arka odadan bana bir yandan hasmımın yumruğunu yakalarken öbür yandan sağ yumruğumu arkadan içeri getirmemi söylüyor. "Kase gibi Louie, eldivenini yakalamak için elini kase gibi tut... Dirseğini kapalı tut, dirseğin kıpırdamamalı, sadece elin kıpırdamalı... Sağını yukarıda tut ve kase gibi tut, başın sağa gitsin." Bağırmalarından bir şey anlamıyorum ve arka odaya gidiyorum. DeeDee avucumu içe doğru açıp parmaklarımı kıvırarak hasmımın yumruğunu kıstırabileceğim bir yuva oluştururken bileğimi nasıl döndüreceğimi gösteriyor. "Kolay, işin abecesi bu. Bileğini dışa döndür, parmaklarını kıvır ve eldivenini yakala ama dirseğin hareket etmeyecek. Kolay Louie, bi' şey diil, bak." Ya evet, nasıl yapacağını bildiğin zaman kolay.
>
> DeeDee'nin gösterdiği hareketi uygulamaya koyuluyorum ama pek de beceremiyorum, Dirseğim bütün çabama rağmen kalkıp duruyor. "Dirseğini kıpırdatma Louie, ne dedim sana ben? Adamı karşından görüyosun, diyosun ki: 'Düz mü vurucan, lan? Tamam hadi vur!' Sağ elinle bloke ediyosun ve sonra, güm! Gövdeye kroşe vur, böyle." [Koltuğunda otururken benim için küçük bir gösteri yapıyor.] "O kadar da kolay değil DeeDee." "Evet kolay, aman be, abece diyorum sana."
>
> Ne zaman bir harekette ustalaştığını düşünsen aslında öyle olmadığını görüyorsun ve işler giderek daha karmaşıklaşıyor. Kafamla nasıl savuşturacağımı ve düz yumrukları durdurabileceğimi öğrendiğimi zannediyordum ama fena yanılmışım. Kafa o kadar hareket etmeyecek, el, rakibin gelen yumruğunu durdurmak için yakalayacak; kafaya gelince, o yumruğun koruyucu yuvasının arkasında kendi ekseninde dönecek. Anthony ikinci rauntta beni durdurup yumruğunu nasıl yakalayacağımı gösteriyor. Bu kadar basit bir hareketi yapmak için bana tekrar anlatmak zorunda kalması can sıkıcı ama aslında o kadar da basit değil: bilek bükülüyor, el bir tür yuva oluşturuyor, dirsek hareketsiz. Sonra vücut ağırlığı düz bir yumruğu ya da bir sol kroşeyi karşılamak üzere sola veriliyor. Sol yumruğum çok aşağı iniyor ve diğer elime vuruyor. Tekrar gösteriyor, bir kez daha, iki kez daha. DeeDee oturduğu yerden tavsiye vermeye devam ediyor. Mekaniğini daha iyi anladığımı sanıyorum ama zihinsel kavrayıştan fiziksel gerçekliğe geçiş zor.

> Anthony beni bıraktıktan sonra raunduma devam ediyorum. Bana gösterdiği hareketleri hemen yeniden yapmaktansa gerginliğimden kurtulmak için birkaç yumruk kombinasyonu çalışıyorum. DeeDee telefonda konuşmadığı zaman, odanın içinde bir boksörden diğerine gidip geliyor. Yanımdan geçerken ayaklarımı düzeltiyor. "Dizlerin her zaman yüzde on eğik olmalı. Sağ ayağını döndürme, sadece kaldır." Bu kadar ilgi beni hem onurlandırıyor hem rahatsız ediyor. Ama yine de süper, çok iyi vakit geçiriyorum. [Saha notları, 17 Mayıs 1989]

"Yaparak öğrenme"nin bu kolektif biçimi, bazı kesin şartlar gerektiriyor. Öncelikle, bu bir sayı meselesi: Benim deneyimime göre işin içinde ne çok boksör olmalı ne de az. Belli bir dövüşçü sayısının üzerine çıkıldığında kalabalıkta kaybolabilirsiniz ve DeeDee'nin dikkatini çekmek ya da diğerlerinin tavsiyelerini almak zorlaşır. Diğer uçta, sayı dört ya da beşten azsa, "kolektif coşku" etkisi yok olur ve eylem halindeki modellerin sayısı azalır ya da sizden uzakta olurlar. Bu olduğu zaman günün sonunda, yorgunluğun da etkisiyle DeeDee bazen idmana olan ilgisini kaybeder, öyle ki "*Time!*" demeyi bile unutabilir. İkinci şart, kulüp üyelerinin kolektif olarak ellerinde bulundurdukları boks sermayesinin (bütün donanım, özel giysiler, eşyalar, posterler ve reklamlar, sertifikalar, ödüller, fotoğraflar vb. salonun pedagojik araçları arasında sayılması gerektiğinden, nesneleşmiş biçimler de buna dahildir) hacminin asgari bir eşiği geçmesi gereğidir. Buna bağlı olarak uzmanlıkların dağılımı, kimsenin kendisini özgül hiyerarşi içinde komşusundan fazla uzak bulmayacağı şekilde sürekli olmalıdır (bu idman maçları için de geçerlidir çünkü bir boksör salonda yeterli partner bulamazsa dışarıdan birini getirmek, hatta kiralamak zorunda kalabilir). Üçüncü gerek şart, sabit bir profesyonel boksör çekirdeğidir (çoğu salon bunları elinde tutmakta zorluk çeker) çünkü bu, karşılıklı öğretme zamanında, çömezlerin meddücezirlerini dengeleyecek bir süreklilik yaratır.

Bu nedenle, Norbert Elias'ın[123] incelediği saray topluluğundaki krala benzetilebilecek olan antrenöre odaklanma hatasına karşı hazırlıklı olunmalıdır. DeeDee kendi etkinliğini, uzamı oluşturan bütün bir ilişkiler ağı sayesinde ve bunun aracılığıyla yürütebilir. Bu zamansal-uzamsal düzende, öğrencileri arasında dolaşıp küçük dokunuşlarla hareketlerini düzeltirken, kâh yüksek sesle, doğrudan

---

[123] Norbert Elias, *The Court Society*, çev. Edmund Jephcott (New York: Pantheon Books, 1983, ilk baskı 1969).

kimseyi hedeflemediği için herkesin dikkatini çeken genel yorumlarla, kâh başkalarına yöneltildiğinde bile her boksörün kendisine de titizlikle uyguladığı özgül uyarılarla ("Gardını daha yukarıda tut", "Temas ederken bileğini içe bük", "Elini sallandıracağına, kafasına bir sağ salla") ya da nihayet, çoğunlukla DeeDee'nin bakışlarını hisseden dövüşçülerin hareketlerini kendiliklerinden düzeltmelerine yeten dikkatli varlığıyla *zımnî bir orkestra şefi* şeklinde iş görür. Kelimelere ve gözle görülür eylemlere çok az yer bırakan bu sessiz ve negatif pedagoji, her şeyden önce herkesin ortak tempoya saygı göstermesini ve kolektif teşebbüste herkesin kendi yerinde kalmasını sağlamaya çalışır. Her an, koçun en ufak eylemlerinin bile etkilerini artıran ve yayan şey, *grubun birbirini ıslahıdır*.

Bu geleneksel aktarım tarzına *doxa* olarak[124] katılmak, devralınan mirasa saygıya ve herkesin, bu özgül evrene kabul edilmek için adı konmamış bir şart olarak kabul ettiği, herkesin bedelini ödemesi, kestirme yollara sapmaması, bedenini ve sporunu heterodoks yöntemlerle aldatmaması gerektiği mevhumuna dayanan, yumruklar dünyasına has bir "şeref duyusunu" ifade eder ve sürdürür. İdmanı akılcılaştırmanın reddi ve sistematik olarak çıraklığın izah edilmesinin kaynağı etik yatkınlıklardadır: Bunların içselleştirilmesi, hareket tekniklerinin öğrenilmesinin gizli yüzüdür. Bu bir, Max Weber'in dediği gibi "ezelden beri var olan kuralların kutsallığına"[125] inançla beslenen bireysel çalışma, karşılıklı saygı, fiziksel cesaret ve alçak gönüllülük etiğidir. Bu ret, sadece kulübün maddi koşullarının gerçekten de çok sıkıntılı olmasıyla açıklanamaz. Arka odanın tozlu bir köşesinde yatan kürek çekme aleti, halterler ve eğimli mekik tahtası buna şahittir. Kulübün videoyu kullanma şekli, ileri teknolojik araçların ve gerektirdikleri ya da gelişmesini sağladıkları, boksla "akademik" bağlantının bilinçli reddinin bir göstergesidir: DeeDee yandaki kreşin videosunu, kulüp üyelerinin dövüşlerini seyretmek üzere aldığında bu, *asla pedagojik bir niyetle değil*, eğlence arzusuyla, idman rutinini biraz canlandırmak içindir. Varsayalım ki boksörler aynı dövüşü defalarca seyrediyorlar ve herkes de yorum yapmaktan zevk alıyor; hiç kimsenin aklına bantı geri almak ve aynı bölümü tekrar ya da

---

[124] *Doxicadhesion*: Gerçekliğini sorgulamadan, verili, "doğal" kabul ederek katılmak —*çev. notu.*

[125] Max Weber, *Economy and Society: An Outline of Interpretive Sociology*, Guenther Roth ve Claus Wetich (ed.), 3 cilt, (New York: Bedminster Press, 1968), 2:301.

ağır çekimde izlemek ya da analiz etmek için eylemi birbirinden ayrı görsel kısımlara bölmek gelmez.

Boksörlerin takip ettiği egzersiz ve beslenme rejimlerinin yöntemli bir hesap ya da planlamaya tabi olmamasını da kanıt gösterebileceğimiz akılcılaştırma reddinin başka bir semptomu, Boys Kulübü üyelerinin, bir dövüş için sözleşme imzalandıktan sonra gelecek hasımlarıyla hiç ilgilenmemeleridir. Profesyonel boksörlerde de ("kim olduğu hiç önemli değil, umurumda bile değil, ben dövüşüme bakarım"), menajerlerinde de (anlaşma imzalandıktan sonra, boksörlerinin hasmının tarzı, tercih ettiği stratejiler, güçlü ve zayıf yanları konusunda bilgi toplamaya çok nadiren zahmet ederler)[126] görülen bu kayıtsızlık ilk bakışta, salonu dolduran titiz ve mümkün olan en iyiyi hedefleyen, sürekli vurgulanan hazırlık etosuyla çelişir gibi görünebilir. Modern gözlem ve idman tekniklerinin bu şekilde reddi, kuşkusuz boks uzamındaki destek ve aşılama işlevlerinin görece bölünmezliğiyle bağlantılıdır. Diğer sporlar, son derece uzmanlaşmış bir işlevler çokluğundan oluşan karmaşık bürokrasiler doğurmuştur; oysa boks, eski usül antrenör, köşeadamı ve menajer üçlemesiyle, kimi zaman üçünün de aynı kişi olduğu bir halde iş görmeye devam etmektedir. Daha derinden bakarsak, bu şekilde ortaya konan şey, zanaatla ve bedenle başka türlü bir bağlantıdır –hatta belki de boksun başka bir döneminden günümüze kalmış– etik bir prensiptir.[127]

---

[126] Basketbol ve Amerikan futbolu gibi daha akılcılaşmış ve bürokratikleşmiş sporlarda koçların belli konularda özelleşmiş yardımcıları vardır. Bunlar, karşı takımın maçlarının kayıtlarını izler, her oyuncu hakkındaki istatistikleri toplar, eğilimlerini not eder, antrenmanlarına gidip "casusluk" yapar vb. Sporların akılcılaşmasının tarihsel süreci hakkında, ABD'ye odaklanan bir çalışma için bkz. Gutman, *From Ritual to Record*, özellikle 2. Bölüm.

[127] Eddie, eğer boksörlerinden birinin hasmı, özel bir soruna neden oluyorsa (örneğin solak olmasına ve "solu güçlü" bir şekilde boks yapmasına bağlı olarak) bazen eğer varsa dövüşlerinin kayıtlarını seyretmek için videoyu kullanır ve hatta (ama bu istisnai bir durumdur) onu ringde gözlemlemek için seyahat bile edebilir. Bu, Woodlawn Boys Kulübü içinde daha yeni, daha "modern" bir hazırlık tarzının doğuşu varsayımını destekler gözükmektedir. Şampiyonların hazırlıkları konusunda otobiyografilerinden ve özel dergilerden bildiklerimiz, boks idmanının akılcılaştırılması sorununu çözmemektedir: En ileri bilimsel, diyetetik ve tıbbi teknikleri benimseyenler bile, bir yenilgiden sonra geleneğin yerleşik kıldığı evladiyelik yöntemlere hızla geri dönebilirler (ama bunun tersi geçerli değildir).

Çömez bir boksörün edindiği bilginin içinde DeeDee'nin kasıtlı müdahalelerinden kalanları ve diğer boksörlerin etkisinden gelenleri ya da kendi kişisel çabalarından ve bireysel "yeteneğinden" kaynaklananları ayırt etmeye çalışmanın boşuna olacağı açıktır.[128] Çünkü salonun oluşturduğu bu *kendi kendini düzenleyen pedagojik mekanizma*, ne herkesin yorulmak bilmezcesine tekrarladığı alıştırmaların toplamına, ne bazı hareketlerin mekanik taklidine, ne de yapının sinir merkezinde bulunan bir failin (bu durumda koçun) *savoir-pouvoir*'ına[129] dayanır. Daha ziyade, farklı katılımcılar arasında süregiden maddi ve simgesel bağlantıların bölünmemiş sisteminde ve özellikle de bedenlerinin, salonun fiziksel uzamında ve özgül zamanında tanziminde yatar. Bir deyişle, boksörü "fiziksel ve ahlaki güçler demeti"[130] olarak imal eden, tüm bir salonun "küçük çevresi"dir.

BEDENSEL SERMAYEYİ İDARE ETMEK

Fransızcadaki *payer de sa personne* ("kendinden vermek" anlamına gelir) deyimini boks kadar güçlü bir anlamla taşıyan çok az pratik vardır. Özellikle de profesyonel sıralarda başarılı bir kariyer edinebilmek, bedenin ihtimamla idaresini, parçalarının her birinin (özellikle de ellerin ama aynı zamanda yüzün)[131] çok titiz bir bakımını, ringin içinde ve dışında her an düzgün işlemelerine ve korunmalarına yönelik sürekli bir dikkati gerektirir. Diğer bir deyişle, kişinin fiziksel kaynaklarının oluşturduğu özgül sermayeyle, akılcı yönetime yakın, olağanüstü derecede etkili bir ilişki gerektirir. Bunun nedeni, boksörün bedeninin hem işinin *aleti* (bir saldırı silahı ve bir savunma kalkanı) hem rakibinin *hedefi* olmasıdır. Yine de bu ilişki, ne olguların tam

---

[128] Tabii eğer Daniel Chambliss'in radikal eleştirisinden sonra hâlâ "yetenek" gibi bir halk mevhumuna analitik anlamı verilebilirse. Chambliss, "The-Mundanity of Excellence," 78-81.

[129] Fransızca, "bilme-yapabilme" —*çev. notu.*

[130] Durkheim, *Elementary Forms of Religious Life*, 447, çeviri bana ait.

[131] Dövüşçünün bedeninin bu iki parçası, en ciddi tahribata maruz kalan yerlerdir: ellerin (başparmak, eltarağı, boğumlar), burnun ve çenenin kırılması, kesikler, retina yırtıkları, *dementia pugilistica*'ya götürebilen kronik beyin lezyonları, tekrarlanan hematomlar, skafanın ayrılması sonucu oluşan tekrarlanan kulak hematomları. G. R. McLatchie, "Injuries in Combat Sports", *Sports Fitness and Sport Injuries* içinde, ed. Tim Reilly (Londra: Faber and Faber, 1981), 168-174.

bilgisiyle alınmış bireysel kararların rehberlik ettiği bir maksimuma erişme tutumunun ürünüdür ne de (Foucault'ya göre *dressage*[132] tarzında)[133] bedene dolayımsız etki eden dış zorlamaların mekanik etkisidir, daha ziyade *bir boks pratik duyusunun*, başka sporcular ve başka koçlarla uzun süreli temas sonucu aşama aşama, antrenman be antrenman, dövüş be dövüş edinilen, işlerini akılcılaştırmaya en eğimli menajerlerin, antrenörlerin ve boksörlerin hep birlikte çabalarına rağmen bilinçli ve kasıtlı bir hakimiyete erilemeyen bedensel bir tasarruf duyusunun ifadesidir.[134] Çünkü boksörlerin, bedenlerinin işleyişi, geçmemeleri gereken sınırları olduğunun pratik kavrayışı konusunda, anatomilerinin güçlü ve zayıf yanları (düşük bir ağırlık merkezi ya da yüksek bir el çabukluğu, fazla narin bir boyun ya da hassas eller) konusunda edindikleri bilgi, ringde benimsedikleri tutum ve taktik, kondisyon programları ve yaşam kuralları, izlenecek en iyi yolun düşünerek hesaplanmasıyla ve sistematik gözlemle alakalı değildir, daha ziyade kendi bedenlerinin, somatik potansiyellerinin ve noksanlarının, günlük idmanlardan ve "tekrar tekrar yumruk atmak ve yumruk yemekten oluşan çoğu kez korkunç deneyimden"[135] çekip çıkarılan bir tür "somut bilimdir".[136]

Kişinin *bedensel sermayesini* koruması ve artırması için birçok teknik vardır. Woodlawn boksörleri, enerji yedeklerini idareli kullanmak ve ikmal etmek için ve stratejik organlarını korumak için, elleri sarmalama şeklinden (ve kullanılan koruyucu bandajın türünden), bir idman sırasında nefes alma şekline, her türden savunma numaralarına, krem, merhem ve özel terkip eczanın kullanımına, özel alıştırmalar ve perhizlere kadar uzanan geniş bir önlem dizisine başvururlar. Kimileri, parmak boğumlarındaki deriyi sertleştirmek için ellerini tuzlu suya sokmasıyla tanınan eski şampiyon Jack Dempsey'i taklit eder. Kimileri idmandan önce göğüslerine ve kollarına Albole-

---

[132] Hayvan terbiyesi —*çev. notu.*

[133] Michel Foucault, *Discipline and Punish: The Birth of the Prison* (New York: Vintage Boks, 1979; asıl 1975), 170-194.

[134] Hatırlayalım: "kasıtlı olmamalarına rağmen sistematik olan, bir hedefe bağlı olarak düzenli ve sıralı olmadan da geriye dönüp bakıldığında bir amaçlılıkla yüklü olan 'seçimleri' yönlendiren pratik duyu". Bourdieu *Le Sens Pratique,* 66. çeviri bana ait.

[135] Sammonds, *Beyond the Ring,* 236.

[136] Bu deyimi Claude Lévi-Strauss'tan ödünç alıyorum, *The Savage Mind,* (Chicago: University of Chicago Pres, 1966), özellikle de 1. Bölüm, "Somutun Bilimi".

ne denen, (reçetesine bakılırsa) "bedeni ısıtan ve kasları gevşeten" bir yağ sürer ya da idmandan sonra yumruklarının üst kısmına bir E vitamini çözeltisi sıkar.[137] Biri bandajlarının altına kuru bir sünger sokar ki kum torbasına sürekli tekrarlanan darbelerin etkisini azaltsın; kemikleri, vurma gücüne göre zayıf olan bir başkası, düzenli olarak bir el terapistine muayene olur. Ed "Smithie" Smith gibi ya da eski dünya şampiyonu Alphonso Ratliff gibi ücretli bir çalıştırıcının hizmetinin karşılığını verebilecek durumda olan profesyoneller, her idmanı uzman ellerde uzun bir masajla bitirirler. Benim Woodlawn Boys Kulübü'nde gözlemlediklerime de o kadar iyi uyuyor ki, Weinberg ve Arond'un 1950'lerin başında Chicago'daki salonlar için yaptıkları tanımlamayı kelimesi kelimesine yeniden yazabilirim:

> Boksör, bedenini ve özellikle de ellerini ticari stoku olarak görür hale gelir. Boksörlerin, ellerini aşırı şişkinlikten, acıdan ya da kırılmaktan korumak için çeşitli formülleri vardır. Bu, hipokondriyak [hastalık hastası] bir ilgi anlamına gelmez, çünkü deri değiştirmeyi ve cefaya aldırmamayı öğrenmenin ve erkekliğin altını çizerler. Ama dövüşçüler, bedenlerini iyileştirmek için sürekli olarak kocakarı ilaçlarına ve egzersizlere başvururlar. Biri Yogi [*sic*] yapar, öteki fiziksel ibadete başlar, beriki belli dönemlerde oruç tutar; bir başkası dayanıklılığını, atikliğini ve vuruş gücünü iyileştirmek için losyonlar, vitaminler ve başka yollar arar.[138]

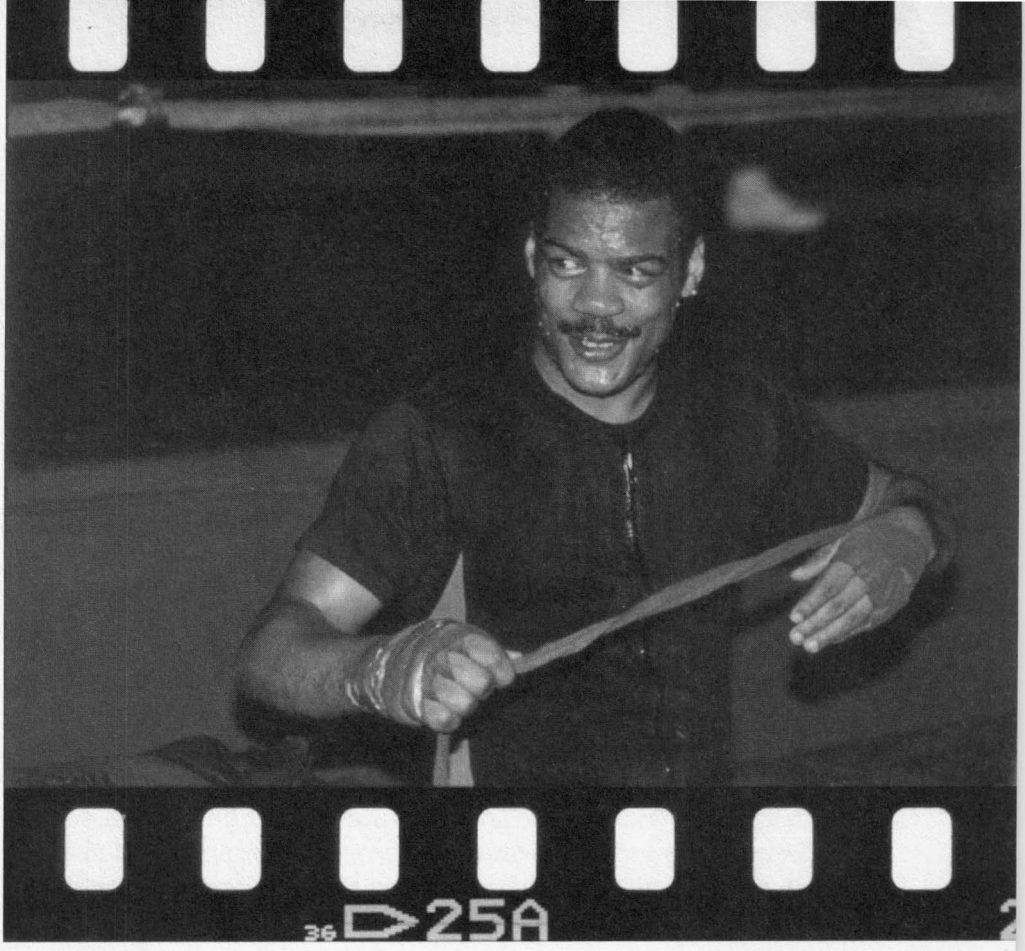
Bu, boksun asli paradokslarından biridir: kişi *bedenini yıpratmadan kullanmalıdır*, ama bu hedefe uyarlanan idare, yöntemli ve düşünülmüş bir plana göre yürütülmez, bunun en önemli nedeni, boks yapanların kötü yaşama koşullarıdır. Dövüşçü, bu şekilde, iki tehlikeli kıyı arasında seyrüseferdedir –ikisi de görünmedikleri, zaman içinde hareket ettikleri ve büyük ölçüde öznel oldukları için daha da tehlikelidir: Bir yanda kaynakları boşa harcayan ve kariyeri gereksizce kısaltan aşırı hazırlık; diğer yanda ciddi sakatlık riskini artıran ve dövüş kapasitesinin bir kısmını çalıştırmayarak ringdeki başarı şansını tehlikeye atan disiplin ve antrenman eksikliği.

Butch ve Curtis'in oluşturduğu çift, bu karşıtlığın ideal-tipik bir gerçekleşmesidir. Bir yanda Butch, dövüşçü sadeliğinin cisimleşmiş halidir: Kendisini zanaatın beslenme, cinsellik, duygular konusun-

---

[137] William Plummar, New York Doğu Harlem'de bir salonda benzer pratikler olduğunu aktarır (*Butercups and Strong Boys*, 62).

[138] Weinberg ve Arond, "Occupational Culture of the Boxer", 462.

Ashante vinil "ter kostümüyle" ellerindeki sargıları açıyor.

daki ya da mesleki kurallarından sapmaktan uzun süreler nasıl koruyacağını çok iyi bilir. Titiz idmanlarındaki her şey, kati bir denge ve uzun vade duygusu ifade eder. Ama Butch'un hazırlığına sekte vurabilecek her şey karşısında inziva sınırına dayanan riyazeti, bazen kaygıya dönüşür ve onu çok fazla çalışmaya, gücünü tüketene dek kullanmaya iter. Diğer yanda Curtis, kendisini bazen düzensiz idman olarak, bazen dalgalanan moral ve fiziksel hijyen olarak gösteren bir akılcılık eksikliğinin tezahürüdür. Öncelikle, hayatın küçük hazlarından (gazlı içecekler, tatlı, yağlı yiyecekler) kendisini alıkoymayı her zaman beceremediği ve cinsel itidalinin inip çıktığı salonun dışında. Daha sonra, kulüpte bir metronomun düzenliliğiyle "ayarlanan" Butch'un aksine, antrenman yapmadan (özellikle de bir müsabakadan sonra) uzun esnemelere giriştiği salonda. Curtis, kendisinden daha yaşlı salon arkadaşının aksine, karşısındakini saldırmaya cesaretlendirmek için gardını düşürüp yüzünü açan, üstelik hazırlık

maçı partnerinin de değil, rakibinin üzerine yürürken yaptığı gibi, bedenini ölçüsüzce, dizginsiz, neredeyse "çılgınca", yani akılcı bir boksun kanunlarından saparak kullanıyor. Böyle yapmakla bedenini boş yere yıpratıyor, kendisini hiç yoktan sakatlanma tehlikesine ve DeeDee'nin dizginsiz hiddetine maruz bırakıyor.

İki boksör arasındaki bu yatkınlık farkları, karakterleri ve yaradılışları itibarıyla ikiye katlanıyor: Butch rahat, halim selim ve her zaman itidalli; Curtis'in ruh hali sürekli değişken ve öngörülemez, duyguları keskin ve haşin, kolay yıpranıyor ve enerji düzeyi bir ateş tablosu gibi istikrarsız. Butch'un antrenman çizelgesi sağlık sorunları nedeniyle nadiren bozulurken, Curtis sık sık hastalanır (DeeDee "Curtis, her gün soğuk alır" demekten hoşlanır) öyle ki menajeri, inatçı bir grip kıymetli hazırlık haftalarını heba etmesin diye onu kışın ortasında Güney Carolina'daki çiftliğine göndermekte ısrar eder. Bu zıt kişilikler, iki kulüpdaşın toplumsal koşullarındaki farklılıkla yakından ilgilidir: Butch, mavi yakalı aristokrasisinin bir üyesi, sağlam bir işi ve geliri olan bir proleterdir; Curtis ise beceri gerektirmeyen ve geçici işlerde iş/işsizlik döngülerine maruz, her türlü sosyal ve ekonomik güvenceden mahrum bir proleter-altıdır.[139] İkisi de işlerindeki ekonomik beklentilerinde bile ayrışırlar: Butch para kazanma şansının çok az olduğunun farkındadır; Curtis, kendisini toplumsal merdivenin en üstüne fırlatacak yıldırım hızında bir yükseliş hayaline kapılır.

Curtis: "Bir gecede bir milyon dolar kazanabilirim"

60 kg ağırlığındaki ve 170 cm boyundaki Curtis Strong, süper hafifsıklet kategorisinde mücadele eder. Yirmi yedi yaşındadır ve üç yıldır profesyonel olarak boks yapmaktadır. Erkekçe Sanata, mahallesinde "sert kurabiye" diye isim yaptıktan sonra, yani geç başlamıştır. "Kısa olduğum için başıma bela olan bir sürü çocuk vardı, dövüşmeyi öğrenmem gerekiyordu. Çocukken okuldan *önce*, okul *sırasında* ve okuldan *sonra* dövüşürdüm. Kendimi savunmak zorundaydım." Curtis, 37 ga-

[139] Burada Bourdieu'nün Cezayir işçi sınıfı için, iki toplumsal konum türü ve onlara tekabül eden beklentiler ve yatkınlıklar arasında kurduğu klasik karşıtlığı buluruz. Pierre Bourdieu *Algérie 60: structures économiques et structures temporelles*, Paris, Ed. de Minuit (Grands documents), 1977.

libiyet ve 6 mağlubiyetten oluşan amatör rekoruna güvenerek 1986'da, şehrin en prestijli amatör turnuvası olan Chicago Altın Eldivenler'de kendi sıkletinde unvan aldıktan sonra profesyonel oldu. O zamandan bu yana birbiri ardına sekiz maç kazanıp sonra da tecrübesi ve sağlam vuruşu nedeniyle korkulan bir Meksikalı dövüşçüyü skor farkıyla yenerek Illinois şampiyonluğunu zorlu bir maç sonucu kazanınca kulübün kendisine bağladığı umutları boşa çıkarmadı. (O gece turnuvanın yıldızı, otuz yedi yaşının olgun çağında 97. profesyonel galibiyetinde dördüncü dünya şampiyonluğunu alan efsanevi Roberto "Manos de Piedra" Duran'dı.)

Curtis'in menajeri Jeb Garney, Illinois ve Güney Carolina'da çok sayıda ahır ve çiftliğe sahip beyaz, zengin bir köpek yetiştiricisiydi ve Woodlawn Boys Kulübü'nün yönetim kurulu üyesiydi. Onun için büyük ihtirasları vardı: "Curtis ne kadar iyi olduğunu bilmiyor. Eğer Johnny Bratton, Şeker Ray Robinson, Sandy Saddler ya da Henry Armstrong gibi gerçekten büyük boksörlerin filmlerini izlersen, en büyüklerin bazı hareketlerine, bazı vuruşlarına sahip olduğunu görürsün. İçinde var. Genç ve deneyimsiz, öğrenecek çok şeyi var, ama büyük bir dövüşçü olabilir." Ancak Curtis'te bir ölçüde kişisel disiplin eksikliği var ve kariyerinin gerektirdiği sağlık düzenini her zaman gözetmiyor. Boys Kulübü iyi koşullarda antrenman yapmasını ve kendisine daha iyi bakmasını sağlayabilmek için ona hademe olarak çeyrek-zamanlı bir iş buldu. Curtis, günlük idmanından sonra salonu temizlemek için kapanış zamanını bekliyor, soyunma odasını siliyor, girişteki halıyı süpürüyor, çöp kutularını boşaltıyor ve kreşteki masaları düzenliyor.

Muhteşem bir kol hızına ve şaşmaz bir karşı vuruş duygusuna sahip, içgüdüsel ve kedi gibi bir boksör olan Curtis'in ringde kontrolünü kaybetme ve kuralları çiğneme raddesine gelen istisnai saldırganlığı ona haklı olarak "kavgacı" şöhretini kazandırmış. Bu haylaz sporcu personası, doğrudan üzerine yürüyerek ve soluk aldırmadan her yönden vurarak rakibini insafsız bir baskı altında bırakan stiliyle tamamen uyum içinde. Yine de Curtis'in ringdeki ilhamı Hıristiyan inancından kaynaklanıyor: Turnuvalarda dövüş sırasında da çıkarmadığı bir haç takıyor ve dövüşten önce ve sonra haçı öpmeyi hiç ihmal etmiyor. Beş kardeşinin ve rahip kuzeninin arasında dua etmeden ringe asla

çıkmıyor. Uluslararası Amfitiyatrodaki sürpriz eyalet şampiyonluğu zaferinin ardından "kutlama" yapıp yapmadığını sorduğumda, Woodlawn'ın yıldız boksörü ciddiyetle şu cevabı verdi: "Ben kutlamam, Tanrı'ya şükrederim. Dövüşümü Tanrı'ya adadım. Bana söylediğinden başka bir şey yapmıyorum. Yalnızca ringde, ring dışında, benim için planlarını uyguluyorum ve ona şükrediyorum, hepsi bu." Curtis'in ihtirası, yükselirken "sınır gökyüzüdür" diye düşünen birçok genç boksörünkiyle aynı: Dünya şampiyonu unvanı almak veya daha da iyisi kendi sıkletinde üç büyük unvanı almak ve geçerken milyonlarca dolarlık ödülü cebe atmak.

Curtis, sokakta bir şöhreti olan, mahrumiyet sınırındaki proleter-altı bir aileden geliyor (dokuz çocuk, baba ortada yok, anne zaman zaman barmaid olarak çalışıyor ve çok düşük sosyal güvenlik ödemeleriyle yaşıyor). DeeDee "erkek kardeşlerinin hepsi sokak dövüşçüsü. Hepsi nasıl dövüşüleceğini biliyor. Ama hiçbiri salona gelmiyor, bir tek o. Bi' abisi var, ondan daha kısa, beter biri, sahiden daha da beter. (Sesinde pişmanlıkla). Salona gelmemesi çok fena. Sert, sahiden sert, tabiatı öyle. Ama ringe çıkmak istemiyo, aklını kullanıp yorulmak istemiyo. Biraz Curtis gibi."

Uzun süre zamparalık yapan ve iki yaşında bir oğul, bir yaşında bir kız sahibi olan Curtis, birlikte çalkantılı dört yıl geçirdikten sonra onu terk etmekle tehdit eden çocuklarının annesiyle sonunda evlenmiş. Salon arkadaşlarından biri "DeeDee (bir boksör için) abur cuburdan daha tehlikeli tek bir şey vardır o da kadınlar, diyor" diye hatırlattığında Curtis onaylıyor: "Yaa, onun için evlendim ben de. Ne zaman piliçlerle işler karışsa kaybediyordum. Sonra karım, evlenmezsek beni terk edeceğini söyledi, bitti. Düşündüm, 'seviyorum işte biliyo musun, kendime dedim ki, onu kaybetmek istemiyorum, yok, hem sonra bütün o karışıklık boksumu da etkiliyo'. Ben de evlendim."

Gelirinin azlığı ve düzensizliği düşünülürse (Boys Kulübü'ndeki işi, vergiler düşünce haftada 100 dolar kazandırıyor ve sağlık sigortası içermiyor) ay sonunu getirmek çoğu kez zor oluyor ve ailenin aldığı gıda kuponları hayati bir tamamlayıcı oluyor; bazen hiç parası kalmayınca Curtis bunları satıyor. Onun gibi liseden terk karısı, gerçekçi olmayan bir umutla belediye başkatibinin sekreteri olmak üzere akşamları daktilo kursuna gidi-

Yeni kazandığı Illinois eyalet şampiyonu kemerini sergileyen erkek kardeşleriyle birlikte poz veren muzaffer bir Curtis.

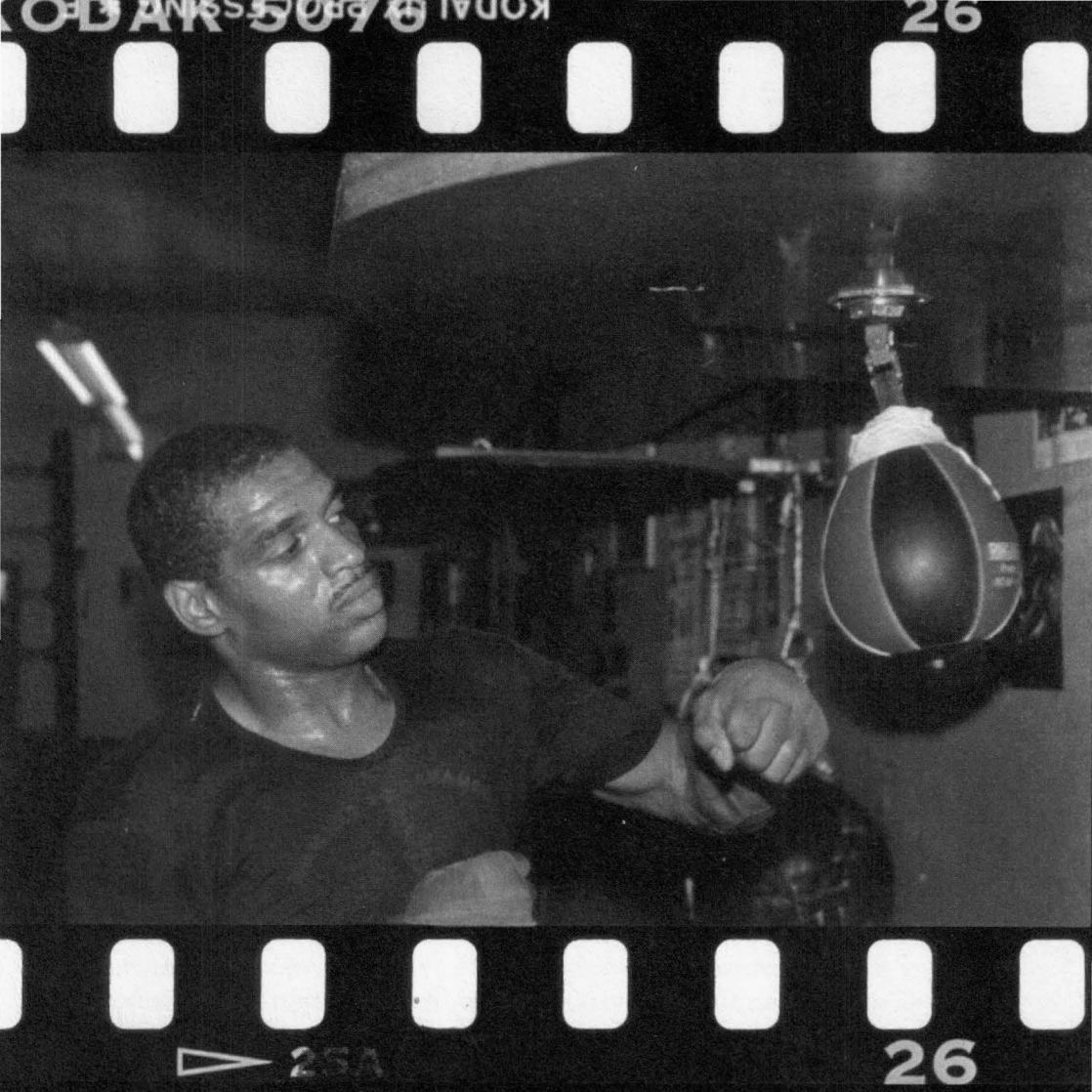
yor. Bu arada Woodlawn'un aşağısında, Güney Kıyısı'nın kötü şöhretli bir bölgesinde Taylandlı bir ailenin işlettiği bir paket servis restoranında garson olarak çalışıyordu.

"Anlıyo musun Louie, bu harika, ikimizin de kendi kariyeri var, kimse kimseyi sırtında taşımak zorunda değil. Karımın bir kariyeri var, çok çalışıyor, benim de bi' kariyerim var, kariyerime konsantre olabilirim, kazanabilirim... Tek yapmam gereken sıkı dövüşmek ve Tanrı bana çok para kazandıracak büyük dövüşü kazanmama, dünya şampiyonu unvanını ve çuvalla mangırı kazanmama yardım edecektir. Büyük adam olucam, filan." Gülüyor ve karnıma şakadan yumruklar atıyor. Onunla birlikte gülüyorum ama sahne patetik, elinde faraş ve süpürge tutarak çekici olduğu kadar olanak dışı bir tablo çiziyor ve o zamana kadar var olmayan "kariyerler"den hoşnut; bense elit üniversitelerin genç bir mezunu, akademik rutinin ve ayrıcalıkların sıkıntısından ve dehşetinden kaçmak için bu boks salonuna geliyorum. [Saha notları, 11 Ekim 1988]

Butch: "Şimdi bırakamam"

1,88 boyunda, 80 kg kas, yirmi dokuz yaşındaki Wayne Hankins 1985'te "pro'ya dönmeden" önce yedi yıl boyunca amatörlerle boks yaptı. Salonda daha çok "Butch" adıyla biliniyor, sabit ve imrenilecek bir işi olan nadir üyelerden biri: Chicago Belediyesi'nde itfaiyeci ki bu, (ücretli izin, sağlık ve işsizlik sigortalarını da sağlayan) güçlü bir memur sendikasının canla başla savunduğu, çok iyi ücret (ayda 3000 dolar kadar) alınan bir devlet memuriyeti. "Dövüşen İtfaiyeci" –Butch için *nom de guerre*[140]– dövüş gecelerinde belediye itfaiyecilerinin sendika mührü ve logosuyla bezenmiş alev kırmızısı muhteşem bir pelerine sarınarak çalımla karenin içindeki çembere yürür. Sahneye her çıktığında sadık bir meslektaş ordusu tribünlerde onu gürültüyle selamlar. Evli ve büyük bir ailenin babası ("Evde dört çocuğum, babam, bir köpeğim, bir kedim, yedi kuşum ve dev bir akvaryumum var"), Butch, itfaiyeciliğin yanı sıra, hanesindeki hayat standardını yükseltmek için, çok daha az saygın ve daha az para aldığı ek bir iş olarak Jewel süpermarketinde

[140] Savaşta edinilen isim —*çev. notu.*

Butch hız torbasında maharetini bileyliyor.

taşıyıcılık yapıyor. Hafta sonları, ara sıra bodrum katındaki garaja yerleştirdiği berber koltuğunda saç kesiyor ve bıyık düzeltiyor.

Butch, hem antrenman sırasında hem salon dışında, "zımba boksör" olarak stratejisine tamamen uygun olan amansız disiplini ve hararetli başarı azmi kadar soğukkanlılığı, itidali ve kendini kontrol edebilme gücüyle ünlüdür ve hayranlık uyandırır. İpler arasında, ekonomik boksör arketipidir: Her darbe hesaplıdır, her kayma planlıdır, her hareketi, kendi enerji sarfiyatını en aza indirecek ve rakibininkini en yukarı çıkaracak şekilde milimetresine kadar ayarlıdır. Bir itfaiyeci olarak hayatı üzerinde (zamanlama ve dakiklik konusunda mazeret kabul etmeyen) işinin dayattığı nesnel akılcılaştırma mı dövüş stilini destekliyor yoksa onu hem sabit kol emeğine hem ringe çeken şey bu tutumlu ve kanaatkâr etkililiğe genel yatkınlığı mı? Karar vermesi zor. Her durumda, bu mesleki bağlılıklarının gerektirdiği –eski bir inşaat işçisi olan babasına da uzanan– gündelik pratiklerin öngörülebilirlik ve düzenlilikleri ile Butch'ın salonda ve ringde bedenini kullanma şekli arasında çarpıcı bir benzeşme var.

Butch da, 1983'de Chicago Altın Eldivenler'i kazandı ve kendisine ABD Olimpiyat takımında bir yer kazandıracak olan ulusal amatör ortasıklet unvanını alma umudunu beslemişti. Ancak antrenman sırasındaki bir sakatlanmayla (rakibinin zil sesinden sonra attığı bir aparkatla yarılan dudağına ve parçalanan diline on beş dikiş atılmış) ciddi bir biçimde zayıf düştükten sonra, dört eleme maçını kahramanca kazanmasına rağmen finallerde kıl payı farkla yenilmişti. DeeDee, Butch'ın ulusal turnuvanın tarihi yaklaşırken yemek yiyemediği için bariz bir biçimde zayıflamasına rağmen bırakmayı nasıl reddettiğini sesinde bir hayranlık titreşimiyle anlatıyor. "'Bu halde dövüşemezsin, faydası yok, vazgeçmen lazım' dediğimde 'Olmaz DeeDee, çok çalıştım, buraya gelene kadar çok acı çektim, şimdi bırakamam' diye cevapladı ve gitti."

Bu acı hayal kırıklığından sonra Butch üç yıl boksu bıraktı. Ödül dövüşçüsü olarak kariyerinde beklentilerin son derece belirsiz olduğu bir dönemde önüne çıkan itfaiyecilik işinin güvenliğini tercih etti. Bu sırada evlendi ve bir aile kurdu. Ama ring şeytanı çok geçmeden galip geldi ve Butch, daha da artmış

> bir kazanma iradesiyle salona geri döndü. Boks tutkusu, gerçekçi ve aklı başında olmasını engellemedi: Sporcu geleceğini merak ediyor ve işini terk edip her şeyini ringe yatırmayı düşünmüyor; ne kadar ileri gidebileceğini ipler arasındaki başarısı belirleyecek. Şimdilik kendisine "Chicago'nun en iyisi" olma hedefini koymuş ve iyi bir ihtimalle on binlerce dolar gelir elde etmeyi bekliyor. Tüm ailesi onu bu yıldırım hızıyla (sadece bir beraberliğe karşı, biri nakavtla elde edilen beş galibiyet) başlayan "ikinci kariyerde" destekliyor: Başlangıçta ketum davranan karısı ve babası, tüm dövüşlerine geliyor ve onu hem evde hem müsabakalarda her dakika cesaretlendiriyor, en ateşli taraftarları olarak tribünde yerlerini alıyorlar.

Erkekçe Sanatı icra edenlerin takıntılarından biri, kendilerini optimal ağırlıklarında değilse bile en azından resmî ağırlıklarının civarında tutmaktır.[141] Arka odada taht gibi duran eski tip metal tartı, herkese bu gerekliliği hatırlatmak ister gibidir. Boks folkloru, tartıdaki kader anından önce son dakikada fazla kiloları kaybetmek için fantastik ve çoğu kez de tıbbi olarak tehlikeli atletik beceriler göstermek zorunda kalan boksörlerin hikâyeleriyle doludur.[142] Woodlawn Boys Kulübü'nün üyeleri bir dövüşten önce izinsiz kilolarından kurtulmak için bitmek bilmez koşulara ve çok katı diyetlere başvururlar; bazıları da kat kat giyinir ya da naylonlara sarınır ya da zayıflattığına

[141] Eğer kilo alırsanız bir üst ağırlık klasmanında dövüşmek her zaman mümkün. Ama bölünmeler arasındaki, beraberinde taktik farklılıkları getiren ağırlık (ve boy) farkları nedeniyle önemli bir handikap oluşturuyor. Derler ki, bir üst klasmana geçip "yumruğunu da beraberinde götüren" boksör çok az bulunur.

[142] Yerel ve bölgesel düzeyde, profesyonellerde olduğu kadar amatörlerde de ağırlık farkları kati bir önem taşır ve bir menajerin, imzalanan sözleşmede önceden belirlendiği gibi rakibin ağırlığı resmî ağırlıktan biraz daha fazla olduğu için dövüşçüsünü müsabakadan çekmeye karar vermesi az rastlanır bir durumdur. Ancak Tatlı Bilimin hiyerarşisinde yukarı çıkıldıkça ağırlık yönetimi daha da incelikli hale gelir, özellikle de hafifsikletten ortasıklete giden ara klasmanlarda. 1981'de Thomas "Motor City Hitman" Hearns ile Şeker Ray Leonard arasında yapılan ilk karşılaşmada olduğu gibi sonucu kesin olmayan dövüşlerde yarım kilo bile sonucu belirleyebilir: Uzmanlar Hearns'ün on dördüncü rauntta teknik nakavtla yenilgisini, tartıya kendi ağırlık klasmanında izin verilen en yüksek ağırlığın altında çıkarak rakibine yarım kiloyu sebepsizce ihsan etmesiyle açıklıyorlar.

inandıkları lateks bir korse takarlar. Bir yaz, Cliff, bir müsabakadan önce yakıcı güneş altında, kazaklar, yün bere ve iki pantolon giyip tüm öğleden sonra koşarak dört kilodan fazla kaybetti. Güzel bir haziran akşamında soyunma odasını kapalı buldum, buhardan Türk hamamına dönmüştü. Tony orada, gürül gürül ve kaynar sıcaklıkta akan duşun yanında kalın bir eşofman giymiş, başı ve gövdesi şeffaf plastik bir kapüşonlu üstle sarmalanmış bir şekilde koşuyor ve gölge boksu yapıyordu: "Dört buçuk kilo vermem lazım Louie, off, o yüzden buradayım, ahh. Tartı yarın sabah ahh, yapıcam, iki kilo kaldı."

DeeDee, "dövüş ağırlıklarının" altına düşmemeleri –çünkü bu tehlikeli bir aşırı idman (ya da kötü bir rahatsızlık olasılığı)[143] işaret eder– ya da üstüne çıkmamaları –buna çok daha sık rastlanır– için sorumluluğu altındaki boksörlerin fiziksel durumlarının her anına titiz bir dikkat gösterir. Onları kanaatkârlığın dar ve düz yoluna geri sokmak için de kâh mizaha, kâh şefkate, kâh otorite ya da alaycılığa başvurur. 25 Ağustos tarihli saha notlarımda bunu görmek mümkün.

> Ashante, her biriyle üç raunt yapmak üzere, önce Mark'la sonra Reese'le eldiven giydi. Bu sefer biraz daha fazla "gazlı" ama hâlâ ağır görünüyor ve kendisini ringin etrafında sürüklüyor. DeeDee kaygılı: "Ashante hiç de iyi değil. Şu fazla kilolardan kurtulamadı ve hızı azaldı. Reese bugün eline gelen her şeyle vurdu, o karşısında öylece dikildi. Ashante'nin canlılıktan ve yakın manevra kabiliyetini kaybettiği doğru ki o genç amatörlerle "dolanırken" onları savuşturmakta hiçbir zorluk çekmezdi. Erken geldiği bir gün, DeeDee o en aşağılayıcı soruyu soruverdi: "Bu göbek de nesi?" (Ashante kot ve tişört giydiğinde fazla kiloları daha kolay görülüyor). Ashante, DeeDee'nin onunla konuştuğunu anlamazlıktan gelerek mahcup bir gülümsemeyle cevap verdi: "Nerde, ne göbeği?" "İşte burada, tam önünde, *tam gözünün önünde.*" Ashante mızmızlanmadı ve sahiden canı sıkkın bir halde sıvıştı.

İyi bir antrenör, boksörlerini sınırın üzerinde olup olmadıklarını an-

---

[143] Savunma tekniklerini çalıştırmak için daha hafif boksörlerle "dolanmayı" seven haşin bir ağırsıklet olan Koca Earl'ün durumu böyleydi (koca göbeğini yumruklamaya bayılırdım). DeeDee birçok kez Koca Earl'ün, salondaki çalışmasının hızı ve miktarıyla oransız ani kilo kaybından duyduğu kaygıyı açıkça belirtmişti. Sahiden de Koca Earl bir fotokopicide teknisyenlik işi nedeniyle temas ettiği zehirli maddelerin neden olduğu öldürücü bir lösemi nedeniyle haftalar sonra hastanede öldü. İhtiyar koç, Koca Earl'ün ağır hasta olduğunu düşünmekte haklıydı.

lamak için tartıya çıkarmaz: ağırlıklarını, fiziksel görünümlerinden, kendilerini taşıma şeklinden, hatta sırf sıçrayışlarından bile "okuyabilir". 1990 Ağustosunda bir gün Lorenzo antrenörü Eddie'yle fırtınalı bir ağız dalaşından ve uzun süren beklenmedik bir devamsızlıktan sonra yine salonda belirdi. Eddie onu aşağıdan yukarı süzdü ve olumsuz ve abartılı bir sorgulama tonuyla lafı çarptı: "Kaç kilo oldun yetmiş beş mi?" Lorenzo fazla aldırmadı; aynadan kendisine baştan ayağa şöyle bir bakarak kafasından tarttı: "kilomdan (yetmiş) bir buçuk falan fazlayımdır." "Yürürken en az yetmiş beş gibi görünüyosun." "Yok ben eminim yetmiş iki falandır." Tartışmanın sonu ama problemin sonu değil.

Antrenör ve menajer ikilisinin esas işlevlerinden biri, üçlünün "boks yatırımının geri dönüşü"nü, yani biriktirilen bedensel sermaye ile dövüşlerden para, ring deneyimi, şöhret ve alandaki organizatörler gibi etkili faillerle faydalı temaslar şeklinde sağlanan kâr payları arasındaki oranı en iyi şekilde kullanmak için yükümlülüklerin rotasını ayarlamak ve tadil etmektir. Bu yönetim, tesadüfi olamayacak, görece bağımsız üç düzlemde gerçekleşir: boksörün kariyerinin zamansallığı, potansiyel rakiplerin izledikleri yol ve organizatörlerin "iktisadi zamanı". İdeal olan, gerileme döneminin kıyısında olan ve bu şekilde dövüş kapasitesinin çok üzerinde bir birikmiş simgesel sermaye (unvanlar, dereceler ve ün) taşıyan tanınmış bir boksörle, hatırı sayılır bir ödül için dövüşme fırsatı çıktığında boksörünü (yerel de olsa) zirve noktasına getirmiş olmaktır.[144]

Ama boks alanının hiyerarşisinde ne kadar yükseğe çıkılırsa zaman üzerindeki kontrol dövüşçülerin elinden kayıp özelleşmiş iktisadi faillerin, özellikle de büyük medya müsabakalarını yayımlayan spor programlarından sorumlu yöneticilerin ve organizatörlerin ellerine geçer. Thomas Hüner'in isabetle kaydettiği gibi, "zaman boksörlerin

---

[144] 1989 Şubatında René Jacquot ve Donald "Kobra" Curry arasındaki, WBC orta hafifsıklet dünya şampiyonluğu dövüşü Fransız boksör ve çevresi açısından çok iyi bir başarılı yönetim örneğidir. Bu olayla yükselen Jacquot, Curry'yi hâlâ büyük bir prestiji olmasına rağmen gerçekte zayıf düştüğü anda yakaladı (iki acıtıcı yenilgi yaşamış sonra da dünya şampiyonluğu unvanını geri almıştı). "Kobra'nın geri dönüşü" amaçlı basit bir "ısınma dövüşü", pejmürde ve ne idüğü belirsiz bir rakibin "naklen infazı" olması beklenen şey, tersine dönerek Fransıza umulmadık bir ödül dövüşü "efsaneleri arasına girme" şansı verdi. Astolfo Cagnacci, *René Jacquot, l'artisan du ring* (Paris: Denoël, 1989), 13.

düşmanıdır" ve sadece yaşlandıkları ve yıprandıkları için değil.[145]

Bu süre yönetimi, kimileri belirsiz iktisadi beklentilerle geçici bölgesel ya da ulusal şan şöhret arayışı içinde kendilerini tüketen (kendi hallerine bırakılan ya da iyi tavsiyeler almayan) amatörler arasında başlar; bunlar "pro" olduklarında bedensel sermayelerini ciddi biçimde zedelemiş olurlar ve uzun ve verimli bir kariyer umut edemezler. DeeDee'ye göre üç yüzden fazla maça katılarak kendisini harcadığını düşündüğü Seul Olimpiyatları'nda madalya kazanan, Kenneth "The Candy Man" Gould'un durumu buydu: Zaten çok fazla dövüşmüştü. Yeterince şevki kalmamıştı. Ne biliim, görücez. Yıllar önce ona pro olmasını söylemiştim." Neden yapmadı? Gould nüfuz ağlarında yeterince bağlantısı olmayan ve deneyimsiz bir menajere kaldığından, (Fransız Laurent Boudouani'nin onu yarı finallerde yendiği) Seul Olimpiyatları'nda dövüşmeye kesin kararlıydı. Olimpiyat elemelerinde yenilen, Chicago'dan diğer bir umut vaat eden genç (bir Woodlawn Boys Kulübü mezunu ve amatör dünya şampiyonu) Kelcie Banks'in geleceğine de gölge düşmüş görünüyor: Kayıtlarında altı yüzden fazla amatör dövüş ve işe yaramaz küçük turnuvalarda haftada üçten fazla karşılaşma görünüyor: "Genç bir beden için bu çok fazla yumruk ve çok fazla aşınıp eskime... fazla yıpratıcı", DeeDee ondan söz açılınca böyle homurdanıyor. Birkaç ay sonra kehaneti doğru çıkıyor: "Kelcie hiçbi şey yapmıyo, hiçbi şey de yapamaz: Hapı yutmuş, bitmiş. Düşünsene şimdiden hapı yutmuş bi' herifle kimse sözleşme imzalamak istemiyor. Texas'taki (ulusal çaptaki büyük organizatörlerin yeni profesyonelleri seçtiği) şu antrenman kampına gitti, işe yaramadı. Kimse onunla imzaya oturmadı. Olimpiyatlar'da kazansaydı kafadan otuz-kırk bin dolar alırdı. Ama yenildi ve hiçbi şey elde edemedi. Ama dayağı yedi ve hiçbi şey alamadı. Şimdi çok hırpalanmış, kimse çoktan ayvayı yemiş bi' adama para koymaz" [7 Şubat ve 3 Haziran 1989 tarihli notlardan].

Kariyerinin sonundaki bir boksör için "zamanını doldurdu" ve "zamanı geçti" denir, "hapı yuttuğu" ya da "vurulduğu", daha da kötüsü "çürük et" sınıfına düştüğü söylenir: Bedensel sermayesi, daha canlı ve daha az yıpranmış genç dövüşçüleri yenmeyi umut etmek için fazlasıyla değerden düşmüştür. Bekleyebileceği en iyi şey, organizatörler ya da yarışmaları düzenleyenler tarafından yetişen boksörler için örnek ya da "rakip" olarak işe alınmaktır; böylece bu boksörlerin sicillerini kabartırken, kendi bedensel sermayelerini daha az harca-

[145] Hauser, *Black Lights*, 166.

yarak onunkini aşırı sömürmelerine izin verir:

> DeeDee eldivenlerimi takarken ona Hightower hakkında birkaç soru soruyorum. Dişlik yüzünden sözcükleri o kadar yuvarlıyorum ki duyan yabancı bir dil konuştuğumu sanır ama bu, DeeDee'yi beni anlamaktan alıkoyar gibi görünmüyor. Hightower otuz sekiz yaşında ringe geri dönme kararı alan eski bir pro. DeeDee bundan pek hoşlanmıyor çünkü adam kuşkusuz yumruklar borsasında hisselerinin değerini yeniden artırmak için, kendini kontrol etmeden, oldukça haşin dövüşüyor: "Yeniden dövüşebileceğini sanıyo ama bitmiş. Kendimi toparlayıp biraz daha dövüşürüm sanıyo ama çok yıpranmış. *Artık çok geç*. Bir zamanlar iyi bir dövüşçüydü ama şimdi çok hırpalanmış." [Saha notları, 17 Aralık 1988]
>
> Bedensel enerji biriktirme zarureti aynı zamanda kısa vadede bir idmanda da geçerlidir. DeeDee'nin hazırlık maçı için ringe çıkmadan önce torbayla çalışmamızı yasaklaması bunun kanıtıdır.: "Yavaşla, rahat ol Louie, kuvvetini maça sakla... Allah kahretsin, rahat bırak dedim şu torbayı!" [Saha Notları, 17 Aralık 1988]
>
> Aynı ihtiyaç, özellikle de zor bir maçın ertesindeki dinlenme evrelerinde ortaya çıkar. DeeDee bir maçtan sonra boksörlerine genelde uzun bir hafta verir; eğer müsabaka özellikle fiziksel olarak zorsa iki hafta. Noel tatili nedeniyle antrenmanlara istemeye istemeye iki hafta ara verdiğimde yaşlı koç beni teselli ediyor: "Ara sıra salondan çıkman lazım, bi' paydos olur. Sonra geri geldiğinde daha hevesli olursun. Ama çok uzun süre de ara verilmez. Yoksa şekilsizleşirsin, hızını kaybedersin, zamanlaman bozulur." [Saha notları, 5 Ocak 1989]
>
> Ringde şiddetin ayarlanması, boksörün bedenini korumaya yönelik genel düzeneğin bütünleyici bir parçasıdır. Aşağıda defterimden 28 Ağustos 1989 tarihli alıntıda DeeDee Eddie'ye hazırlık maçındaki bir olaydan sonra bu idare kuralını hatırlatıyor:
>
> Ashante, ikinci rauntta Rodney'in zilini çaldı ve bunu şöyle açıkladı: "Canını acıttığımı gördüm, DeeDee, düşseydi onu tutmaya hazırdım. Durmamız gerektiğini biliyordum." Ama Rodney'in zorlukla ayakta durmasına rağmen devam ettiler. DeeDee, gözlerinde sert bir bakışla ve sesinde suçlayıcı bir tonla Eddie'yi çağırdı: " Adamların dövüşürken böyle can acıtırlarsa onları ringden indirmen gerekir. Dayak yemesine izin veremezsin ya da kendiliğinden bırakmasını bekleyemezsin. *Ringden çıkaracaksın!* Bu noktada *senin işin* onu oradan çıkarmak, anlıyo musun?" Eddie, süklüm püklüm, alçak sesle: "Tamam DeeDee, tamam. Bilmiyordum. Artık biliyorum, bir dahaki sefere hemen çıkarırım."

Ödül dövüşçülüğünde *zamana pratik hakimiyet başarılı bir çıraklığın esas boyutlarından biridir.* "Zaman alır", "Zamanını bekle", "Çalışmaya devam, zamanla olur", "Acele etme", bunlar boksörün statüsü ne olursa olsun, salonda sürekli duyulan ifadelerdir ve her boksörün, duygusal ve bedensel yatırımını alanın özgül süremine yaymayı öğrenmesine katkıda bulunur. Boş zamanlarında boks yapanlarla düzenli boksörler arasındaki sınırı belirleyen ve bir kategoriden diğerine doğrudan geçişi engelleyen de yine bu zaman içinde bedene yapılan yatırımdır, dövüş tekniğinin bedene yavaş yavaş dahil edilmesi ve temel ilkelerinin bedenselleştirilmesi sürecidir. Asistan antrenör Eddie, kum torbasına beceriksizce vurmaya çalışan bir ziyaretçiye, bilerek abarttığı bir alaycılıkla hatırlatıyor: "Ohooo, hayır hayır! Dursan iyi olur: o torbaya nasıl vurulacağını öğrenmek için *yıllarca çalışmak* gerekir." Kendisini fiziksel olarak iyi durumda tutan eski bir boksörün tekrar dövüşebilecek hale gelmesi için üç ay yoğun antrenman yapması gerekir. Bir amatörün, bir dövüşçünün temel teçhizatına hakim olabilmesi üç yıl ve tam bir profesyonele dönüşmesi üç yıl daha alır. Boks, "sabrı ve disiplini ve azmi öğretir, "hemen ödüllendirmenin karşıtıdır."[146] Daha yüzlercesini alıntılayabileceğim aşağıdaki üç saha notu buna tanıklık eder.

> 19 Kasım 1988, Eddie, ip atlarken beni cesaretlendirmeye geliyor: "Ağır torbayla çalışırken seni seyrediyordum Louie, gerçekten çok ilerlettin, koordinasyonun iyileşti. "Sağ ol, ama artık daha fazla idman maçı yapmam gerek." "Acele etme, zamanı gelecek, sen çalış, oraya varırsın. Zaman meselesi." Aynı yılın 17 Aralık günü Butch iki mekik seti arasında soluklanırken ilerleme kaydettiğimi ama hâlâ çok yumruk yediğimi söyleyiveriyor: "Kendini daha iyi korumalısın. Öğreneceksin. Bir günde olmaz, zaman alır." 4 Mart 1989'da yine Butch: "Düz yumruğunu hissetmeye başladığın zaman, rakibini düz yumruğunla uzak tutabildiğini hissettiğin zaman, kalan her şey kendiliğinden gelir. Sadece üzerinde çalışmalısın, yavaş yavaş gelir. Ne zamandır antrenman yapıyorsun?" "Altı ay olmuştur." "Püf, bu hiçbi şey diil. Zamana ihtiyacın var, çalışmaya devam etmen lazım."

Sabırla sebat etmek, durup dinlenmeden zamanını beklemek, çabanı ölçüp biçmek, beklentilerini zamana yaymak ve duygularını ona göre yumuşatmak: Boks çıraklığında son derece önemli niteliklerdir. Eğer dövüşçü bunlara sahip değilse koçu bunları dışarıdan dayata-

[146] Plummer, *Buttercups and Strong Boys*, 123.

rak, örneğin eğer çok sabırsızsa belli bir süre için idman maçından mahrum bırakarak ya da rutini hızlandırmak için karşılaşmalarını öne alarak arayı kapatabilir. Son tahlilde, ilerlemenin hızını ve eğimini tayin eden, emsallerin tavsiyeleri ve koçun talimatlarının yanı sıra, bedenin kendisidir. Ani ya da tekrar eden antrenman fazlalıkları, önemsiz olduklarında bile tempoyu yavaşlatacak kadar rahatsız edici oldukları hemen ortaya çıkan sakatlanmalara neden olur: parmak boğumlarındaki inatçı küçük yaralar ya da parmak aralarındaki çok sayıda çatlamış kan damarı, kum torbasında çalışmayı sınırlar; incinmiş bir diz, ip atlamayı önler; sert bir idman maçında berelenmiş bir kaburga, mekik yapmaya engeldir. 6 Ekim 1988 tarihli günlüğümdeki pasajın doğruladığı gibi, ciddi sakatlanmalardan çok, küçük sakatlanmalar ya da fiziksel rahatsızlıklar iş yükünün doğal bir düzenleyicisidir.

> Dün, çarşamba, sağ bileğim şişmiş ve acı içinde uyandım: Salı günü ağır torbada fazlaya kaçtım, vahşice vurdum ve şimdi de bedelini ödüyorum! Bugün hâlâ zayıf, döndüremiyorum ve ağır bir şey kaldıramıyorum! Bugün torbayla çalışamayacağım için çok üzgünüm. Yine de salona gidiyorum... DeeDee beni o kadar uyarıyor ama boşuna, bileğimi rahatlatmak için biraz gölge boksuyla yetinmemi öneriyor. Antrenman acayip külfetli: Sağ elim çok acıyor ve ip atlayamıyorum. Hız torbasında tek elle bir set yaptım. Vururken sol elimdeki acılar hemen kendini hissettirdi; uyuşmuş, ölü gibi, öyle ki aynanın önünde iki raunttan sonra pes edecek noktaya geliyorum.

Aşırı egzersizden kaynaklanan fiziksel bitkinlik, sakatlanma ve uzun süre ara verme, antrenmansızlık riskini artırarak ringdeki canlılığı ve zindeliği azaltır. Buna karşın, zoraki bir kesinti de yine başka bir aşırılığa neden olarak insanı idmana fazla hızlı başlamaya itebilir. Uzun vadede boks yapmak için kişi, çabasını aşamalı bir istihkaka bağlayarak, salonda çalışmakla karşılaşma yapmanın birbirini beslediği ve pekiştirdiği ve zamansallıklarının sinerji haline girdiği hünerli bir döngüye girecek şekilde ayarlamasını öğrenmek zorundadır.

Bedensel sermayenin idaresinde dört örnek

Aşağıda, defterlerimden dört alıntı, boksörlerin ringde ve salonda olduğu kadar, günlük hayatta da bedenlerinin bütünlüğünü ve enerjisini koruyarak idare etme sorunuyla hangi yollarla

başa çıktıklarını örnekliyor.

Park West'te Butch'un beraberliğinden sonra

(8 Mayıs 1989) Butch'un profesyonel kaydındaki ilk aksilik: dördü, üçüncü raunttan önce nakavtla sonuçlanan ve sadece biri sonuna dek devam eden beş galibiyetten sonra, dün Park West'teki müsabakada durduruldu. Rakibi çok mu güçlüydü? DeeDee ironik bir biçimde sordu: "Neden bahsediyorsun sen? Butch oradan berabere çıktığı için şanslıydı. İkinci raunttan itibaren elinde hiçbi şeyi kalmamıştı. Havası alınmıştı. Herif *dövüş demesini bile bilmiyordu* ama Butch onu alt edemedi. Denedi ama gücü yoktu. Çok fazla idman maçı yaptı. O kadar dövüşme dedim ona ama önceki cumartesi sekiz raunt dövüşmenin bir yolunu buldu. Öyle olunca dövüşe enerjisi kalmadı ve boşuna adamın peşinden koşup durdu…

Bu dövüşlerin yıpratması değil, fazla antrenmandan. Butch kaygılı biri, sinirli bir tip ve çok yoğun antrenman yapıyor. Hep hazır olamayacağından korkuyor.

Bu yüzden ona bağırdım, gerçekten bağırdım. [Hararetle.] Bu kadar çok idman maçı yapmamasını söyledim. Hazırlık maçından sonra o torbada çalışmamasını söyledim. Tek yapması gereken kaslarını gevşetmek, düz vuruşları üzerinde çalışmak, hepsi bu. Ama tavsiyemi dinlemek istemiyor. *Pekâlâ!* Kimin haklı olduğunu zor yoldan öğrenecek. Bu kez şanslıydı, beraberlikle kurtuldu, ama kolayca kaybedebilirdi; çünkü daha ikinci rauntta yorgunluktan tükenmişti. Neyse ya, bana ne. Adamlar dinlemek istemiyor, tamam, kendileri bilir! İdman maçı yapmak istiyor, peki. Biliyorum, yıpranacak, tükenecek. Bazıları kendilerini çok akıllı sanıyorlar, her şeyi bildiklerini sanıyorlar." İhtiyar koç üzgün bakışlarını tavana çevirdi.

Curtis'in Harvey'deki zor maçından sonra

(7 Aralık 1988) Woodlawn soyunma odasında idare-i maslahattan çıkma sırası DeeDee'de; arkasında, üzerine kotunu ve yün kazağını geçirmiş olan Curtis var. Dövüşten dersler çıkarmak üzere salonun en ucuna, her şeyden uzağa gidiyorlar. DeeDee

yüzünde sert bir bakışla Curtis'e doğru eğilmiş ve ona iştahla nasihat veriyor. Curtis'in kendini daha iyi korumadan ve kayıp kurtulmadan rakibine kendini bırakması onu hop oturtup hop kaldırıyor. Rakibinin fazla kilolu olması (60 kilo olması gerekirken 62 kilo, 59 kilo olan Curtis'se "O herif bi' pit bull yahu, her seferinde bana böyle bi' pit bull düşüyo") Curtis'in kendisini tartaklattırması için mazeret değil. Fazla darbe alıyor ve bitkin görünüyor, yüzü şişmiş, sağ elmacık kemiğinde berbat bir yara ve sol gözünde gerçekten dikiş gerektiren derin bir kesik. Genel konsensüs, Curtis'in ikinci rauntta rakibini sarsıcı bir kombinasyonla yere serdiği sırada "işini bitirmesi" gerektiği ve her durumda kendini rakibinin kışkırtmalarına kaptırıp haşin bir yakın dövüşe çekileceğine, belli bir mesafede tutarak daha akıllıca dövüşmesi gerektiği. O'Bannon daha sonra bana şöyle diyor: "Curtis eğer böyle dayak yemeye devam ederse, kendisini bundan daha iyi *sakınmayı* bilmezse fazla ileri gidemez. Bu uzun bir yol. Bunun gibi adamları çabuk paketlemeli."

Boksörler, aralarından birinin ani düşüşünü hemen, her dövüşçünün ring dışında kendine dayatması gereken bedensel disiplin ve hijyendeki bir eksikliğe bağlarlar. İdeal boksörün Spartavari perhizini tanımlayan dünyadan el etek çekmenin herhangi bir şekilde ihlali, derhal ringdeki başarısızlığının doğrudan nedeni olarak yorumlanır.

Alphonzo'nun fiziksel açıdan ve boksör olarak düşüşü

(19 Kasım 1988) Curtis, "*Bam bam!*" sesiyle havayı yumruklarıyla döverken Butch dikkatle onu seyrediyor. Alphonso Ratliff'in ulusal şampiyonluğunu kaybettiği ve onlara göre ciddi sopa yediği (beşinci rauntta nakavt olmadan önce, dördüncü rauntta iki kez yeri öpmüş) geçen salı oynanan maçtan söz ettiklerini anlamam birkaç dakikamı alıyor.

Curtis: "Herif her darbeyi yedi, her vuruş eldivenlerine değil, ya kafasına ya vücuduna geldi. Alphonzo sadece kollarını böyle tutuyordu (kafasını kollarının arasına sıkıştırarak gardını alıyor) ve hiçbir şey yapmıyodu." Curtis ve Butch, Alphonzo'nun maçtan önce çok böbürlenmesini onaylamadıklarını saklamıyorlar. "Esip savuruyodu, 'onu bayıltıcam, beş raunt dayanamayacak' diye, dövüşten önce böyle şeyler söylenmez ki! Sonunda bayılan

kendisi oldu." Maçın Chicago'nun özel kanalında yayınlanması Alphonzo'nun şöhretine daha da zarar veriyordu. Curtis ve Butch Alphonzo'nun yolun sonuna geldiği konusunda hemfikir oldular. "Tepe taklak gidiyo, orası kesin. Asılsa iyi olur. Bitmiş lan, bitmiş. Unvan maçı falan yapamaz artık."

Alphonzo'nun neden böyle kesin yenildiğini soruyorum: Rakibi ondan daha mı iyiydi, yoksa Phonzo kendisini maça iyi hazırlayamamış mıydı? Butch: "Bak, adam artık otuz üç yaşında Louie. O yaşa gelince formda kalman gerekir. İçkiye bulaşmayacaksın, uyuşturucuya bulaşmayacaksın ve kadınlara bulaşmayacaksın." Taburesinin üzerinde otururken, kalçalarının aşikar bir hareketiyle çiftleşme taklidi yapıyor. "Bedelini ödersin. Otuz üçünde bundan uzak durmazsan, bitersin, mahvolursun. Mesela ben, bunların hiçbirine bulaşmam ve formda kalırım. Ama Alphonzo üçüne de bulaşır, özellikle de kadınlara." Yine imalı bir kalça hareketi. "Bu tür işler için çok yaşlandı artık, bırakması lazım."

Sigara içen boksör skandalı

(28 Temmuz 1989) Ashante, hız torbasına vuran Smithie'nin çıkardığı sağır edici gürültü eşliğinde, idmanını yeni bitiren Luke'la gevezelik ediyor. "Şehirdeki en iyi ağırsıklet" olduğunu söylediği Ray adında bir adamın hikâyesini anlatıyor, "Herif tam malın gözüydü, feci bir yumruğu vardı. Ama sonra kendine bakmadı, ciddiye almadı. Canının istediğini yaptı ve sıkı antrenman yapmadı; herkes biliyodu. Ama onu, kendi gözümle, maçtan sonra sigara içerken görünce, tamam dedim, bu iflah olmaz."

Luke tepki vermeden, on saniye sessiz kaldı. Sonra birdenbire, olayın büyüklüğünü gecikerek fark etmiş gibi Ashante'ye saf saf bakakaldı. Kutsal eşyaların saklandığı odada küfürlü bir söz duymuş bir rahibin ses tonuyla, gözleri şaşkınlıktan yuvalarından uğrayarak "Dövüşten sonra *sigara mı içiyordu?!!* Dövüşten sonra, *soyunma odasında* sigara mı içiyordu? [Akıl almaz bir tuhaflıkmışçasına.] "Yok canım, soyunma odasında değil, tribünde. Dövüşten sonra tribünde oturduğunu, arkadaşlarından biriyle tüttürdüğünü gördüm. *İşinin bittiğini o saat anladım."*

Koçun hikmeti, sorumluluğu altındakilerin çabalarını hem bedenleriyle hem kurumun iç içe geçmiş zamansallıklarıyla ilişkisi açısından nasıl destekleyeceğini ve ayarlayacağını bilmekte, aynı zamanda bilgi aktaran ve boksörlerin (hem duygusal hem iktisadi anlamda) yatırımlarını teşvik eden karmaşık kolektif mekanizmanın uyumlu işlemesini sağlamakta yatar. DeeDee, üst üste gelişleri, salonu bağımsız faillerin hareketli bir kümesi olarak tanımlayan birçok eylemi uyum içinde planlayarak boksörlük inancının üretimine ve pekişmesine katkıda bulunur. Weinberg ve Arond'un[147] öne sürdüklerinin aksine, bu ahlaki işlev sadece kriz zamanlarında, sükutu hayal tehdit edici olduğunda devreye girmez; salonun günlük rutininde süregider. Yenilgilerin ertesi günü gibi, çoğu kez boksör *illusio*'sunun pratikte sorgulanmasına neden olan ve antrenörün, dert ortağı, taraftar ve ihtida ettiren rollerini üstlendiği kritik durumlar, salonun ve etkinliklerinin düzenlenmesi aracılığıyla gündelik düzlemde görülmez ve bilinçsizce olup biten sürekli inanç üretimini ve sakinleştirip sürdürmesini sağlama işini gölgeler.

Sosyolojik nesneleştirmenin gerektirdiği çalışmayla zaman zaman bölünen bu eriştirici yürüyüşün sonunda boks, bir tür "yaban bilim" olarak, yalnızca kaba ve dizginsiz görünen tek bir karşılaşmada bedenlerini tehlikeye atan bireyleri ilgilendiriyormuş gibi gözükse de gayet toplumsal ve neredeyse bilimsel bir pratik olarak karşımıza çıkar. Boksör, kimse tarafından düşünülmese ve istenmese de, salon uzamında çeşitli konumları işgal edenlerin bedenleşmiş taleplerinin ve beklentilerinin karşılıklı ayarlanması yoluyla nesnel olarak eşgüdümlenen kolektif bir düzenlemenin ürünü olarak ortaya çıkar. "Biyolojik-sosyolojik fenomen"[148] olarak boksun antropolojisinin bu unsurları, bu sınırlı boks pratiği örneğinde, pratik aklın merkezi yerini tecessüm ettirir ve daimi çatışkıların, iki terimin birbirini destekleyip, tayin edip ve pekiştirip, ama aynı zamanda birbirini zayıflatmasıyla birlikte oluştuğunu göstererek, beden ve zihin, içgüdü ve düşünce, birey ve kurum gibi[149] geleneksel ayrımlarımızın ötesine geçmeye davet eder.

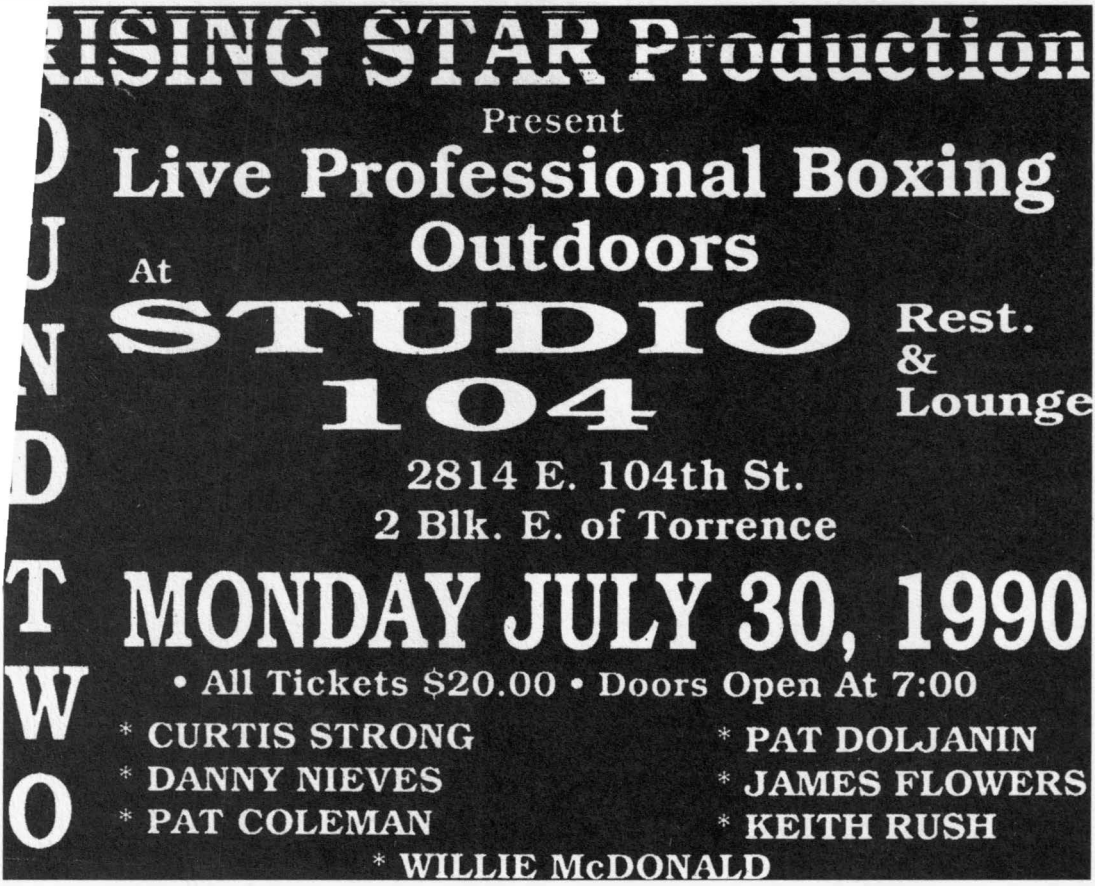
---

[147] Weinberg ve Aron, "Occupational Culture of the Boxer", 462.

[148] Mauss'un "Techniques du corps", da kullandığı formül, 384, çev.121.

[149] Boksörlük pratiğinin bu yorumunun genelleştirme olasılığından şüphelenenlere, çok sayıda çalışma arasından, farklı ve çeşitli evrenlerden beş tanesi önerilebilir: cebir öğrenimi konusunda Jean Leave (*Cognition in Practice*); suçluların ahlaki ve cinsel mantığı hakkında Jack Katz, *Seduction of Crime* (New York: Basic Boks, 1989); caz piyanistlerinde doğaçlama

hakkında *Ways of the Hand: The Organisation of the Improvized Conduct* (Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1978); cerrahlık hakkında, *Expected Miracles: Surgeons at Work* (Philadelphia: Temple University Press, 1991); Benares'te geleneksel Hint güreşinin (*Bharatia kushti*) toplumsal, ahlaki ve sembolik örgütlenmesi hakkında, Joseph Alter *The Wrestler's Body: Identity and Ideology in Nothern India* (Berkeley: University of California Press, 1992) ve Max Weber'le birlikte hatırlanabilir: "örneklerin büyük çoğunluğunda halihazırdaki eylem, öznel anlamının yarı-bilincinde ya da bilincinde olmayan [*Unbewußtheit*] iyi ifade edilmemiş bir halde oluşur. Eylemi gerçekleştiren, ne yaptığını "bilmek" ya da bunun açıkça bilincinde olmaktan ziyade, muğlak bir anlamda "farkında"dır. İster akılcı ister akıldışı olsun eylemin öznel anlamı, yalnızca bazen ve çok sayıda kişinin bir örnek eyleminde, çoğu kez sadece birkaç kişi örneğinde, açıkça bilinçli hale gelir. Anlamın tamamen bilinçli ve aşikâr olduğu anlamlı eylem ideal-tipi, çok az görülen bir vakadır" *Economy and Society* (1:21-22).

RISING STAR Production
Present
Live Professional Boxing
Outdoors
At
STUDIO
104
Rest.
&
Lounge
2814 E. 104th St.
2 Blk. E. of Torrence
MONDAY JULY 30, 1990
• All Tickets $20.00 • Doors Open At 7:00
* CURTIS STRONG
* DANNY NIEVES
* PAT COLEMAN
* PAT DOLJANIN
* JAMES FLOWERS
* KEITH RUSH
* WILLIE McDONALD
DUNDTWO

Stüdyo 104'te Dövüş Gecesi

30 Temmuz 1990, Pazartesi. 8.30'da asabi kalkış, hava bulutlu. Dua edelim de yağmasın. Bir aylık yoğun çalışma boşa giderse harika olur! Tartılma, öğleden önce 11'de şehrin göbeğinde, Chicago nehrinden bir taş atımı uzakta, Illinois Vilayet Binası'nda ayarlandı. Planlandığı gibi 9.20'de DeeDee'yi evinden almak için arabaya atlıyorum, böylece salondaki ana kampımıza birlikte dönebileceğiz. Keyfi yerinde; yayın balığı güveci pek lezzetliymiş ve hava durumu da havanın açacağını söylemiş.

Kulübe girerken arka odada kapıyı kapamış, kot tulumundan başka bir şey giymemiş, kaşları çatılmış, sıraya yaslanmış bir Curtis'le karşılaşıyoruz. Önünde bir tomar kağıt para var, bir ellilik, küçük bir onluk ve yirmilik demet, bir avuç bir dolar; hepsi de küçük bir renkli bilet tomarının yanına dikkatle yerleştirilmiş. Bu, akşamki dövüş için sattığı koltuklardan gelen para, toplam 61 koltuk –çöpçatan[1] Jack Cowen'in ona ayırdığı kotadan dokuz açığı var.

(Küçük yerel dövüşlerde boksörlere, dört rauntluk bir maç için 150 dolardan 8-10 rauntluk bir maç için 400 dolar ila 1000 dolara uzanan çok mütevazi sabit bir "para ödülü"nün yanı sıra, ailelerine, arkadaşlarına ve salondaşlarına kakaladıkları, fiyatları on beş ila yirmi dolar arasında değişen biletlerin gelirlerinden de yüzde verilmesi az rastlanır bir durum değildir).

DeeDee ona doğrudan soruyor: "Para tamam mı?" "Evet", Curtis homurdanıyor ve sesinde pişmanlıkla ekliyor: "Yine de bu bende kal-

---

[1] Çöpçatan, organizatörlerle menajerler arasında, boksörleri işe alarak ya da eşleştirerek boks gecelerinde dövüşleri "dolduran" bir aracıdır. Bu işin ve Amerika Birleşik Devletleri'nde profesyonel boksun iktisadi ve finansal bir çözümlemesi, *Theory and Society* dergisinin Şubat 1998 tarihli 27. sayısında yayımlanan makalem "A Fleshpedder at Work: Power, Pain and Profit in Prizefigthing Economy" içinde bulunabilir.

sın." Yaşlı antrenörün bakışları masasının yanında yükselen antika tartıya takılıyor: "Bu ne diyor?" "Ya evet, yüz otuz iki buçuk." Curtis 133 poundda dövüştüğünden bu doğru ağırlık. Bir kez olsun dövüş sabahı fazla kilolarını atmak için uğraşmayacak... Giyinme odasına girdi. Sifon çekiliyor. "Hep aynı hikâye", diye söyleniyor DeeDee. "Dövüş günü barsakları çalışmaz."

Curtis ganimetini son bir kez daha sayıyor ve kağıt para destesini sabırla düzenliyor. DeeDee, genelde daha küçük paralar altta değil üstte olacak şekilde, öbür yöne doğru sıralanmaları gerektiği konusunda onu uyarıyor. Curtis'in tek cevabı, paralarla kalan biletleri merasimle ona uzatmak oluyor. Yaşlı antrenör, hepsini göğüs cebine koyuyor (en iyi beyaz gömleğini ve ona uygun beyaz kasketini giymişti). Curtis, onun yerine, daha az görüneceği ve daha az riskli olacak arka pantolon cebine koymasını öneriyor: Sokakta kiminle karşılaşacağını bilemezsin. "Yok, ben buraya, öne koyarım, kimse *beni* rahatsız edemez." Curtis sırıtarak "Ya ben seni devirip parayı alırsam DeeDee, sonra Jack'e birinin sokakta seni soyduğunu söyleriz, ne dersin?" "Evet ama Jack, seni çetecilerle konuşmaya yollar."

"ELİME YÜZÜME BULAŞTIRACAĞIMDAN KORKUYORSUN ÇÜNKÜ SEN ELİNE YÜZÜNE BULAŞTIRDIN"

DeeDee, emekliliğe yaklaşan, belediyenin işe aldığı boks antrenörü ve salonun gediklisi Baba Page konusunda ateş püskürüyor. Page, DeeDee'yi şu basmakalıp "ne olmalı" konulu bitmek bilmeyen monologlarından birine maruz bırakmak üzere kör şafakta aramış. Page'e kalırsa DeeDee gemiyi kaçırmış: Yıllar içinde dövüşçülerinin ringde kazandığı başarılar düşünüldüğünde şimdiye zengin olmalıymış. En azından Eyalet Boks Komisyonu ona şöyle rahat bir küçük iş icat etmeliymiş. "Bana diyo ki (Page'in mızıldanan sesini taklit ederek) "Böyle olmamalıydın. İşleri yürütmenin bazı yolları var, DeeDee, bi' şeyler yapabilirsin. Mesela Komisyondan senede doksan binlik bir iş kapabilirsin." Curtis, şaşırarak: "Doksan bin mi, bu ne ki!" "Evet ama en azından ufak bi' şeyim (sağlık sigortası) olurdu... Nası para yapmam gerektiğini anlatıyo ve 'şimdi bittik, beceremeyeceğiz' diyo. Ben de ona diyorum ki: 'Sen bittin, ben değil. Hastayım, çalışamıyorum, nokta. Sağlık sorunum var. Şimdi, *eğer sağlıklı olsaydım*, yıllar önce gitmiş olurdum. Chicago'dan uzak dururdum. Chicago'yu bırakıp

Philly'ye giderdim ve *şimdi Philly'de olurdum."*[2] DeeDee'nin sesinde nostaljiden eser yoktu.

Curtis, Lorenzo'ya verdiği yedi bilet için endişeli; bilet satışından almış olduğu parayı bu sabah geri vermiş olmalıydı. Ona üç kez telefonla erişmeye çalışıyor ve daha sonra iki kez de şehirden arayacak. DeeDee, sıkıntılı bir tonla, Anthony'nin yine Fuller Park'da –Güney Yakası'nın siyahi gettosunun merkezinde bulunan diğer bir salonda– antrenman yapmaya gittiğini söylüyor. Bunu onaylamıyor çünkü genç ortasıkletin oradaki idman şekli ona uymuyor. "Anthony, eskiden olduğu gibi değil." Neden? "Şu lanet olası Ford'u dinlemekten (Ford, onun boks meselelerinde tamamen cahil olan, aileden kalma küçük bir temizlik şirketini işleten Afrikalı-Amerikalı menajeri) Ford, onun öyle durup dövüşmesini istiyor. Ama Anthony'nin stili bu değildi: O içeriden bir dövüşçü değil, yapısı kapısı öyle değil. O koştururdu, gagalardı, sıvışırdı ve karşılık verirdi, süzülürdü ve bam bi' tane çakardı. Şimdi öylece duruyo, bekliyo, ayağı minderde, kendisinden kuvvetli adamlar tarafından eziliyo." (Ford, narin yapısına ve yumruk karşılamayı yeğlemesine rağmen Anthony'yi stilini değiştirip daha saldırgan olmaya ve rakibinden dövüşü almaya zorluyor çünkü organizatörler, özellikle de televizyonda boks konusunda cahil olan ve bu nedenle dövüşçülerin teknik ve taktik virtüözlüklerini yargılamaktan aciz izleyicilere yönelik yayınlanacak karşılaşmalar için, yetenekli bir savunmacıdan ziyade ortalama bir saldırı boksörünü koymayı tercih ederler.)

Şehirdeki rakip salonlarda antrenman yapmanın diğer bir sakıncası da yerel dövüşlerdeki potansiyel rakip havuzunu kurutmaktır. "Eğer öbür salonlarda yumruk sallarsan ve kendi sıkletindeki adamları yenersen, sıra bir turnuvada karşılaşmaya geldi mi dövüşe girmezler. Belki o zaman ihtiyar *Bay* Ford dersini alır... Bunu rakiplerle yapmamak lazım.[3] Yahu heriflerin kıçını kendi salonlarında yere

---

[2] Şehrin kuzey gettosuna dağılmış birçok kulübün ve uzun bir geleneğin gücü açısından Philadelphia ABD boksunun ocaklarından biridir. Dövüşçüler tüm ülkede, özellikle sağlam ve yırtıcı olmalarıyla en çok sayılan ve korkulanlar arasında yer alır –1970'lerde Muhammed Ali'nin esas rakibi "Smokin" Joe Frazier gibi. DeeDee'nin sözünü ettiği sağlık sorunu, bileklerindeki ve dizlerinde ilk gençlik yıllarından beri çektiği ve küçük bir maluliyet gelirinden ve Medicaid sigortasından yararlanmasını sağlayan ciddi ostreo-arterit (bu sigorta olmasa, sağlık hizmetlerinin astronomik bedeli, onu yoksulluğa iterdi).

[3] Boks ağzında "rakip" terimi, tam da kolay bir zafer sunduğu için dövüşülen

yapıştırıyosan seninle neden ringe çıksınlar ki, ha neden? Butch'a da öyle oldu (neredeyse neşeli bir alaycılıkla konuşuyordu): Bay Hankirs Bama'yla –biliyosun canım 'Alabama' Louis– burada salonda dövüşmek istedi, çünkü önünde sonunda onunla dövüşmek zorunda kalacağını anladı. Butch'a dedim ki bırak Bama seni iyice bir patakladığını sansın. Ama yok, Butch ona iyi bir sopa çekmeyi kafasına koydu ve sahiden de yaptı. Ama sonra n'ooldu dersin: Bama, bi' daha Butch'la asla karşılaşmadı. E neden dersin?"

Saat 10.20 gitme vakti. Curtis'in, kapı kumandası hâlâ çalışmayan Comanche cipine sıçrayarak biniyoruz (yüksek sesle şikayeti göstermelik; çünkü hâlâ tamir ettirecek parası yok.) Curtis koltuğuna yerleşiyor ve gururla, "günlerdir tek bir amcığa" bile dokunmadığını ilan ediyor. Önüne hemen şuracıkta yatağa atabileceği beş tane kız da getirseler geri çevireceğini, çünkü dövüşün her şeyden önce geldiğini belirtiyor. Yola çıkmamızla birlikte radyoyu açıp mümkün olduğunca baygın bir soul parçası buluyor radyoda –DeeDee'nin rap nefreti pek ateşli– ve az sonra Lake Shore yolunda gitmeye başlıyoruz. Sohbet ihtiyar Page'in suçlamalarına ve DeeDee'nin kariyerinin zaafları olarak algıladığı şeylere geliyor.

> DEEDEE: Konuşup duruyo "Yaşlanıyosun be adam, para kazanman lazım" –ben de diyorum ki "Sen benim *hayatımı* boşversene!" Bi' de "o kadar sağlam adam var tanıdığın, hepsi de sana hasta DeeDee"...
>
> CURTIS: Ama biliyosun DeeDee öyle d i mi, zengin olman gerekirdi? Biliyosun da *bunu düşünmekten nefret ediyosun* di mi?
>
> DEEDEE: [Umursamazca] Yook be, zengin olmam gerekmez: zengin olmam gerekseydi zengin olurdum.
>
> CURTIS: [Ta içinde neler düşündüğünü çok iyi biliyorum dercesine hızla] Zengin olabilirdin ama her şeyi eline yüzüne bulaştırdın, onun için de *ben bulaştırmayım diye* hep arkamı kolluyosun. [yüksek sesle] *Elime yüzüme bulaştırmamdan korktun* çünkü sen bulaştırdın.
>
> DEEDEE: [Savunmada] Biliyo musun eğer bi' ailem olsaydı o zaman durum başka olurdu.
>
> CURTIS: [Çalışmakta olan ses kayıt aletime gülümseyerek] Teybi

---

bir aşağı kalitedeki hasmı tanımlar. (Rakip olarak çevirdiğimiz *opponent* kelimesiyle hasım olarak çevirdiğimiz *adversary* kelimesi arasındaki nüans akılda tutulmalıdır —*çev. notu.*)

açık ha, DeeDee.

DEEDEE: Çok da umurumdaydı.

CURTIS: [Neşe içinde, ben de onunla gülüyorum] Tartılmaya giderken konuşmalarımızı dinlemek istiyor...

DEEDEE: Biliyorum, biliyorum. Bi' gün iyice bi' patakladıklarında durup bakıcam! [Üçümüz de gülüyoruz.] Dedim ya, eğer yapmazsan, kalın kafalının tekisin...

DEEDEE: Eveet, ihtiyar Page, bana bi' de "nerede olmam ne yapmam gerektiğini" söylüyo. Dedim ki: "Ben tam olmam gereken yerdeyim, tam [duyulmuyor]. Yahu, 'onu öyle yapsaydın da bunu böyle yapsaydın, Ratliff'i dopingden sen kurtarmasaydın da, benim haklı olduğumu hiç kabul etmiyosun da."

CURTIS: Eğer Ratliff kendine dikkat etseydi, hem yetişkin bir adamla nası başa çıkcaksın?

DEEDEE: Biliyosun işte ne dediğimi. [sıkıntılı bir tonla] "Biliyosun di mi *aptal aptal* konuştuğunu?"

Alev kırmızısı bir Alfa Romeo, kükreyerek bizi geçiyor. Curtis, koltuğunda doğrularak arkasına takılıyor ve parıltılı alete hayranlıkla bağırıyor.

DEEDEE: [Bana dönerek] Bunları kim yapıyor Louie?

LOUIE: İtalyanlar.

DEEDEE: İtalya, hımın. Heralde iyi paradır, ha?

LOUIE: Evet ya, özellikle de Birleşik Devletler'de.

DEEDEE: [Sesini yükselterek] Mercedes Benz'i merak ediyorumbeş tane Mercedes Benz'i olan bi' arkadaşım vardı [Filipinler'deki büyük bir Japon organizatörle çalışırken]...

O ve Curtis, farklı araba markalarının avantajlarına alışmış iki ahbabın bitmek bilmez, gelenekleşmiş tartışmalarından birine giriştiler... Curtis kırmızı ışıkta Alfa Romeo'ya yaklaştı ve deli gibi kornaya basmaya başladı. DeeDee pencereyi indirip sürücüyü selamladı.

DEEDEE: [Motor sesini bastırmak için bağırarak] Fiyatı ne? Kaça mal oldu? [Sürücü cevap verir] Ya, harika.

Yine yola koyulduk ve göl kıyısındaki Soldier's Field belediye stadyumunun yanından hızla geçip gittik.

CURTIS: Otuz beş? Bence biraz daha fazladır. Bu araba [Comanche cipi] otuz iki, haha! Bu bi' Cadillac.

LOUIE: Benim arabam üç yüz dolar, ha?

Vaat ettiklerini ortaya çıkaramayan Alphonso Ratliff'in kariyeri hakkında dertleştik. Woodlawn'lu eski ortasıklet, 1983'te WBC[4] unvanını kazanmıştı ama hiçbir zaman büyük ödüller kazanamamıştı ve o kısa zafer anından sonra tepetaklak inmiş ve bozguna uğramıştı. 1985'te uyuşturuculardan bitik vaziyette, kuyrukluyıldız gibi en tepeye fırlayan genç bir ağırsıklet olan Mike Tyson tarafından iki rauntta mahvedilmişti. DeeDee'nin sesinde ve gözlerinde bir nostalji esintisi var: "Oyunun zirvesindeyken başka türlü bir şeydi Phonzo." Alphonzo, soygun yüzünden girdiği parmaklıklar arkasında, Güney'de bir ağır çalışma kampında zaten muazzam olan kas yapısını daha da geliştirdiği ve sebatını çelikleştirdiği altı yıl geçirmişti. İnfazı dolunca Boys Kulübü'ne yazıldı. Ama beş ay sonra dövüş seanslarında yenildiği için soyunma odasında bir öfke krizi geçirdiği için DeeDee onu kovdu. Woodlawn devi zararını tazmin etti ve ihtiyar antrenör onu kanatlarının altına aldı. O andan sonra Alphonzo ringde yenilmez oldu. Deli gibi dövüşüyordu: "Köşesinden çıkar çıkmaz, daha karşısındaki yerine bile geçmeden yumruk savurmaya başlardı."

DeeDee, New York'un yeni sevgilisi, çoğu kişinin dünya ağırsıklet şampiyonu unvanını elinde tutacağını öngördüğü Riddick Bowe hakkında ne düşünüyordu? "Uzun süredir görmedim. Uyuşturucuyu bıraktı. Tam bi' mahalle çocuğu. Sert. Belki bu kez ciddi olmaya karar verdi. Mahalle çocuklarının bi'çoğu gibi güçlü. Ama hepsi de[5] kâfir. Bazı adamlar var, anlıyo musun, mahalleden çıkmanın bi' yolunu bulmuş ama bazıları da var, çıkamıyolar: o kadar kâfir biraraya doluşmuş ki o kadar çok ki, başka bi' şey yok. Hiçbi zaman da çıkamıycaklar çünkü başka bi' şey bilmiyolar, başka türlü davranmayı bilmiyolar. Söz, Michael Carbajal ile Taylandlı IBF[6] şampiyonu Muangshai Kittikasen arasındaki, televizyonda yayınlanan karşılaşmaya geldi. Curtis, Carjabal'ın aldığı para ödülünü merak ediyordu, on beş bin dolar mı yirmi bin mi? DeeDee: "Dalga mı geçiyosun?" Otuz bin? "Hastir, kablolu televizyon, *primetime*, pazar öğleden sonra, ne sanıyosun? Altı haneli bi' şey almış olmalı, yüz, yüz elli bin falan."

---

[4] WBC (World Boxing Council) Dünya Boks Konseyi —*çev. notu.*

[5] Yerel ağızda "heathen" [kâfir] hem eğitim hem adap yoksunu, kabul görmüş medeni kuralları ihlal eden davranışlar içindeki kaba bir kişiyi tanımlar. Woodlawn salonunda sık sık bir suçlama ya da duygusal bir hesaplaşmada –daha sonra DeeDee ve Curtis arasında göreceğimiz gibi– kullanılırdı.

[6] International Boxing Federation (Uluslarası Boks Federasyonu) —*çev. notu.*

Başka bir dünya ama yine de çok yakın gözüküyor, öyle yakın ki yumruğunla yakalayabilirsin...

Şehir merkezine kadar uzanan sekiz mil boyunca Curtis, alışkanlıktan ya da önlem olarak, mümkün olduğu kadar su kaybedip ağırlığını birazcık daha aza indirebilmek için sol elinde tuttuğu bir kesekağıdının üzerine oturuyor. Beden hakimiyetinin ezeli ikilemi.[7] O ve DeeDee tüm yol boyunca sokaktaki kadınları dikkatle, yoğunlukla ve zengin bir yorum bolluğuyla inceliyorlar. Sanki bir dövüş sabahı, şimdiye dek dizginlenmiş cinsel iştihayı açıkça –açıkça çünkü zararsız– ifade etmek şartmış gibi. Her biri sırayla, yoldan geçen kadınların farazi sevişme yeteneklerinin ve kıvrımlarının değerlendirmelerini yapıyorlar. Tartıdan sonra Illinois Eyalet Binası'ndan dönerken de aynı talim. Curtis, vedalaşırken dudaklarını şöyle bir birbirlerine değdiren iki kızı görünce hemen antrenörünü uyarıyor. "Bunun bi' anlamı yok dostum. Birbirini böyle öpen bi' sürü kadın tanıyorum." Curtis, yan yan bakarak sırıtıyor, "Beni böyle öpmelerini isteseydim, bakalım n'aparlardı." DeeDee, cipin içinden, Balık burcu çıkartmalı bir kamyonetin arkasındaki oturaklı bir siyah hanıma bağırıyor, "Ben de bir balığım!" İnatla, yolun kenarındaki yine tombul bir kadının ona göz ettiğinde ısrar ediyor. Fil gibi bir poposu olan uzun boylu siyah bir kadının arkasından yürürken iki işbirlikçi kıkırdaşarak birbirlerine bakıyorlar. "Onunla bi' şey yapamazdın ki DeeDee, seni ezerdi be." "Tabii ki yapardım. Her zaman yapabilirim..."

ILLINOIS EYALET BİNASI'NDA TARTI

Oldukça erken varıyoruz ve Randolph Caddesi'nin yokuştaki garajına park edip Illinois Eyalet Binası'na yürüyoruz. Alışveriş merkezine tepeden bakan cam asansörle doğruca dokuzuncu kata. Curtis şaşırtıcı bir biçimde rahat, bu önceki dövüşlerine göre iyi bir değişim (genelde maç öncesi çabuk öfkelenir, hatta saldırgan ve en iyisi onu köşesinde kaynamaya bırakmak). Eyaletin, boks da dahil meslekleri denetlemekle yükümlü, Mesleki Düzenleme Ofisi'nin[8] dışında, bek-

[7] Boksörün tabi olduğu bu bedene hakimiyet etiği ve gerektirdiği beslenme, toplumsal, ve aile hayatı ve cinsellik için bkz. Loïc Wacquant, "Sacrifice" *Body Language* içinde, ed. Gerald Early (Saint Paul, Minn.: Graywolf Press, 1998), 47-59.

[8] Birleşik Devletler'de profesyonel boksu idare etmekten sorumlu ulusal bir

leme odasında ihtiyar Herman Mill'le oturan *cutman* Laury Myers'a koşuyoruz.

Mill, kayıtlarında 150'den fazla profesyonel dövüş ve 200'den fazla amatör maç olan çelimsiz, kır saçlı bir kıdemli; kırklı yıllarda efsanevi tüysıklet Willy Pep'le kapışmış; o kadar eskilere dayanıyor. O günlerde hayatını paralı dövüşle step dansı arasında bölmüş: Bir gece dans edermiş, ertesi gece ringe çıkarmış. Bu şekilde arka arkaya üç-dört gece, dans salonlarında, sinemalarda ve spor sahalarında, trenle bir şehirden diğerine giderek, bir haftada birçok kez dövüşebilmiş. Antrenman yapmaya zamanı olmazmış: dans onu boks için formda tutarmış ve boks da dans için. Ağabeyiyle bir keman-banjo ikilisi kuran müzisyen babasından, dans etmeyi üç yaşında ve boks yapmayı altı yaşında öğrenmiş. "Hiç durmadım! Geberdim, aha ha, tam geberdim" Mill, konuyu fena dağıtıyor ve bana aynı hikâyeyi defalarca anlatıyor –bir zamanlar Minnesota'da bir barda, ısıtıcı bozulduğu için eksi on derecede, ondan elli pound daha ağır bir boksörle nasıl çarpıştığını. DeeDee ve diğerleri onu dinlermiş gibi bile yapmıyorlar: Bu hikâyeleri defalarca duymuşlar.

Laury, somurtkan bir halde koltuğa yayılmış. Her zaman olduğu gibi, isteyenlere *cutman* olarak hizmet sunmak için tartıya gelmiş. Her zaman olduğu gibi çalışmaya hazır ve gönüllü. Geçen ay Atlantic City'deki Smithie'nin dövüşünde çektiğim resmini veriyorum ve birdenbire zevkten dört köşe oluyor. Curtis'i gizlice çağırıyor ve büyük harflerle "CUTMAN" ve aynısından "MACHO" yazılı ağır altın bir ucu olan sahte pırlantalarla süslü berbat bir kolyeyi gururla gösteriyor ve parıltılı "MACHO"yu Woodlawnlu boksöre, ahbap fiyatına bırakmayı

örgütlenme bulunmamaktadır. Her eyalet, mesleği kendi kurallarına ve ilkelerine göre düzenlemekte (ya da düzenlememekte) serbesttir. Birliğin elli üyesinden kırk dördü, boks işleriyle yükümlü bir "kurul" sahibidir. Bunların büyük çoğunluğu, hem yetkiden hem araçtan yoksun ofislerdir: Tüketiciyi Koruma ya da Gazilerden Sorumlu Ofis gibi şemsiyeler altına alınmış bu birimlerin 1990'lara kadar, lisans verdikleri dövüşçülerin kimliklerini ve kayıtlarını sağlayacak telefonları ya da faks cihazları bile yoktu. Bu, boksörlerin neden ülkede en az korunan sporcular olduğunu ve bir senato araştırma komisyonunun da gösterdiği gibi, neden bu sporda düzensizlik, hile ve zimmetine para geçirmenin neredeyse rutin hale geldiğini açıklıyor. Bkz. ABD Senatosu, *Hearings on Corruption in Professional Boxing before te Permanent Committee on Governmental Affairs, One Hundred Second Congress, August 11-12, 1992 (Washington D.C.: Government Printing Office: 1993).*

öneriyor: "Altın sevdiğini biliyorum Curtis ve bunu satmak istiyorum, düşündüm ki önce sana göstereyim. (Sır verir gibi.) Hadi, yetmiş beş papele bırakırım, aramızda kalsın." Curtis barok nesneyi ilgiyle inceliyor, sahibine geri vermeden önce avcunun içinde evirip çevirip kaşlarını çatarak: "Evet çok güzel ama şimdi yanımda para yok."

"Boks benim hayatım, kadınım, aşkım"

Laury, bir işçi mahallesinde otuz yıl boyunca aynı mobilya mağazasında, satıcı olarak, en basit ihtiyaçlarını bile zor karşılayan bir maaşa haftada 50 saat kölelik etti. Elli altı yaşında ve boşanmış, beş ayrı kadından olan üç kızı ve on üç oğluyla hiçbir teması olmadan yalnız yaşıyor. Laury'nin, İtalyan Yahudi bir aileden gelen büyükbabası bir terziydi ve babası, daha sonra (Upton Sinclair'in *The Jungle*'da ölümsüzleştirdiği) Chicago mezbahalarında, 1951'de kapanana kadar işçi olan profesyonel bir boksördü.[9] Henüz çok küçükken babası onu, o zamanlar şehrin her tarafında yapılan dövüş turnuvalarına götürürdü. Laury, evlada yakışır bir bağlılıkla, babasının adımlarını takip ederek ringe çıktı ve on yedi yaşının baharında profesyonel olarak dövüştü ancak kararlılığına eşdeğer bir yeteneksizliği vardı: Hantallığı ve koordinasyonsuzluğu yüzünden otuz yedi dövüşten otuz beşini kaybetti ve bunların on beşinde maç durduruldu: "Annem hep şöyle derdi eve –bana diktiği şort ve bornozla– döndüğümde 'bu akşam dövüştün mü?', 'Evet anne, neden sordun' dediğimde, 'Ne bileyim, elbiselerin tertemiz de' [üzüntülü bir sesle.] Ve çok ilginçti. Hiçbir zaman benim *utancımdan* konuşmadık. Babam, yapamadığımı gördükçe çok kötü hissederdi... Keşke hayatta olsaydı da profesyonel bir *cutman* olarak başardıklarımı görseydi. Bu ona büyük güç verirdi."

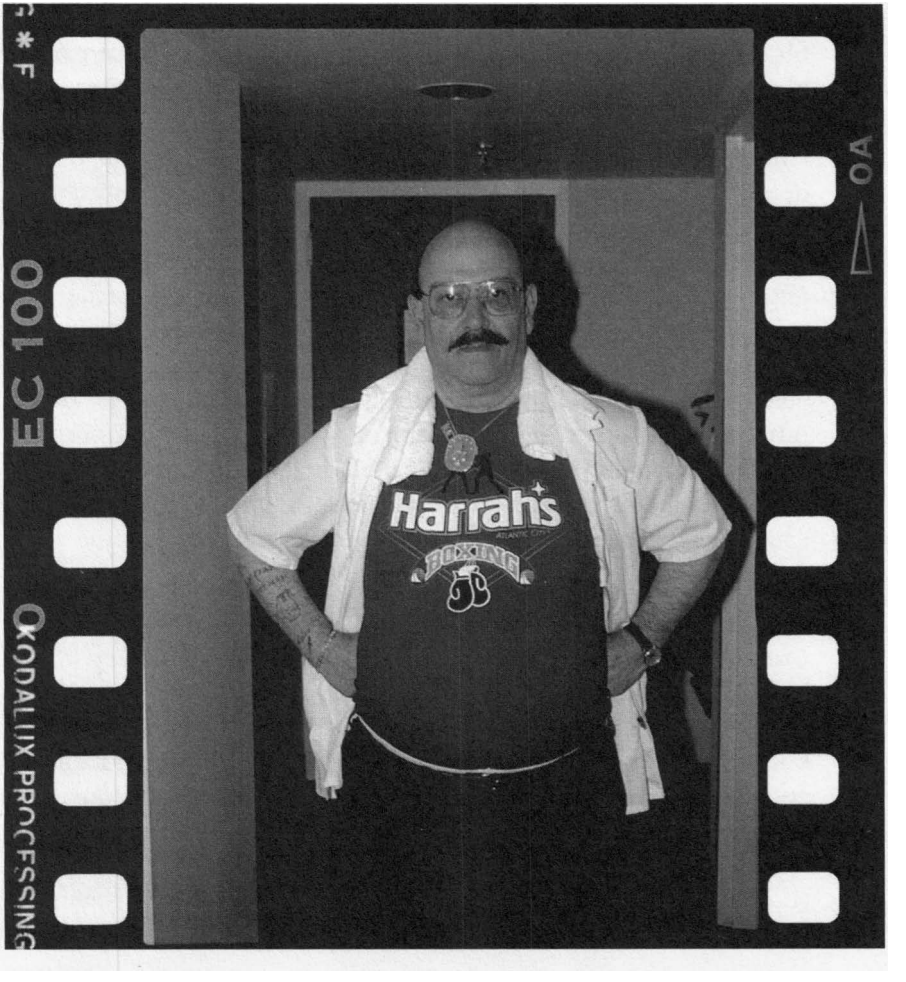
Laury ipler arasındaki acılı deneyiminden, dirseklerini ovaladığı dövüşçüler karşısında, daha yeni başlamış bile olsalar büyü-

[9] Bu dönemde Chicago mezbahalarındaki hayatın ve çalışmanın canlı bir portresi için bkz. Thomas J. Jablonsky, *Pride in the Jungle: Community and Everyday Life in Back of the Yards,* Chicago (Baltimore: Johns Hopkins University Press, 1993), and Rick Halpern, *Down on the Killing Floor: Black and White Workers in Chicago's Packinghouses, 1904-1954 (Urbana: University of Illinois Press, 1997).*

lenmiş bir hayranlıkla çıktı "Çoğu kişi boksörler hakkında pek bir şey bilmez. Ama onlar da insandır. Ringe dövüşmeye çıkmış bir adamın *özel bir insan* olduğunu hissediyorum. Ona öyle davranıyorum. Eğer iyi şeyler başarıyorsa ona hakkını veriyorum." Laury, yetmişli yılların sonunda şansını menajer olarak denedi ama başarılı olamadı ("beş ya da altı ay sonra bıraktım, para kaybediyordum... ve başka şeyler: iki boksörüm de beni deli etti çünkü bir menajer olmak için yeterince donanımlı değildim ve kişilikleriyle başa çıkamadım"). Sonra o kadar çok tartıya katılmış ve köşe adamlarıyla o kadar takılmış ki zanaatın esaslarını kapmış ve şimdi de *cutman* olarak iş buluyor. Bu yeni rol, sonunda sihirli çembere girmesine izin veriyor: "Bokstan daha fazla sevdiğim hiçbir şey yok. *O benim hayatım. O benim kadınım. O benim aşkım*, o benim her şeyim. Çok büyük bir hayranlığım var ve birçok iyi insanla karşılaşıyorsun. Ama esas mesele, benim bir profesyonel olmadığıma dair hikâyeler duyamazsın hiçbir zaman: Konuştuğun herkes sana benim bir profesyonel olduğumu söyler, bununla övünürüm."

Cutman'in görevi maç sırasında boksörünün yüzünden aldığı bir yarayla sakatlanmamasını sağlamaktır. Rauntlar arasındaki bir dakikalık dinlenme aralarında, bir kesiği kapatmak, burun kanamasını durdurmak ya da şişerek dövüşçünün görüşünü engelleyebilecek bir bereyi zararsız hale getirmektir. Araçları çok basittir: pamuklu çubuklar, bir buz torbası, bir "enswell" (Şişkinliği önleyen küçük çelik bir tokaç), pıhtılaştırıcı ampuller (1:1000 ölçüsünde sulandırılmış avotin, adrenalin), vazelin ve yaralara doğrudan baskı uygulamak.

Laury, iş bulmak için bölgedeki tüm tartılara gider, gelecek programları inceler, salonlarda hizmet verir. "Boks sevgimle ve bilgimle herkes için çalışabilirim. Eğer bir köşeadamına ihtiyacı varsa King Kong'la bile çalışabilirim." Çoğu kez kendisini tanıtmak ve kabul ettirmek için, bozuk paraya, eline sıkıştırılan on dolara vazife görür ("Böylece insanlar profesyonelliğimi görebilirler"). Her şeyden önce önemlisi, etkin kalabilmek. Büyük *Ringside* dergisi onu öven bir portre yayımladığından bu yana Laury (mahallesindeki gazeteciden derginin kırk kopyasını satın aldı), *cutman*'in boksörün ödülünün yüzde ikisine kadar alabildiği o büyük televizyon dövüşlerinden birine çağrılma umudunu besledi.

Cutman **Laury Myers Atlantic City'deki otel odasında.**

> Bıyıklı köşeadamı, her ay boks dergilerini kutsal kitapmışçasına okur ("Çıkan her dergi bende var. Hepsini okurum ve isimleri öğrenip aklımda tutarım"); televizyonda, videoda, izleyebildiği tüm maçları izler; Chicago'daki tüm turnuvalara katılır. "Televizyondaki bir sürü 'köşe'den şikayetçiyim. Aklını başında tutman lazım, aklını kaybedemezsin. Ne yaptığını bilmen lazım. Sinirlenirsen ya da heyecanlanırsan bunu dövüşçüye yansıtırsın, o zaman o da birdenbire sinirli ve heyecanlı olur. Ama onunla sakince konuşur ve ona iyi tavsiyeler verirsen çıkar ve ona söylediklerini yapar. Bu kadar basit. Aman Tanrım! *Pro-fes-yo-nel* olman lazım." Tecrübesine göre dövüşlerin üçte birinde *cutman*'in müdahalesini gerektiren bir yüz kesiği ve yirmide birinde daha ciddi bir yaralanma olur. Laury'nin övüncü: Çalıştığı on üç yıl boyunca boksörlerinin hiçbiri dövüşü yaralandığı için kaybetmemiş.
>
> "En çok hoşuma giden mi ne? Eski moda gibi gelecek ama: işimi yapmak. Benim için her dövüş heyecan verici ve tüyler ürperticidir, deneyimsiz de olsa, küçük de olsa büyük de. Köşeye ya da kare içindeki yuvarlağa ne zaman çıkabilirsem, benim işimdir bu, zevk alırım. İyi tanınan biriyle olsun olmasın her dövüş benim için heyecan vericidir. Haftanın her günü bir dövüşte çalışabilirim. Öyle çok seviyorum. Benim ekmek kapım bu. Hayatım. Bokstan ve güzel ponpon kızlardan başka bir şey düşünmem.

Onlardan biraz uzakta, kanepenin öbür ucunda, sağlam yapılı, kısa sarı saçlı ve gri tişört ve soluk yeşil bir eşofman altı giymiş, sert hatlı, kısa boylu bir beyaz oturuyor. Sanırım bu Curtis'in rakibi Hannah. Tartıya gelmiş, turnuvadaki tek köşeadamı kendi babası, bu beni ürpertiyor. DeeDee sabırsızlanıyor ve bir kahve almaya giderek zaman öldürmeye karar veriyor. "Nereye gidiyosun?" diye sızlanıyor Curtis. "Tartıya kadar beklesene, sonra yemeğe ve kahveye beraber gideriz." Ama ihtiyar koç çok aç. Curtis bir kez daha banyoya gidiyor.

Saat tam on birde görevliler geliyor ve gri halıyla döşenmiş, havalandırmalı, geniş bir dikdörtgen olan tartı odası yavaş yavaş doluyor: bugünkü gösteriyi düzenleyen organizatör Jack Cowen ve dövüşçülerin sağlık raporlarını onaylaması gereken kurulun görevlendirdiği hekim Doc Bynum; kağıt işleriyle (boksörlerin ve köşeadamlarının lisansları, tıbbi raporlar, sakatlanma durumunda feragat kağıtla-

rı, ödüller için mali güvenceler) ilgilenen, ikisi boya sarışını, biri iki dirhem bir çekirdek bir kızıl, üç sekreter; bıyığı beyazlayan hakim Sean Curtin; kendi aralarında cıvıldayan civarın ihtiyar koçları ve bir turnuva sabahının her zamanki müdavimleri. Altın Eldivenler'deki dövüş gecemde hakem olduğu için beni tanıyan Sean Curtin'le bir süre sohbet ediyorum. "Jazzy" James Flowers'ın, iki galibiyet ve iki mağlubiyet gibi sefil bir sonuçla yarı ağırsıklette eyalet şampiyonu olmasından duyduğum şaşkınlığı belirttiğimde Curtin iç çekiyor. "N'apacaksın, o kadar az adam var ki... Hiç rekabet yoktu da ondan." Dövüşçü kıtlığı öyle ki yakında otomatik olarak eyalet şampiyonluğuna yükselmek için pro olmak yetecek! Curtin, İrlandalı suratını karmakarışık eden dertli bir ifadeyle başını sallıyor: "Bugünlerde boksa başlayan çok az adam var, çok az. [Dargın ve kırgın görünüyor] Nasıl da düşüşe geçti, inanılmaz! Ana babalar çocuklarının boks yapmasını istemiyor. Vay be.... [Hayal kırıklığını göstermek üzere bir kez daha iç geçiriyor] Ve tabii daha az hareket, daha az dövüş var, reklam da yok. Benim zamanımda, ben boksörken *Chicago Tribune*'da (şehrin en büyük günlük gazetesi), dövüşen herkes için bir ilan vardı. *Tribune*, Altın Eldivenler'in sponsoruydu. Altın Eldivenler'de dövüşen herkesin adı gazetedeydi. Resmini basarlardı. Altın Eldivenler unvanı için finallerde dövüştüm ve resmim pazar gazetelerinin *baş sayfasındaydı*. Bir ton reklamın olurdu ve gençken resmini gazetede görmek, hoşuna gider, seni heyecanlandırır. Artık bunu yapmıyorlar, şimdi sokaktan çevir birini sor, kimse Altın Eldivenler şampiyonasını bilmez."

Bu arada Jack Cowen, dövüşlerin resmî sonuçlarını ilgili tüm taraflara, organizatörlere, antrenörlere ve komşu eyaletlerin kurullarına gerçekten göndermesini sağlamak için kurul sekreterine baskı yapıyor. "Park West'teki son gösteride, nedense bir tek Leon Sushay'in kopyası eline geçmedi. Bugün ona bir tane daha yollar mısınız lütfen?" Daha sonra DeeDee'ye, her zamanki adamı Ed Woods orada olamayacağı için (yeni taşındığı Indianapolis'ten buraya zamanında yetişememiş), köşedeki eczacı ve antrenör-menajer Jim Strickland'in bu gece Curtis'in köşesinde ikinci adam olmayı kabul ettiğini bildiriyor. Böylece Jack, Strickland'in bu gece Studio 104'e para ödemeden girmeye izni olan kişiler listesine eklenmesini istemiş.

Curtis Cowen'a geliyor ve süt dökmüş kedi gibi, Lorenzo'da hâlâ onun için satması gereken yedi biletin durduğu haberini veriyor; sonuç olarak Curtis'te bu sabah ona vermesi gereken para yok. Jack bıyık altından gülüyor: "*Polis çağır!*" Curtis, rahatlamış bir şekilde

odanın arkasına geçerken DeeDee, himaye ettiği boksörün satması gereken bilet parasına tekabül eden miktarı Cowen'a veriyor. Organizatör, bir yandan tartının sessiz sedasız devam ettiği odanın öteki köşesine gidip masaya dizdiği paraları dikkatle sayıyor. Banknot sayısıyla, değerlerini çarparak, bir kağıt parçası üzerinde hesap yapıyor ki, o da ne... Sürpriz! On beş biletin karşılığı, üç yüz dolar eksik. Panik başlıyor. DeeDee diş gıcırdatıyor. Jack hızla yeniden sayıyor: sahiden de üç yüz dolar eksik. Oysa Curtis bütün paranın orada olduğuna emindi. DeeDee'nin yüzü birdenbire aydınlanıyor, gizem çözüldü: Onlar Curtis'in menajeri Jeb Garney'e emanet edilen biletler. Jack derin bir nefes alıyor. "Tamam o zaman, sorun yok." Beş yüz doları ayırıp DeeDee'nin eline sıkıştırıyor: "Bu Curtis'in beş yüzü, önce şunu bir halledelim. Komisyona sonra bakarız, her şey geldikten sonra."[10] Hâlâ Curtis'te duran kalan iki bilet ne yapılacak? Jack, biletleri elde tutmak konusunda Deedee'ye katılıyor, kimbilir belki bu geceye kadar elden çıkarılabilirler... Jeb Garney'in tartıya gelmeyeceğini, geleneksel dövüş öncesi yemek için saat tam ikide Daley's'de DeeDee ve Curtis'le buluşmak üzere haber gönderdiğini öğreniyoruz. Tüm göstergeler bu turnuvada fazla bir hareket olmayacağı yönünde: Bu, Woodlawn Boys Kulübü starı için rutin bir dövüş.

DeeDee ve Curtis 1.200 dolar değerinde bilet satmışlar, bu hiç de fena değil. Jack "komisyonla" satış için her boksöre ayrılan koltuk sayısını bir kağıda karalıyor: Curtis Strong 70, Keith Rush 20, Windy City 150 (bu gece iki üyesi dövüşecek olan Batı Yakası'ndaki rakip bir salon) ve tanımadığım iki isim için de sırasıyla 50 ve 20 bilet. Bu, boksörler ve çevreleri tarafından elden çıkarılması gereken, 6.200 dolar getireceği kesin 310 bilet yapıyor: Bu da genel harcamaların yalnızca yarısı demek. Listedeki tüm boksörlerin bilet satış kotalarını dolduracakları düşünülecek olursa tabii ki; bu da çok mümkün görünmüyor.[11]

---

[10] Boksörün payını, herkesin önünde, antrenörüne önceden vermek, üç kere tuhaf: Kural olarak boks evreninde ödemeler, performanstan sonra, kapalı kapılar ardında ve organizatörle varsa boksörün menajeri arasında yapılır. Bunu, bu turnuvanın, Jack Cowen ve Woodlawn Boys Kulübü işbirliğinde, Curtis'i Atlantic City'de yakında yapılacak daha kârlı bir turnuvayı beklerken, hızlıca düzenlendiğinin bir göstergesi olarak okuyabiliriz. Curtis bir ay önce, iki ayrı sefer az kaldı yerel bir kumarhaneden yapılacak televizyon yayınında dünya çapında boksörlere rakip olarak davet ediliyordu.

[11] Gerçekten de daha sonra toplam satışların 178 biletten ibaret olduğunu (bunların 104'ü Curtis ve çevresi tarafından satılmış) ve Curtis'in menaje-

Biri gelip Cowen'a, on dakika sonra Milwaukee'den Greyhound otobüs durağına gelecek olan iki boksörü almaya gitmesi gereken kişinin arabasının bozulduğunu söylüyor.[12] Jack, gönülsüzce turnuvaların ve salonların müdavimi, amatör fotoğrafçı olarak hizmet veren, kronik bir alkolik olan Kitchen'ı göndermeye karar veriyor. Cowen, güya resmî ve açıkça patronluk taslayan bir sesle, her zamanki gibi birkaç papel kazanma şansını bekleyerek etrafta dolanan Kitchen'ı çağırıyor.

> JACK: Tamam, Kitchen'ı göndereceğim, başka çözüm göremiyorum. Ona biraz para vereceğim ve bir taksiye koyacağım, *aç gözünü!*... [Etrafta sersem sersem avarelik eden Kitchen'a gidiyor ve kendinden emin bir şekilde omzundan kavrıyor.] Baaay Kitchen, gel bakalım buraya! *Rızkını kazanmak* üzeresin, yaaa...
>
> KITCHEN: [Tevazuyla] Biri bana mı seslendi?
>
> JACK: [Lütufkâr] Ben. Bugün içtin mi?
>
> KITCHEN: [Başını hızla sallayarak] Yo, yoo.
>
> JACK: Formda mısın?
>
> KITCHEN: [Hürmetli] Evet efendim.
>
> JACK: Tamam, al sana on dolar. Bir taksiye atlayıp Greyhound otobüs durağına gidiyorsun ve orada Dixon adında birini buluyorsun. Beş dakika önce gelmiş olması gerek.
>
> KITCHEN: Tamam, adı ne?
>
> JACK: Sherman Dixon, biraz topluca bir çocuk. Biraz topluca, yuvarlak suratlı siyah bir çocuk. Adı Zeb mi ne bir çocuk var, o hafifsıklet, onunla aynı yerde olacaklar.

Greyhound istasyonu Loop'taki yerinden taşındığı için Kitchen yenisinin yerini bilmiyor ve Cowen, bir kağıt parçasına, sol elinin tuhaf yazısıyla adresi çiziktiriyor; taksi şoförlerine güven olmuyor çünkü çoğu şehre yeni gelmiş, etrafı tanımayan göçmenler. Sonra Milwaukeeli iki dövüşçünün fiziksel özelliklerine en ince ayrıntısına kadar tarif ediyor. (Cowen hızla beni Kitchen'ın yerine gitmeye ikna etmeye

---

rinin dövüşçüsünün orada olması için gereken parayı cebinden ödediğini böylece boksörüne "iş bulduğunu" öğreneceğim.

[12] Ülkenin belli başlı kentlerini birbirine bağlayan Greyhound otobüs hatları, Amerika'da yoksullar için en ucuz uzak mesafe ulaşım araçlarıdır. Daha çok arabaları ve uçakla seyahat etmek için yeterli mali kaynakları olmayan, siyah, Latino ve göçmen (alt)proleterya tarafından kullanılırlar.

çalışıyor ama hayır, tartıyı kaçırmak istemiyorum.)

Bıyıklı, gençten bir Puerto Ricolu (daha sonra onun Aurora'dan pro olma yolundaki bir ortasıklet, Ishmael olduğunu öğreneceğim) Cowen'ın yanına gelerek organizatörü listeye girmek için ikna etmeye çalışıyor. Anthony'nin de burada olacağı ve Jack'in her ikisini de listeye ekleyeceği umuduyla o uzak kenar mahalleden kalkıp buraya kadar gelmiş. Ama Anthony de zaten ancak son dakikada biri gerekirse diye listede. Ishmael mahvolmuş bir hal takınıyor. "Abi, çok çalıştım, bu geceyi bekliyorum ne zamandır. Anthony'yi tanıyorum, birlikte idman maçı yaptık: Bu *bir meydan okuma*, abicim! Meydan okumak istiyorum. Benim için bu çok önemli, keşke dövüşebilsem." Ishmael'in istediği, bir meydan okumadan çok, nakit para ve buna o denli ihtiyacı var ki son anda dövüşebilmek gibi küçük bir umut için kırk mil yol tepmiş. Jack, fırsatın kaçmasına izin vermiyor: Puerto Ricolu dövüşçüye gelecek ayın sonunda Cleveland'da bir müsabaka teklif ediyor. Ishmael'in, kulak kesilmiş dinleyen antrenörü Avandano'ya bu dövüşün yararına olacağı güvencesini veriyor: Rakibi şimdiden üç mağlubiyeti ve sadece iki galibiyeti olan bir acemi ("Adam kesinlikle yenilebilir").

Avandano, baş sallayarak bu bilgileri Ishmael'e aktarıyor. Genç adamın keyfi kaçıyor ama son çare olarak "yoldaki" bu dövüşü kabul ediyor. Cowen, bu şekilde, Orta Batı'da düzenlediği turnuvaları doldurmak için malını bir piyasadan diğerine taşıyor.

Kırılgan görünümlü, sütlü kahve rengi derili, dalgalı saçları köşeli yüzünü çevreleyen genç bir adam gelip Jack'e ona bir dövüş vermesi için yalvarıyor. Organizatör onu alaycı bir tavırla açıkça başından savıyor: "Artık salonun yolunu bile unuttun, hadi unut gitsin." Rica sahibinin ısrarlı yalvarmaları devam edince ("Lütfen, bana bir şans ver, sadece bir defa, sana dövüşebildiğimi göstereceğim"), Jack onu, eldivenleri dağıtmak ve bu geceki diğer ayak işlerini yapmak üzere yardımcı olarak almayı kabul ediyor. Kimbilir hangi acınası yevmiyeyle... Kuşkusuz, tartıya katılanlar kadar acınası: Kurul üyelerini de dahil ederseniz hepi topu iki düzine insan. DeeDee savaşı izleyen yıllarda odanın son dakikada işe alınma umuduyla gelen boksörlerle dolup taştığını anlatmaya bayılır: "Her zaman, belki biri gelmez ya da bileğini burkar ya da doktor doktor tam iyileşmemiş bir yara yüzünden dövüşmesine izin vermez de yerine biri gerekir diye bekleyen elli-altmış adam olurdu. Yaa, o zamanlar, altmışlara kadar, oda tıklım tıklım olurdu." O yılların boksörlerinin çok daha dayanıklı olduğu da cabası. "Allah kahretsin, *o zamanlar vurana vurmayı bilirlerdi*. Yani

gerçekten nasıl dövüşülür bilirlerdi. Şimdikiler onların karşısında duramazdı."

Bu arada tartı devam ediyor. Küçük Keith, James Flowers ve Danny Nieves tartıya çıktılar ve dönüp sessizce, ifadesiz yüzlerle yerlerine oturdular. Kurul sekreteri, tiz bir sesle bağırıyor: "Aranızda turnuvada olup da bana kayıt yaptırmamış dövüşçü var mı?" Biri sesleniyor "Cur-tis Strrrong!" Curtis, küçük kalabalığın arasından geçiyor, üstünü çıkarıyor, mütevazı bir şekilde, beyaz iç çamaşırlarıyla aletin üzerine çıkıyor. Derin bir nefes alınıyor. Tamı tamına altmış yedi kilo. Daha önce iki tarafça kararlaştırılan aralıkta olduğu için her şey yolunda. Gösterişli tavırlar yok, köşesinde sessizce oturan, altmış altı kilo gelmiş rakibine yönelik yersiz sataşmalar yok. Boksörler, Cowen onları çağırdıkça birer birer gelip sözleşmelerini imzalıyorlar. Bu sabah hazırlanan sözleşmeler, ihtiyaç halinde programda bazı son dakika değişikliklerine ya da iki dövüşçü arasında kararlaştırılan sınırı geçen olduysa bunun değiştirilmesine olanak veriyor.[13]

Curtis, dövüş için 500 dolar alırken Küçük Keith sadece 200 dolarlık bir sözleşme imzalıyor; bir önceki gün, "adil" olduğunu söylediği miktar bu. Raundu 50 dolar, yıllardır standart ücret bu kadar. Jeff Hannah'nın omuzunun üzerinden bakıp 600 dolar alacağını görüyorum. Onu dayak yemek üzere Chicago'dan kalkıp buraya getirmeye ikna etmek için daha fazla ödemek zorunda kalmışlar. On rauntluk ("manşetlere geçebilecek" olanlar bunlar) müsabakalara geçtiğinden beri Curtis için rakip bulmak giderek zorlaşıyor: Bu düzeyde çok fazla boksör yok, üstelik hepsi kendi sahalarında dövüşmek için ellerinden geleni yapıyorlar ve sicillerine fazla zarar gelmesin diye "ciddi müşterilerden" kaçınıyorlar.

Curtis ve DeeDee arka odaya gidip, onlardan bir sıra geride uyuklayan Eddie'yle birlikte oturuyor. Sonra Curtis kalkıyor ve kendisini, karşı köşede duvara yaslanmış yalnız başına bekleyen Jeff'e tanıtmaya gidiyor. Curtis, bu geceki hasmının elini sıkıyor ve arkadaşça bir tonla bir dakikalığına laflıyor. Uzaktan rahat hallerine bakan, onları

---

[13] Eğer son dakikada bir yer değiştirme olursa ve yerine gelen boksörün ağırlığı daha fazlaysa, bir boksör organizatörden verdiği parayı artırmasını isteyebilir. Bu durumda bu ikramiye, daha ağır çeken mükâfatından kesilir. Bir organizatör, geri ödeme zorunluluğu olmadan dövüşçülerin sıralamasını son dakikada değiştirmekte özgürdür. Bu nedenle müsabakanın ilan posterlerinde adı geçen (çoğu kez de imlâ hatalarıyla yazılan) boksörlerin programda olmaması sık rastlanan bir şeydir.

Curtis ve DeeDee Cliff ve Eddie'yle oturmuş tartının bitmesini bekliyor.

Jack Cowen ve yardımcısı gecenin dövüşleri için eldivenleri gruplandırıyor.

iki yakın arkadaş zannedebilir; Curtis, Hannah'nın göğsünü şakadan yumrukluyor. (Medyada yaratılan, boksörlerin iyi dövüşebilmek için hasımlarından nefret etmeleri gerektiği efsanesi DeeDee'yi çok öfkelendiriyor; çünkü Tatlı Bilim konusunda ne kadar cahil olduklarını gösteriyor.)

Aradan faydalanıp Jack'e Ashante'nin dişçisinin gönderdiği mektubunu veriyorum: Geçen şubat ayında Cleveland'daki dövüşü sırasında kırılan çenesinin tedavisi için organizatörün hâlâ vermediği parayı talep ediyor. Jack eski dostu Larry'nin geçmişi unutmamasına şaşırmış gibi yapıyor. Bunu duyunca DeeDee'nin canı sıkılıyor: "Sen bununla sıkma canını. Bi' şey değil. Ödemezsin olur biter." Eddie rahat bir tavır takınıyor ama içinden yay gibi gergin olduğunu biliyorum; çünkü bu akşam, himayesindeki Keith dövüşüyor.

"Bir dövüşçüyü asla küçümseyemezsin"

1990 Temmuzunda Uluslararası Amfitiyatro'da bir turnuvadan sonra Eddie

LOUIE: Boksörlerin ringe çıktığı zaman, örneğin Lorenzo ya da Keith ringe çıktığı zaman gergin oluyor musun?

EDDIE: Hepsi. *Hepsi.* Kim olduğu fark etmez. Bu hepsiyle yaşadığım iyi bir duygu, abi. Bilirsin, her zaman biraz gergin olunur, kim olduğu umurumda değil. İsterse dünyanın en sert boksörü olsun.

LOUIE: Ne zaman gergin oluyorsun, öncesinde mi, dövüşe hazırlanırken mi yoksa dövüş gelip çatınca mı?

EDDIE: Dövüş zamanı gelince. Onun dışında rahatımdır. Her şeyin yolunda gitmesini isterim o kadar.

LOUIE: Ne zaman gerilmeye başlarsın?

EDDIE: Bazen tartı sırasında, değişir, bazen dövüş sırasında. Çünkü kolay dövüş diye bir şey yoktur. En azından benim için. Çünkü öyle adamlar gördüm ki, kaybetsin diye getirirler ama onlar kaybetmez. Kalfaların, en iddialı müsabıkları nakavt ettiğini gördüm. Mesela Larry Holmes, Mike Weaver'la dövüşürken, Mike Weaver'ın sicilinde dokuz mağlubiyet vardı, sicili hiç de iyi değildi. Ama Larry Holmes'u üç kere yere indirdi ve Larry Hol-

> mes onu yere indirdiğinde ayağa kalktı. Ve Holmes kombinasyonlarını zar zor toparlıyordu [kombinasyonları yavaş çekimde taklit ederek yorgunluktan tükenmiş gibi yapıyor] hakem maçı durdurdu çünkü Weaver'ın Holmes'a tekrar vurmasından ve ciddi hasar vermesinden korktu. Bu da sana gösterir ki hiçbir zaman, hiçbir yerde hiçbir boksörü küçümseyemezsin. Onun için, çocuklara diyorum ki, adam yumuşak bile gözükse siz hep istim üzerinde olmak zorundasınız çünkü bu boksörlüğün parçasıdır.
>
> LOUIE: Çünkü ringe her çıkışında her şey olabilir...
>
> EDDIE: Hı hı, ben de onlara böyle söylüyorum, her zaman vurguladığım şey bu: hazırlık, ha-zır-lık.
>
> LOUIE: Dövüş sırasında bir rakip Lorenzo ya da Keith'i zora sokarsa daha çok gerilir misin?
>
> EDDIE: Hayır, yani, hayır çünkü buna hazırlıklı olduklarını bilirim. Nasıl hazırlık yaptıklarına bağlı: orda, yukarda zorlanabilirler, bununla nasıl başa çıkacaklarını öğrendiler. Çünkü Curtis'le çalışırken, Lorenzo ya da Keith'le çalışırken bazı şeyler kapacaksın, onlar öyle çalışır. Biliyosun, onun için burda başka salonlardan gelip hazırlık maçı yapan pek kimse yoktur. Çünkü idman maçına buraya, Woodlawn'a gelirlerse, sahiden *sert bir hazırlık maçı* olacağını bilirler. Çünkü bizim çalışma şeklimiz budur.

DeeDee, Curtis, Eddie, Küçük Keith ve ben Woodlawn'a geri dönmek için yola koyuluyoruz. Geçtiğimiz yıl, Curtis, Keith'in bu gece karşılaşacağı Milwaukeeli "işe yaramaz"la dövüşmüştü. Curtis, asansörde salon arkadaşını rahatlatacak şeyler söylüyor: "Dayanıklı değil. Eğer baskı uygularsan dayanamayacaktır, zorlanmazsın. Üçüncü rauntta hakkından geldim, o yüzden uzun dayanır mı bilemem." Zaten maç dört rauntluk.

Illinois Center'a geldiğimizde DeeDee'nin dikkatini lobideki sergiye çekiyorum. Merkezde yer alan türden mavimsi, dalgalı soyut resim oturma odasının gidişinde asılı olsun ister miydi? "Bu şeyin ne olduğunu bile bilmiyorum be Louie." Buna karşın kadınları biliyor ve Curtis de öyle. Sokağa çıkar çıkmaz belden aşağı şakalaşmalar ve şehvani göz devirmeler yine başlıyor. Curtis, otopark kahyası arabasını indirirken çukulata kaplı bir fıstıklı çubuk kemiriyor ve bekle-

«Eğer sokaklarda böyle bir şapkayla dolaşsaydım, ne düşünürdün Louie?»

diğimiz sundurmada birkaç boks adımı atıyor. Siyah parkalı, otuzlarında bir adam gelip onu tanıdığını söylüyor: "Seni televizyonda görmüştüm, boksörsün değil mi?" Curtis'in elini sıkıyor ve DeeDee'yi tumturaklı sözlerle selamlıyor, belli ki Tatlı Bilim uygulayıcılarının varlığından etkilenmiş vaziyette. Arabada sürekli bokstan, televizyonda geçen akşamki dövüşlerden ve Keith ile Curtis'in hasımlarından konuşuluyor.

KAYGILI BİR ÖĞLEDEN SONRA

63. Cadde'ye geri döndüğümüzde çok tuhaf bir karnaval kostümü kuşanmış, yaşlı, bitkin bir adamla burun buruna geliyoruz. Beyaz tozluk, kırmızı göğüslük ve apoletli frak, kemerinde kelepçeler, başında bir düzine küçük Amerikan bayrağıyla süslenmiş bir *sporting propeller* kalabalığı dolu abartılı bir şapka. Kendi başına bir yürüyen karnaval! DeeDee ve Eddie onu tanımamama şaşırıyorlar –mahallenin simalarından biri– ve gidip resmini çekmemi istiyorlar çünkü bundan çok hoşlanıyormuş. İhtiyar koça adamın kaçık olup olmadığını soruyorum: "Eğer ben böyle bir şapka takıp sokaklarda dolaşsaydım ne düşünürdün Louie?" Curtis yine biletlerinin ne olduğunu anlamak için Lorenzo'yu aramakta acele ediyor. "Eğer benim tavsiyemi merak ediyorsan", diye söyleniyor Eddie, "bana sorsaydın, Lorenzo'nun güvenilir olmadığını sana söylerdim. Şimdi öğrendin."

Curtis ve DeeDee'nin, onlarla restoranda randevulaşan Jeb Garner'la Daley's'de yemeğe gitmeden öldürecek tam iki saati var. Öğle yemeği saati, dövüş zamanına göre ayarlanmış, yani dövüşten beş saat önce, boksör son yemeğinden kalan kalorileri yakmışken ama etkileri hâlâ sürerken. DeeDee tüm bu süre içinde el el üstünde durmak istemiyor, dövüş yaklaşırken hep böyle kötü bir ruh haline girer. Böylece yine buluşup saat 5.30'da birlikte salondan gitmeye karar veriyoruz. Curtis'in karısı Sherry, hamile olduğu için gelemiyor ve Curtis, DeeDee'nin kesin talimatlarına uyarak aile üyelerinden hiçbirini yanında getirmiyor. Cipte sadece üçümüz olacağız.

Eddie'yi 55. Cadde'deki evine bırakıyorum. Cottage Grove Caddesi'nden geçerken şöyle diyor: "Bu mahallenin gençlerinin fazla seçeneği yok: *Ya uyuşturucuya takılırsın ya ıslahhaneye*... Batı Yakası'ndaki karartmayı duydun mu? Trafo patladığından beri, şehrin batı gettosunun bir kısmı üç gündür elektriksiz.

> LOUIE: Evet duydum.
>
> EDDIE: Yaa, dükkânların çoğu soyulmuş. Çoğu Arap dükkânı, sahipleri Arap.[14] Mahalledeki insanlarla ilişkileri öyle kötü ki, onları

[14] Siyah gettodaki ticari kuruluşların çoğunun sahibi, aile iş gücünü kullanan ve yüz yüze ilişkilerde mesafeyi ve ihtiyatı şart koşan Asya (Kore ve Çin) ve Ortadoğu (Lübnan, Suriye, Filistin) kökenli kişilerdir. Onlara, buraya yeniden yatırım yapmadan, Afrikalı-Amerikalı cemaatin parasını "pompalamanın" yanı sıra kendilerine küçümseyici değilse bile soğuk davranan, bir tür istenmeyen misafir gözüyle baktıkları için, bu gerilim sürekli

soymuşlar.

LOUIE: Neden bu kadar eee, kötü?

EDDIE: Biliyosun Araplar *siyah adamlara karşı epey saygısızlar*, çünkü çoğu, sana söylediğim gibi, öyle bir mahalle ki orası, çoğu alkolik ve saçmalıyor, onlar da saygı duymuyor tabii. İnsanlarda akıl falan kalmamış.

LOUIE: Aa, yani bunun daha çok mahalledeki siyahların kabahati olduğunu söylüyorsun.

EDDIE: *İki tarafın da hatası*

LOUIE: Hem Arapların hem siyahların?

EDDIE: İkisinin de kabahati. Birincisi, her köşede içki satan bir yer, biliyorsun. Kabahatin çoğu burada.

LOUIE: Nasıl oluyor da bu bölgeler de bu kadar çok içki dükkânı oluyor?

EDDIE: Çünkü biliyorlar ki insanlar ezildiği zaman çalışmaz, oturur ve sarhoş olana kadar içer. Bir içki dükkânıyla *krakhane*[15] arasındaki tek fark, içki dükkânının yasal olmasıdır. Devletin izin verdiği bir yerdir, bunun dışında başka bir fark yok. Çünkü *krakhaneye* takılanlarla, önünde takılanlarla, bir içki dükkânında ya da önünde takılanlar arasında fazla fark yoktur...

LOUIE: Bugüne kadar çok tartıya katılmış olmalısın?

EDDIE: Evet, evet alıştım artık.

LOUIE: Şehir merkezine inmek falan, zor geliyor mu?

EDDIE: Yoo, o kadar da değil. Zaten *bi'tek o zaman gidiyorum şehir merkezine*. Ben pek şehir adamı değilim. Çünkü orada herkesin acelesi var, hep koşturma halindeler.

Eve dönünce aradan faydalanarak not alıyorum ama dünden dolayı bitkin vaziyetteyim ve hiç hazırlanamadığım gelecek dövüşler için de

---

bir hal almıştır. Bkz. Jin Yoon, *On My Own: Korean Business and Race Relations in America* (Chicago, University of Chicago Press, 1997) ve Jennifer Lee, "Cultural Brokers, Race-Based Hiring in inner-city Neighborhoods", *American Behavioral Scientist 41, 7 (Nisan 1998); 927-937.*

[15] Krakhane (*crackhouse*), "taş" halinde satılan kokainin satın alınabildiği ve bu işe ayrılmış "galeriler"de tüketebildiği, başka uyuşturuculara ve cinsel hizmetlere de erişebildiği bir müessesedir (çoğu kez terkedilmiş bir binadır). Bkz. Terry Williams, *Crackhouse: Notes from the End of the Line* (Reading, Mass.: Addison-Wesley, 1992) ve Philippe Bourgeois, *Searching for Respect: Selling Crack in El Barrio* (Cambridge: Cambridge University Press, 1995).

sinirliyim. Ashante. Beş sularında daireye geliyor. Salonun turnuva nedeniyle erken kapanacağını bildiğinden bugün antrenmanı erkene almış. Onu biraz rayına sokan iyi bir antrenman yapmış. Çenesindeki kötü kırık yüzünden üç ay ara verince tekrar havasını bulmakta zorlanmıştı. Dün Michigan Gölü'nün kıyısında, Grant Park'ta Budweiser'in sponsorluğunu yaptığı üçe üç basketbol turnuvasındaki maçları izlemeye gitti. Benimle birlikte, Soft Sheen Corporation'a bir mektup Woodlawn'la Paris'in dışındaki bir işçi sınıfı mahallesi olan Vitry-sur-Seine'deki bir boks kulübü arasında oluşturmaya çalıştığım değişim programı için bir fon bulma isteği) götürmek üzere Wabash Caddesi'ndeki Yancee Boy Kulübüne geliyor.[16] Woodlawn'dan da daha dökük durumdaki mahallede dolaşırken Ashante bağırıyor: "Aman Allah'ım! Benim *alma mater!* Eski okulum!" Onuncu sınıftan ayrılmadan önce gittiği okulun önündeyiz ve o günleri hatırlarken duygulanıyor; çünkü ergenliğinden beri şehrin Güney Yakası'na ilk kez ayak basıyor. Lise, duvarları grafiti dolu ve zemin kat pencereleri kırılmış iki büyük toplu konutun gölgesinde, etrafı boş arazilerle çevrili, daha çok kışlaya benzeyen büyük, tuğla bir yapı.

> ASHANTE: Buraya Woodlawn evleri derdik... değişmemiş ama daha kötüye gitmiş... İnsanlar değişmiş ama... Aynı insanlar değil. Çeteler de değişmiş. On yıl önce şimdiki gibi öldürme falan yoktu. İki eleman kavga etmek isterse, bırakırlardı, *teke tek* dövüşsünler. Ama şimdi öyle değil: eğer benle dövüşmek istersen. Kendime bi' silah alırım ve seni vururum, annıyo musun ne demek istediğimi? Eline silahı aldın mıydı ilk düşündüğün bu olur: yoksa *barış anlaşmasıydı*, bu ikisini iki yetişkin erkek gibi kendi hallerinde dövüştürmekti falan diil. *Şimdi* korkutucu çünkü bu tipler için [tonu birdenbire yükseliyor] *hayatın değeri falan yok, değersiz!* Kadınlar, bebekler, çocuklar...
>
> LOUIE: Senin çetende eskiden böyle değil miydi?
>
> ASHANTE: I-ıh, hayır, kimseyi vurmadık, biz sadece yumruk yumruğa dövüşürdük. Ama şimdi adamı bi' hiç için vuruyosun ya da arabayla geçerken üç çocuğuna ateş ediyosun, yok, bizde böyle bir şey yoktu!
>
> LOUIE: O zamanlar, arabayla ateş açmak yok muydu?
>
> ASHANTE: [Durup düşünüyor] Arabayla ateş açmak vardı ama şimdiki gibi değil. Şimdiki kadar çok değil...

---

[16] Bu sosyolojik-boks deneyinin kısa bir dökümü için bkz. "Bienvenue au ghetto", *L'Equipe Magazine* 471 (27 Ekim 1990): 68-71, 75.

LOUIE: Ya uyuşturucu işleri, kontrolden çıktığı doğru mu?

ASHANTE: Uyuşturucular, uyuşturucular... O iş tam bir pislik. *Daha da beter!* Allah kahretsin, uyuşturucu falan hiç şimdiki gibi diildi. Bak, o zamanlar sadece *bazı herifler* kullanırdı, şimdi çok boktan! Küçük oğlum [beş yaşında] eğer isterse her çeşit uyuşturucu bulur. Daha da beter, hükümet sayesinde, CIA sayesinde artık zirveye çıktı.[17]

O zamanlar mahallede birlikte takıldığı gençlere ne olmuştu peki? "Çoğu uyuşturucu bağımlısı, ölü ya da hapiste." Kendilerine sorduğumda tüm siyah boksörler aşağı yukarı aynı cevabı verdiğine göre, bu ürpertici üçlemeden kesinlikle çıkış yok (ama bu beyaz boksörler için geçerli değil, onların kaderi sabit mavi yakalı işleri). Eve dönmeden önce Coop'a gidiyoruz, biraz meyve ve dövüşleri çekmek için biraz film alıyorum.

Çocukluk arkadaşlarının meşum kaderi

LORENZO: Çoğu ya hapiste ya ölü, bilirsin işte, bazıları hâlâ sokakta, işleri yolunda ama birlikte takıldıklarımın çoğu hapiste, idare ediyor ya da kötü durumda.

LOUIE: Hapse düşenlerden biri de sen olabilirdin?

LORENZO: *Olabilirdim* tabii, olabilirdim.

LOUIE: Seni durduran neydi?

LORENZO: Bilmem, ben sadece, aklım, benim için başka türlü oldu.

TONY: Yani, bazıları şey gibi, bazıları çalışıyo, bazıları uyuş-

[17] Ashante burada Afrikalı-Amerikalı cemaatinin geniş kesimlerince "Plan" adıyla anılan, dedikodularla yayılan "hükümet komplosu" teorisine gönderme yapıyor. Buna göre federal devlet, sakinlerinin harekete geçmesini engellemek ve ırksal eşitlik taleplerini boğmak için siyah mahallelerine el altından uyuşturucu sokmaktadır. Patricia A. Turner, *I Heard it Through Grapevine: Rumor in African-American Culture* (Berkeley: University of California Press, 1993). Bu teorinin bir versiyonu, Güney Yakası'nda bir sokak işbitiricisinin yaşam anlatısı şeklinde bulunabilir, Loïc Wacquant, "Inside the Zone: The Social Art of the Hustler in the Black American Ghetto", *Theory, Culture and Society* 15, 2 (Mayıs 1998: 1-36) [1992]).

turucu bağımlısı, bazıları torbacı, bazıları evlendi ve çabalıyo, ama hayatta kalmaya uğraşıyo, ben de aynı şeyi yapıyorum, çabalıyorum ve hayatta kalmaya uğraşıyorum.

ANTHONY: Bi' şey yapmıyolar, ee, bazıları kanundan kaçıyo, çoğunun işleri iyi ama uyuşturucu satıyo. Belki de aralarından bazıları bi' şeyler yapıyolar ama bi' taraftan da uyuşturucu satıyo.

LOUIE: Neden uyuşturucu ticareti yapanlar bu kadar çok?

ANTHONY: Şey istiyolar, yok çabuk para kazanmak değil de, şey gibi, bir hayal istiyolar biliyo musun: [çok sakin bir sesle] *o filmi istiyolar*, tüm istedikleri bu, o filmin içinde olmak istiyolar.

CURTIS: Ben büyüyünce, heralde on dört on beş falan olunca annem dedi ki, öyle bir zaman gelcek ki arkadaşlarının bir kısmının öldüğünü, bir kısmının hapse girdiğini göreceksin. Sahiden de gördüm, bir sürüsünün, neredeyse yarısının, yarısı değil belki abarttım ama bir çoğunun öldüğünü gördüm: çete savaşı ya da uyuşturucu satışı, afyon satan bi' sürü arkadaşım oldu [sesi öfkeyle yükseliyor] bir doz daha alabilmek için kokain satan arkadaşlarım oldu, sonra bi' çeşit afyon var, Karaçi mi ne diyolar, işte o, insanı fena yapandan. [Sesi yine sakinleşiyor ve kırgın bir ton alıyor.] Hapiste çok arkadaşım yok. Arkadaşlarımdan bazıları yani, okulu bitiren ve hani bilirsin, kariyer yapan, kendi başına bi' şeyler yapmaya çalışan arkadaşlarım bir elin parmaklarını geçmez. Bir elin. Ama hâlâ onları görüyorum ve konuşuyorum onlarla.

Ashante bu geceki dövüşlere gelmek isterdi, hele ki haftalardır menajeri olmasını istediği Güney Yakası'ndan bir gangster ve iş adamı, Calhoun da orada olacağından, daha da çok ister. Bana tuhaf bir biçimde söylüyor: "Bu akşam n'apıyosunuz? Kim dövüşlere gidiyor? DeeDee seni listeye soktu öyle mi?" (yani organizatörün bedava girmesine izin verdiği kişilerin listesi) Bizimle birlikte Studio 104'e gelmek isteyip istemediğini soruyorum. "İsterdim tabii ama şimdi param yok." Kendiminkini satın almayı düşündüğüm ama sonunda bedava girebildiğim için yirmi dolarlık biletini satın almayı öneriyorum. "Tabii Louie, çok hoşuma gider." Eski menajer-antrenörü Charles'ın erken yaşta kalp krizi geçirip ölmeden önce bedava biletleri olurdu ve

Ashante'nin bir turnuvaya girerken para ödememesini sağlardı. Eğer gerekirse öfkelenir ve organizatör razı olana kadar gişeyi birbirine katardı.

Ama Ashante Studio 104'e akşamüstü Curtis, DeeDee ve benimle gitmek istemiyor: Onun için fazla erkenmiş. Kız arkadaşım Liz, onun arkadaşı Fanette ve Olivier'yle birlikte gelmek için yediye kadar beklemeyi tercih ediyor. Olivier'nin olacağı farz edilen bileti almasında anlaşıyoruz, Liz ve Fanette'in kendi biletleri var. Doc, Studio 104'e geldiğinde tek yapacağı, biletini kapıdan değil, Curtis'in satışlarını ve payını artırmak için Curtis'ten alması için içeriden beni çağırttırmak. "Ne? Seninle dalga geçmişler Louie" diye takılıyor Ashante, "bilet satışlarından komisyon filan aldığı yok. Bir keresinde Butch dövüşü olduğu gece itfaiyeci arkadaşlarına iki yüz bilet sattı, duydun mu beni iki yüz. Ama eline *hiçbi' şey geçmedi.*"

Ashante'ye dairede kalıp Liz'i beklemesini öneriyorum ama bir süre düşündükten sonra teklifi reddediyor: İçeride Titus'la, beni elli kiloluk tatlı *husky*'mle, köpeği mutfağa bağlayabileceğimi söylesem de, yalnız kalmaktan çok korkuyor. (Başka bir seferinde bana itiraf ediyor: "Benden daha kötü olan bir hayvanla ayrı odada bulunmaya tahammül edemiyorum." Binanın önünde park ettiğim arabamın kapısını açarım, o da orada bekleyebilir. Dışarıda bekleyecekse, kendisini bu yakıcı güneşin altında benim ne havalandırması ne radyosu olan eski Plymouth Valiant'ıma kitleyeceğine neden gölgede, bir binanın önünde çimenlikte oturmasın? "Dalga geçme Louie, burada kapının önünde kalamam, polis iflahımı keser. "Ne için" "Ne için?" [dertleniyor] *Hiçbi' şey için*, Allah kahretsin. Burada oturup beklememe izin vermezler. Abi, buralarda siyah istemiyorlar, biliyosun Louie. Sana söylemiştim, Hyde Park'a her gidişimde sırf sokakta yürüdüğüm için polis defalarca durdurdu."[18] Israr ediyorum ama bir şey yapmıyorum: "Nası olduğunu biliyosun işte Louie, sıçmışım, beni sırf yoldan geçtiğim için gözaltına alır bunlar" diyor Ashante bıkkın bir vaziyette. Nihayet onu arabanın içinde, yakıcı güneşin altında kızları

[18] Dairemin bulunduğu bina, Woodlawn siyah gettosuyla, Chicago Üniversitesi'nin müstahkem sığınağı, müreffeh bir beyaz mahallesi, Hyde Park arasında, tam sınırda bulunuyordu. Önündeki caddede, sürekli olarak hem şehir polisi hem de (insan gücü açısından Orta Batı'nın en büyük üçüncüsü olan) üniversitenin özel polis kuvveti devriye geziyordu. Her ikisi de sokakta insanları ırkları nedeniyle durdurup sorgulama ve etraftaki siyah gençlere kötü davranma konusunda haklı bir kötü şöhrete sahipti.

beklerken bırakıp gidiyorum.

Boys Kulübü'nde DeeDee ve diğerleriyle buluşmak için Inglesi-de Caddesi'nden iniyorum. Ön kapı açık dursun diye bir tahtayla tutturulmuş. Eddie, kapının önünde kikboks meraklısı tombul ve utangaç kuzeni Maurice ve Anthony'le çene çalıyor. Keith, ringin altındaki mekik masasına uzanmış, gözleri kapalı, boksörlere dövüşten önce önerildiği gibi, uyumaya çalışıyor ama uyuklayan yüzünde gerginliği okumak mümkün. DeeDee yan taraftaki dükkândan dönüyor ve duvarda asılı aynanın önündeki sıraya oturmuş sabırla Curtis'in görünmesini bekliyor. Yola çıkıp çıkmadığını öğrenmek için Curtis'in evini aradı mı? "Aman ya, niye hep soru sorarsın be Louie? Sorun yok, endişelenmiyorum."

Bir kez daha cumartesi gecesinden beri hem Batı Yakası gettosunu hem de sosyete mahallesi Oak Park'ı etkileyen elektrik kesintisinden söz ediyoruz. Yarım düzine dükkân soyulmuş ama çok önemli bir olay yok: "Bu seferki hiçbi şey değildi. Fazla yağmalama olmadı. Daha önceki gibi diil. Eğer yapsalardı, herifler şimdiye mahallede elli dolara falan renkli televizyon satıyo olurlardı. Bu salonda eşyaları satarlardı." (Daha sonra Ashante ve Eddie eğer Batı Yakası'nda oturuyor olsalardı gece olur olmaz mahalledeki dükkânlardan istediklerini alacakları konusunda aynı fikirde olduklarını söylediler: "Eğer o insanların yaşadığı koşullarda olsaydım abicim, hayvanlar gibi, sefaletin dibinde yani, ben de her gece çıkar, iki koli mal alır gelirdim.")

DeeDee, Curtis'in son dakikaya kadar dinlenmesini istiyorsa gidip onu almayı teklif ettim: "Tamam, Curtis bu kez araba kullanabilir. Bi' şey diil, on beş dakikalık bi' yol." Yine bunun Curtis için sorun olmaması beklenen önemsiz bir dövüş olduğunun sözlü bir göstergesi; Chicago'ya bir saat uzaklıkta, Aurora'da Illinois Eyalet Şampiyonluğu unvan maçı öncesinde DeeDee direksiyona benim geçmemde ısrar etmişti. Ama yine de bu maçı kazanması ve üstünlüğünü göstermesi önemli. Arka odanın ılık yarı karanlığında bokstan konuşarak ve suç hikâyelerinden, bunlarla ilgili sokak mevzularına atlayarak sakin sakin laflıyoruz.

DeeDee her zaman bir müsabakaya zamanında yetişmemiz için gerekli düzenlemeleri yapar: "Bi' yere erken gitmeyi severim. Erken gitmeyi, oturmayı, sakin sakin eşyalarımı çıkarmayı ve sonra yapmam gerekeni yapmayı severim. Yoo, öyle aceleden hoşlanmam. Keith'in ellerini bandajlamak için erken gitmem gerekir. Strickland orada olmayacak ve Eddie de Keith'in ellerini saramaz, yani benim yapmam gerek." Konuşkan insanlardan hoşlanmaz, onlara alaycı bir

tavırla "Ağızlarında bakla ıslanmaz." "Filipinler'de (yetmişli yılların başında orada beş yıl yaşamıştı) sevdiğim bi' şey vardı, bir adam çok konuşacak olursa, *güm*, nakavt olurdu! Yaa, oralarda çok tuhaf şeyler, tuhaf olaylar gördüm, kendi kendime dedim ki, '*Vay be!*'"

Nihayet Curtis geliyor, bu gece giymesi için bir sigara şirketinin pazarlamacısının armağan ettiği "Salem" tişörtünü gösteriyor. Aynı zamanda Filipin asıllı terzi arkadaşının yeni diktiği ring robları da kolunda. Arkasında altın harflerle "Curtis Strong" işlenmiş deniz mavisi roblar. DeeDee, "kol ağızlarını da altın işlemeli yapsaydı keşke" diyor.

Curtis, hangi yoldan gideceğini bilmiyormuş gibi yapıp sanki yolu uzatmak istermişçesine küçük arka sokaklara sapıyor. Sonuç olarak normalde on beş dakika olan yolu almamız yarım saatten fazla sürüyor. Bilerek iki tane kilisenin önünden geçiyor ve sessizce haç çıkarmak için yavaşlıyor. Güney Kıyısı'ndan biraz ötede, Bennett Avenue'ye ve 72. Cadde'ye taşınmadan önce yaşadığı, yemyeşil bir mahallenin ortasında yükselen binayı işaret ediyor. Uyuşturucu satıcılarıyla kaynayan ve tren yolunun kenarında uzanan şimdiki muhitinden çok daha iyi olduğu aşikâr ama ayda altı yüz dolar vermesi de mümkün değil.

STÜDYO 104'E HOŞ GELDİNİZ

104. Cadde'yle kesişene kadar Dan Ryan Expressway boyunca ilerliyoruz, sonra Torrance Avenue'den doğuya yöneliyoruz ve iki blok gittikten sonra sokağın sonunda bir hurdalıkla ("Bill"in Kullanılmış Oto Parçaları"), bir bira fabrikası ve terkedilmiş demiryolu raylarıyla kapatılmış boş bir arazinin çevrelediği uzun, kırmızı tuğladan ambar gibi bir bina. Stüdyo 104 bu ("One-o-four", bir-sıfır-dört diye telaffuz ediliyor), yaklaşık otuz yıldır, Güney Yakası'nın ucunda, kentin geri kalanından yalıtılmış, düşüşteki bir işçi sınıfı mahallesinde bulunan bir gece kulübü.

Burayı, geçen ay, meşhur sahibinin düzenlediği bir açık hava müsabakası dolayısıyla keşfettim. Meşhur bir gangster olan sahibi Lowhouse, söylentilere göre müessesesinin park yerindeki gece dövüşlerini çeşitli yasadışı işlerden kazandığı parayı aklamak için kullanıyormuş.[19] Gerçekten de DeeDee beni kayıt aletini fazla açığa

[19] Sağlam bir haber kaynağına Lowhouse'la görüşmenin benim için ilginç ola-

çıkarmamam konusunda uyarıyor, çünkü o gece etraftaki kukuletalılar benim sivil polis ya da FBI ajanı falan olduğumu zannedebilir. Woodlawn koçunun benimle dalga geçmediğini anlamıştım, bu turnuvadan günlerce sonra Jack Cowen salondaki bir sohbet sırasında aynı konuya döndü. "Louie o kayıt teybiyle dikkatli olsa iyi olur, etrafta dolanan tüm o torbacılar falan. Eğer ortalıkta böyle kayıt teybiyle falan dolanırsa tren raylarının öteki tarafında bir ceset bulabiliriz." İlk ziyaretimin ardından saha notlarımı kaydettiğim defterdeki tanım böyle.

Stüdyo 104 Afrikalı-Amerikalılara özgü bir iş, eğlence ve sosyalleşme mekânı. Kendine has bir atmosferi var: neşeli, sıkı fıkı ve tam anlamıyla "siyah". Bu meyhaneye sadece içmeye, eğlenmeye, dans etmeye değil, aynı zamanda arkadaşlar arasına karışmaya ve müdavilerle saatlerce "sohbete" gelinir.[20] Spor şampiyonaları orada seyredilir, doğum günleri kutlanır, bekârlığa veda partileri verilir, insanlar müziğin ritmiyle neşeyle coşar ve hüzne boğulur; dans partileri ve yarı erotik şovlara sahne olur (ıslak tişört, "seksi bacak" yarışmaları ve striptiz numaraları). Müessese, mahallesi ve sakinleriyle kaynaşmıştır, günün sonunda etrafta dolanan kamyonet kümeleri bunun kanıtıdır. Yola çıkarken, utangaç çocuklar yerel siyasetçilerin düzenlediği 4 Temmuz pikniklerini ilan eden renkli kağıtlar ve semtin siyah temsilcisinin (yakın zamanda sekreteriyle şüpheli bir cinsel taciz olayına adı karışmıştı) bastırdığı kartları uzatıyorlar.

KONGRE ÜYENİZ GUS SAVAGE'A KULAK VERİN
BAĞIMSIZLIK GÜNÜ'NDE DEMOKRATİK DURUM,
10. YILLIK RAPORU
(BEKLEYEN YASALAR) 4 TEMMUZ 1 P.M.,
KICKAPOO WOODS, 146

bileceğini söylediğimde kestirip atmıştı: "Herif sabıkalı, kara cahilin teki, ondan hiçbir şey alamazsın. Onunla görüşmeni de tavsiye etmem, zaman kaybı olur. Kaba saba, şüpheci herifin teki... Meyhanesinin etrafında dolanan tipler de öyle. Onun için dövüş sadece bir iş: Birilerine düzenlesin diye para veriyor ve boks hakkında hiçbir şey bilmiyor, umurunda değil. Üstelik görüşme yapmayı hayatta kabul etmez."

[20] Siyah Amerikalıların sosyalleşmesinin yeniden üretiminde bu müesseselerin oynadığı anahtar rol için Bell'in incelikli kitabına bakılabilir. Michael J. Bell, *The World from Brown's Lounge: An Ethnography of Black Middle-Class Play* (Urbana: University of Illinois Press, 1983).

Park yerinin gerisinde, ringin kurulduğu yerde, çiğ renkli eşofman takımları ve yılan derisinden siperlikli şapkalarıyla, göğüslerinde altın zincir ve madalyonlarla, biraz tehditkâr görünecek kadar gururlu, küme küme gezinen genç adamlar ve aylaklık eden iri yarı tipler. Onlara eşlik eden kızlar –yanında kimse olmayan kadın seyirci yok denecek kadar az– cinsellikleri vurgulanmış, makyajlı ve kışkırtıcı giyimli, çoğu kez çekici ve her zaman etli butlu; kısa etekler, derin göğüs dekolteleri ve hepsinde şart olan gösterişli saç şekilleri. (Jeb Garney, bundan heyecanlanıyor ve yirmi yaş genç olmadığına yanıyor). İnsanlar orada olmaktan, birbirlerini görmekten ve görülmekten, selamlaşmaktan ve ağız dolusu kahkahalar atmaktan mutlular. Kalabalığın arasında bu etkinliklerin müdavimleri, antrenörler, eskiler ve Tatlı Bilimin meraklıları var. Şehrin pro boksörlerinin önemli bir bölümü muhtemel hasımlarını ölçüp biçmeye ya da sadece Illinois ortasıklet şampiyonu kemerini (ve onunla birlikte kazandığı dikiş izlerini) takınmış, kalabalığın içinde salına salına yürüyen "Jazzy" James Flowers gibi hayran olunmaya gelmişler.

İnsanlar, park yeriyle bar arasında mekik dokuyarak bol miktarda içki yuvarlıyor. Fiyatların yüksekliğine rağmen bira su gibi akıyor: plastik bardakta Old Style ya da bir sosisli için 1,50 dolar, bir kutu içecek için bir dolar, bir paket cips için 50 sent ve bir bardak su için 25 sent. Tek başına bar, ziyaret edilmeye değer: 15 metre uzunluğunda, bir yanında muhteşem bir ayna, bir ucunda dev bir televizyon ekranı, iki yanında tuvalet ve salonun ortasında kırmızı Naugahyde sandalyelerle çevrili sekiz masa var. Dışarıda insanlar eğer boksörü kişisel olarak tanımıyorlarsa dövüşleri ilgisizce izliyorlar, ama eğer tanıyorlarsa fanatik bir heyecan devreye giriyor: çılgınca alkışlar, vahşi böğürmeler, çığlıklar ve bağırışlar, tiz ıslıklar, yuhalar ve boğuk kahkahalar. Utangaç acemiler de olsa, kaşarlanmış profesyoneller de, insanlar boksörleri yerel (ve ırksal) bir yurtseverlik meselesiymişçesine gürültüyle destekliyor. En beğenilen her zaman nakavtlar, ama onlar kadar hasımlıkta cesaret de –Erkekçe Sanatın uygulayıcıları "yürek" dedikleri özellik– heyecan uyandırıyor. Ama hepsi bu: bu bir bilenler topluluğu hiç değil. Bu tür gösterilerdeki izleyicilerin büyük çoğunluğu hiçbir boks bilgisine sahip değildir ve dolayısıyla dövüşlerden teknik ve taktik bir düzeyde zevk alamazlar. Tatlı Bilimin uygulayıcıları ve özellikle de antrenörler. Tıpkı caz müzisyenlerinin çaldıkları kulüpteki dinleyicileri gördükleri gibi, her türlü şeyi yutturabilecekleri "mankafalar" olarak görürler.

Mankafalar

GENE: [Altmış altı yaşında, Fuller Park salonunda baş antrenör] Bu gösterilere gelen insanlar, mankafa. Öyle gelirler [alaycı bir tonla] *birinin birini patakladını görmekten zevk alırlar*, ne demek istediğimi annıyo musun? Şey için gelmezler, yani bilmezler, çoğu neyi seyrettiinin bile farkında diildir.

LOUIE: Bu hüneri kusursuz sergilemek için bunca çaba sarf ettikten sonra insanların hiçbir şey anlamaması bunalım yaratmaz mı?

GENE: Paralarını ödedikleri sürece... Aradaki farkı bilmiyorlar, tüm yaptıkları birinin pataklandığını izlemek, biletlerini alırlar, [sesi, inanmaz bir tonla tizleşiyor] *bö'le bazı adamlar*, bilirsin işte bö'le insanları!

LOUIE: İnsanın bazen siniri bozulmaz mı?

GENE: Bu işi o kadar uzun süredir yapıyorum ki, bi' kulağımdan giriyor öbür kulağımdan çıkıyo', dikkat bile etmiyorum [gülüşmeler]... Çoğu [dövüşten] hiçbi şey anlamaz, çünkü *hiçbi zaman anlamazlar sırf konuşurlar*, konuşmaktan başka bi' şey bilmezler.

Dövüşlerin açık havada yapılıyor olması sahneye daha da çekicilik katıyor. Rauntlar arasında ortada dolanan, izleyicilerin bayıldığı "turnuva kızları", hayal gücüne hiç yer bırakmayan minicik bikinilerle arzı endam eden iki uzun boylu, tunç gövdeli iki siyah kadın, orospuluk derecesinde ayartıcılar. Yan iş olarak orada bulunan üç iri, rahat görünümlü siyah polisten oluşan özel güvenlik personeli, herhangi bir olayı önlemeye ve biletsiz girmeye çalışanları engellemeye dikkat ediyor. Ama park yerinin tam yanındaki sarı evde duvara dayanmış dövüşleri izleyen iki düzine Meksikalı'ya pek bir şey yapamıyorlar.

DeeDee'yi kulübün ön kapısında bırakıyoruz. Jeb Garney yolda kaybolmuş olmamızdan endişelenerek bir şeyler atıştırarak bizi orada beklemiş. (Yarış köpeklerinden ve çiftliklerinden milyonlar kazanmasına rağmen yine bir serseri gibi giyinmiş). Menajerine, izlemesi acı veren bir hürmetle davranan Curtis, "*Bay Garney*, lütfen kapıyı kapatın, lütfen efendim" ona üzerinde "Curtis Strong" yazısı nakışlanmış üç tane mavi tunik uzatıyor. Garney küçük bir eksik buluyor: "Her galibiyet için bir yaldızlı şerit koymalıydık."

Restoran çalışanları, park yeriyle sokağı ayırmak ve yoldan geçenlerin ringi bedavadan izlemesini engellemek için mavi bir branda geriyorlar. Brandayı her kaldırdıklarında bir yelken gibi dolduran kuvvetli rüzgâr yüzünden yukarı kaldırmakta çok zorlanıyorlar. Fi tarihinden kalma fotoğraf makinesini boynuna asmış Kitchen'a rastlıyoruz. Dövüşünü fotoğraflamasına izin vermesi için Curtis'e baskı yapıyor. Curtis, önce para işlerinin kontrolünü elinde bulunduran Jeb Garney'den izin almasını öneriyor. Kitchen daha sonra maksimum sayıda fotoğraf alması için menajerine baskı yapacağına güvendiği Curtis'in onayını tercih ediyor ama boksör, sıvışıyor. Kapının önünde, koyu renk pencerelerinin ardında üç sıra koltuğu metrelerce uzanan lüks, pırıl pırıl devasa, siyah bir limuzin duruyor. Curtis, yüzünde büyük bir tebessümle kulağıma fısıldıyor, "Çok yakında *bunlardan birine binme sırası bana gelecek*, Louie, göreceksin." O gün geldiğinde beni de otostopa almasını umut ediyorum...

Resmi programa bir göz atınca beş dövüşte dört galibiyet alan Küçük Keith'in, on üç müsabakada hiç galibiyet kaydedememiş, hiç de bir ring devi sayılamayacak bir rakiple dövüşeceğini fark ediyorum. Jeff Hannah'ya gelince, 18 galibiyet, 21 mağlubiyet ve bir çekilme. Başka bir deyişle, pişmiş ama bir süredir inişe geçmiş, artık Curtis gibi yükselen boksörler için atlama taşı görevi görecek olan sağlam bir "kalfa". (İlk bakışta şaşırtıcı görülebilecek bu tür eşitsizlikler hiç de anormal değildir: Jack Cowen ve Curtis'in durumunda olduğu gibi, organizatörlerin özellikle kendilerine sözleşmeyle bağlanmış yerel boksörleri, daha zayıf hasımlarla karşılaştırarak onlara belirgin bir avantaj verir ancak bu garantili bir zafer anlamına gelmez çünkü yakında göreceğimiz gibi, ipler arasında bir sürpriz her zaman mümkündür.)[21]

Dövüşçüler üstlerini, geçen ayki turnuvada yaptıkları gibi ortasında ringin durduğu alanda park edilmiş bir minibüste değiştirmek yerine bu kez kulübün içinde onlara tahsis edilen bir soyunma odasına gidiyorlar. Eğer buna soyunma odası denilebilirse tabii; çünkü Curtis başta olmak üzere, Woodlawn'dan boksörlere gece kulübü gişesinin arkasındaki depo ayrılmış. Bilet gişesinden mavi bir perdeyle ayrılan ve katlanmış metal masalar ve sandalyelerle, mukavva Ba-

[21] Bir menajer ya da bir organizatör, bir boksörü, para ödüllerinin dişe dokunur hale geldiği televizyon müsabakalarına katılabileceği bir sicili olana kadar daha aşağıdaki hasımlarla "besleyerek", "inşa eder". (Krş. Loïc Wacquant, "A Flesh Peddler at Work", 6-14).

cardi kutularıyla, süpürgelerle ve çeşitli nesnelerle (küllükler, kahve filtreleri, çerez paketleri, mutfak aletleri), bir hortum makarası, parçalara ayrılmış iki kırmızı ahşap minibar, iki bozuk mısır patlatma aleti ve Stüdyo 104'ün haftalık eğlencelerini duyuran dört büyük poster rulosuyla tıka basa dolu, 3 metreye dört metre bir oda. "Seksi Bacak Yarışması", *Happy Hours*[22] ve her zamanki "Hanımlar Gecesi". Bu dapdaracık yere hepimiz sığışmaya çalışırken DeeDee bu gece eldiven giymeyeceklerin odadan çıkmasını istiyor. Keith, Curtis ve Jeb Garney için üç metal sandalye açmayı becerebiliyoruz. DeeDee'ye gelince, o uzun bir bar taburesinde oturuyor (bu bükülünce kitlenen dizleri için en iyisi) ve ilk kez dövüşen o olacağı için hemen Keith'in ellerini sarmakla meşgul oluyor. Gazlı bez, yapışkan bant, makas. Keith'in bakışları endişeyle bulutlanıyor. Bu arada diğer boksörler esas barın yanındaki dans salonunda, üç tezgâhtan birine yaslanmış içerek sohbet eden müşterilerin gözü önünde soyunuyor.

Curtis gizemli bir havayla kulağıma fısıldıyor: "Hadi Louie, benimle gel." Benimle tuvalete gitmek istiyor ki bu oldukça can sıkıcı, çünkü içerisi pis kokulu ve sidik birikintileriyle dolu. Bölmelerden birine girip bir yandan gürültüyle dışkılarken bir yandan da benimle "sohbet ediyor". "İyice bir sıçmak iyi geliyor. Oooh! (Art arda gelen osuruk sesleri) tüm bu gaz!... Eee Louie, *tüm bunlar seni heyecanlandırmıyo' mu? Sen de pro dövüşmek istemez miydin?*" Evet, kuşkusuz heyecan verici ama profesyonellerle dövüşebilmek için önce gerekli hünerleri edinmem lazım. Gerçekten de Curtis'in bu gece ringe çıkacak olması havaya bir gerilim katıyor. Kendinden emin görünüyor, hiç de son birkaç gündür salondaki gibi kolundaki sözde zedelenmeler yüzünden kaygılı ve güvensiz değil.[23] En zor günler, müsabaka öncesindeydi; sonra dövüş zamanı yaklaştığında Curtis'in kendine güveni geri geldi. Ringe çıkacağını biliyordu, orada bir "şovmen" olarak yeteneğini gösterebilirdi: Yuvarlak içindeki kareye çıktığında artık, dövüşçülerin sevdiği deyişle, "ofisinde", "evinde", kendi unsurundaydı.[24]

---

[22] İçkinin daha ucuza satıldığı saat aralıkları —*çev. notu.*

[23] Curtis, dövüşten önceki iki hafta boyunca sürekli olarak, omuzundaki gizemli bir işlev bozukluğu nedeniyle aniden koluna vuran bir ağrıdan şikayet edip durdu. Bu, aslında antrenörünün (ve dolaylı olarak menajerinin) dikkatini mali durumundaki berbatlığa çekmenin bir yoluydu ama Stüdyo 104'teki müsabakalar da bu sorunu çözmeye yetmezdi.

[24] Sahnenin bu çekiciliği sadece boksörler için değildir; müzikten dine, spordan komediye ve siyasete, bedensel zanaatlar ve bir performans duyusu,

"Her zaman bir şovmen olmak istemişimdir"

Bir gösteri insanı olmak çok önemlidir. Bir gün, galiba on üç yaşımda filandım, *şarkıcı* olmak istedim. Ben ve abilerim, ama onlar şarkı söylemek istemiyorlardı. Ben de hepsini yakalardım, buzdolabının orda olurlardı, hepsini tutardım [heyecanlı, uçarı bir sesle] 'Hadi, bak şimdi figür hepiniz bakın.' Hep birlikte yatak odasına giderdik, adımları çalışırdık ama hep yorulurlardı, hemen yorulurlardı, galiba bu gösteri meselesine benim kadar takılmazlardı: Ben hep şovmen olmak istemişimdir, hayatımda çok önemli bir yeri vardır.

Televizyona bakarken Michael Jackson'a: Bilirsin işte, [huşu içinde mırıldanarak] onu görünce, kalabalıkla, izleyicilerle birlikte *nasıl çiçek gibi açtığını* görünce falan. Ringe çıktığım zaman şovmen gibi olmak istiyorum. En iyisini yapmam lazımmış gibi hissediyorum, anlarsın işte, en iyi işimi çıkarmak istiyorum. Biliyorum ki ben en iyisini yaparsam, o da [hasmım] en iyisini yaparsa, *biri kazanacak öyle di mi?* Kalabalık da kim kazanırsa ona bakacak. Yani ben elimden gelenin en iyisini yaparsam kalabalığın bütüncül [!] dikkatini ben çekerim, onlara [boğuk bir sesle] "Oturun ve dinleyin! Bana bakın" dememe gerek kalmaz. Çıkarım oraya, biliyon mu, işimi yaparım, herkes de coşar... [sesini dramatik bir havayla daha da alçaltarak] *Curtis Strong.*

Arkaya, akşam için soyunma odası vazifesi gören depoya dönüyoruz. İş muhabbeti. Eddie, Küçük Keith'e taktik talimat veriyor: "İlk raunt bir yoklama çekeceğiz, aşağı inip bir bakacağız neyi var neyi yokmuş. Baştan itibaren yüklen ve gövdesine çalış." DeeDee ve Eddie odadan bir süreliğine ayrılırken iki Woodlawn boksörü fikir alışverişinde bulunuyor.

> KEITH: Adamın çok sert vurmasından endişeleniyorum, çünkü sabah tartıda baya' ağır görünüyodu.
>
> CURTIS: Sana bi' şey söyleyemicem bu konuda, çünkü dövüştüğümüzde bana pek vuramadı.

---

kentli siyah Amerikalı toplumunda merkezi bir yere sahiptir. Bkz. Loïc Wacquant, "From Charisma to Persona: On Boxing and Social Being", *The Charisma of Sport and Race* içinde, (Berkeley: Doreen B. Townsend Center for Humanities, Occasional Papers no: 8, 1996), 21-37.

> *Onu en çok endişelendirenlerin kalfalar olduğunu açıklıyor. Pişmiş, becerikli ve mağlup tecrübelerinin genişliği nedeniyle nasırlaşmışlar.*
>
> CURTIS: Kaybettiğin dövüşü hatırlıyo musun, zaten sadece bi' dövüş kaybettin di mi? [Keith başını sallıyor] O dövüşten ders çıkar. Şimdi, bu adam dövüşleri kaybetmiş, bunlardan bi' şeyler *öğrenmiş* di mi, ne demek istediğimi anlıyo musun? *Tecrübe bu,* tecrübe kazanıyolar falan. Ben onlardan korkarım, bu adamların ringe çıkışından korkarım: Eğer şimdiye kadar yenilmeseydi, kimseyle dövüşmüş olmasaydı, anlıyo musun, hiç yenilmemiş ve buraya kadar gelmiş tamam mı, dünya çapında biriyle gerçekten dövüşmemiş. Bütün dövüşlerini kaybedenler, benim en çok korktuklarım onlar... O yüzden Hannah'yı ciddiye alıyorum.

Bu geceki müsabakaların programında Craig "Gator" Bodzianowski'nin (bir motosiklet kazasından sonra ayağı kesilmesine rağmen dövüşen ve ringde kazandığı paralarla kendisine küçük bir beyaz işçi sınıfı mahallesinde *fitness* ve ağırlık salonu açan çok popüler bir yerel boksör) mahallesi, Tinley Park'tan yeni başlayan bir pro var. Salonundan bir otobüs dolusu adam, onu desteklemeye gelmiş. Bu Curtis'in kafasını karıştırıyor. "*Tüm bu beyazları Güney Yakası'ndan buraya nasıl getiriyorlar böyle* DeeDee?" DeeDee siyah cemaatin, kuşkusuz gelir azlığı nedeniyle kendi boksörlerini hiç de böyle desteklemediğini doğruluyor. Buna karşılık OB (O'Bannon'un lakabı) Curtis'in bu akşam buraya en büyük kalabalığı getiren boksör olduğunu iddia ediyor. "Buraya çekiyorsun onları, Chicago'da *bir adın var.*" Sonra üçü birden siyahlar ve beyazlar arasındaki farklar hakkında bir söz düellosuna girişiyorlar. Postacı ortaya bir laf atarak başlıyor: "Ama ben renkli sayılmam, hiç pamuk toplamadım, hiç katır sahibi olmadım", ve diğerleri de hemen arkasından geliyor.[25] Kölelikten gettoya kadar siyahlar hakkındaki tüm kalıp yargılara başvuruluyor. "Esas bunu teybe kaydetmelisin Louie", diye kıkırdıyor OB. Maalesef bu retorik marifet gösterisini kaydedemiyorum ve hafızamdan yazmaya da kalkışamam!

Curtis'in erkek kardeşleri, teker teker onu selamlamaya geliyorlar: DeeDee erkek adam haliyle kasılarak, Lamont utangaç rolünde,

---

[25] Afrikalı-Amerikalı kültüründe ve toplumsallığında iyi konuşma sanatının ve sözlü atışmanın rolü için bkz. Roger D. Abrahams, *Down in the Jungle: Negro Narrative Folklore from the Streets of Philadelphia* (New York, de Guyter, 1963), ve Thomas Kochman, *Rappin' and Stylin' Out. Communication in Urban Black America* (Urbana: University of Illinois Press, 1972).

Bernard kazınmış kafası ve uçuk halleriyle. Arkalarında, bu geceki dövüş için şans dilemek isteyen yarım düzine ahbap var. Curtis, OB'ye daha önce gözde boksörü Cliff'i kaybettiği gibi Steve Cokeley'i de (postacının maddi olarak desteklediği umut vaat eden bir genç) kaybetmekten korkup korkmadığını soruyor.

> OB: Endişelenmiyorum. Salonda olduğu sürece ona bakacak biri var. [Başını DeeDee'ye doğru sallıyor.]
>
> CURTIS: Ben de onu diyorum. Yani, salona o kadar gelmedi... Cliff'le de ilgilenirdin, her zaman paraya ya da bi' şeye ihtiyacı var mı sorardın.
>
> OB: Ah, ama Cliff, benim oğlumdu. Onun için yaptıklarım, *Tanrım,* [gözlerini devirerek]... Her akşam onu salondan alıp eve bırakırdım. Ona iş buldum, karısına iş buldum...

Bıyıklı postacı ısrarla devam ediyor, eğer Curtis ringde başarılı olursa "bu, arkanda güçlü bir kadın olduğu içindir, fark yaratan bu." Eddie araya girip Curtis'e sesleniyor: "Baban burda, kapıda, görmek istiyo musun onu?" Buz gibi bir sessizlik: Curtis'in babası onu ve yedi kardeşini küçükken bırakmış ve ringdeki kariyeri şekillenmeye başlayana kadar da hiç ilgilenmemiş. Curtis'in suratı aniden kararıyor: "Hayır, söyle ona *dövüş bitene kadar kimseyi görmek istemiyorum.*" OB, Curtis'in babasıyla konuşması gerektiğini, çünkü insanın babasını bir kalemde silip atamayacağını belirtiyor. "Niye görecekmişim? İstersen git kendin gör." DeeDee himayesindeki boksörü savunuyor: "Hem niye görecekmiş? N'apacaklar, gelecek, bakacak ha? Şimdi lazım değil." Curtis süratle koçun otoritesinin arkasına sığınıyor: "DeeDee'nin şu anda soyunma odasında kimseyi görmeme izin vermediğini söyle ona." Zaten DeeDee de yeni gelenlere odadan çıkmalarını söylüyor çünkü Garney, Curtis, Keith, Eddie, Strickland ("Curtis Strong" tuniğini giymiş, bu gecenin üçüncü köşeadamı o olacak), Anthony ve Maurice, hepimiz üst üsteyiz. Maurice, gece kulübünün korumaları gelip onu bulmasın diye soyunma odasına sotalanmış: İçeri gizlice girmiş ve bilet alacak parası yok; eğer dışarı atılırsa dövüşleri kaçıracak ve gecenin sonuna kadar dışarıda kaldırımı arşınlayacak.

Ashante ve Liz kapıdan giriyorlar, DeeDee'den Curtis'in kotasından bilet istiyorum; bu sonuncusu. Götürüp, kapının dışında Fanette'le birlikte volta atan Doc'a veriyorum. Programda yedide görünen dövüşler sekizden önce başlamayacağı için hiçbir şey kaçırmış sayılmazlar. Sözde soyunma odasına döndüğümde Ashante Curtis ve Keith'i çarpışma için dolduruyor. Curtis beni saha defterime bir şeyler

çiziktirirken yakalıyor, bu sefer sadece kayda almak yerine ayrıntılı notlar tutmaya karar verdim (böylece kayıt teybiyle bar çalışanlarının şüphesini üzerime çekmeyeceğim). "Ne yazıyosun?" Birbirimize derin derin bakıyoruz, sessiz kalıyoruz. Buz gibi bir sessizlikten birkaç saniye sonra aynı anda gülmeye başlıyoruz. Curtis darbeyi vuruyor: "Biliyo' musun Louie, *bi' gün bu çok yazmak yüzünden intihar edicen.* Ne diyo'sun DeeDee?" İnsanlar merak edicek (endişeli kısık bir sesle) 'Louie'ye ne olmuş?' ama biz bilicez, sebebini bilicez."

Ne tuhaf kehanet! Aralarında geçirdiğim iki yıldan sonra salon arkadaşlarım hâlâ benim bir sosyolog olarak işlevime şaşırıyorlar. Elimde kayıt teybiyle aralarında dolanmama alışmış olsalar bile hiçbir zaman kabullenemiyorlar ve şimdi de sadece şov olsun diye sorularımdan rahatsız oluyormuş gibi davranıyorlar. Eddie, bana doğru eğilip yavaşça fısıldıyor: Bundan on yıl sonra sen kitabını yazdığında teknik danışmanın ben olucam tamam mı?"

Bu sabah Jack'in dövüşe almak istemediği genç, sütlü kahve genç bize eldiven getiriyor, Bunlar bütün resmî karşılaşmalarda yeni eldiven kullanılması gerektiğini belirten eyalet düzenlemelerine karşın, kullanılmış eldivenler. Depodan bozma soyunma odasında gerginlik, farkedilmeden, yavaşça ama kesinlikle artıyor. Giderek daha alçak sesle konuşuyoruz. Hareketlerimiz kısıtlanıyor. Kendilerini hazırlayan iki boksöre hiçbir şey sormamaya özen gösteriyoruz.

O'Bannon geçtiğimiz pazar *Chicago Sun Times*'ta çıkan, Fransız boksörlerin yaklaşan Woodlawn ziyareti haberini merak ediyor. Vitry Belediyesi'yle (Paris'in güneydoğusundaki bir sanayi bölgesinin komünist belediyesi) değişim programının düzenlenmesi, seyahat ayarlamaları, planlanan spor karşılaşmaları ve halka açık panellerden özet geçiyorum. "Ya oraya kim gidecek?" Curtis sözünü kesiyor: "DeeDee karar verecek." Aslında bu daha çok, uçak biletlerinin bedelini karşılamak için toplayabileceğimiz para miktarına bağlı olacak. Ya gelecek ay Vitry'den gelecek olan boksörler nerede kalacak? Plan, 63. Cadde'de ve Wabash Avenue'de Yancee Boys Kulübü'nde kalmaları. Anthony kulaklarına inanamıyor: "Neee? Ulan orası çok zor mahalle, dikkatli olmaları lazım." Curtis katılıyor: "Yaa, fena be, tam toplu konutların orası. Orada birader de yok: Senin benim gibi sokakta yürüyemezler *çünkü orda sokakta hiç beyaz görülmez.*" Fransız boksörlerin içine dalacakları dünya hakkında hiçbir fikirleri yok. Her durumda, yanlarında sağlam bir eskort refakât olmadan Güney Yakası'nda bir yere çıkmaları söz konusu olamaz yoksa bir ikisini

oraya gömmek zorunda kalırız.[26]

Bir saatlik bu bekleyiş sırasında Curtis artan gerginliğini bana sataşarak gideriyor. Kayıt teybimi çıkardığımı görünce gizlice yanaşır gibi geliyor: "Şişşt! Hadi millet, herkes Louie'nin teybine küfürlü lâflar etsin, ha, ha, ha!" DeeDee fırsattan istifade, çevrenin kabadayılarının beni meyhanede elimde teyple yakalarlarsa nasıl tepeleyeceklerini anlatıp dalga geçiyor. Ben de karşılık veriyorum: "Ama ondan önce sol kroşemin tadına bakmaları gerekecek." DeeDee en ciddi haliyle: "Sonra seni ölümüne pataklarlar." Onun alamet-i farikası haline gelmiş bir tiratla karşılık veriyorum: "Ben de onlara derim ki: 'Dikkat edin ben DeeDee Armour'un esas adamıyım, bana dokunmasanız iyi olur: *kontrolü altında bazı katiller var.*'" İhtiyar koç tek kelime etmeden başını sallıyor. Tüm bu şakalar ve takılmalar, korkuyu engellemeye ve giderek yükselen gerginliği azaltmaya yarıyor.

"Karınlarında Kelebekler"

Fuller Park'tan bir boksör ve eski dünya hafifsıklet şampiyonu unvanı sahibi LeRoy Murphy'nin yorumu:

O ringe çıkmanın ne demek olduğunu biliyorum ve *şu boks ringinde her seferinde korkuyorum*, ringe her çıkışımda, eldiveni her giyişimde geriliyorum. İnsanın içinde neler olur, nasıl olur bi' ben bilirim... Dövüşten iki üç gün önce hep sinirli olurum. Sabah kalkarım idmana giderim, hafif bir idman, kahvaltımı ederim ve geri gelince televizyona bakarım, video falan seyrederim, odadan çıkmam. Küçük porsiyonlar yemeye başlarım çünkü sinirli olunca midem de siniri hissediyor ve genelde tartıdan sonra daha iyi hissederim... Dövüş günü öğleden sonra hiç uyumam, yooo. Bazıları dövüşten önceki gece uyumazlar, orada öyle uzanırlar, karınlarında kelebeklerle, korkarlar, her dövüşçü korkar, [Muhammed] Ali bile dövüşürken falan korktuğunu kabul ederdi: korkmuyosan sende bi' tuhaflık var demektir. Ringe her çıktığımda korkardım.

[26] Gerçekten de altı genç Fransız ve üç yetişkin antrenör sonuçta Yancee Boys Kulübü'nün soyunma odasında kamp yataklarında uyudular. Geceleyin mahalleye çıkmaları riskini önlemek için kulübün kapısı *dışarıdan* kapandı ve zincirlendi.

ACIKLI ÖN HAZIRLIKLAR

Chicago boksörlerinin hasımları dans pisti olan barda hazırlıklarını tamamlıyor. Bir sandalyenin arkasına yığılmış giysilerini ve donanımlarını (el sargıları, eldivenler, şortlar ve pelerinler) yavaş ve kararlı hareketlerle giyiniyorlar. Jeff Hannah, ayakları sallanan bir masada dalgın dalgın oturuyor; babasıyla alçak sesle gevezelik ederken, düşmanca algıladığı bir çevreyle ilişkisini daha iyi kesmek içinmiş gibi başı aşağıda, botlarını bağlıyor. Şimdiden rakibini destekleyen bir izleyici kitlesinin ve kendisine müsamaha göstermeyecek hakemlerin önünde, ümit vaat eden yerliye sunulan kurbanlık olduğunu ve bu müsabakayı kaybetmesinin büyük bir olasılık olduğunu biliyor. Bu, turnedeki "hasımların" ortak kaderi: rakibin "arka bahçesinde" tek kazanma şansları onu nakavt etmek. Aklından ve –bu gece ve yarın gece içinde olmayı istemeyeceğim– bedeninden bir sürü şey geçiyor olmalı.

Bardan çıkarken Luiz'e rastlıyorum, beni şehvetle öpüyor. Eddie, beni kanuna karşı gelen birini tutuklayan bir polis gibi omzumdan yakalayarak durduruyor, gülüyor: "Hadi Louie, artık yeter, eğer böyle öpmeye devam ederse seni yumuşatacak; bu konuda seni daha önce de uyardım! Gelecek dövüş için hazır olamayacaksın."[27] Ringin dört köşesine çakılmış metal direklere bağlanmış geçici spot ışıkları yanıyor. Gösteri başlamak üzere. Herkes bulduğu yere oturuyor: Bu ayarda bir olayda ring kenarında VIP bölümü ya da rezerve edilmiş koltuklar olmuyor. Bu kez milli marşı atlayıp doğrudan resmî görevlilerin, hakemlerin, bilirkişilerin ve saat hakeminin gelişinin siyah smokinli, sakallı ve şişman bir sunucu tarafından takdimine geçiyorlar:

> Bayanlar Baylar, Chicago'nun güzel Güney Yakası'na. Stüdyo yüz dörde hoş geldiniz! Programdaki boks müsabakası, Ilinois Boks ve Güreş Mesleki İdare Meclisi, Mesleki Nizam Şubesi, Kurul Başkanı Bay Gordon Bookman, Genel Sekreter Bay Nick Kerasiotis ve denetçi Frank Lira. İşte bu *Rising Star Promotions*.[28] Görevli hakemler

---

[27] Antrenörler, şaka kisvesi altında da olsa sorumluluğu altındakilere, boksörün, eril mücadelenin enstrümanı olan bedeni köreltme riskini önlemek için her tür erotik teması kati bir şekilde sınırlandırmasını şart koşan mesleki "fedakârlık" ilmihalinin kurallarını hatırlatma şansını hiç kaçırmaz.

[28] *Rising Star Promotions* o sırada ulusal pazarı paylaşan dört büyük organi-

Küçük Keith gecenin dört rauntluk açılış müsabakasını başlatıyor.

> Bill Lerc, Gino Rodriguez ve Stanley Berg, saat hakemi, Joe Maurielo ve bilirkişileriniz Tim Adams ve Pete Podgorski.

O'Bannon kırmızı köşenin arkasında Michonne'la birlikte ön sıraya yerleşmiş. Liz, Fanette ve Doc, yan sırada Curtis'in ailesi, Anthony ve Ashante'yle oturuyorlar. Jack, koridorda ayakta dururken etrafa göz kulak oluyor. Laury Myers etrafta değil, demek ki bu gece kendini işe aldırmayı başaramadı. Işığın eğimi, günün sonunu haber verirken açılış müsabakasında boks yapan Küçük Keith oluyor. Menajeri iki dirhem bir çekirdek Elijah (gettoda bir kuru temizleme zincirinin sahibi) köşede DeeDee ve Eddie'yle bir araya gelmiş. Hasmı, Milwaukee'den, yetenekleri son derece sınırlı, kısa boylu, göbekli, açıkça ancak tek bir işi becerebilecek bir boksör: "uzanmak" ve eve "çeki alıp" dönmek. Keith, heniiz gövdesini birkaç sağla sıyırıp geçiyor ki adam kendini önce bir kere sonra ikinci kere yere atıveriyor hakemin ve Keith'in sıkkın bakışları altında. Hakem onu dövüşmeye teşvik ediyor ama hiç tepki yok: Woodlawn boksörü zayıf bir kombinasyonla üzerine geldiğinde, Milwaukeeli domuz yağı fıçısı bir avuç çakıl taşı gibi dağılıyor ve nakavt olmuş gibi yapıyor. Hakem, yanına çömeliyor ve sertçe azarlıyor ve sonra, serzenişlerinin işe yaramadığını anlayınca dişliğini ağzından alıp onu köşesine gönderiyor. Bu adam sadece bir aylak değil, sahici bir "dalgıç" ve parasını alıp alamayacağını merak ediyorum: Hakemlerin dövüşmeyi reddeden bir boksörün ödülünü geri alma yetkileri var ve yumruk erbabı kardeşliği, savaşçı etosunu bu şekilde muhafaza etmekte açıkça başarısız olanları kınar. Elijah ve Eddie, Keith'in yanına geliyor ve kollarını zafer işareti olarak kaldırırken kalabalığın ıslıkları ve alkışları birbirine karışıyor. Çok ikna edici değil ama hepimiz de onun için aynı şekilde mutluyuz.

Ustabaşı, otlakçı ve diğerleri

JACK COWEN: Ustabaşı, hiçbir zaman bir şampiyon olamayacak ama aşağı yukarı herkesle dövüşebilen ve bir gün kazanıp bir gün kaybedebilen bir adamdır. Çünkü arada bir kazanırlar ve para yaparlar ve eğer becerebilirlerse iyi bir dövüş çıkarırlar.

---

zasyon şirketinden biri olan Cedric Kushner'in (Jack Cowen) yerel bir cephesiydi. Diğer şirketler: *Don King Promotions*, *Top Rank Inc.* (Bob Arum'un şirketi) ve *Main Events* (yöneticileri Rock konseri organizatörü Shelly Finkel ve antrenör-menajer Lou Duva).

> Bir orada bir burada görünüp ilk raunt nakavt olacak bir *dalgıç* değil sözünü ettiğim. Onlardan söz etmiyorum; bunlar *otlakçılar*, başarılı gibi görünseler de bu boksta yeri olan bir şey değil.
>
> LOUIE: Boksta yerleri yok ama yine de etrafta bunlardan birkaç tane var...
>
> JACK: Bunlar... yerleri yok demeyelim, çünkü belli ki hep bir yer var. Yeni başlayanlar var, devam edebilmek, ne yapabileceklerini görmek, güven kazanmak ve kendilerini denemek için zayıf rakiplere ihtiyacı olanlar: Sonuçta belki de o otlakçılardan çok da farkları olmadığı ortaya çıkar, bilemezsin ki!

İzleyicileri şöyle bir sayıyorum: yüzde 80 kadarı erkek ve etnik olarak karma, hafif bir beyaz ve Latino ağırlığı var; maç başlarken 300 ve sonunda da 450 kişi kadar var. Park yerinin yanındaki evin duvarına yaslanmış kırk kadar Meksikalı'yı saymıyorum (Studio 104'ün yöneticisi başarısız bir denemeden sonra evin önüne branda germekten vazgeçince, kendi evlerinin avlusunda oturuyor bile olsalar onlara para verdirmek gerektiğinde ısrarlı olan Ashante çok bozuldu). Bu, organizatörlerin masrafları çıkarmak için ihtiyaç duydukları rakamın yarısı kadar.[29] Ayrıca geçen seferden daha az renkli: Güney Yakası'nın bu bölümündeki çeşitli kanunsuz faaliyetleri kontrol eden iriyarı kabadayılar, ani esen şiddetli rüzgârların soğuttuğu bu hafta içi gecesinde pek ortalıkta görünmüyorlardı.

Açılış müsabakası pek iç açıcı gözükmüyordu ama ikinci dövüş komik derecede tuhaf. Birinci sınıf iki "otlakçı"yı karşı karşıya getiriyor: Tinley Park'tan koca yağlı vücuduyla (göbeği şortundan öyle bir taşıyor ki hamile sanırsınız) gevşek bir beyaza karşı, ona iyice efemine bir hava veren bir tutam kızıl saçıyla gösteriş yapan, Milwaukee'den, daha yaşlı bir boksör. Bu geceden önce "eldiven koklamadığı" çok açık: Doğru dürüst gardını almaktan aciz, ellerinin arkasıyla, bir buket çiçek sunar gibi yumruk atıyor, sonra rakibine arkasını dönerek

[29] Ortaya çıkan açık, boksörlerini aktif tutmak ve rekorlarını çoğaltmak için etkinliğin başlangıçtaki para kaynağını sağlayan menajerler tarafından kapatılır. Boks piyasasının bu düzeyinde, bu işten biraz para kazanan tek kişi yarışmayı düzenleyendir; çünkü cebinden hiçbir şey çıkmaz ve en üstteki aracı olarak, boksörlerin ödüllerinden pay (yüzde 10) ve müsabakayı idare ettiği için sabit bir ücret şeklinde bir komisyon alır.

parmaklarının ucunda kaçıyor! Tek savunması, tel gibi kollarını öne doğru uzatarak sarsak bir dalgalanma hareketiyle sağa sola sallamak ve bu da onu insandan bir araba sileceğine benzetiyor. İki koca ahmağın boksörlük oynadığını sanabilirsiniz; tek fark ikisinin de kendilerini ringde buldukları için dehşete düşmüş olmaları. Hakem her "*break*" dediğinde ikisi birden ellerini sihirli sözcükler söyler gibi gökyüzüne kaldırıyor ve rahatsız edici olacak derecede elle tutulur bir rahatlama duygusuyla husumete ara veriyorlar.

İzleyiciler kıkır kıkır gülüyor ve abartılı bir cesaretlendirmeyle iki dövüşçüyü alaycı bir tavırla kışkırtıyor: "Bombala onu!", "Hadi şampiyon!" Daha iri yarı olan ve ara sıra bir şeye benzetilebilen düzgün sayılabilecek yumruklar indiren Tinley Parklı beyazın kazanacağını anlıyorlar (sahiden de önceki iki maçını kazanmış, rakibinin ise ilk profesyonel dövüşü). Ama pudra ponponu saçlı yaşlı boksör giderek daha cüretkâr oluyor ve komik vuruşları daha isabetli hale geliyor; rakibinin yorulmaya başladığı görülüyor. Üçüncü raunttan itibaren kalabalık açıkça, rakibine "yem" olarak atıldığı belli olan siyah "otlakçı"dan yana tavır alıyor. İzleyicilerin sempatisi sadece ırksal değil: Milwaukeeli herifçioğlunun ringle alakası yok. Ama sırf kazara, rakibini çenesine keskin bir sağ indirerek yakaladığında beklenmedik bir şey oluyor: İri yarı, yağ tulumu beyaz herif arkaya yuvarlanıyor, kalkmaya çalışıyor, tökezliyor, şaşırmayla acı çekme arası bir dizi çarpılmış yüz ifadesiyle bacaklarını kontrol edemeyerek dizlerinin üzerine çöküyor. Bu sürpriz bir nakavt! Tinley Park'tan arkadaşlarını desteklemeye gelen beyazların kümelendiği bölümde bir afallama var; izleyicilerin geri kalanında da kahkahalı bir şenlik. Ashante ve Eddie neredeyse yerlere yuvarlanarak gülüyorlar. Kitchen da kazananın köşeadamı olarak ringe çıkabildiği için memnun çünkü bu, ona birkaç onluk kazandıracak.

Gülmekten nefesim kesilmiş bir halde, sıranın sonundaki Jack Cowen'a sesleniyorum: "Ay, umarım bunu kaydettin: 'Süperaylaklar Dövüşü' olarak rekorlar kitabına geçer." Aman! Neler diyorum ben? Etrafını tehditkâr bir biçimde sarmış, Tinley Park'tan adamlarla konuşmanın ortasında olan Jack, yılgın görünüyor ve başını inanmazcasına sallıyor. Onlar zaferi gümüş bir tepsi içinde beklerken Milwaukeeli bir aceminin kahramanlarını nasıl yendiğini anlatmaya çalışıyor.[30] (Daha sonra böyle bir gaf yaptığım için özür dilemeye gitti-

[30] Bu, tam da etkinliğinin doğası nedeniyle her arabulucunun karşı karşıya kaldığı yapısal ikilemin somut bir örneği: Dövüş iyi giderken insanlar

ğimde Jack beni fırçaladı: "Benim için fark etmez Louie, sen kendine bak: O adamlarla dar bir sokakta karşılaşsaydın görürdüm seni.") O noktada, Curtis'in dövüşünü seyretmesi için çağırdığım *Chicago Sun-Times* muhabiri çıkageldi. Kendisini Jack Cowen'la tanıştırmamı istedi; çünkü erkek arkadaşının içeri bedava girmesine kararlıydı ve gişedeki bekçi köpekleri onu girmekten alıkoyuyorlardı. 'Bu tipik gazeteci küstahlığı işte: ilk kez paralı bir dövüşe gelmiş, *tek* bir bilet alamaz mı yani?) Cowen gazetede olası bir makale fırsatını kaçırmak istemiyor ve hemen adamı içeri almak için gidiyor.

"Ben hisse senedi alıp satan biri gibiyim"

1920'lerde Rusya'dan göç etmiş Yahudi bir ailenin tek oğlu olan Jack, yarım yüzyıldan fazladır boks camiasının içinde. Küçükken, bir kuru temizleme zincirine sahip olan babası onu, efsanevi Yahudi dövüşçülerin ringdeki son ışıklarını yaydığı ve Chicago Stadyumu'nun, Erkekçe Sanatın Kâbe'si unvanı için Madison Square Garden'la yarıştığı Altın Çağ'da Chicago'da yapılan dövüş turnuvalarına götürdü. Henüz bir çocukken DeeDee'yle böyle tanıştı ve esas yerel boks şahsiyetlerini tanıdı. "Babam dövüş hayranı biriydi. On bir yaşımdayken beni bir boks gösterisine götürdü ve *çok etkilendim* ve sonra beni oldukça düzenli bir şekilde gittiği dövüşlere götürmesi için ona yalvardım. Kendi başıma gidebilecek kadar büyüdüğümde her fırsatta dövüşlere gittim ki o dönem çok fırsat oluyordu." Jack kısa bir süre için mahalledeki YMCA'de[31] eldiven giydi ve birkaç amatör müsabakada yarıştı ama pek bir başarı elde edemedi. Yine de Tatlı Bilimle erken ve yoğun tanışması, mahir bir boks yargısı geliştirmesine olanak verdi.

Jack, üniversiteden mezun olduktan sonra ailenin çamaşır işinin başına geçti ve bir de kozmetik imalatı işine girdi. Boş

---

boksörleri yere göğe koyamaz ve çevresindekiler manzaraya karışır; tam tersi olduğundaysa memnuniyetsizliklerin ve suçlamaların hedefi haline gelirler, öyle ki Teddy Brenner'ın otobiyografisinde belirttiği gibi "şehrin en istenmeyen adamı" olurlar. Teddy Brenner ve Brian Nagler, *Only the Ring Was Square* (Englewood Cliffs, N.J.; Prentice Hall, 1981), 22.

[31] *Young Men's Christian Association* (Hıristiyan Genç Erkekler Birliği) —*çev. notu.*

zamanlarını doldurmak için de çocukluk arkadaşıyla birlikte müzikal gösteri işine başladılar. "Müzik benim için yan işti. Yılda belki sekiz on tane gösteri sahneye koyacağımız türden bir şeydi. Genel anlamda para kazandık. Ama zordu ve müzikteki akımlar değişiyordu, iş giderek zorlaşıyordu. (Yüzünü buruşturuyor). Gruplar birdenbire çok yüksek paralar istemeye başladılar ve başa baş çıkmak için bile yüzde seksen kapasiteyle çalışmak gerekiyordu. Nihayetinde çıktıkları yerler kapanıyordu, işler değişiyordu, müzik türü değişiyordu, paralar değişiyordu. Biz de bu işten çıktık ve birlikte başka bir şey yapmak istedik. Arkadaşım da bir boks hayranı olduğu için ben boksu önerdim ve "İyi bari! *Kendimize bir dövüşçü bulalım*" dedim. Nitekim bulduk da. O zamandan beri dövüşçülerin menajerliğini yapıyorum, ta 1957'den beri."

Jack, yirmi yıl boyunca hem kuru temizleme işini yaptı hem küçük bir dövüşçü kadrosunun menajerliğini yaptı. Boks ekonomisinin dönüşümleri –mesleği seçenlerin azalması ve mahalle kulüplerinin kaybolması, menajerlerin kapasitelerindeki düşüş, yerel piyasanın küçülmesi ve ticarileşme devrelerinin ulusallaşması– geleneksel ağların kaybolmasını telafi edebilecek arabulucu ihtiyacını acil hale getirdiğinde Jack, yarışma düzenleyiciliğine atılmak için iyi bir konumdaydı. "Dövüşçüsü olan bir sürü kişi orada öylece duruyordu, oturup birilerinin gelmesini ve dövüşçüleriyle karşılaşma istemelerini bekliyorlardı. Ben daha saldırgandım ve tanışıklıklarımı çoğalttım, boksör sayımı artırdım, dövüşçülerimle sürekli seyahat ederek ilişkiler kurdum. Menajerlerle ve diğer aracılarla kurduğum ilişkilerin bazıları on beş yirmi yıl önceye, hatta bazı durumlarda daha da eskiye gider." Jack, iki yıl denemeden sonra 1977'de kuru temizleme işlerini tasfiye etmeye ve tam zamanlı olarak yarışma düzenlemeye karar verdi. Bundan sonraki başarısı ona bugün tüm Chicago bölgesinin dövüşçü arzının neredeyse tekelini kazandırdı.

Jack Cowen'ın esas işi, "hazırlık maçları" adı verilen ön karşılaşmaları ayarlayarak ve turnuvanın başını çeken yıldız boksör için uygun hasımlar bularak bölgenin boks etkinliklerinin "listesini doldurmaktan" ibaret. Bazen etkinliğin maddi örgütlenmesini de üstleniyor: Ring, prodüksiyon, içecek ve sosisli sandviçler için tezgâhlar, bilet satışı ve reklam. Jack, ulusal ve

uluslararası piyasalarda hizmetlerini kiraladığı boksörler için anlaşmasını yaptığı maçlara ek olarak, Orta Batı'da bu şekilde yılda üç yüz kadar dövüş düzenliyor. (Jack, Florida'daki ortağı Johnny Boz'la her yıl Fransa ve İtalya'ya düzinelerce vasat dövüşçü ihraç ediyor ve bunlar Eski Dünya'nın büyük boksörlerine ve yükselen yıldızlarına atlama taşı vazifesi görüyor.) Aynı zamanda küresel boks ekonomisinin büyük oyuncularından biri olan Cedric Kushner Productions'ın temsilcisi olarak da Illinois'den gelecek vadeden boksörlerle anlaşma imzalıyor. Nihayet, Chicago Altın Eldivenler'in ortaklarından biri ve Afrikalı-Amerikalı olan karısı onun tavsiyeleriyle, iki boksörün menajerliğini yapıyor.

Jack'in iş günü, somut olarak, telefonda menajerler, organizatörler ve diğer aracılarla kıyasıya pazarlık (her sabah altı ila on bir arasında düzinelerce telefon ediyor), öğleden sonraları yerel boksörlerin durumları ve uygunluklarını aynı hizada tutmak için şehirdeki salonlara yapılan turlar, akşamları da telefon ve faksla bir dizi yeni anlaşma arasında paylaştırılmış durumda. Yılın altı haftasını yakın eyaletlerde ve yurtdışında dövüşçü sağladığı turnuvalara katılmak için "yolda" geçiriyor: Boksörlerin, mahalin, izleyicilerin niteliğini ve organizatörler ile katılan diğer tarafların güvenilirliği hakkında *de visu*[32] yargıya varmak için bizzat orada olması hayati önem taşıyor.

Boksör ve eşleştirme arayışı yinelemeli ve basamaklı bir usule göre işliyor: Her anlaşma, çeşitli tarafların ihtiyaçlarının ve aranan vasıfların bir işlevi gibi bir diğerine yöneltiyor. "*Bir alışveriş listesi gibi*: Şunu, şunu ve bir de bunu arıyorum; aynı anda sen beni arıyorsun ve ben de belki başka bir şey arıyorum ya da birbirine uyan şeylerimiz var ve (hafifçe kaşlarını çatarak) dövüş ekonomisinin bir anlamı oluyor. Mesela, Indiana, Gary'deki bir karşılaşma için Tonga Adası'ndan bir dövüşçü getirmeyeceğiz... Ben insanları arıyorum, insanlar beni arıyor. Bu bir *ağ*. Benim gibi hem menajer, hem düzenleyici hem temsilci olan bir sürü insan var. Başka yerlerde insanlar için de yer ayırıyorlar. Hep insanlarla bir şey için konuşuyorsun. Bu sürekli tekrar ediyor. Bazen sabaha kadar uğraşırsın *hiçbir şey yolunda gitmez*. Sonra iki-üç telefon konuşması bir bakmışsın bir yerde

[32] *de visu*: (Lat.) Görerek —*çev. notu.*

iki üç maç yapmışsın ve bin dolar yakalamışsın... Yani benim yaptığım bu: Evde oturuyorum, *hisse senedi alıp satan biri gibi diyebilirsin istersen* ya da belki atlar üzerine iddiaya sokan bir müşterek bahisçi. Benim ihtiyaçları olan insanlarım var, senin de ihtiyaçları olan insanların var ve bir iş çıkarmak için bunları eşleştiriyoruz."

Bir yarışma düzenleyici, bir "turnuva"yı toparlarken üç dizi sınırlamayı hesaba katmak zorundadır. Öncelikle ilgili eyaletin Boks Kurulu tarafından konulan bürokratik kurallara riayet etmek zorundadır (son derece ihmalkâr oldukları düşünülürse bu çok külfetlidir). Sonra onu işe alan organizatörün verdiği bütçe içinde kalarak dövüşlerin hem ekonomik olarak yapılabilir ve hatta kârlı olmasını sağlamak zorundadır. Son olarak, mümkün olduğu kadar, bir yandan boksörleri, seyretmesi zevkli ve görece olarak dengeli maçlar ortaya çıkaracak şekilde eşleştirirken bir yandan da bağlantıda olduğu boksörleri hazırda tutmak zorundadır. Tüm bunları yapmak için gereken nitelikler, sağlam bir organizasyon duyusu ve iyi muhasebecilik yetenekleri, ırksal ve toplumsal çizgileri kolaylıkla geçebilme yeterliği ve işe alınan boksörlerin profesyonelliğini, değerini ve tarzını açık ve hızlı bir biçimde belirleyecek iyi bir "boks gözü"dür. Bunlar, Jack'in kuru temizleme işinde girişimci olarak deneyiminden, etnik kökeninden ve aile mecrasından ve Erkekçe Sanatla erken ve uzun süreli temasından edindiği niteliklerdir. "Kuru temizleme ve kozmetik işindeydim ve bir yandan da boksa giriştim ve işler kontrolden çıktı. *Boksa kolay girersin ama çıkamazsın.* Bir kez içine girdin mi kalırsın. (Sakince gülümsüyor.) Sorun değil, ben mutluyum. Bu işi seviyorum, işe bulaşmak hoşuma gidiyor, işin tadını çıkarıyorum, bunca yıl sonra hâlâ eğlenceli: "Bunu sonsuza kadar yapacağım."

İlk iki dövüşten sonra soyunma odasına geri dönüyorum. DeeDee gevrek bir "Ayakkabılar ve çoraplar"la Curtis'e giyinmesini buyurdu. Curtis çoraplarını giyerken menajerine yeni idman ayakkabılarına ihtiyacı olduğunu bildirdi. "Boks botları değil, sıradan salon ayakkabıları, bilirsin işte, koşmak için falan. Çünkü bunlar (paçavraya dönmüş tenis ayakkabılarını göstererek) sahiden de ayaklarımı acıtıyor, su toplatıyor." Jeb Garney, ayak tabanlarını yapıştırıcı bantla sarmasını öneriyor. Curtis, hiçbir şey söylemeden boynunda taşıdığı

DeeDee, soyunma odasına çevrilmiş depoda Curtis'in ellerini sarıyor.

haçı çıkarıp botunun içine koyuyor (bu onun şans tılsımı).

DeeDee himayesindeki boksörün yumruklarına sargıları takmaya hazırlanıyor. Curtis, onu takip ettiğim iki yıl boyunca ilk kez dövüşten önce "soyunma odasında" resmini çekmeme izin veriyor: Bu gece daha rahat olduğunun bir işareti daha. Eddie yaşlı koça yaklaşıyor ve bu akşamki hizmetlerinin karşılığı olarak yirmi doları DeeDee'nin eline verirken Keith'e belli belirsiz başıyla işaret ediyor. "Al bakalım DeeDee." "Tamamdır." DeeDee, Curtis'in yumruklarını sararken Strickland'le (derisi beyaz sanılacak kadar açık ama Amerika'da "renk çizgisi"nin neresinde durduğuna dair soru işareti yok) boks konuşuyor. Gastronomiye dönersek, Curtis, antrenörünün kesin yasağına rağmen müsabakalardan hemen önce hızlı bir şeker ayarlaması için bir Mars yeme ve bir portakal suyu içme âdetine geri dönmüştü. Ta ki dövüş zamanı ringin kenarına hepsini kusana kadar; tabii DeeDee için de tatmin edici olmuş bu. DeeDee boksörlerine, cinsellik ve beslenme konusunda izlenmesi gereken kuralları sürekli hatırlatır ama hiçbir zaman arkasındaki nedeni açıklamaz: Gereken "fedakârlığı" inanarak kabul etmek ya da profesyonel ahlaka uyamamanın sonuçlarına katlanmak boksöre kalmıştır. "Kendi kendilerine öğrenmeleri lazım Louie, zor yoldan." Kuruldan bir görevli Curtis'in el sargılarını kontrol etmeye ve eldivenlerini takmadan önce işaretlemeye geldiğinde,[33] DeeDee, "artık salonda gazlı bezleri Anthony saracak. Geçen gün eline biraz verdim, bayaa becerdi. Belki Louie birader de sarmayı öğrenebilir. Baksana, nasıl da akıllı, bunu da öğrenir" diyor. Eddie ekliyor: "Curtis'in dövüşüne geldin bizimle, Ashante'nin de üç dövüşüne geldin, soyunma odasında, köşede bizimleydin, artık nasıl yapıldığını görmüşsündür." DeeDee ve Strickland genç Joe Louis'nin dövüşlerini hatırlıyorlar: Chicagolu boksör, köşeadamı ellerini iyi sargılamadığı için yumruklarındaki acıya dayanamayıp beşinci raunda maçı bırakmak zorunda kalmış.

Bir yandan Curtis'in yakınında kalmak bir yandan da ön maçları takip edebilmek için park yeriyle soyunma odası arasında mekik dokuyorum. Ashante Calhoun'un gördü ama kendisi onunla şimdi

[33] Resmî görevlilerin bu "imzası" dövüşçünün sargılarının talimatnameye uyduğunun, yani sargıların izin verilen dokuda ve uzunlukta olduğunun ve üzerinde yeterince yapıştırıcı bant bulunduğunun güvencesidir. Boksörlerin, eldivenlerinin içine metal nesneler sakladığı ve hiçbir şeyden şüphe etmeyen rakiplerine ağır (hatta ölümcül) hasarlar verdikleri birçok vaka olmuştur.

konuşamayacak kadar "meşgul"müş; yarın salonda buluşmak üzere sözleştiler ama ben Calhoun'un gelmeyeceğinden ciddi ciddi şüpheleniyorum. Curtis sakız istiyor ve beni bulmaya gönderiyor. (Dövüşe birkaç saat kala boksörün çevresi canının sıkılmaması ve konsantrasyonunun bozulmaması için elinden geleni yapar) Ama barda sakız satılmıyor ve izleyiciler arasında da kimseden bulamıyorum. Tinley Park'da bir adamdan bulup buluşturup geldiğimde artık çok geç: Eddie benden önce bulup çıkartmış bile. Kendimi savunmak için Eddie kadar çok insan tanımadığımı söylüyorum. "Ama sen buralarda herkesi tanıyosun Louie, herkes de seni tanıyo!" DeeDee'nin sesi titriyor ve sonra üzülerek ekliyor: "Tinley Park'tan şu heriflere yazık, dövüşün d'sini bilmezler, ama arkalarında iki üç otobüs dolusu adam getirirler her seferinde, bi' sürü bilet tabii." Bir organizatörün, beraberinde izleyicisini de getiren bir boksör için her zaman küçük de olsa bir yeri vardır. Ama bu akşam gösteriyi başlatan Tinley Parklı büyük beyaz herifin, sıra malı rakibinin ya da ringdeki kalfanın üstüne nasıl çıkabileceğini görmek zor. Jack'in, başa çıkabileceği rakipler bularak onu "korumak" için hiçbir nedeni yok.

Kendilerini kategorileştiriyorlar

Jack Cowen farklı boksörler hakkında konuşuyor:

Şimdi, profesyonel olan bir dövüşçün var. Neler yapabileceğine dair amatörlük zamanından biraz ipucun var. Bu, elde var bir: amatörlük geçmişi. Sonra, profesyonelliğe geçen herkesle denerim, önce birkaç galibiyetle başlatırım: bir nevi özgüven kazanmaları için. Sonra bir noktada dövüşçüyü değerlendirmeye alman gerekir. Kendi kafamda ölçüp biçmeliyim: Bu iyi bir dövüşçü olabilir mi yoksa herhangi bir dövüşçü mü? Dövüşler devam ederken ben düşünürüm, dövüşçüler kategorilere kendilerini koyarlar.

Kategorilere kendileri yerleşirler: Bazıları Rodney Wilson gibi, Lorenzo Smith gibi, Curtis Strong gibi olurlar. Bunlar *işte başarmak* isteyenlerdir, bir şeyler yapmak isterler. "Hey, baksana, burada, Chicago'da, yenebileceğini düşündüğüm birine karşı dövüşmen için sana üç yüz dolar verebilirim. Ama, ah! Bekle, eğer Washington Seattle'a gidebilirsen sana bin beş yüz dolar verebilirim ve kazanabileceğini sanmıyorum, o kadar da şansın

> yok." Bu tür şeylerle ilgilenmezler. "Chicago'daki dövüşü tercih ederiz" derler çünkü kendilerine kariyer yapıyorlardır.
>
> Farklı derecelerde yetenekli ve bazı durumlarda gerçekten yetenekli olan başka dövüşçülerin vardır ama bir bakarsın *kalfa* olurlar. Fikir şudur: "İyi peki! Kiramı ödemem lazım. Bin beş yüzlük dövüşü alayım" beş yüzlük olanı değil. *Sırf Avrupa'ya gitmek istedikleri için* Avrupa'ya giden tipler gördüm. Paris'i görmek için *King Kong*'la bile dövüşürlerdi.

Üçüncü dövüş bariz bir yanlış eşleştirme: Yükselişte olan –on üç dövüştür mağlubiyetsiz– Tennesseeli genç siyah bir azmanla arka arkaya on beş mağlubiyeti, yumruk yemeyi bildiğini ama rakibine hiçbir tehlike teşkil etmediğini gösteren, kırklarında, etine dolgun, siyah bir boksör olan ihtiyar ring tilkisi Danny Blake. (Tüm bunları söyleyen, geçtiğimiz ocak ayında Park West'te onu kolayca yenen Smithie.) Blake'in, mukavemetsizliğinin ve vücut tipinin mecbur kıldığı taktiği hep aynı: İlk birkaç rauntta yüzünü eldivenleriyle saklıyor ve boyunun kısalığını telafi etmek için çömelip (dizler bükülü öne doğru eğilerek) doğrudan rakibinin üzerine yürüyor ve gövdesine saldırıyor. Sonra müsabakanın geri kalanı boyunca gardının arkasına saklanmış, tek bir noktada duruyor ve yapışkan bir bant gibi eziliyor ama ciddi bir zarar görmüyor; deneyimi, darbelerin şiddetini eldivenleriyle, omuzlarıyla ve dirsekleriyle engelleyip yumuşatmasına olanak sağlıyor. Kalabalık, ara sıra rakibinin gövdesine bir sağ vurmak için çıktığı kabuğuna tekrar dönerken bir yumruk fırtınasını edilgen bir biçimde soğuran Blake'i destekliyor. Yanımda duran siyah polo yaka tişörtlü koyu renk saçlı adam bağırıyor: "Atla üstüne büyükbaba!" Boyunu ve menzilini kullanarak kusursuz bir teknik sergileyen Ross, serinkanlı bir şekilde dışarıdan boks yaparak tüm rauntları kazanmakta hiç zorluk çekmiyor. Ancak görüntü tuhaf ve hüzünlü. Blake, iki elden de bir kova dolusu yumruk "yiyor"; suratı yavaş yavaş morlaşıyor ve ağlamış bir çocuk ifadesiyle buruşuyor. Tük bunlar, rakiple yarışmadan çok insandan bir kum torbasıyla idmana benziyor.

DeeDee'ye dövüşü özetlerken eski koç şöyle bir yorum yapıyor: "Blake, uzun süredir buralarda. İyi bir dövüşçüydü bir zamanlar, nasıl dövüşüleceğini bilir. Ringde çok uzun süre geçirdikleri zaman en iyilerinin bile başına gelir bu, Louie..." Ne denli vasat olursa olsun bir boksörle hiçbir zaman dalga geçilmemesi gerektiğinde ısrar eder. Bu nedenle acemi boksörleri tanımlamak için kullanılan "aylak", "ceset",

"binek atı" ya da "domates konservesi" gibi sözcükleri asla ağzına almaz. "Ringe çıkan herkes boksördür Louie, bunu sakın unutma... Dövüşçü olmak herkesin harcı diil. Bak, üç rauntluk amatör de olsa, on iki rauntluk profesyonel de olsa, kazansa da kaybetse de, eğer orada elinden gelenin en iyisini yapmaya çalışıyorsa ve buna hazırlanmışsa, oraya çıkan herkese değer veririm: Eğer hazırsa, *sırtını sıvazlarım.*"

Ön karşılaşmaların dördüncüsü, iki dandiği karşı karşıya getiriyor: Kütük gibi ve hantal bir Puerto Ricolu olan Danny Nieves ve tamamen kabiliyetsiz uzun boylu bir beyaz olan, Tony Lins. Birbirlerini itip kakıyorlar, birbirlerine rasgele çarpıyorlar, birbirlerini tutup kaldırıyorlar. En kötüsü, Nieves ringde hoplayıp zıplıyor! Etrafta mavi şortlu bir ördek gibi paytak paytak dolanıyor, birkaç bale adımını taklit ediyor, aralardan sonra rakibine arkasını dönerek meydan okurcasına geliyor ve nakavtın eşiğindeymiş gibi yapıp sonra da birden kızıyor. Kısacası, izleyicileri boksuyla eğlendiremeyeceği için palyaçoluklarıyla eğlendirmeye çalışıyor. Ama kalabalık, bu gösteriden zevk almıyor ve görünüşe göre daha zayıf olan Nieves'e yöneliyor. Arada Nieves yanağına bir sağ indiriyor ve spot ışıklarında ter taneciklerinin uçuştuğunu görebiliyorsunuz. Bokstan çok profesyonel güreşe benzeyen dört raundun sonunda Puerto Ricolu boksör seçiliyor ve iki rakip birbirlerine sarılıp kol kola ringin etrafında, kalabalığın yuhalamaları eşliğinde dolaşıyorlar.

Aylar sonra Danny Nieves'le bir görüşme yaptım. Danny Park Mahallesi'nde yarı-zamanlı atletizm eğitmenliği ve bir gece kulübünde fedailiğin yanı sıra ek iş olarak bir de elektrikçilik yapıyor. Üç yıl profesyonellikten sonra iki galibiyeti, iki mağlubiyeti ve iki beraberliği var ve ringlerin onu neden çektiğini şöyle anlatıyor:

> Harika hissediyorum, özellikle de ringdeyken insanlar adınla çağırınca falan, *kafan iyiymiş gibi oluyor.* Benim için ringde olmak aktör olmak gibi bir şey ya da *tiyatroda olmak gibi:* Hep izleyici karşısında sahneye çıkmışım gibi dövüştüm. Hep seyircime bi' şey gösterdim, biliyo musun, iyi bir dövüşçü olduğumu kanıtlamak istedim, banà göre, ringdeyken içimden başka biri çıkıyor: orada kendimi rahat hissediyorum, hiç de rahat olmayan tipler tanıyorum ama ben böyleyim.
>
> [Kalabalığın tepkileri] evet işte bu, bu insanı sahiden dolduruyo, yani işte, *buna değer* diyosun. Bi'çok insan para filan diyo ama baktığında milyonlarca dolar kazanan adamlar, sahne ışığını kaçırıyolar. Şeker Ray [Leonard] gibi, Larry Holmes ve diğerleri gibi,

> tüm bu adamlar, hayatlarını koyuyolar, ama bunu kaçırıyosun, kafan iyiymiş gibi, onun için bi' sürü dövüşçü tekrar başlıyo...
>
> [Bir dövüşten sonra] eğer kazanmışsan üzerinden bi' yük kalkıyo, büyük bi' tatmin, of. Kaybetmişsen dibe vuruyosun, çünkü arkadaşlarını duyuyosun, seslerinden anlıyosun, onları yarı yolda bırakmışın gibi ve sen de... ben kaybedince çok kötü hissediyorum, kafama vuruyo, *bi' hafta* sahiden kötü hissediyorum kendimi. Bir maçı [puanla] kaybedeceğime nakavt olayım daha iyi, ringin ortasına yürüyüp başka bir adamın elini kaldırmalarını görmekten nefret ediyorum [mırıldanıyor] *bundan nefret ediyorum...*
>
> Çok eğlenceli, *nefes kesici:* Ringde ne olacağını bilmiyosun ve ben buna bayılıyorum. Hep aynı şeyin olmasından nefret ederim. Boksta her seferinde... seninle on kere dövüşebilirim, on kere de farklı olur. Boksta sevdiğim şey bu: Hep beklenmedik bi' şey olur. Buster Douglas'la Tyson'da olduğu gibi: Kimse Buster Douglas'ın Tyson'u yeneceğini düşünmemişti, bahisler on beşe sıfırdı ve o sıfır oldu. Buster Douglas kazandı. Adamın biri sana çakabilir, sen ona çakarsın ve bi' anda heyecanlanırsın, kan yüzüne hücum eder, "Vay be! İstediği bu işte" biraz tehlike dersin...

Saha defterime hızla not alıyorum: Bu müsabaka sahiden sakat, bu akşam Cowen bize çürük mal kakalıyor. Güney Yakası'nda devam etmek istiyorsa böyle gitmez. Üstelik bu kez programdakilerin yarısı Windy City Salonu'nundan geldiği için, daha önceki organizasyonundaki gibi tanımadığı bir "et taciri"[34] tarafından dolandırılmış olmak gibi bir mazereti de yok. Curtis için böylesi bir turnuvada yer almak alçaltıcı çünkü dünya çapında, televizyonda yayımlanan organizasyonlarda dövüşmek gibi meşru istekleri var. Boks hakkında hiçbir şey bilmeyen uçarı kız kardeşi Wanda bile cırlıyor: "Bu boku seyredemiyorum bile!" Kalabalık, spor karşılaşmasından çok sirke gelmiş gibi, alkışlamaktan çok gülüyor, peki ama boks bir spor mu? Angelo Buscaglio gibi güzel bir isimle çıkan (böyle bir ismi uyduramaz in-

[34] "Genelde bulundukları yerlerde tanınıp sevilen boksörler karşısında yenilmeleri beklenen vasat hasmı" istek üzerine ve bol miktarda sağlayan, ülkenin her yanına dağılmış yarım düzine "antrenman kampından" ve spor salonundan söz edilirken bu deyim kullanılır. Çoğu kez "hasımların" kaybetmek için cesaretlendirilmeye ihtiyacı yoktur. O denli uzun süredir kaybediyorlardır ki bu onların satacak malı haline gelmiştir. Birkaç kez galip gelseler değerleri azalır; ön saflarda feda edilecek asker arayan organizatörler risk almayı istemezler", Steve Bunt, *The Rise and Fall of Shawn O'Sullivan* (Markham, Kanada: Penguin Boks, 1987), 201-202.

san) sunucu bile vasat: Önündeki kağıttan okuyor, dili sürçüyor, en ufak bir hitabet yeteneği yok. Üstüne üstlük, ponpon kızlar bile yok. Dördüncü dövüşün sonunda, Studio 104'ün egzotik dansçılarından biri şansını deniyor: Düttürü bikinisiyle ringin etrafında dolanıyor. Ama hangi raundun başlayacağını gösteren bir kart olmadığından tek yapabildiği, iki parmağını V şeklinde tutup "iki" yaparak ortalıkta aptal aptal boy göstermek.

Malzeme odasına geri dönüyorum. Gergin bir şekilde, Curtis'in ringe çıkmasını beklerken Jeb Garney dikkatimi, bileğindeki ışıklı saate ve elmas kakmalı mor kadranına çekiyor,

> JEB GARNEY: Bunu görüyo musun, (diğerlerine) ne olduğunu biliyo musun? Bunlar gerçek elmas, kalanı da altın.
>
> CURTIS: [Hiçbir zaman sormaya cüret edemeyeceği için hayranlık ve şaka karışımı bir sesle] Vay, bayıldım, bana mı verceksin Bay Garney?
>
> JEB GARNEY: Ne olduğunun farkında değilsin [tumturaklı bir tonla] bu bir *Rolex Presidential,* beş bin dolardan aşağı değil.
>
> CURTIS: [Aleti daha iyi takdir etmek için boynunu uzatarak] Ciddiyim Bay Garney, bana versen ya?
>
> JEB GARNEY: Dalga mı geçiyosun? Hayır, sana nasıl aldığımı anlatayım: [Bizi sarakaya aldığı için kıs kıs gülerek] *Singapur'dan yirmi beş doksan beşe* aldım. Bu kopyaları orada yapıyorlar, gerçeğinden daha güzel görünüyor. Öyle iyiler ki arkalarında logosu bile var, bak...
>
> (Kendi kendime beşyüz papel için ringe çıkmak üzereyken, boğaz tokluğuna çalışan Curtis'e böyle bir şaka yapmak berbat diyorum: bu adam beyinsiz mi ne?)

Dövüş öncesi konuşmalar ufak ufak titreşip sönüyor ve malzeme odasına sessizlik çöküyor. Gerilim elle tutulur derecede artıyor. Curtis dökülüyor: "Burada herkes *benimle mi?* Hepiniz benle misiniz? Tamam o zaman herkes diz çöküp dua etsin ha-ha-ha!" Sinirli sinirli iki yana sallanıyoruz ve hiçbir şey söylemiyoruz.

STRONG HANNAH'YI DÖRDÜNCÜDE TKO'YLA YENİYOR

Ara veriliyor. Sunucu haykırıyor: "Bu akşam boks gösterisinden sonra, biletli olanlar içeride egzotik dansçılar tarafından eğlendirilecektir. Bu gece sizin için muhteşem bir gösterimiz var! Kaçırmayın!

Eğer biletiniz yoksa, hâlâ alabilirsiniz, ikisi tek bilet fiyatına..." Ayrıca dövüşe bileti olanların içerideki barda iki içkiyi tek içki fiyatına alabileceklerini hatırlatıyor.

Curtis, Garney, DeeDee ve Eddie'nin, Chicago Ayıları'nın savunma oyuncularından sakin bir devin, göklere çıkarıldıktan sonra devasa iştahını kontrol edemediği için yerin dibine sokulan, "Buzdolabı" William Perry'nin saadet ve hezimetlerini tartışırken buluyorum. Sürekli olarak aşırı kilolu olduğundan gelecek yıl takımı onu bırakacak ve o da kendisini yürekler acısı bir şekilde, profesyonel takım güreşçisi olarak yeniden yaratacak. Parası, lekelenmiş şöhreti, sakatlanmaları, olaylı boşanması ve emlak sorunları tüm şehrin ağzına düşmüş. "Buzdolabı" menajeri onu kenara para koymaya zorlamak için "aylığa" bağladığından 2,5 milyon dolarlık evinin inşaatını durdurmak zorunda kalmış. DeeDee emlak vergileri düşünülürse bu kadar pahalı bir ev inşa ettirmek için aptal olmanız gerektiğini söylüyor. Curtis felsefe yapıyor: "Gördünüz mü onca şöhret ve para nasıl geri tepiyor." Ama gıpta eden bir hayranlıkla "Dolabın" kayınpederine bir BMW hediye ettiğini söylemeden de edemiyor.

Isınma zamanı. Curtis koridora çıkıyor ve olduğu yerde ileri geri sallanmaya başlıyor, sonra da gölge boksuna girişiyor. Eddie eldivenlerini takıyor ve onun için hedef gibi tutuyor. Düz vuruş, bir sağ, kroşeler, aparkatlar. Düzenli vuruşlar yandaki barın sahiplerinin soru dolu bakışları altında çatırtılı sesler çıkarıyor. Ter, Woodlawn boksörünün şakaklarından akıyor ve göğsüne damlıyor. Bar çalışanlarından biri gelip beş dakika sonra içeri gireceğimizi söylüyor. Curtis'in kapalı yumruğuna yumruğumla vuruyorum ve dövüş öncesi geleneksel selamlamama karşılık veriyor. Gerilim. Endişe. Heyecan. DeeDee, kardeşleriyle dua etmek üzere Curtis'i yalnız bırakmak için odadan çıkmamızı öğütlüyor. Kapının dışında bir köşede sabırsızlanıyoruz. İhtiyar koç Jeb Garney'e "Bi' dikiz at bakalım bitti mi?" diye fısıldıyor. Evet dua edildi, "esas olay"ın sırası geldi. "*Sekiz raunt boks!*" Bardan tek sıra halinde geçiyoruz: mavi bir gömlek giymiş olan Jeb Garney yedeğinde, başını beyaz pelerinin kapüşonunun altına eğip yaylanan Curtis'le omuz atarak yol açıyor; DeeDee ve ben onların gerisindeyiz ve Strickland en geriden geliyor. Kalabalığın alkışlarıyla selamlanarak park yerine giriyoruz. "*Lets Get Busy!*" Hoparlörlerde Curtis'in şans parçası uğulduyor.

Woodlawn boksörü ringe giden basamakları ikişer ikişer çıkıyor ve iplerin arasından geçiyor. Karşı tarafın gerisinde toplanmış ve acayip bir curcuna koparan hayranları, özellikle de kız ve erkek kardeş-

Curtis ringe çıkıyor.

leri delirmiş gibiler. Curtis, konsantrasyondan gerilmiş yüzüyle ringde adım kaydırıyor, dövüş zamanı ilan ediliyor. Hannah öteki köşede, ona bakmadan gölge boksu yapıyor. Sonra iki dövüşçü, hakemin son talimatları için ringin ortasında yüz yüze bakıyorlar. Curtis köşesine geri geliyor, DeeDee talimatlarını sıralıyor, Strickland boynuna masaj yapıyor ve dişliğini takıyor. Maç başladı. Hannah başı önde köşesinden fırlayarak Curtis'i iplere doğru itiyor ve daha seyirciler oturmaya zaman bulamadan –şaşkınlık!– Curtis, çenesine, kendisini dizleri üstünde brandaya çöktüren keskin bir sağ yiyor. Hayretle bezeli bir dehşet rüzgârı kalabalığa esip savuruyor. DeeDee boksörünün nasıl karşılık verdiğin görmek üzere ayağa kalkıyor. Curtis ayağa kalkıyor, önce dans etmeye başlıyor, sonra ayaklarını yere sabitleyip eldivenlerinin arkasına sığınıyor. Hannah onu topa tutmaya girişiyor.

DEEDEE: *Geri çekil be adam!*

LOUIE: [Ringin dibinden haykırarak] Geri çekil Curtis!!!

EDDIE: İplerden çekil!

LOUIE: [Deli gibi] İplerden çekil!!! İplerden çekil!!! İplerden çekil!!!

EDDIE: Hadi ama. Hadi Curtis, boks yap onunla.

LOUIE: Boks yap Curt!!! Boks yap!

Bip! Ne yapıyor bu böyle? Sırtını iplere yaslamış ve zaten brandaya düşmüşken bir de Hannah'nın onu keyfince pataklamasına izin veriyor.

EDDIE: [Boğuk sesiyle böğürerek] Çalış hadi! Çalış!

LOUIE: [Aynı perdeden bağırarak] *Çalış! Hadi çalış Curtis!!! İki elinle!!!*

DEEDEE: [Ağırbaşlı ama kararlı] Tamam şimdi, giriş.

LOUIE: [Daha da yüksek sesle kükreyerek] İplerden çekil! Tamam şimdi iplerden-çekil!!!

Siktir! Yine gardını önünde çapraz tutarak ayakta dikilip rakibinin kendisine vurmasına izin veren o "maço torba" halini aldı, sırf en sert vuruşları bile ürkmeden karşılayabileceğini göstermek için! Ona söylediklerimizi dinlemek istemiyor.

Bir şans yakaladığını hisseden Hannah, Curtis'e girişiyor; vücut ve kafaya kombinasyonlarını iki katına çıkarıyor. Yumruklarına karşılık vermeden durdurmakla yetinerek hasmının onu yakından bombalamasına izin verdiği için Curtis'in acı çekip çekmediğini söylemek mümkün değil. Nihayet kabuğundan çıkıyor ve iki elini de kullandığı

düz yumruk ve kroşelerle Hannah'yı ringin ortasına doğru itiyor. Indianalı boksör ona sarılıyor ve iplere geri itiyor. DeeDee kükrüyor: "*İplerden çekil!*" Talimatlarını, açıklanamaz bir biçimde edilgen kalan ve bir sorunu varmış gibi görünen Curtis'e bağırarak yineliyorum. Yüreğim ağzımda: Acıyor mu? (Büyük bir olaya neden olsa da onu bu hezimetten kurtarmak için ringe fırlamaya hazırım.) Sorumun cevabı bir anda geliyor: Curtis ışık hızıyla karşı saldırıya geçiyor ve Hannah'yı karşı köşeye geri sürüklüyor. Curtis, göğsüne ve yüzüne yönelik bir yumruk sağanağıyla, raundun sonunda zil çalmadan hemen önce bu kez onu brandanın üzerine yolluyor.

Strickland iplere tırmanıyor ve köşeye yerleşiyor; Curtis köşesine geri dönüyor ve oturuyor. "Nasıl hissediyorsun?" DeeDee, havadaki elektrikle karşıt bir sakinlikle soruyor. Curtis bizi rahatlatıyor: "İyiyim." Strickland, ıslak süngeriyle Curtis'in boynunu silmek isteme hatasını yapıyor; Curtis onu sertçe başından savıyor: Ona hiç su sürülmez yoksa hemen soğuk alır. DeeDee bir dakikalık dinlenme süresinde durağan bir ses tonuyla öğütler veriyor: Kenetlenmelerden uzak dur, dışarıdan dövüş, önce sen vur.[35]

İkinci raunt. Hannah ağılından çıkan bir boğa gibi köşesinden fırlıyor ve başı önünde Curtis'e yükleniyor. Curtis yine eldivenlerinin arkasına saklanıyor ve kendisini köşeye sıkıştırıyor –ringe bağlanmış spot ışıkları sallanıyor ve ringin üzerine devrilecekmiş gibi oluyor! Yakın dövüşen iki boksör de "içeri girmeye" çalışıyorlar. Bağırıyoruz: "İplerden uzak dur, iki elinle de çalış, düz yumruğunu çıkart!" Ama Curtis, kendi yolunda inat ediyor. Cowen sağımda bitiyor ve hayal kırıklığıyla ciyaklıyor: "Bu lanet Curtis'in derdi ne bilmiyorum ama kolay bir dövüşü zorlaştırıyor!" Woodlawn boksörü ani sarsıntılarla saldırıya geçiyor, rakibi hızına yetişmekte zorlanıyor. Hannah deneyimli ve hasmının ritmini nasıl bozacağını iyi biliyor. Gardını bile indiriyor ve Curtis'i ona vurmaya davet etmek için iğrenç bir hırıltı çıkarıyor. Ama Curtis itidalini kaybetmiyor.

Üçüncü raunt: DeeDee Curtis'ten acele etmemesini ve yanlara

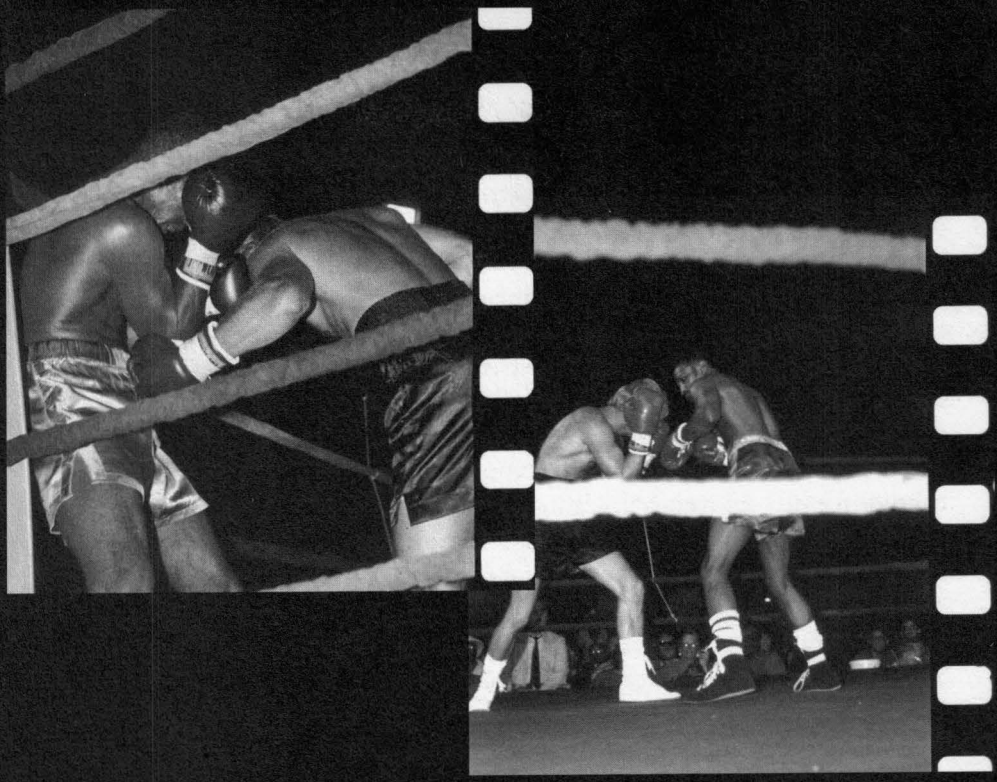
---

[35] Dövüş sırasında bir antrenörün bir boksöre verdiği talimatlar her zaman son derece basit ve tekrara dayalıdır. Değişmez bir biçimde ona temel şeyleri hatırlatmaktan (gardını yukarıda tut, düz yumruktan sonra geri çekil, kombinasyonlar halinde vur vb.) ve bu örnekte olduğu gibi dövüşçüsünün dikkatini rakibinin teknik bir noksanına ya da önemli bir taktik hatasına çekmekten ibarettir. Böylece dövüşçünün zihinsel enerjisi, antrenman sırasında sabırla oluşturulan reflekslere karışmadan odaklanabilir.

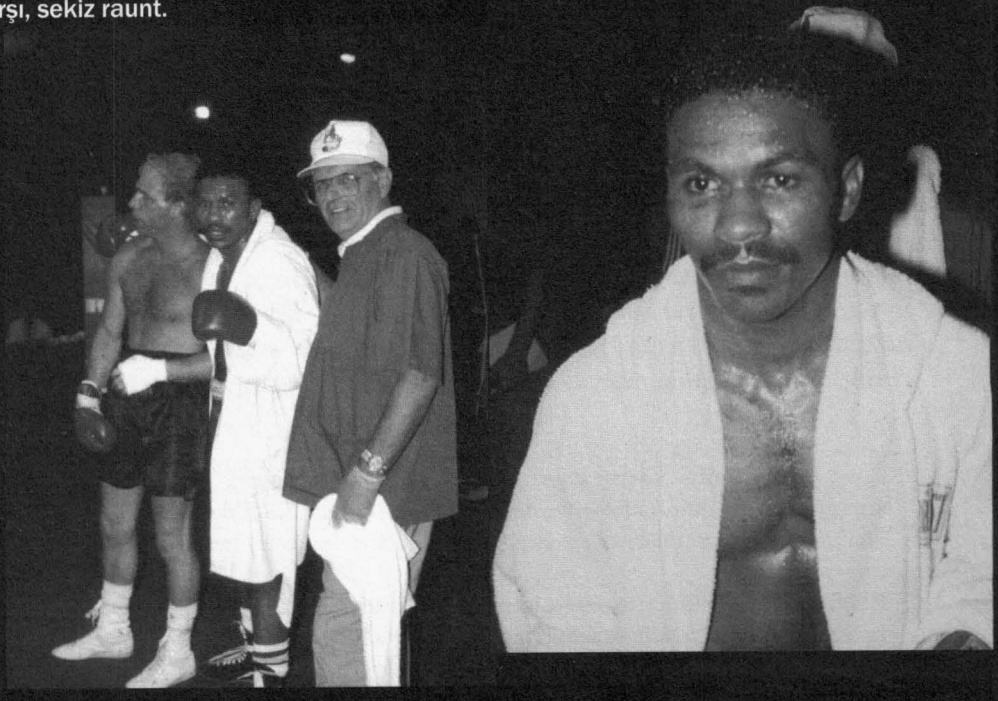
hareket ederek ve düz yumruktan sonra kombinasyonlara girişerek boks tarzını dayatmasını talep etmişti. Maç ısınıyor. İki boksörden de güzel kombinasyonlar geliyor. Curtis, Hannah'nın yağdırdıklarını boğmak ya da engellemek için hızla aşağı inip kalkarak ve zik zaklar çizerek bir hareket karışımı kullanıyor. Curtis'in hasmı için çok hızlı ve çok güçlü olduğu iyice belirgin hale geliyor. Woodlawn boksörü Hannah'nın etrafında fırıl fırıl dönüyor, tam hedefine ulaşan keskin düz yumruklarla karşılık vermek ve daha iyi kaçmak için gardını bırakmış gibi yaparak onu çekiyor. Curtis, iki eliyle de düzgün aparkatlar atarak ve bir o yana bir bu yana çark ederek kenetlenmelerden kolayca sıyrılıyor. Kendisini ringin "patronu" olarak kabul ettirmeye başladı bile.

> DEEDEE: Düz yumruktan sonra geri çekil.
>
> LOUIE: Düz yumruğunu kullan Curtis, geriye!
>
> [Dövüş sesleri: matın üzerinde kayan ayakkabıların sesleri, yumrukların tok sesleri, kalabalığın çığlıkları ve iniltileri.]
>
> EDDIE: Sol elini çalıştırmaya devam, düz yumruğunu çalıştır!
>
> LOUIE: [Böğürerek] Köşeden çık!
>
> EDDIE: Ortaya değil, ortaya değil!
>
> DEEDEE: Tammam şimdi aşağı.
>
> LOUIE: Aşağı!
>
> DEEDEE: [ısrarlı] Geç oradan. [En boğuk sesiyle daha yüksek] *Geç üzerinden.*
>
> EDDIE: Evvet işte böyle, daha yakın, kombinasyon!
>
> KITCHEN: *Çalış, çalış!*
>
> DEEDEE: [Rahatsız] Hadi adamım! Yaklaş! İki elinle.
>
> LOUIE: [Böğürerek] Daha yakın, hadi iki elle, hadi!!

Bir sağ bir sol aparkat kombinasyonu Indianalı boksörü ikinci kez brandaya gönderiyor. Ama Hannah nasıl yumruk yeneceğini biliyor ve duraksamadan tekrar ayağa kalkıyor. Curtis, raundun sonuna doğru, şakağına kısa bir solla noktalanan bir yumruk fırtınasıyla Hannah'yı iplere fırlatıyor. Indianalı boksör tam düşerken Curtis onu boğazına indirdiği bir sol kroşeyle yakalıyor. Hannah, tek dizi yerde, iğrenç bir kan pıhtısı tükürüyor önüme. Yüzü ıstırapla çarpılmış, eldiveniyle boynunu işaret ederek hakeme canının acıdığını anlatmaya çalışıyor. Ama zil sesi duyuluyor ve köşesine geri gönderiliyor. Taburesine çöküyor, yüzü şişmiş, zar zor nefes alıyor.

Esas olay, Curtis Strong Jeff Hannah'ya karşı, sekiz raunt.

Kafa karışıklığı. O sırada Hannah'nın dördüncü raundu haber veren zille köşesinden "çıkmayacağını" düşünüyoruz. Ama hayır: Haç çıkarıyor ve kendisini yine yiğitçe ön safa atıyor. İşinin bittiğini biliyor ve varını yoğunu ortaya koyuyor.[36] Curtis bu son beceriksiz saldırıya inanılmaz derecede şiddetli bir darbeler dizisiyle set çekiyor. Yalnızca eldivenlerinin arkasına saklanan ve umutsuzca kendisine sarılmaya çalışan bitap düşmüş rakibinin etrafında dans ediyor. İş, akvaryumda balık avlamaya döndü. Curtis, Hannah'yı iplere bastırıyor ve yere yapıştırıyor. Beriki neredeyse ringden dışarı yuvarlanıyor. Artık gerisi formalite: Hannah o kadar kötü durumda ki, Curtis bir sonraki hamlede onu "bitirecek". Ama dizlerinin üzerinde iki büklüm olan Hannah, hakemi çağırıyor ve sakatlandığını göstermek istercesine sol kolunu kaldırıyor. (Jack Cowen daha sonra bana, ringe çıkmadan önce de bağdokularında ciddi sorunlar olduğunu söyleyecek.)

Hakem, Hannah'ya doğru eğiliyor , sonra da bir el hareketiyle maçın bittiğini bildirmek için hakem kuruluna dönüyor. Curtis iplerden atlıyor ve ellerini yukarıda kavuşturarak kalabalığı selamlıyor. Ringin etrafında kasıla kasıla dolaşıyor, sevinçle havalara zıplıyor, muzaffer bir eda içinde yumruklarıyla havayı dövüyor. Ön sıralarda Doc, Liz, Ashante ve Curtis'in kardeşleri arasında bayram havası esiyor. İlk raunt sırasında bizi allahına kadar korkuttuktan sonra ne rahatlama ama... Hannah sendeleyerek gelip Curtis'in sırtını sıvazlayarak tebrik ediyor: "İyi iş çıkardın. Sert vurdun oğlum." Curtis onu kucaklıyor. (Hannah'nın hali elimde olmadan içime dokunuyor ve mükemmel "rakip" statüsünü bir kez daha pekiştiren yeni bir yenilgiyle eve dönüşün ne denli hüzünlü olacağını düşünmeden edemiyorum. Komisyon hekimi Indianalı boksörü muayene ederken ve biz resmî kararın açıklanmasını beklerken Curtis, bacaklarını bükmüş, sol yumruğu havada, dudaklarını çarpıtan tehditkâr bir ifadeyle gecenin amatör fotoğrafçılarına poz veriyor. "Bayanlar Baylar, dördüncü raunda iki dakika on saniye kala hakem maçı durdurdu ve teknik nakavtla kazanan, mavi köşede, Curtis Stroooong! Curtis Strong..."[37]

---

[36] Boks jargonunda "varını yoğunu ortaya koymak" [*going for broke*] kalan son gücünü kullanmaktan ve nakavtla kazanmayı hedefleyen son bir saldırı için mümkün olan her riski göze almaktan oluşan bir son çare taktiğidir.

[37] Geleneğe göre ring sunucusu kazananın adını belirli bir tonlama ve ritmle iki kez açıklar, ilkinde seslileri uzatır, ikincisinde kısaca ve daha derinden bir sesle söyler.

Etkisi azalmış bu epilogdan sonra Curtis, ringin dibinde, kendisini tebrik etmek üzere birbirini ezen arkadaşları, akrabaları ve hayranları tarafından kuşatılmış vaziyette. Jeb Garney dövüşçüsünün yüzünü siliyor ve DeeDee onu soğuk almaması için mümkün olduğu kadar çabuk içeri girmeye zorluyor. Ama insanlar yol boyunca Curtis'i kucaklamak ve eldivenlerini sıkmak için durduruyorlar ve kalabalık, gece kulübüne açılan tek kapının ağzında birikiyor. Omzuma tutunmasını öneriyorum ve izleyici seli arasından geçerek onun için yolu açıyorum. (Şampiyonu yedeğime almaktan pek gururluyum.) Kalabalık, eğlence düşkünleriyle dolan bara doğru çekiliyor. Giyinme odasıyla malzeme odası arasında ileri geri yalpalıyoruz. Peşimizde Curtis'i sürekli yakından çeken bir kadın fotoğrafçı ve dünyadan habersiz sorularıyla boks hakkında hiçbir şey bilmediğini kanıtlayan Wiley var.

Curtis bir saksağan gibi coşkulu ve konuşkan. Her fırsatta Tanrı'ya şükrediyor ve sadece bir "hata" olduğunu söyleyerek ilk yere düşüşü için kendisini heyecanla savunmaya çalışıyor. Jeb Garney hoşgörüyle gülüyor: "Tamam, peki, ama onun eldiveni senin çenenin altında ne arıyordu o zaman? Bizi fena korkuttun." Yerel gazetecilerden birinin spor sayfaları için serbest çalışmakla övünen Boks Komisyonu üyelerinden biri, küçük kayıt aletiyle, Woodlawn boksörüyle söyleşi yapmaya geliyor; durumdan yararlanıyorum ve konuşmalarını anında kaydediyorum. Curtis her an, her yerde, Atlantik City'de altı rauntluk ya da on rauntluk biriyle, eğer menajeri isterse unvanı için Torres'le, herkesle dövüşmeye hazır olduğunu anlatıyor: "Ne olursa, yeter ki beni meşgul edin, istediğim bu. Aktif kalmak istiyorum. *Aktif kalmazsam* bilirsiniz işte işin *zevki kaçar, kararlılık kalmaz.*" Başlığını çıkarmasına ve göğsüyle kollarını bir havluyla kurulamasına yardım ediyorum. Bayram çocuğu gibi heyecanlı ve keyif içinde zıplayıp duruyor. Ayrıca iyi de bir nedeni var: binlerce dolarlık bilet sattırdı, başarı hanesine bir çentik daha attı ve kıdemli hasmına karşı gerçek bir taktik ustalık ve itidal sergiledi. Menajeri Jeff Hannah'nın daha önce üç tane eski dünya şampiyonuyla dövüştüğünü söyleyip duruyor; doğru ama bu yıllar önceydi ve üçünde de kaybetmişti.

> JEB GARNEY: Seni yakaladı, soluyla yakaladı. Korkunç bir darbe değildi ama dengeni kaybettin. Tamam, biraz heyecan kattı işin içine, ha-ha-ha. [Rahatlama gülüşü.] Bunca yıldır gördüğüm en güzel şey de değildi hani...
>
> LOUIE: Başka türlü heyecanlar isterdin değil mi?

JEB GARNEY: [Daha da fazla gülerek] Olmasa da olur! Sen bundan hoşlanmış olabilirsin Curtis ama ilk on beş yirmi saniye *hiç de* komik değildi. Herif *sahiden de azgın boğa* gibiydi.

CURTIS: Neden biliyo musun, acele etmedim, onu *öyle ya da böyle* yeneceğimi biliyordum.

JEB GARNEY: Tabii biliyordun. Elbette.

CURTIS: [Kendisinden emin] Sırf bi' yumruk atıp bi' tane daha yemek için oradan çıkmaya acele etmedim.

JEB GARNEY: Hayır. Çok doğru.

CURTIS: [Menajerinin onunla ortak noktada buluşmasından memnun] *Tamamdır.*

JEB GARNEY: Varını yoğunu sana veren bir adamla dövüşü bitirdin...

STRICKLAND: [Yavaşça sokularak] Stratejisi buydu.

LOUIE: Ve dördüncü raundun sonunda bitmişti, ayakta duramıyordu.

JEB GARNEY: Ohoo ben sadece hoşuma gitmedi dedim, ilk yirmi saniyeyi görmek hoşuma gitmedi; *onu* [Curtis] rahatsız etti demedim ki, *beni* rahatsız etti dedim. [Herkes kahkahalarla gülüyor]

DOKTOR: [Başını malzeme odasının kapısından uzatarak] Tamamdır Curtis, *sana iyi şanslar.*

CURTIS: Tamamdır, çok teşekkürler.

KITCHEN: Hey Curtis, giyin de şu kızla bi' resim çektirmek istiyo musun bi' söyle... [Kapının yanında dolanan tatlı bir genç kızı işaret ediyor]

CURTIS: Tamamdır. [Kitchen'ın birkaç papel için "yaltaklanmaktaki" ısrarına gülüyorum ve Curtis de gülüyor.] Geliyorum.

Birdenbire, bu soyunma odası taklidinde üç kadın olduğunu fark ediyorum; bir dövüşten sonra ilk kez böyle bir şey görüyorum, DeeDee'nin burada olmadığı belli. Curtis, varlıklarından çok memnun ve inanılmaz bir naiflik göstermelerine rağmen sorularına ayrıntılara girerek cevap vermekten haz alıyor. Sonra üstünü değişiyor ve sivil kıyafetlerini giyiyor (odada duş bulunmadığından yıkanmıyor). Pantolonunu çekerken bilet gişesindeki kız perdeyi açıyor ve hiç uyarmadan malzeme odasının içine giriyor. Curtis son derece rahatsız, sesleniyor: "Ohooo 'Bu gece ıstırap... ve haz bir arada' Kahkahalar. Eddie, yanında Ashante'yle birlikte geliyor ve teknik ve taktik yorumlar başlıyor. Her ikisi de Curtis'in ilk raunttaki "kayıp düşmesini"

yorumluyor ve can sıkıcı olayın basit bir kaza olarak hep birlikte yeniden tanımlanmasına katkıda bulunuyorlar.

> EDDIE: Daha soğuktun hepsi bu. Curtis daha ısınamamıştı o sırada... Sonra kalktı ve toparlandı. Soğuktu daha. Buz gibiydi.
>
> CURTIS: Beni yere indirdiğinde [*sic*] başımın belada olduğunu biliyodum. Çünkü nakdavn değildi. Ama hakem sekize kadar saymaya başladığında öyle kabul edildiğini anladım.
>
> LOUIE: Aynı rauntta, birinci raundun sonunda az kaldı sen de onu yere deviriyordun.
>
> CURTIS: Evet, Tanrı'ya şükür, *Tanrı yardım etti.*
>
> EDDIE: Herifçioğlu sağ elle başladı sonra sol kroşe...
>
> CURTIS: Dövüşü kendisi durdurdu.
>
> KITCHEN: Evet öyle oldu, artık yetmişti.
>
> BİLİNMEYEN SES: Yeter dedi.
>
> CURTIS: Eli acıyordu.
>
> LOUIE: Omuzunu sakatladı.
>
> KITCHEN: Öyle mi?
>
> EDDIE: Ama o feci yumrukları da hissediyordu, bi' sürü sol kroşe yedi di mi?
>
> LOUIE: Bi' şey diyeyim mi, dövüşü bitiren, boğazına yediği sol kroşe oldu. Çünkü köşesine döndüğünde işaret ediyordu, "Hayır-hayır, bitti."
>
> CURTIS: Evet daha fazlasını istemiyordu...
>
> [Teyp duruyor]
>
> LOUIE: Oğlum, *bombaladın* onu be!
>
> CURTIS: Baardığını, iplerden uzak durmamı söylediğini duyuyordum ama DeeDee zamanını biliyordu –onun için bana iplerden çekilmemi söylemedi; herifin açıldığını biliyordu– ellerimi düzgün tutmamı, önden gitmemi söylüyordu...

Curtis'in babası orada, geride sessizce duruyor. Curtis ona dikkat etmiyor. DeeDee'ye, ilk rauntta ringe atlamaya ve Curtis'i nakavt etmesini engellemek için Hannah'yı yakalamaya hazır olduğumu itiraf ediyorum. "Ne? Delirdin mi sen? Uzak dursan iyi olur Louie, yoksa seni dövüşlere bi' daha getirmem."

"Rakibinin nakavt olduğunu görmek nasıl hissettiriyor?"

SMITHIE: Bir amaca ulaşmış gibi hissediyorum, ee, rakibini aşağı alıyorsun işte. Bir başarma duygusu, bilirsin işte, bilirsin ya da bilmezsin [neşeli ses tonu hüzünleniyor] birini yere indirdiğin için iyi hissetmemelisin tabii ama iyi hissediyorsun işte, rakibini yenmişsin, di mi? Bir adamı yatırmışsın işte, iyi olan tarafı, iyi hissettiren tarafı, *sen olmadığına* memnun olman, bir fırtınanın içindesin.

TONY: Adamı düşerken görünce hissettiğim, düşerken görürüm ve içimden düşünürüm, "düşüyor." İyi olduğunu umarım, uyandırırlar, hareket ettiğini görürüm, kendi kendime derim ki [rahatlamış gibi nefes vererek] "Adam iyi, yaralamamışım." Sonra daha rahat ederim çünkü ringde birine gerçekten zarar vererek başarılı olduğumu hissetmem.

CURTIS: Kendi kendine dersin ki, adam iyi mi acaba, ne demek istediğimi anlıyor musun? Kimseyi *yaralamak* istemezsin ama dövüşü yapabileceğin en iyi şekilde kazanmak istersin. Hakemler adamı kayırıyorlar diye sana takmalarını istemezsin, anlıyor musun?

EGZOTİK DANSÇILARA YOL AÇIN

Artık dolup taşan bara geri dönüyoruz. Herkes sırayla Curtis'i zaferi için tebrik ediyor. Kendisini dinleyen herkese ilk raunttaki düşüşünde ayağının kaydığını ve görünüşün tersine başından sonuna kadar dövüşün kontrolünün kendisinde olduğunu anlatıyor. Hannah'nın çekilmesinin kendisini hayal kırıklığına uğrattığını söylüyor: dördüncü rauntta nakavt olmanın eşiğine gelen rakibinin "işini bitirmeyi" tercih ederdi ama karar onun değildi... Salonun ortasındaki bir masada oturan Jeb Garney, kendi karısı ve Jack Cowen'ın karısı eşliğinde bir biranın tadını çıkarıyor. DeeDee biraz ileride birkaç kıdemliyle oturmuş, öne doğru eğilmiş çene çalıyor. Curtis, sürekli gülümseyerek, cana yakın, konuşkan, bir grup insandan diğerine gidip geliyor.

Yan taraftaki dans salonunda bir DJ yüksek sesle hızlı bir rap çalıyor; dans pistinin sol tarafındaki yükseltilmiş cam bölmeden müşterilere kalkıp dans etmeleri için sesleniyor ama pek de başarılı sayılmaz. Müziğin saldırgan gürültüsüyle çırpınan iki çift var sadece. Diğer salonda içkileri kafaya diken küçük gruplar var. DeeDee,

Her Cumartesi Gecesi Seksi Bacak Yarışması.

beresinin ardına gizlenmiş, viskisini gövdeye indiriyor; bu, Noel için ona Montpellier'de Saint-Jean-de Luzlu bir şapkacıdan satın aldığım sahici bir *bérêt Basque*. Televizyonda bir beyzbol maçı dönüp duruyor. Tropik bir bahçe fonu (müşterinin önünde poz verdiği bir perde) önünde devasa, karmaşık bir Polaroid'le renkli portreler çeken fotoğrafçı "George Henderson Productions, Video and Photograph" da pek ilgi çekiyor sayılmaz: kartondan bir çerçeveye iliştirilmiş bir poza 15 dolar aldığı düşünülürse hiç de şaşırtıcı değil! Mavi elbisesiyle bir

yastık denizinin üzerine uzanmış iri yarı bir kızı, sonra da Ashante, DeeDee ve Charles'ın arkadaşı olan, tanımadığım şişman bir adamdan oluşan üçlüyü çekiyor. DeeDee ile fotoğraf çektirmek için ısrar eden o; DeeDee kameraya gülümsemeye tenezzül ediyor ki bu çok az görülür. Ashante ve şişman adam, hasır bir koltuğa yerleşen ihtiyar koçu iki yandan fedaileri gibi kuşatıyorlar. Bu arada Studio 104'ün ringi sökmekle görevli personeli sandalyeleri katlamayı, siperlikleri toparlamayı ve ipleri sarmayı bitirmişler.

Bar şimdi yarı yarıya boşalmış durumda çünkü ya salonda egzotik dansçıların gösterisi başlıyor. Kuvvet ve kontrollü şiddetle ortaya konan erkek beden sermayesinin sergilenmesinden sonra, onun kadınsı karşılığının cinsel manada teşhir edilmesinde sıra. Sözde dansçılar, kapıda bilet satan ve dövüş aralarında kart gösteren kızlarla aynı. Kısıtlı ışıklandırmanın turuncumsu yarı karanlığına batmış, eski bir model fiziğine sahip uzun ve sıska siyah bir kadın, karşı duvar boyunca ilerleyen iki bara yaslanıp duran, çoğunluğu erkek (çoğu boksör ya da eski boksör) yaklaşık altmış kişinin önünde sahnede isteksizce dans ediyor. Lame stringiyle uyumlu sutyenini çabucak çıkarıvererek sarkan kaba etleri ve çıplak göğüsleriyle ön sıradaki izleyicileri baştan çıkarmaya geliyor.

Gelen "Egzotik dansçılar", daha ziyade pornografik dansçılar çünkü kadın, tüm vücuduyla sürtünmek, bacaklarının arasına çökerek oral seks taklidi yapmak ve bacaklarını (temizliği kuşku uyandıran ve daha sonra onu yelpazelemek için kullanacağı bir havlu serdiği) omuzlarına dolamak için müşterinin kucağına oturmakta tereddüt etmiyor. Manevraları o kadar sert ki geride duran izleyicilerden bir bölümü, baştan çıkaran kadın yaklaşırken sanki anlaşmış gibi rahatsız olup geri çekiliyor. Az sonra bize doğru yöneldiğinde Eddie aceleyle yaygarayı basıyor ("Aman eksik olsun") ve ben de peşinden gidiyorum. Birçok adam ya bu kadar kabaca gıcıklanmak istemedikleri için ya da karşılıklı bir striptiz için zorla sahneye sürüklenmekten korktuklarından salondan ayrılıyorlar. Anthony temkinlice kapının yakınında duruyor; daha sonra bizim bulunduğumuz bir yerde bu tür bir gösteri olduğu için kızgınlığını yüksek sesle ifade edecek. (Doğru, o bir Müslüman: geçenlerde bana evde bir karım varken neden başka kadınlar bakayım ki?" diyordu.)

Sıra para toplamaya geldi: dansçının sürtündüğü erkekler şimdi (özellikle bu iş için tekrar giydiği) sutyenine ya da g-stringine para koymaya mecbur ediliyorlar ve bunu da büyük bir itinayla yapıyorlar. Ashante bu görüntüden son derece rahatsız olmuşa benziyor

ama kadın sürpriz bir şekilde üzerine çullanınca hiç renk vermeden olduğu yere çakılıyor. Baygın bir halde göğsüne sürtünüyor, sonra ona öyle bir şekilde dolanıyor ki (boyunun iki katı) neredeyse çıplak vücudu esnekliğiyle onu sarmalıyor. Ashante bu halde yaklaşık yirmi saniye kadar, dansçının dokunaç benzeri kollarının arasında tutuklu kalıyor ve nihayet kadın onu serbest bıraktığında bikinisinin altına bir doları kendinden emin bir şekilde koyuyor. Pancar gibi kıpkırmızı ve ben de ona laf dokundurma fırsatını kaçırmak istemiyorum: "Baktık dizlerin titriyor, suratın şişmiş!" diyorum ringde dayak yiyen bir boksöre söyler gibi.

Dans salonunda geri geliyorum ve DeeDee'yi Curtis'in sahnede dansçıyla birlikte striptiz yaptığına inandırmak için Eddie'yle bir komplo kuruyorum. "Vaay! Şuna bir bak, i-na-na-mı-yo-rum! Lan oğlum, Curtis sahnede o piliçle soyunuyor." DeeDee viski bardağı elinde, taburesinden sıçrıyor. "*Ne?* Göster bana! *Nerde?"* Onu kafaya aldığımızı farkedince bizimle birlikte kahkahalara boğuluyor. "Şerefsizim mahvedicem onu! Milkshake gibi çalkalıy'cam." İhtiyar koça birader Woods'un (Curtis'in ortak menajeri ve Woodlawns'ın eski antrenörü) neden bu akşam burada olmadığını soruyorum: "Bilmem, gelmesi lazımdı. Neyse önemli değil, zaten bu bi' ısınma dövüşü."

Dans salonuna geri döndüğümüzde ikinci kız, birinciden daha da "egzotik" başka bir numara yapıyor. Müşterilerin üzerine ata biner gibi oturarak çeşit çeşit yüz ifadesi ve kendinden geçme numarasıyla çiftleşmeyi taklit ediyor. Hatta şanslı seçilmiş birkaç kişiden birinin göğüslerini okşamasına ve aç kurt gibi öpmesine izin veriyor. Stüdyo 104'te sanatsal inceliğe ve Baudrillardvari simulakraya yer yok!

Şov devam ederken uzun boylu egzotik dansçıyla (çıplak poposunu açıkta bırakan kısacık ve daracık püsküllü elbisesiyle ortalarda geziniyor), Curtis'in Aurora'daki unvan maçını yöneten siyah hakem Tim Adams arasında bir cinsel kışkırtma sahnesi yakalıyorum. Kendisinden korktuğunu ve onun gibi bir kadın için yeterince erkek olmadığını iddia ediyor. Hakem, hararetli bir şekilde ama dudaklarında bir gülümsemeyle, ondan daha zor meydan okumalarla karşılaştığını ve geri adım atması gerekenin o olduğu karşılığını veriyor. Dişiliğinden o kadar eminse neden banyoya kadar onunla gidip memnuniyetle yapacağı birkaç numarayı görmüyor? (Tim'in oraya kız arkadaşıyla geldiği düşünülürse bu gerçekten uygunsuz) Dansçı hemen oracıkta, herkesin önünde pantolonunun fermuarını açıp "neyi varmış göstermeye" çağırıp topu ona geri atıyor. Tim lafı ikiletmiyor ve erkekçe özelliklerini göstermeye hazır, fermuarını açıyor. Dansçı kışkırtıyor:

Biri gülüyor biri içiyor, Eddie ve DeeDee barda.

Eddie, Liz ve DeeDee geleneksel dövüş sonrası resim için poz veriyor.

Liz, DeeDee ve Louie kutluyor.

"Çıkar hadi çıkar göreyim!"

"Vaay görmek istiyorsun ha, emin misin? Hayal kırıklığına uğramazsın tatlım, merak etme! İstiyo musun?"

"*Hadi çıkar şunu*, çıkar da ne varmış görelim. Bahse girerim gösteremezsin çünkü gösterecek bi' şeyin yok."

"*Tamam!*" Tim, istisnai bir büyüklüğü olduğuna inandıracak teatral bir hareketle erkeklik organını yarı açık pantolonundan çıkarır gibi yapıyor.

"Çıkar da sana bir [duyulmuyor] vereyim." Yakınına geliyor ve birdenbire ellerini kasıklarına koyuyor.

"Heey! Dokunma! Ellerini buraya koyan son kadın *bir de üstüne annesine götürmek için paket yaptırmak zorunda kaldı!*"

Arkadaşlarından ve etrafta onları izleyenlerden yükselen kahkaha uğultuları. Tim kadını yine dokunması için kışkırtıyor ve kadın tam elini uzattığında kolundan sertçe yakalıyor.

"Hadi, yandaki odaya gidelim de önce kim gelecek görelim."

"Bana gösterebileceğin hiçbir şeyden korkmuyorum. Yok ki hiçbi' şeyin *göstermeye*."

"Tamam o zaman gel de görelim kim başlıyor *kaçmaya*"

İkisi, daha iki saat önce soyunma odası olarak kullanılan depoya girip ortadan kayboluyorlar, Tim'in arkadaşı gülmekten kırılıyor. Diğer yandan kız arkadaşı da öfkeden morarmış vaziyette! Birkaç dakika sonra yarı çıplak dansçı çalımlı bir kedi gibi, arkasında otuz iki diş sırıtan Tim'le geri geliyor. Tim, etraftakilere sesleniyor: "Gördünüz mü önce kim geldi?" Alaycı bir halde karşılıyor: "Ama kaçıyo' muyum? *Kaçıyo' muyum*? Odadan kim kaçacak dedin, kaçmadım."

DeeDee, 1960 yılında, Ernie Terrell ve Muhammed birlikte ABD olimpiyat takımının bir üyesi olan eski bir ortasıklet şampiyonuyla bir süre laflıyor. Liz ve beni de onunla tanıştırıyor. Barda birkaç fotoğraf çekiyorum ve Ashante ve Lamar'ı memnun etmek için birkaç figür yapıyorum; dans pistinde, meşhur M.C. Hammer taklidim, "Koşan Adam"ı [*The Running Man*] yapmam için tutturuyorlar.[38] DeeDee de

[38] Güney Yakası'ndaki bir dans partisinde bir akşam M.C. Hammer'ın alameti farikası olan bu dans figürünü farkında olmadan öyle iyi kaptım ki DJ kalabalıktan, geri çekilip dans pistini bana bırakmalarını istedi. Bu olay bana boks salonunda alaycı bir tınlamayla –çünkü bunu yumruğumun gücüyle edinmem gerekirdi– "The French Hammer" [Fransız Çekici —*çev.*

etrafta çalım satmaya başlıyor, sonra Derrick'e rastlıyor ve Wanda'yı ondan çalıyor. İkisi dans pistinde yalnız, şöyle bir dönüyorlar. Uzun kırmızı elbisesi ve baykuş gibi gülümsemesiyle Wanda'yı dokunaklı buluyorum. Woodlawn grubu ve Curtis'in ailesi dışında neredeyse hiç kimse kalmamış gibi. Gitme zamanı geliyor.

"İKİ ADAMI DAHA DURDUR BEN DE İÇMEYİ BIRAKAYIM"

İki arabaya bölünüyoruz: Ashante, Errie Terrell ve iki kıdemliyle birlikte Kuzey Yakası'na çıkıyor; Olivier, Fanette, Liz, Eddie ve 63. Cadde'den plastik kalçalı ihtiyar hanım benim Plymouth Valiant'a doluşuyoruz; DeeDee ve Curtis'le vedalaşıyorum. Ama cipe biner binmez içeride birinin olduğunu fark ediyorum: saçları örgülü ve cart kırmızı bir buluz giymiş gencecik bir siyah kız gölgeye büzüşmüş. Curtis tam yola çıkmak üzereyken, DeeDee birdenbire bu güzelin beklenmedik varlığını fark edip Curtis'e hesap soruyor. İkisi, Curtis'in kıza onunla birlikte eve gelmesini söyleyip söylemediği ve arabaya ihtiyar koçtan önce mi sonra mı bindiği üzerine uzun bir tartışmaya girişiyorlar. Zavallı ergen, yolculuğun büyük bölümü boyunca devam eden sert ağız dalaşından dehşete kapılmış şekilde sessiz oturuyor. DeeDee, aslında arabanın radyosunda çalan *soul* şarkıya avazı çıktığı kadar eşlik ederek şov yapan Curtis'i hedefleyen sert bir tondaki sorularıyla üstüne üstüne gidiyor ("Kimsin? Kimin kızısın? Kaç yaşındasın? Burada n'apıyosun? Arabaya binmeni kim söyledi?") Bu DeeDee'nin Curtis'e, bu son dakika romantik randevusunu onaylamadığını bildirmesinin bir yolu. DeeDee ve Curtis, tüm yol boyunca Curtis'in kızı nerede ve ne zaman bırakması gerektiği konusunda da tartışıyorlar. DeeDee Curtis'in önce kızı evine bırakmasında ısrar ediyor, bunun altmetni, beni eve bıraktıktan sonra onunla işi pişiremezsin.

İki ahbap çavuş, bağrış çığrış birbirlerini yiyorlar. Hatta Güney Chicago Caddesi'ni geçerken ihtiyar koç arabadan inip eve tek başına dönmekle tehdit ediyor. Alçak sesle kızı teskin ediyorum: "Meraklanma, hep böyle kavga ederler, ihtiyar bir evli çift gibi." DeeDee'nin apaçık öfkesinden son derece rahatsız olmuş durumda. DeeDee ve Curtis kısa bir süre için konuyu dövüşe getiriyorlar. Woodlawn boksörü kendisini antrenörünün eleştirilerine karşı savunuyor. (Bir dövüşten sonra kendisinden fazlasıyla memnun olduğunu düşünüyorum; ha-

---

notu] lakabını kazandırdı.

talarını görmüyor.) Müziğin sesine rağmen konuşmayı kaydedebiliyorum. Seçme alıntılar.

DEEDEE: Buraya nasıl geldi bilmek isterim tabii.

CURTIS: [Şaşırmış gibi yaparak] Aa nası' geldiğini bilmiyor musun?

DEEDEE: [Hiddetini zar zor bastırarak] Hayır, hanımı görmedim!

CURTIS: Sen arabaya bindiğinde arabadaydı yani?

DEEDEE: Eveet!!

CURTIS: [Rolleri tersine çevirmek için sesini öfkeyle yükselterek] Peki buraya nasıl geldi?

DEEDEE: Ben geldiğimde arabadaydı.

CURTIS: Yahu sen arabada yalnızdın, kimse arabaya öyle atlamadı her'alde: Louie'yle birlikte bindi...

DEEDEE: [Sakin bir şekilde] *Yook.*

CURTIS: [Kıza dönerek] Arabaya kimle bindin?

KIZ: [Utanarak] Kendi başıma.

DEEDEE: [İnanmaz bir şekilde] Kendi başına?

CURTIS: [Konu kapanmış gibi davranarak] Cevabı bu işte DeeDee, di mi? *Suçu bana atma*: ben de senin gibi yeni öğreniyorum [kızları kendisine çektiğini ve bu konuda yapacak bir şeyi olmadığını ima ederek]

DEEDEE: Hı hı. Benim gibi falan diilsin.

CURTIS: Tabbbii diilim senin gibi, doğrudur, çünkü sen vicdansızın tekisin. [Kendi hücumuna kuvvetle gülüyor; ben de onunla gülüyorum.] Bütün gece sana dikkat ettim. Derrick'e taş koymak falan [Wanda'yla dans ederken]! [Curtis daha da çok gülüyor.]

DEEDEE: [Alıngan] Derrick'e taş koymak mı?

CURTIS: Eveet!

DEEDEE: O ve Wanda?

CURTIS: [Neşe içinde] Eveet?

DEEDEE: Biraz eğleniyodum işte. [Duyulmuyor] niyetim yoktu. O içki yüzünden değil [Duyulmuyor]

CURTIS: [Suçlayıcı bir tonla] Neden hep içiyosun?

DEEDEE: [Ciddileşiyor] Yapacak başka bi' şeyim yok.

DeeDee'nin artık belli bir yaşı geçmiş olması nedeniyle bazen hayatın, Curtis'in kendisini uzak tutması gereken zevklerine dalmaya ve

keyfine bakmaya izni olması konusundaki uzun ve karmakarışık tartışmanın ardından Curtis'in kızı eve DeeDee'yi bıraktıktan önce mi sonra mı bırakacağına dair bir tartışma geliyor.

CURTIS: [Stereo hoparlörlerden yükselen sesi bastırmak için bağırarak DeeDee'nin sözünü kesiyor.]

DEEDEE: Ve sonra geri dönerken de Louie'yi bırakırsın. Önce hanımı bırak sonra beni bırak, sonra da Louie'yi al. Ben deli değilim. [Curtis onu dinlemiyormuş gibi yapınca kükrüyor] Tamam, kenara çek, dur şurda [duyulmuyor] tahta perdenin yanında.

LOUIE: Burda olmaz, burası Güney Chicago, böyle dönemezsin.

CURTIS: Bak DeeDee sana o kadar içme dedim. Seni arabamdan indirmek zorunda kalıcam!

DEEDEE: [Gerçekten sinirlenerek] Allah kahretsin *iner giderim!* Siktir! Eve nasıl gideceğimi bilirim ben.

CURTIS: Öyle mi? Gecen sefer n'apmıştın-

DEEDEE: [Sözünü keserek] Sağda dur.

CURTIS: Şunu biri bi' tokatlasa iyi ol'cak.

DEEDEE: [Yine sözünü keserek] Beni tokatlayacak olan daha anasının karnından doğmadı.

LOUIE: [Arkada korkudan büzüşmüş kıza] Hep böyle tartışırlar sen endişe yapma.

Laf dönüp dolaşıp bu geceki dövüşe geliyor.

CURTIS: Birdenbire bi' çaktı, öyle bi' saldırdı ki sıyrılmaya fırsat olmadı. Ben tam yumruğu indirecekken yakaladı. Ayaklarımı yerde tutmaya çalıştım. [Açıklamalarını duymak istemediği her halinden belli olan DeeDee'nin kayıtsızlığından rahatsız oluyor] Hem o nakdavn falan da değildi. Hakem öyle saydı. [DeeDee'nin sözünü kesmemesi için sesini yükseltiyor ama boşuna.]

DEEDEE: Düştün ve kanvasa çarparsan bu flaş nakdavndır [boksör düşer düşmez hemen sıçrayıp kalkarsa] ya da dümdüz nakdavndır. [Kısa bir duraklama] Aynı rauntta kalkıp seni düşüreni nakavt da edebilirsin. Bunun bi' anlamı yok!

CURTIS: Ne demek anlamı yok? Hayranlar tadını çıkarır! [Sesini savunma için yükselterek]

DEEDEE: Evet biliyorum şu kuvvetli çocuk hani fazla kiloluydu... [Geçen sene Curtis'i kanvasa kısa bir süre de olsa yapıştıran rakibinin ondan ağır oluşuna gönderme yapıyor.]

CURTIS: Evet.

DEEDEE: Hoop, seni yere serdi! Ayağa kaktın ve onu yere indirdin, ne demek istediğimi anlıyo' musun? [Duraklama] Evet çünkü o koca kafanı kaldırman vakit alıyor.

CURTIS: Yani ben düştüğümde nakdavn saymaya başladılar, o zaman bi' şeyler yapmam gerektiğini anladım.

DEEDEE: *İçeride* toparlanman çok zaman alıyo. Orda *daha güçlüsün* ama dizlerini bükmen lazım. Onu kaç kez yere indirdin?

CURTIS: [Gururunu bastırmaya çalışarak bana dönüyor] Louie, kaç kere yere indirdim onu?

LOUIE: Hımın, üç kere ve bir keresinde de ayağı kaydı dediler. [Duraklama] Bir keresinde de onu fırlattın, yani bir nevi iplere doğru ittin.

CURTIS: [Sözümü keserek] Başı tam gözüme geldi.

DEEDEE: Evet biliyorum.

LOUIE: Neredeyse iplerden fırlayıp ringin dışına çıkıyordu.

DEEDEE: [Yumuşakça gülerek ve başını sallayarak] Hi hi hi dirsek de atıyordu. Yanlış bi' durum yoktu. *Kıdemliydi*, kırk yaşın üstündeydi.

DeeDee geceyi, evinin yakınındaki bir meyhanede son bir kadehle kapatacağını bildiriyor. Curtis ona ders verme fırsatının üstüne atlıyor.

CURTIS: Dur artık daha fazla içme be adam! [Sesini sahte bir öfkeyle yükselterek.] Kafan hep iyi hep iyi oğlum! Kafan iyi, kafan iyi.

DEEDEE: [Atlatmanın yolunu bulmuş gibi kıs kıs gülerek] İki dövüş daha kazan, iki kişiyi daha durdur, ben de içmeyi bırakıyorum.

CURTIS: Yaa evet! Louie, bunu duydun değil mi?

LOUIE: Evet duydum.

DEEDEE: İki tane daha, iki tane daha durdur. Artık içmi'cem.

LOUIE: Ben şahidim.

DEEDEE: [Muzaffer] Ve sigarayı da bırakıcam.

CURTIS: [DeeDee'nin kendisini, kariyerinde başarılı olmasını bu kadar önemsemesinden memnun] Beni yere indirdiğinde korktun mu?

DEEDEE: [Kayıtsız bir tonda] *Yoo.*

CURTIS: Nedenmiş?

DEEDEE: [Başını sallayarak] Iıh.

CURTIS: [İnanamıyor] Neden? Neden korkmadın?

DEEDEE: Neden mi? Çünkü nasıl kalktığını gördüm. [Sakince] *James Brown gibi dingildek* kalkmadın.

CURTIS: Hiyaaa diye kalktım!

DEEDEE: [Uzun uzun geğirerek] James Brownlaşsaydın ve yana meyletseydin o zaman işimiz bitti derdim [Homurdanıyor]. Ama bi'

yerine bi' şey olmadığını anladım.

Cottage Grove Avenue'ye vardığımızda Curtis önce beni, sonra kızı ve en son da DeeDee'yi eve bırakacağı için çok mutlu olduğunu beyan ediyor. "Sanma ki nerden gideceğimi söyleyebilirsin. *Bana ne yapmam gerektiğini söyleyebileceğin tek yer ring!*" Comanche cip benim binanın önüne çekiyor, kaldırıma atlıyorum ve birbirimize iyi geceler, yarın salonda görüşürüz diyoruz.

Ertesi gün öğleden sonra, notlarımı yazıya dökerken telefon çalıyor. Neler olup bittiğini öğrenmek için DeeDee arıyor. Dün gece içtiği üçüncü kalite viski yüzünden kafası hâlâ dumanlı. Geceyi, Curtis ve kız eşliğinde 69. Cadde ile Indiana'nın köşesindeki meyhanede tamamlamış. " Kalmadım. Benimle barmen dışında kimse yoktu. O vicdansız Curtis'i tanıştırdım." Sonra Curtis, tatlı kızı bırakmadan önce onu evine bırakmış. Ya da öyle diyor...

> DEEDEE: Şu kız meselesi yüzünden onu iyice bi' fırçalı'ycam. Arabanın arkasında o kızın ne işi vardı. Söylediklerinden de daha gençti üstelik. Milkman'in kız arkadaşı ve o da daha on altı yaşında... Tartıştıklarını ve onun da gittiğini söyledi.
>
> LOUIE: Ama onu sahiden korkuttun DeeDee.
>
> DEEDEE: Salonda çoğunu *korkutup kaçırmışlığım* vardır. Kızlar salona gelirlerdi, ben de onlara sorardım: [Çelik gibi soğuk bir ses tonuyla] "N'apıyosun sen buralarda?" Ya da kızın biri Curtis'i görmeye gelirdi ben de ona yüksek sesle "Curtis, *karın aradı*" [Kahkahalarla gülüyor] derdim. Keyfi kaçardı... Bugün salona gitmeyeceğim belki yarım gün tatil yaparım.

İyi bir istirahate ihtiyacımız olduğu kesin: Stüdyo 104'teki tartıdan dönüşe kadar uzanan uzun bir gündü ve DeeDee hiçbir şeyden kaygılanmadığı konusunda ısrar etse bile bir dövüşü kuşatan sinirsel gerilim her zaman yorucudur. "Aa sinirlenmiyorum. Allah kahretsin, hiçbi' şey beni sinirlendiremez Louie. Hiçbiri önemli diil. Bi' önemi yok. Bu dövüş hiçbi' şeydi. Hiçbi' şeyin beni sıkmasına izin vermem. Her şey olacağına varır. Elli yıldır bu bokun içindeyim, beni bozmaz. Curtis nakdavn olduğu zaman bile, şöyle bi' baktım, nası kalktığına, dedim bi' yerine bi' şey olmamış. Aynı rauntta bu sefer o Hannah'yı yere serdi. Aynı şey Harvey'deki koca oğlanla da oldu: yere düştü, kalktı ve bu sefer onu yere indirdi, eğer ısrar etseydi nakavt da yapardı. N'aptığını biliyorum onun. Salonda (iplere dayanıp hasmının eldivenlerine vurup durarak yorulmasına neden olup pasif kalır)

önce kendine çeker. Bunu çok yaparsan bi' süre sonra fazla rahatlarsın. Hazırlık maçlarında bunu çok uygularsan *alışkanlık yapar*. Bunu salonda Keith'le yaptı, dövüşte öylece durdu. Ne yaptığını bildiğini biliyorum. İnsanlar farkında değil ama o ne yaptığını biliyo'. Ama bu salondan geldi: Salonda Keith'le birlikte çalışırken istediği gibi *çıkış yapamaz*. Onunla çok sıkı çalışamaz. *Etrafta sıkı çalışacak fazla adam yok*: Rodney ve Tony burada değil ve de daha hazır değil." DeeDee Curtis'in kulüpte antrenman maçı yapabileceği kendi düzeyinde kimse olmadığı düşüncesinde: Çok hızlı ve çok sert vuruyor ve antrenman partnerleriyle sabırlı davranmıyor.

Koç yine, bu sabah şafak vakti telefon eden ihtiyar Papa Page hakkında söyleniyor: "Al Evans şehre gelmiş onu söylüyo bana: [sahte bir heyecanı taklit ederek] 'Al Evans şehirde, DeeDee!' *Al Evans da kim oluyo'muş: hiç kim-se, hiçbi-şey, hiçbi-şey yapamaz*. Dedim ki, 'Bana niye anlatıyosun bunu be adam, bilmek bile istemiyorum. Ve öyle heyecanlanmış ki sanırsın şehre Hz. İsa gelmiş!" Evans, tek iddiası on iki yıl kadar önce, yaşlı olduğu için (o yirmi dört, Tyson da on dört yaşındaymış) katılmaması gereken bir turnuvada Mike Tyson'u nakavt etmiş olmak olan üçüncü sınıf bir yerel boksör. Sonra pro olmuş altı dövüşte beş mağlubiyet almış. Bugün, himayelerindeki boksörler için her zaman ağırsıkletlere ihtiyaç duyan büyük ulusal organizatörlerin işlettiği antrenman kamplarında idman maçı partneri olarak "kiralanıyor". Dün geceki olayda o da vardı ve Stüdyo 104'ün sunucusu onu da anons etti. "İyi adamdır, tamam. Ama beni sabahın köründe arayıp Al Evans şehirde niye diyosun? Bunda haber verecek ne var?"

Belki de DeeDee evde kalıp dinlenecek ve bugünlük salonu kapalı bırakacak; eğer öyle yaparsa bu benim gittiğim iki yıl içinde bir ilk olacak. Ama sonra biraz da çekinerek: "Eddie orda olur mu bilmiyorum, Lorenzo ve Keith'le işi bitti mi diğerleriyle pek ilgilenmez. Hep birileri çıkar ortaya. Hoşuma gitmiyo, gidip bi' şeyler alıyolar. Mesela eldivenlerin bazılarını bulamıyorum. Anthony'ye sordum o da bilmiyo'. Belki biri geldi, aldı salondan."

DeeDee bu; salonsuz yapamaz.

"İşlek" Louie Altın Eldivenler'de

Yedi hafta hazırlık. Elli gün emek ve ter, şüpheyle karışık coşku, Joyce Carol Oates'in isabetle kaydettiği gibi "keşiş fedakârlığı".[1] Chicago kışının kutup soğuğunda yalanıp yutulan altı mil; bazen karmaşık bazen basit bazen çok ince ama her zaman zahmetle gerçekleştirilen, özenle tekrarlanan ve cilalanan milyarlarca jest; ve ah ne çok darbe: vurulan, yenilen, alınan ve verilen. Bu gece, ringe çıkıyorum. Hakikat anı. Şehirdeki en saygın amatör turnuva, Chicago Altın Eldivenler geldi çattı. Yetmiş bilmem kaç yılıyla gururlu, Tatlı Bilimin şanlı günlerinin, yumrukların sahne ışığında Chicago stadyumunun, New York'ta Madison Square Garden'la boy ölçüştüğü zamanların efsanesini peşinden sürüklüyor. Tony Zale, Ernie Terrell, Sony Liston, Cassius Clay, yeteneklerini ilk burada bileylediler, ilk burada yıkıp geçirdiler. Kaygı, sabırsızlık. Haydi yapalım şunu!

Bir boksör olmak, bir dövüş için idman yapmak bir tarikata girmek gibi. *Fedakârlık!*[2] Kelime, yaşlı koç DeeDee'nin ağzına zaman zaman gelir, kimbilir neden söz ediyordur: Bir lunapark trenindeki kadar iniş ve çıkışlarla dolu bir hayatta, Chicago, Los Angeles, Osaka ve Manila ringlerinin sahne arkası koridorlarını arşınlayarak gelip geçen bir yarım yüzyıl. Zanaatını, günlük koşusunu, her sabah benim koşmaya gittiğim Washington Park'ta yapan Joe Louis'in antrenörü Jack Blackburn'ün dikkatli gözü altında öğrendi. Kırık bir kalbi tamir için gittiği, yıllar sürecek Asya sürgününe gitmeden çıkmadan önce Güney Yakası'nın bir salonundan diğerine dolaşıp durdu. Kısa ve yoğun geçen şanlı zamanlarından sonra Chicago'ya, siyahi gettonun yoksulluğuna ya da ondan geriye kalan şey neyse ona döndü: Filipinli Roberto Cruz ve Amerikalı Alphonzo Ratliff'le iki dünya şam-

---

[1] Joyce Carol Oates, *On Boxing* (Garden City, N.Y.: Doubleday, 1987).

[2] *Sacrifice.* Kelimenin aynı zamanda kurban anlamına geldiğini hatırlatalım —*çev. notu.*

piyonluğu. Geniş kitleler tarafından daha tanınmadan unutuldular. Bugün DeeDee elinden geleni yapıyor, işleri olabildiği kadar iyi idare ediyor. Hergün saat tam birde salonu açıyor, tam yedide kepengi indiriyor. "Bazı gün, bu kahrolası salona tahammül edemiyorum." Ama hiçbir şey onu uzak tutamıyor. Orası *kendisi* olduğu yer, bu kadar basit. Çocukları Park West'de, 43. Cadde ile Halsted'in köşesindeki Uluslararası Anfiteatr'da ya da bir banliyö sinemasında ringe çıktıkları bir dövüşten önceki Pazar günleri de buna dahil. Hayatı, kendisine hem her şeyi veren hem de çok az şey vermiş olan bu dövüş ilmine feda edilmiş. "Hayatım boşa gitti ama ne hoş bir boşluktu!" diyor bana muzipçe gülümseyerek. Pişman değil. Ya da öyle söylüyor.

Fedakârlık! Kelime salonun sarımtırak duvarlarından sekiyor, dökülen tavanlar boyunca yuvarlanıyor, zincirlerinin ucunda sallanan ağır torbaların arasından kayıyor, müdavimlerin günün sonunda zanaatlarının aletlerini koydukları metal dolapların içinde yankılanıyor: yıpranmış eldivenler, terden bükülmüş sargılar, boğazlı ayakkabılar, başlıklar, bir zamanlar cart olan renkleri solmuş eşofmanlar. Bir dövüş için antrenman yapmak, kendini günbegün bir çile ayinine maruz bırakmaktır. DeeDee'nin neden "boks seni yirmi dört saat meşgul eden bir iştir. Her dakka aklında olması lazım. Eğer iyi yaparsan başka hiçbi şey yapamazsın" diye söylendiğini şimdi anlıyorum. Aslında profesyonelleri, kariyerlerinin sonunda, eldivenlerini duvara asmaya yönelten şey, dövüşlerin vahşiliğinden çok, antrenmanların kaçınılmaz ve vazgeçilmez sıkıntıları, yavaş ama kesin bir biçimde ürettiği beden ve irade aşınması. Kimse zamandan kaçamaz, hele ki boksörler, o ölümsüzlük hayali kuran adamlar.

Ringdeki bir boksörün hayatı, Thomas Hobbes'un doğa durumunu tanımlarken sözünü ettiği "fena, kaba ve kısa" varlığa benzer. Karşılaştırırsak, salondaki hayatı sükunet ve letafetle örülmüş gibidir.[3] Sonsuza uzanan bir zamanı vardır; ritüelleri keskin bir düzene uyar; ritmi, paradoksal bir biçimde, dövüşçüye, hazırlandığı maçı unutturmayı hedefler. Öngörülemeyen, maruz kalınan ve korkulan şiddeti değil, kontrollü olduğu için razı, planlı, iradi ve kendi kendine olan şiddeti besler. Ehlileştirilmiştir şiddet. Ringi unut: Bir dövüşçünün kalıba döküldüğü yer, hem sığınak hem atelye olan antrenman sa-

[3] Boksörlerin, ringde yasak olan nezaketi göstermeye istekliymişcesine, ring dışında çoğu kez çok nazik insanlar olduğu söylenegelmiştir, ki benim deneyimime göre de bu doğrudur; bkz. George Bennett ve Pete Hammil, *Boxers* (New York: Dolphin Books, 1978).

lonunun, şiirsellikten uzak ve isimsiz karanlığıdır. Salon, öncelikle ve en çok seslerden yapılmıştır, daha kesin olmak gerekirse, bin ses arasından hemen ayırt edilen belirli gürültülerden oluşan bir senfonidir: boksörlerin hızlı hızlı solumaları, eldivenlerin ağır torbalara çarpması, zincirlerin şakırdaması, bir atlama ipinin dörtnala ritmi, hız torbasının benzersiz "ra-ta-ta-ra-ta-ta"sı. Tüm bunlar baş döndürücü ve kesik kesik bir tempoda olur. Sonra kokular: inatçı, kekremsi kokular. Bu neredeyse boğucu, tam da monotonluğuyla zehirleyici, yoğun bir atmosfer, bir mikro-iklimdir. Bu sesler, bu kokular, bu atmosfer, her gözenekten bedene dolar, içine girer ve onu şekillendirir, sarar ve tüm sinir uçlarından heyecanlandırır ve mücadele için kalıba döker.

"Dövüşünü salonda kazanırsın" der eskiler, hiç durmadan. Çünkü *salon bir fabrikadır*. Gri, kendi üstüne kapalı, iptidai bir yer; şaşmaz mekanizmaların yani boksörlerin, arkaik gözüken ama zamanın sınavından geçmiş ve neredeyse bilimsel yöntemlerle imal edildiği bir fabrika. Bir torbayla çalışmak, eldivenli yumruklar gibi basit eldivenlerle bir ürün imal etmektir, torna tezgâhındaki gibi. Alet ve ürün, silah, kalkan ve hedef vazifesi gören aynı bedende birbirine karışır.[4] Mesafeyi ayarlamak, nefes almak, (gözlerle, omuzlarla, ellerle, ayaklarla) çalım atmak, torbanın salınmasına izin vermek için bir ayaktan diğerine geçmek, tam ortasına bir sol kroşeyle salınırken yakalamak. Hareketin geldiğinin görülmemesi için çok yüksekten, çok açıktan almamak. Kısa, kesin bir hareketle başını eğmek. Düz bir sağla devam etmek, parmak eklemlerini aynı hizada tutmak için bileği bir tornavida gibi çevirmeye dikkat etmek. "Sol kroşe ve düz sağ karı koca gibi beraber gider", diye açıklıyor salonun yardımcı antrenörü Eddie. Arkadaki ayak yavaşça öne kayarak vücudun ağırlığını diğer bacağa aktarıyor. Kalçalar, bedeni rakibine en az açık alan bırakacak bir açıya getirecek şekilde geriye dönüyor. Bir adım sola ve bir düz yumrukla devam ediyorsun. Kimi zaman flöre (savunma) kimi zaman nişangâh (saldırı) vazifesi gördüğü için her şeyin etrafında döndüğü öndeki kolunla doğrudan vuruş. "Benim için de çak bi' düz! Ver sopayı! Biraz deriyi yedir solunla! Düzü ikile ve sağla devam et, işte böyle."

Yanılgı olmasın, torbayla çalışmak, fiziksel olduğu kadar zihin-

[4] Bu dövüş habitusunun bedensel üretimi işi başka yerde incelenmiştir, bkz. Loïc Wacquant, "Pugs at work: Bodily Capital and Bodily Labor among Professional Boxers", *Body and Society* 1, I (Mart 1995): 65-94)

seldir de. Bu ayrımın kendisi, gözlerime akan ekşi terin içinde eriyip gidiyor. "Başını oynatsana kahrolası, önündeki torba değil Louie, bir adam!" DeeDee'nin sesi gökgürültüsü gibi. "Düşünmen gerektiğini sana kaç kere söyliycem? *Düşün! Boks zihinle yapılır.*" Ve yine de herkes, her şeyin saniyenin kesitleri içinde reflekse dayalı olduğu ringde geri çekilip düşünmeye vakit olmadığını, teninde acıyı yaşıyarak yakından öğrenir. Baş bedenin içindedir ve beden başın içinde. Boks yapmak, iç organlarınla satranç oynamak gibi bir şeydir.

Salon aynı zamanda bir sığınaktır. Senin dünyanın dışından insanların bakışlarından ve keskin, sert ışıktan korunmak için gelip sığınabileceğin bir yer: beyazlar, aynasızlar, "burzuvalar" (arkadaşım Ashante onları böyle adlandırıyor), patronlar ve denetleyiciler ve otobüse bindiğinde ürpererek yolundan çekilen tüm o saygın insanlar. Amerika'da genç, yoksul ve siyah olmak gülden bir yatak değil. Böylece salonda, senin gibi olanların eşliğinde, kendi üzerine kapanırsın. Kendini korursun. Dışarıdan, kendinden. Artık adil olmadığını düşünemeyecek kadar alıştığın, usandığın bir hayatı anlık bir paranteze alırsın. Serttir hayat, yumrukların sert olması gibi. Salonda gereksiz çok az hareket, çok az söz vardır. "Bura sosyal kulüp diil, buraya konuşmaya gelmedik, idmana dönün!" Herkes kendisine çeki düzen vermeye, tüm varlığını mümkün olduğu kadar bir bedende damıtmaya gayret eder; kusursuz, zırhlı, gergin bir beden. Nihai sığınağın, soyunma odasının kapısının arkasında bile gardını asla düşürmezsin.[5] Yakın zamanda cart bir maviye boyanmış yağlı alçıpan duvarlı o küçük, dar odadaki bank vazifesi gören tek tahta masanın üzerine oturup, tevazu duygusundan doğan bir tutumlulukla kelimeler, sıvazlamalar, gülümsemeler ve özellikle de bakışlar değiş tokuş ediyoruz. Kaçamak bir şekilde gevezelik ediyoruz, bokstan, kadınlardan, sokak kavgalarından, bokstan, hapisaneden, futboldan, rap müzikten, bokstan söz ediyoruz. Hep ve her zaman bokstan söz ediyoruz; konunun ucu bucağı yok. Günün antrenman maçını yorumluyoruz: *"O sağ bayağı canımı yaktı, Cliff, çenemi hâlâ hissedemiyorum...* Yakın dövüşten çıkarken sol elini daha yukarıda tutmayı unutma Keith. Hâlâ çok yumruk alıyosun." Elindeki bir sakatlık umut vaat eden kariyerini kesintiye uğrattığından beri Butch gayrı resmî bir teknik danışman vazifesi görüyor: Torres gibi sana yüklenen bir vu-

[5] Bkz. Loïc Wacquant, "Protection, discipline et honneur: une salle de boxe dans le ghetto américain", *Sociologie et Sociétés* 27, 1 (ilkbahar 1995): 75-89.

rucu olunca bırak sana doğru gelsin, sen de keskin düz yumruklarla karşılık ver. Keskin! Tam boynunu hedefle ve "sanki içinden geçip gidecekmiş gibi" vur." Holyfield üçü arasında favori olan: Jamaikalı "Ustura" Ruddock vurabiliyor, kesin ama savunması yok. Holyfield bir sıklet üste çıktı, "fazla aç".

Salon sokağın panzehiridir. Kulüp duvarlarının ardında geçirilen her saat, 63. Cadde'nin kaldırımlarından koparılmış bir saattir. Lorenzo, bir profesyonel olarak on yıl ringden, onaltı galibiyetten ve bir çekilmeden sonra WBO dünya ortasıklet unvanı için mücadele edebileceğini umuyor. "Eğer boks olmasaydı, diyor bana tereddütle, nerede olurdum bilemiyorum... Muhtemelen hapisanede ya da ne bileyim bi' yerlerde ölü bulunurdum. Sert bi' mahallede büyüdüm, yani benim için en azından bir şey yapmadan önce düşünmek iyi. Kendimi sokaktan uzak tutmak için biliyon mu. Salon her gün gelmek için iyi bir yer. Çünkü salondayken nerede olduğunu bilirsin, belaya bulaşmaktan ya da vurulmaktan korkmana gerek yok." Peki ya salon kapanırsa? Söylenti dolanıyor ve herkesi ürpertiyor. Belediye, yan taraftaki Maryland Tiyatrosu'nu, Woodlawn'u müreffeh bir beyaz semtten, siyah bir gettoya dönüştüren hızlı ve nihai metamorfozu yaşadığı yetmişlerin ortalarından beri terkedilmiş duran tuğladan kabuğu yıkmaya söz verdi. Peki ya salon kapanırsa? Curtis bunu düşünmek bile istemiyor. "Çocukları evlerinden alıp götürmek gibi olur. Mahalleden, sokakta takılan bir sürü çocuk var biliyorsun, sokaktan kurtulmak için salona geliyorlar. İçkiyi bırakmak için gelen daha büyükleri var, esrarlı cigarayı ya da uyuşturucuyu falan bırakıp sistemlerini temizlemek için gelen. Buradaki halkın elinden bir şeyi almak gibi. Bunu yapamazsın. Öyle çok şey ifade ediyor ki. Benim için de öyle... Geçim kaynağımı elimden almaktan söz ediyorsun, çocuklarımın Noelini, ağızlarındaki ekmeği almaktan söz ediyorsun."

Salon aynı zamanda –ve hepsinden önemlisi– bir hayal makinesi. Şöhret, başarı ve tabii ki para hayalleri. Bir gecede bir milyon dolar yapmak... Sözde kulüp dövüşçülerinin para ödülleri dört rauntluk bir maçta iki yüz doları, on rauntluk cazip bir organizasyonda bin doları ancak geçiyormuş, şehrin İspanyolca televizyonu *Telemunda* lütfedip de kameralarını gönderirse ancak bir çimdik daha fazla alınabiliyormuş ne gam. Kimbilir, irade, sebat, fedakârlık ve iyi bağlantılar kuvvetiyle... Belki bir gün... Alphonzo Ratliff'in, Mike Tyson, Las Vegas'ta iki acıklı rauntta yüzünü dağıtmadan önce o meşhur milyon dolarları yaptığı anlatılıyor. Gerçek çok daha az parıltılı: En büyük ödülü hiçbir zaman otuz bin doların üzerine çıkmamış ve me-

najerlerinin, antrenörünün, pansumancısının, organizatörün, sıralamalarda biraz yükselmeye başlayınca etrafına doluşan ve çoğalan çevrenin "kesintileri" de buna dahil. Milyon dolarlık şöhretten çok uzakta. Curtis, bir umutsuzluk koridoru olan 63. Cadde'yi yeniden inşa etmekten söz ediyor: "Bütün bu yıkık binaları, boş daireleri, işsiz insanları, uyuşturucu müptelalarını görüyor musun? Dünya şampiyonu olunca, kocaman neon tabelaları olan dükkânlar açıcam, bir detoks merkezi, bir kuru temizlemeci, bir gençlik kulübü." Dünya şampiyonu olunca...

Fark etmez, çünkü bu arada salon sizi *kayıt-sız-lıktan, yokluktan* çıkaran bir makine, tam gaz giden bir makine. İnsan, *Rıhtımlar Üzerinde*'deki monoloğu düşünüyor, eski bir boksörü oynayan Marlon Brando kardeşine şöyle diyor: "Anlamıyor musun? Biraz klasım olabilirdi. Bir rakip olabilirdim. Birisi olabilirdim" *Birisi olmak*, bütün mesele bu! Anonimlikten, sıkıcılıktan birkaç rauntluğuna da olsa çıkmak.[6] Ringdeki bir boksör, tüm yüreğiyle, tüm bedeniyle çığlık atan bir varlıktır: "Birisi olmak istiyorum. Ben varım." Son çare olarak, hiç değilse mahallesindekiler, arkadaşları ya da civardaki Curtis'in geliş gidişlerini hayranlık dolu gözlerle izleyen, idman çantasını kimin taşıyacağı konusunda tartışanlar gibi çocuklar tarafından görülmek, bilinmek, kabul görmek için ölüp biten birisi. Bir "rol modeli" –herkesin tanıdığı ve hor görse de gıpta ettiği bir uyuşturucu satıcısının antitezi ya da panzehiri– olmak başlı başına bir şey. Ama Altın Eldivenler, bu çok daha fazlası, başlıbaşına bir galaksi. "Biliyon mu, bu turnuva her erkeğin hayalindeki unvan tamam mı? *Ömre bedel bir hayal!* Altın Eldivenler! Televizyon falan, hepsi tamam mı? Ulan!" Curtis deli gibi Chears'in göğsüne vuruyor. "Bu Altın Eldivenler pelerini, bak işte şunun gibi, neden bu kadar özel biliyon mu? Ben sana diyim: Bunu dükkândan alamazsın, ringde kazanman gerekir." Ve elbette, Altın Eldivenler'den bir adım ötesinde *Caesar's Palace* var.

Ama fedakârlık salonun kapısında ne başlar ne de biter. "Salonda idman yapmak işin daha yarısı. Öteki yarısı disiplin: iyi beslene-

---

[6] John Huston'ın aynı adla filme aldığı, Leonard Garner'ın romanı *Fat City*'deki dokunaklı baş karakter Billy Tully'nin sunduğu paradigma budur. Jean-François Laé'nin yazdığı gibi: "Ringe çıkmanın tam da kendisi bir adım öne çıkmaktır. Mağlubiyet bir yüz karası değildir, tam tersine. Ondan korkmazsın, ne pahasına olursa olsun kaçmaya çalışmazsın"; "Chausser les gants pour s'en sortir", *Les Temps Modernes* 521 (Aralık 1989), 129.

ceksin, erkenden torbaya vurmaya başlayacaksın, günlük koşunu yapmak için sabah erken kalkacaksın, kadınlardan uzak duracaksın, bütün bunlar –biliyon işte, vücuduna iyi bakacaksın." Yiyecek, uyku, seks: dövüş tapımının Teslis'i.[7] DeeDee benim için haşlanmış sebzelerle, balık, tavuk göğsü, hindi söğüş ve biraz meyvenin ardından çay ve sudan oluşan bir diyet hazırladı. Ekmekten uzak dur; şeker ve gazlı içeceklerden vebalı gibi kaç. Peki ya hâlâ açsam? Köpürüyor: "Aç, hiçbi' şey demek diildir! Senin kafanın içinde, yok- nokta." Özellikle de yatakta kendini tutmakla karşılaştırıldığında sofrada kendini tutmak sıfır kaldığına göre. Kadınlar tüm arzunun ve dehşetin nesnesi. Boksçular der ki, bir dövüşten önceki haftalarda kadından kesileceksin çünkü aşk seni yumuşatır seni tatlılaştırır ve zayıflatır. Bunun da iyi bir nedeni vardır: "Gelirken omurgandan kan kaybedersin." Ashante bana hiza veriyor: "Senin kızı rahat bırak artık Louie, dövüşe sadece üç hafta kaldı." Küçük Reese de daha az kati konuşmuyor: "Bu boks bi' canavar lan. Seni öldürür, diyorum sana. Denedim ben." Geçen yıl her gece çiftleşmekle övünen ve herkesin beklediği ilk turnuvasında gerçek bir dayak yiyen Şişman Joe bu kez bir papanın ciddiyetiyle hazırladı kendisini: " Kız arkadaşıma söyledim: Hiç yolu yok! Turnuva bitene kadar bekle. O haftada üç yüz dolarlık işi sıkı idman yapıp unvanı kazanmak için bıraktım, yani tüm bunları sırf birazcık şeyetmek için heba edemem, di mi?" İkinci raunttan itibaren soluğu kesilen, sinir yumağı ve huysuz Fred başka bir vaka: Herkes onun kendisini tutamamasından şikayetçi. Eddie diyor ki: "Kahrolasıca bi' ayıp. Fred'den iyi boksör olurdu. Boğa gibi güçlü, sert vurabiliyo ve yumruk almayı biliyo. Ama kızları fazla seviyor..."

Tüm fedakârlıklar arasında en ağırı seks. Anthony, DeeDee'nin masasının arkasında üstü çıplak, sıkıntılı bir şekilde oturuyor. "Biliyo musun Louie? Yoooruldum. Yetti. Her gün –boks, ter, boks, terher Allah'ın günü! Hakkaten yetti. Hergün aynı rutin. Hayat diil ki bu!" Kaçamak bakışları tavana kilitlenmiş. Ne diyeceğimi bilemiyorum, onu hiç böyle görmemiştim, o ki her zaman enerji doludur ve histeri sınırında bir şevkle idman yapar. Sorun şu ki beş haftadır nişanlısına el sürmemiş ve iki hafta sonra da maçı var. "Yapamam Louie, yapamam." Daha da kötüsü Bonnie'nin, tatlı Bonnie'nin başka birilerinin kollarında tamamen doğal bir teselli arayabileceğinden korkuyor. Özetlersek: "Bana şu hanımlardan söz etme. Sana kadın-

[7] Tarihsel örnekleri için bkz. Ronald Fried, *Corner Men: Great Boxing Trainers* (New York: Four Walls Eight Windows, 1991).

lar tarafından sonsuza kadar gömülen boksörlerin o kadar uzun bir listesini çıkartırım ki için ezilir."[8]

29 Ocak: İlk yoğun idman ayımı Ashante'yle hayal kırıklığı yaratan üç rauntluk bir hazırlık maçıyla tamamlıyorum. Zamanlamamı ayarlayamıyorum ve saldırılarını kontrol altında tutamıyorum. Vuruşlarım, vahşi, düzensiz, aceleci ve Ashante gövdemin üstüne kısa kroşeler yağdırmak için gardımı delmekte zorlanmıyor. Her darbeme kısasa kısas karşılık veriyor ve yüzüme bir kombinasyon yağmuru boşaltarak neredeyse kafamı uçuruyor: pat küt! Kafam geriye uçuyor. Sersemlemiş bir halde bitiriyorum, soyunma odasında yarı bayginım ve salondan çıkarken fiziksel ve duygusal olarak tükenmiş durumdayım. Kendi kendime hiçbir zaman bir boksör olamayacağımı ve hemen oracıkta vazgeçebileceğimi söylüyorum.

5 Şubat: Bu sabah soğuk bir çisentinin altında köpeğimle bir saatlik koşu. Bu koşu antrenmanı gerçek bir işkence ama daha güçlendiğimi hissediyorum. Bedenim gaddar perhize yavaş yavaş alışıyor. Noel'den bu yana iki buçuk kilo kaybettim ve daha yolun yarısındayım. Kader zamanı yaklaştıkça DeeDee'nin öğütleri ve azarları daha da yoğunlaşıyor ve ısrarlı hale geliyor, bu iyiye işaret. Kafamı uçurmaya üç raunt harcayan Aaron'a öfkeliyim. Kafatasımın tepesinde yukarıdan aşağı sağları bana yıldızları saydırıyor. Onu şakağından bir solla sarsıyorum ama gerisi gelmiyor. Hazırlık maçlarında daha acımasız olmalıyım yoksa bir yere varamam. Duş alırken Ashante beni sakinleştiriyor ve önce panikleyeceğim konusunda beni uyarıyor: "İlk dövüşünde iki rakibin vardır: karşındaki adam ve kalabalık. Bazen şaşkınlıktan ne yaptığını bilemezsin. İlk iki amatör dövüşümü böyle kaybettim. Sonrasında o kadar bunalıma girdim ki her şeyi terketmeyi denedim.

Büyük güne on kala. Salon dolu ve bir arı kovanı gibi vızıldıyor. Tam iki saat boyunca ring hiç boşalmıyor. Eldiven takmak için sırada beklemen gerekiyor. Prolar, "Makineli Tüfek" Ashante, Lorenzo "Aygır" Smith, kıdemli Smithie, Koca Earl ve hatta "Rockin" Rodney Wilson, Eldivenler'e aday olanlarla çalışmak için özel olarak gelmişler. Gerilim günbegün artıyor. "Kutukafa" John'un yüzü asık: traşlı kafası ve bakışlarındaki aç parıltıyla Marvin Hagler'in bir minyatürüne benziyor. Doğduğu eyalet Alabama'dan ayrıldığından ve orduda ilk

[8] Şeker Ray Leonard'ın amatörlük zamanındaki antrenörü Patty Flood'un cümlesini alıntılayan Sam Toperoff, *Sugar Ray Leonard and Other Noble Warriors* (New York: McGraw-Hill, 1987), 32.

kez eldivenlerini taktığından beri, on yıldır bu anı bekliyordu. "Becerikli" Mark Chears kapüşonunun altında, konsantrasyondan sarhoş olmuş gibi, ter içinde yüzüyor. Rico aparkat torbasında bir süvari gibi gidip geliyor. Fred'i bir haftadan beri gören olmamış, kötüye işaret: Çömezler çetesinden kankalarıyla 73. Cadde'nin oralarda bir yerlerde takılıyor olsa gerek. DeeDee, hazırlık maçlarındaki olası en iyi eşleştirmeleri uzun uzun ölçüp biçiyor. Önce Rico'yu çağırıyor, Anthony'yi gözden geçiriyor, Cliff'in soğumasını bekliyor, en uyumlu çiftleri biraraya getirmeden önce çeşitli olası bileşimleri değerlendiriyor. İkisi Reese'le ikisi Ashante'yle olmak üzere dört raunt dövüşüyorum, dört yorucu ve hırçın raunt. Yumruklarım çatırdıyor, savunmayı daha iyi görebiliyorum. Seansı kum torbasında üç raunt, pençikbolda üç, ip atlamada üç rauntla ve öldürücü bir mekik setiyle bitiriyorum. Bedenim ağrıyor, Smithie'nin yanında duşa giriyorum: "Dövüşten önceki gün ayakta kalma, yatakta ya da divanda uzan uzanabildiğin kadar ki bacakların dinlensin. Tembellik yap, rahatla. Bu çok önemli: Şimdi enerji dolusun, bunu dövüşe saklamalısın. Boşa harcama."

Büyük günden bir öncesi. Salonun göklerinde bir şimşek çakıyor: "Haberleri duymadın mı Louie?" Bizi minibüsüyle tartılmaya götüren mülayim postacı beni dışarı çağırıyor. Ne haberi? "Bozguncu" Douglas, Tyson'ı bozguna uğratmış! Ne? Yenilmez "Demir" Mike Tyson, rakiplerini daha ringe ayak basmadan korkutacak kadar dehşet verici Tyson yeri öptü, işi bitti, silindi öyle mi? Dün gece paralı televizyonda geç saat dövüşü seyredenler bile inanmakta güçlük çekiyorlar. Ama işte gizemli bir durum yok: "Tyson kıçına tekmeyi yedi. Bu da ona ders olsun: Boks bilimiyle dalga geçilmez. Sırtındaki yağı görüyor musun? Hazır diildi, ciddi idman yapmadı, kızların peşinden koştu." Anthony elimi zevkle sıkıyor, hani şu sadece onun yapabildiği "soul shake" türünden: "Taamdır, Louie yarın akşam dövüşüyor!" Sanki benim maçımı kendi maçı kadar sabırsızlıkla bekliyormuş gibi.

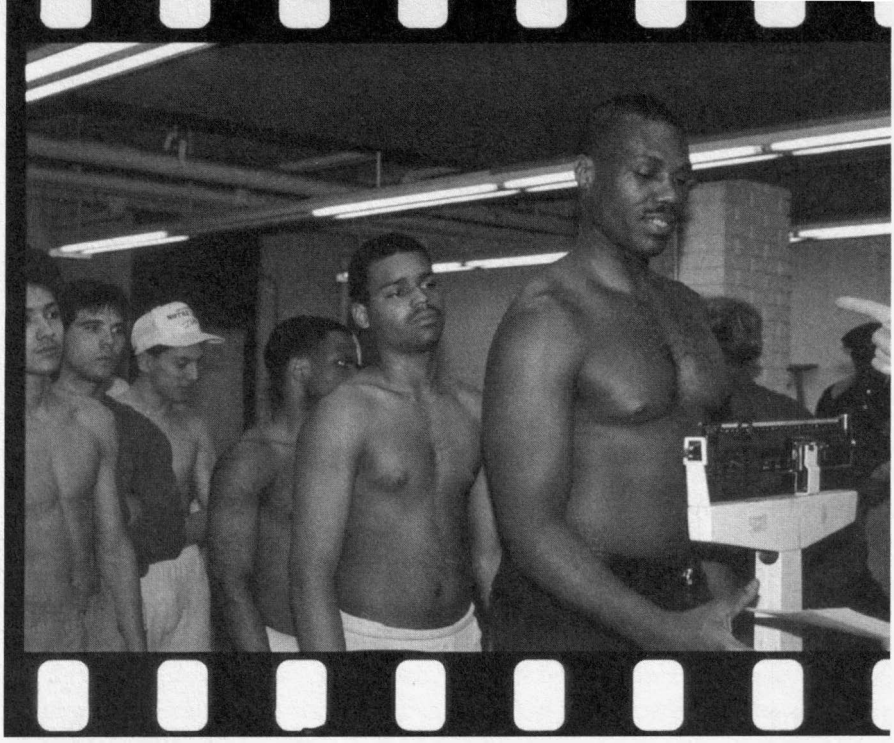
Birkaç dakika sonra Nelson Mandela dünyanın tüm televizyon ekranlarında yirmi üç yıllık esaretten çıkıyordu. Dimdik, muhteşem, onurla ışıldıyor. Tokyo'dan boğuk sesiyle bağırıp duran ve elini kolunu sallayan, kuşkulu bir basın ordusunu, Tyson'ın küçük düşürüldüğünü, bir hakemin hatasının kurbanı olduğuna inandırmaya çalışan Don King'in canlı antitezi.

Kuzey Yakası'nda bir okulun spor salonunda yapılan tartı, gerçekdışı ve komik bir nitelik taşıyordu. Manzara hem bir sirk, hem bir ucube panayırı hem de bir mezbahadan kalma gibiydi: penceresiz bir zemin katında, koyun gibi toplanmış, sıralara dizilmiş tüm o in-

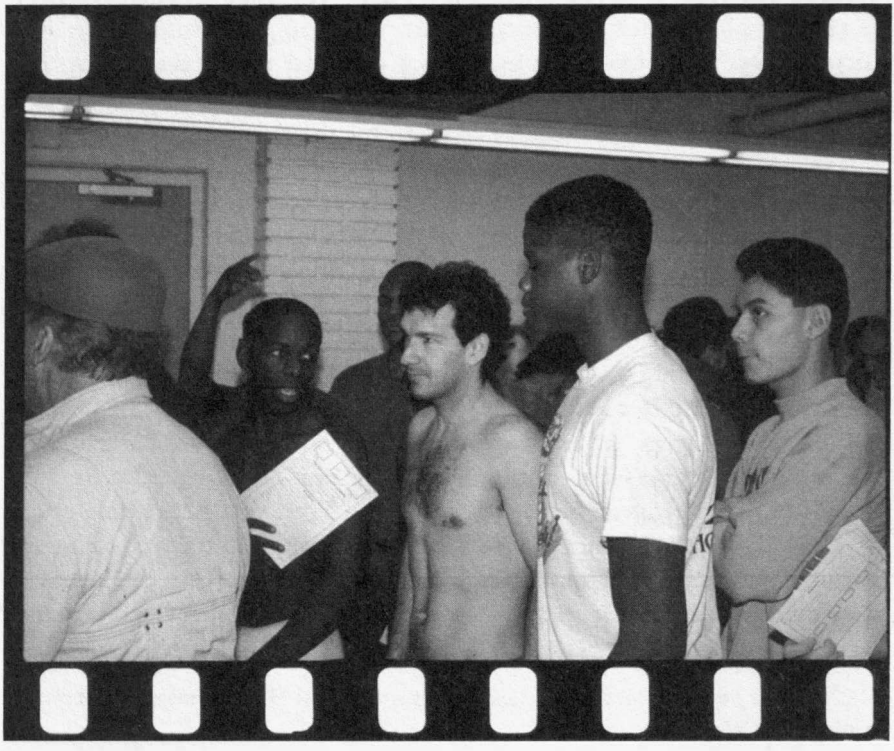
san eti, aynı zamanda hem ürpertiyor hem de gülümsetiyordu. Her boy, her renk, her şekil, her tip temsil ediliyordu. Güneş gözlükleriyle şortları dışında her şeylerini çıkarmış ve potansiyel hasımlarına sinirle bakan küçük sert adamlar vardı. Uzun favorilerle ve kirli saçlarla çevrelenmiş bir domuzcuk yüzüne sahip tıknaz bir Porto Rikolu küçük penisi ortada, çırılçıplak geziyordu, bu da duvara dönüp gülmekten boğulur gibi olan ahbaplarını çok eğlendiriyordu. Fildişi karası iri bir ağırsıklet metal tartıya çıkmayı beklerken, korkusuz, kaslarını esnetiyor. Sarkık göbeğiyle bir beyaz, büyük bir marangoz gönyesini örtüyormuş gibi duran dev küloduyla dolanırken, bir şekilde yanlışlıkla yolları oraya düşmüş muhasebecilere benzeyen iki sütlü kahve tüysıklet yanıbaşımda çene çalıyor. Rico, James ve Mark çoktan tartıldılar ve tekrar giyiniyorlar. Tartıya çıkma sırası bende. Altmış üç kilo. Foto. Dönüş yolunda arabada Rico ve Reese'in anne babasının çoğu kez yiyecek bile alamayacak kadar yoksul olduğunu öğreniyorum. DeeDee, Rico'nun boş mideyle dövüşüp dövüşemeyeceği konusunda endişeleniyor. Akademik meraktan ve bir tür eğlence duygusundan boks yapmak istediğim için aralarında olmak beni kendimden utandırıyor.

Pazar öğleden sonra dövüşümü düşündükçe giderek daha çok kaygılanıyorum. Birdenbire güçsüz hissetmeye başlıyorum; belli belirsiz bir karın ağrısı musallat oluyor. Sürekli saatin kaç olduğunu sorarak Liz'i taciz ediyorum. Soğuk almış gibiyim: boynum ağrıyor, burnum akıyor, ağzım kuruyor; yorgunum ve güçsüzüm. Uzun, sıcak bir banyo alıyorum ve biraz Pepperidge Farm kurabiyesi, biraz naneli çukulata, biraz da dondurmayla sakinleşmeye çalışıyorum. Bu, beni daha da fenalaştırıyor çünkü bunların bedenim için iyi olmadığını biliyorum. Boğazım düğümleniyor, yaygın bir gerginlik hissi üzerime geliyor.

Ertesi sabah on birde kalkış. Kütük gibi uyudum ve bu akşam ringe çıkacağıma inanmakta güçlük çekiyorum. Ben? Saat dört sularında kendimi biraz tavuk göğsü ve greyfurtu mideye indirmeye zorluyorum. Hem gergin hem durgunum ve enerjiyle dolup taşıyorum. Hep birlikte Saint Andrew's Spor Salonuna gitmek üzere salonda buluşma. Herkes beni bir cesaretlendirme sözüyle selamlıyor. Ağırbaşlı ve tantanasız. Omuzlarımda Woodlawn Boys Kulübü'nün umutlarını taşıma düşüncesi beni ezmek ya da sıkıntıya sokmak yerine tuhaf bir biçimde huzur veriyor. "Hey Louie, Fransız Bombacı, bu gece

Koca James tartıya çıkıyor, arkasında Rico ve Mark var.

'İşlek' Louie sırada bekliyor ve tartılıyor.

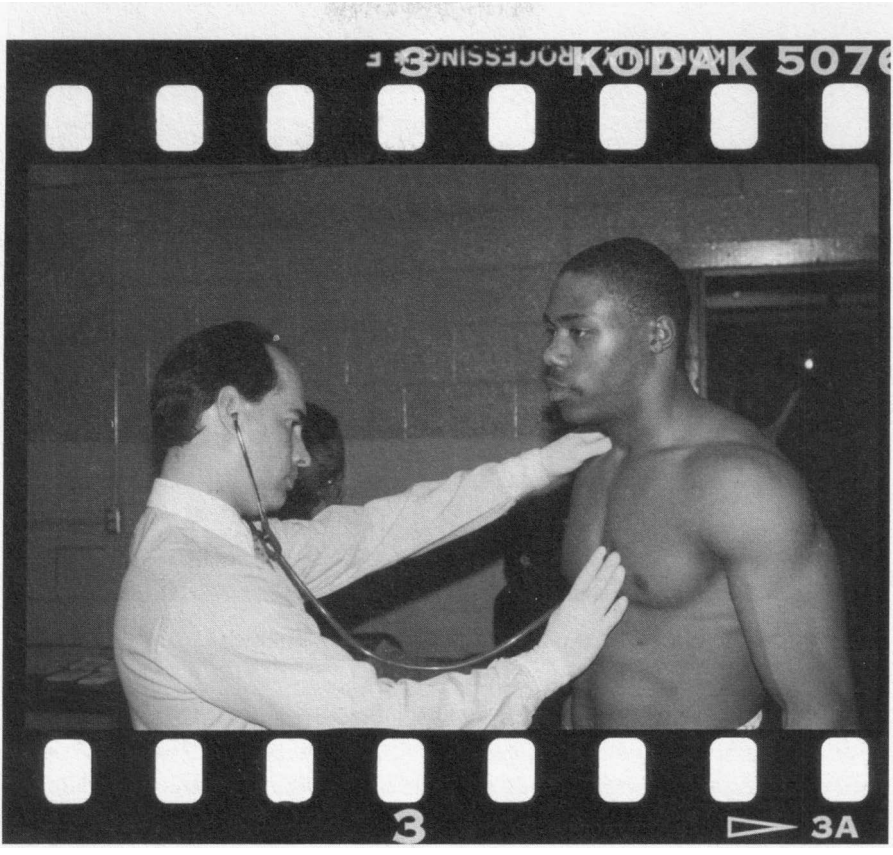
kazanacaksın!"[9] DeeDee'ye gelince, o her zamanki gibi ortada özel bir şey yokmuşçasına davranıyor. "Hazır mısın Louie, her şey yanında mı? El sargıları, şort, dişlik?" Küçük doktor çantasını karıştırıyor ve içinden küçük kahverengi bir flakon çıkarıyor ve sonra deri bir keseden iki tane pamuklu çubuk alıyor. Bir cerrahın hareketleriyle çubuklardan birini dikkatle şişeye daldırıyor ve bana uzatıyor: "Şunu burun deliklerine sok, en derine kadar it." Kokusu güçlü ama nahoş değil. Adrenalin burun yollarımı serinletiyor: Bu tabaka burnumu bir kez olsun çok fazla kanamaktan koruyacak. Çıkarken son cesaretlendirme sözlerimi dolabının önünde bir etoburun hareketleriyle giyinmeyi bitiren Alphonzo'dan alıyorum: "Bu gece birinin kıçına tekmeyi vurcan lan." Ya da benim kıçıma gelecek tekme.

Şehirde bastıran kar fırtınası yüzünden çok trafik var ve Saint Andrew's Spor Salonu'na varmamız neredeyse bir saati buluyor. Yaklaştıkça sinirlerin meddücezir dalgaları yükseliyor. Gülerek ya da korkumuzu abartarak birbirimize (ve kendimize) elimizden geldiği kadar güven veriyoruz. Ama Addison ve Paulina'nın köşesine vardıktan sonra dalga geriliyor ve yerini bastırılmaz bir boks yapma isteği alıyor. Dört dolar giriş, bir dolar da bira ve sosisli için. Tyson tişörtleri ve çıkartmaları satan adam masasının ardında şikayet ediyor: idolünün Tokyo'da devrilmesiyle beraber elindeki malın da değeri dibe vurmuş. İyi halli, ailevi kalabalık (dövüşçüleri ve her zaman dolu çevrelerini de sayarsak sekiz yüze yakın insan var; siyahlar görece olarak az, çok sayıda Hispanik, Meksikalı ve Porto Rikolu ve birkaç yoksul görünümlü siyah) biraz eğlenmeye ya da biraz iyi boks seyretmeye gelmiş. Çünkü bölümlere göre maçları farklı seyredersin: acemi boksörleri komedi için, "açık" bölümdeki meslektaşlarını teknik ve "yürek" için. Sahneye bir "hayvan" çıktığında ise gülerek kükrersin. Prolar memnun etmesi en zor izleyicilerdir. İki vasat dövüşçü sahte pozlar takındığında Ashante gürleyen sesiyle bağırıyor: "Haydi bakalım aylaklar! Ringle meşgul olun biraz!"

Lisansın teyidi, tıbbi kontrol simülasyonu, yepyeni bir çift eldiven almak için görevlilerin masasına çağrılma –her şey o kadar hızlı olacak ki sinirlenmeye vaktim olmayacak. Fred ve Chears'dan sonra ve Koca James'den önce, sekizinci çıkıyorum. Geçici bir soyunma odasına çevrilmiş alanda boksörler sessizce üstlerini değiştiriyor, yüzlerinde, bazılarının ince bir sahte güven ve cesaret tabakasının

---

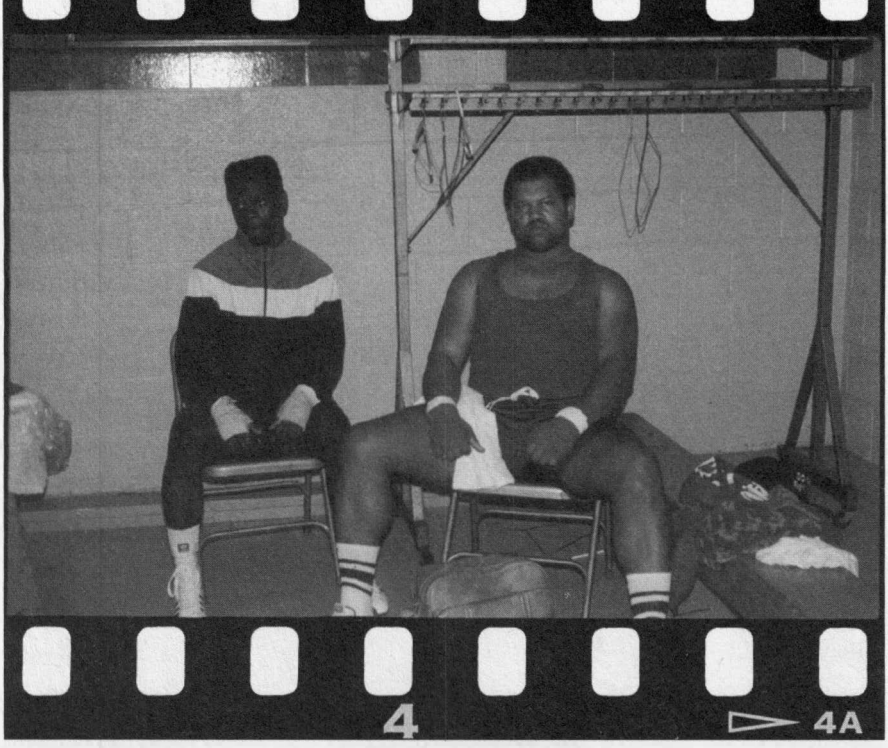
[9] 1930'larda ve 1940'larda Joe Louis'in takma ismi "Kahverengi Bombacı"ya dolaylı bir gönderme.

Bir dakikalık tıbbi muayene.

altında sakladıkları bir kaygı maskesi var. Siyah bermuda şortumun altına koruyucuyu yerleştiriyorum ve sonra kırmızı dize kadar çoraplarımın üzerine beyaz çoraplarımı ve Ashante'nin bana verdiği mavi "Ringside" jarseyi giyiyorum. Smithie DeeDee'nin ona emanet ettiği mavi Velcro sargılarlar ellerimi sarmayı öneriyor. Bunu, çok anaç bir hemşire titizliğiyle, her seferinde dokunun ne çok sıkı ne çok gevşek olmasına dikkat ederek yapıyor. Mafsallarımın üzerine tekrar tekrar doluyor ve her parmağımı ayrı ayrı sarıyor. "Kapat şimdi gözlerini, nasıl hissediyorsun?"

Fred'in sırası gelmiş bile. Curtis ringe girmeden önce onu dolduruyor: "Unutma zenci, Woodlawn'dansın sen!" Fred korkunç derecede sinirli ama doğrudan hasmının üzerine yürüyor. Adam tıknaz bir Meksikalı ve Fred iki raunt boyunca onu çılgınlar gibi dövüyor. Üçüncü rauntta benzini bitiyor ve bir kamyon dolusu sağ ve aparkat

Soyunma odasında, dövüşten önce elem ve kederli bekleyiş.

yiyor. Curtis ring kenarından eğilip ciğerlerini patlatırcasına feryat ediyor: "Hadi *dövüşsene* anasını .iktiğim, *dövüşsene*!" Son bir vahşi kroşe ve düz sağ yağmurundan sonra Fred canını dişine takarak kazanıyor. DeeDee ve Eddie sinsice seviniyorlar ve tüm Woodlawn da onlarla birlikte.

Görevliye eğer hasmım oradaysa eldivenlerimi kimin bağlayacağını sormak gafletine düşüyorum. "Haa Cooper? Evet evet orada." Kahrolasıca adam bir panterin kas yapısına sahip uzun boylu bir zenci. Rahat bir seksen boyunda, sarmaşık gibi esnek uzun kollu ve kusursuz katlanmış beyaz şortundan çıkan direk gibi dümdüz ince bacakları var.

Netameli görünümlü, ellilerinde ve atletik iki siyah adam, kulağına kimbilir hangi açıkgöz ring kurnazlığını fısıldarken omuzlarını ovuyorlar. O anda kendi kendime diyorum ki: "Hastir, bu herif nasıl boks yapılacağını biliyor! Botlara bak! Botlara bak! En az altmış papel eder. Eğer gerçekten boks yapmasaydı bu botlara sahip olmazdı. Hastir öldürtücem kendimi!" Ama salondaki hazırlık maçı saatlerimi düşünerek kendimi toparladım: "Bu herif Ashante'den ya da Lorenzo'dan daha iyi olamaz, olabilir mi?" Isınıyorum, salonun

gerisinde, dev bir "yıldızlar ve şeritler"[10] altında, hâlâ kulüp arkadaşlarımla çevrelenmiş vaziyette gölge boksu yapıyorum. Eddie yine gevşememi söylüyor, Ashante ve Smithie yanımda kalıyor, beni tavsiyelerle destekliyorlar. Ringe çıkmak için sabırsızlanıyorum, haftalardır özlenen ve korkulan an geldi. Hayal kırıklığına uğratma!

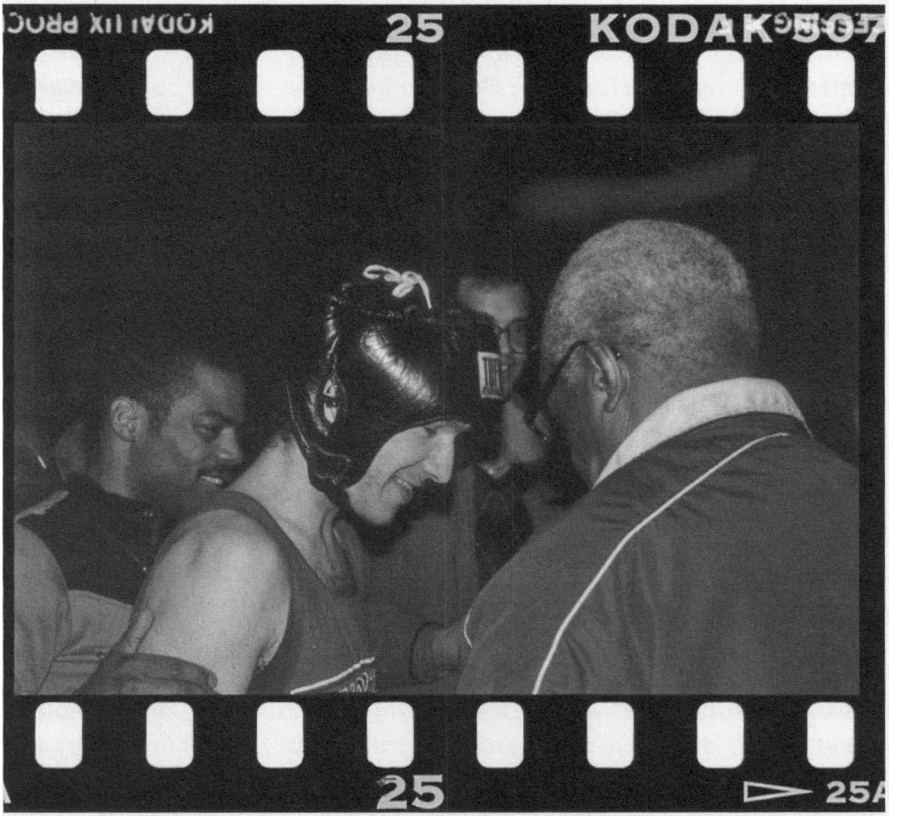
O andan itibaren zihnimde her şey hızlanıyor ve birbirine karışıyor. Sadece oradan buradan, bir araya getirmesi zor, küçük parçalar hatırlayabiliyorum. Fazla odaklanmış, fazla gerginim. Eddie, dişliğimi su şişesiyle yıkıyor ve ağzıma yapıştırıyor, sonra da korkunç derecede kurumuş boğazıma soğuk su püskürtüyor. İşte bu, benim sıram, bu sefer gerçekten geldi! O lanet olası salonda o kadar zor zamanlar geçirdim ki şimdi tek bir şey istiyorum: oraya çıkmak. Ringin altında DeeDee'yle karşılaşıyorum. Beni müşfik ve babacan bir bakışla sarmalıyor; vurdumduymaz bir küçük tebessümle kıvrılmış dudaklarından tek bir söz bile dökülmüyor. Bana doğru tuttuğu kapalı yumruğuna, eldivenli yumruklarımla bir aşağıdan bir yukarıdan vuruyorum. Bu sahiden içimi ısıtıyor. Eddie ringin iplerini yolumdan çekmek için tombul göğsünü eğerken küçük merdiven basamaklarını çevik ama ağırdan çıkıyorum.

Ringin üzerinde asılı spot ışıkları kör edici. Sunucu, emekli bir üst düzey subay olan John Bollino'nun sesi dramatik bir tremolandoyla açıklıyor dövüşçülerin kimliklerini: "İşlek" Louis Larry Cooper'a karşı. Adımı ve ardından salondan çocukların toplandığı açık tribün tarafından yükselen alkış patlamasını duyunca halüsinasyon gördüğümü sanıyorum. Durduğum yerde sinirli sinirli zıplıyorum, gözlerim bir-gecelik-düşmanımın iplik gibi bacaklarını sallayarak iki yumruğuyla havayı dövdüğü ters köşede. "Hadi iş başına Louie!" İşte buradayım, *ringde yalnız başıma.* Buraya varmak için haftalar boyu bekleyiş, kıyasıya çalışma gözümün önünden geçiyor. Belki de sorumsuzluk ama en ufak bir korku bile hissetmiyorum. Odaklanmışım, kararlılık ve öfke doluyum. My Tyson'u "keşfeden" efsanevi antrenör Cus d'Amato değil miydi "Boks bir otokontrol sporudur. Korkuya hükmedebilmek için onu anlamak gerekir. Korku ateş gibidir, kendi lehine kullanabilirsin" diyen?[11] Hakem, düz parlak saçlı göbekli bir Meksikalı; son talimatlar için beni ringin ortasına çağırıyor.

---

[10] Amerikan bayrağı kastedilmektedir [*stars ant stripes*] tırnak işaretleri tarafımızdan eklenmiştir —*çev. notu.*

[11] Alıntılayan, José Torres, *Fire and Fear: The Inside Story of Mike Tyson* (New York: Warner Communications Books, 1988), 60.

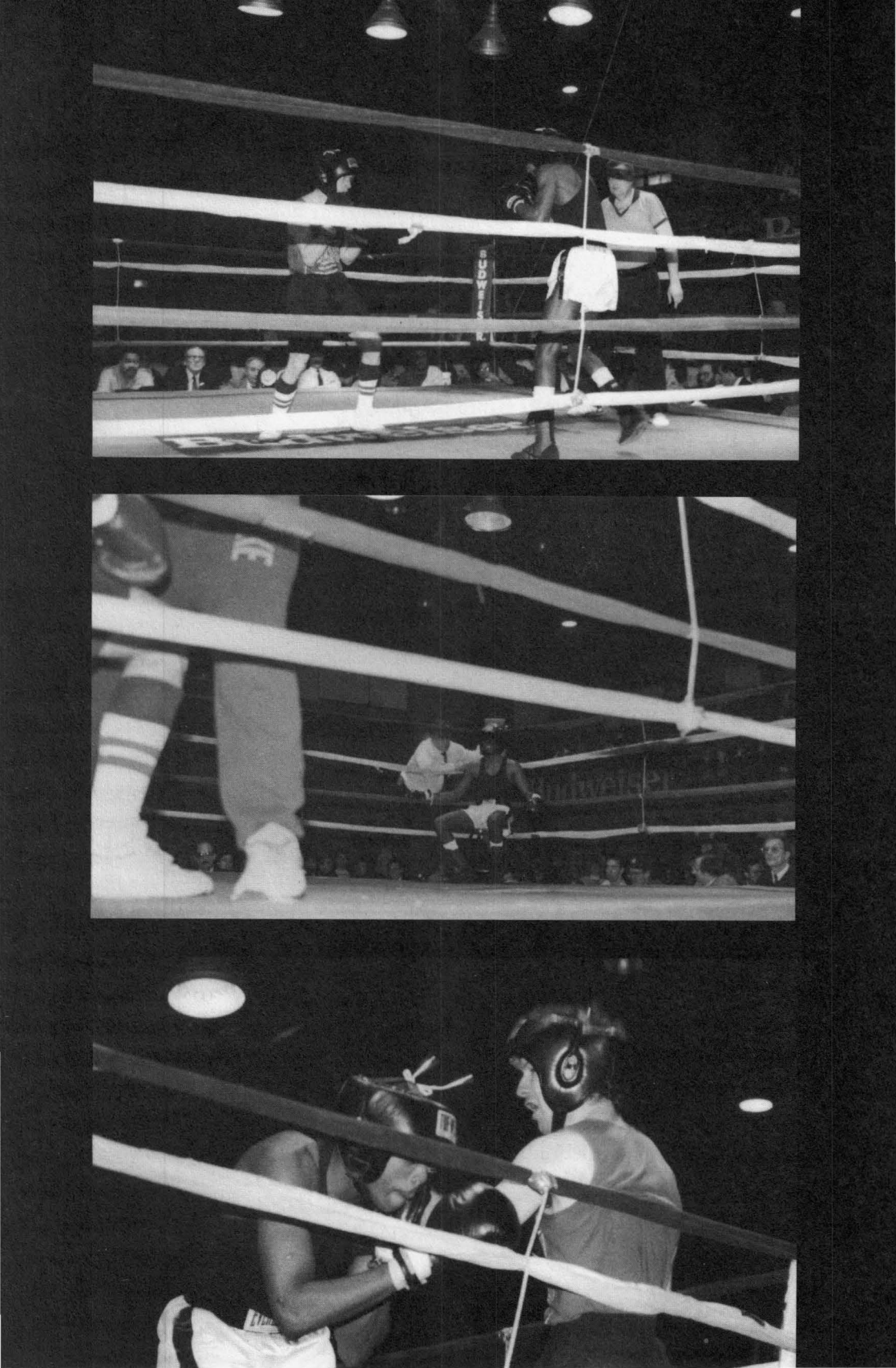

"İşlek" Louie, ringe çıkmadan önce DeeDee'nin ağır başlı selamını ve Ashante'nin teşviklerin kabul ediyor.

Düdük sesi raundun başlangıcını haber veriyor. Kararlılıkla yürüyorum, ben ona yüklenmeden önce eldiven tokuşturabilelim diye yumruklarını bir arada tutan Cooper'a doğru. Düz yumruk, düz, düz, sağ. Cooper'ın alan avantajı var ve beni seri bir şekilde karşılıyor. Başından itibaren yumruk yağıyor. Yüzüme bir sağ şamar alıyorum ama bu beni düz yumruklarımı "pompalamak"tan alıkoymuyor. Heyecanlı bir rapsodinin içinde kalabalığın bağırtıları, alınan ve atılan yumrukların ıstırabına karışıyor. Daha hafif ve az dolgulu müsabaka eldivenleriyle yumruklar havayı sıyırıyor ve daha çok acıtıyor; çok daha fazla! Ayrıca bu lanet olasıca Cooper sert vuruyor. "*Eller yukarı, eller yukarı* Louie, ellerini yukarı kaldır!" Smithie feryat ediyor. İyi zamanlanmış düz yumruklardan bir baraj kuruyorum. Cooper süratle geri çekiliyor ve sol kroşemin altından zik zak çiziyor, sonra da tam

burnumun ortasına bir balyozla yakalıyor beni, acısı içime oturuyor. Göğüs göğüse gelir gelmez kol yerine geçen o dokunaçlarıyla kollarımı bağlayarak vücuduna çalışma umutlarımı boşa çıkartıyor. Düz bir yumrukla bir kez daha göğsüne saldırıyorum ve birdenbire *bam!* Her şey baş aşağı oluyor, ring yan dönüyor, tavandaki ışıklar beni kör ediyor ve... sonra fark ediyorum ki yere kıç üstü oturmuşum. Suratımın tam ortasında bir el bombası patlamış gibi hissediyorum. Geldiğini fark etmemiştim bile. Tekrar ayağa kalkıyorum, hakem beni yumruklarımdan tutuyor, gri jarsesine siliyor ve tarafsız bir köşeye çekilmemi sağlıyor. Büyük, yumuşak ağzıyla monoton bir İngilizceyle sayarken üzerime abanıp beni bunaltıyor: "Üç, dört, beş..." Hastir, sekizden geriye sayıyor çekilme için! "Tamamdır, tamam, iyiyim, bir şeyim yok." Gözümün ucuyla köşesinde zor nefes alan Cooper'a bakmaya devam ediyorum. Kendimi ona doğru fırlatıp düz yumruklarla birçok kez savunmasını geçmeye çalışıyorum. Beni bağlıyor ve yanlarıma girişiyor. Karın boşluğundaki sinir ağlarına sağlam bir sağ oturtarak karşılık veriyorum. Düüüüt! Cümbüşümüze düdük sesiyle ara veriliyor. Alkışlar havada asılı kalıyor.

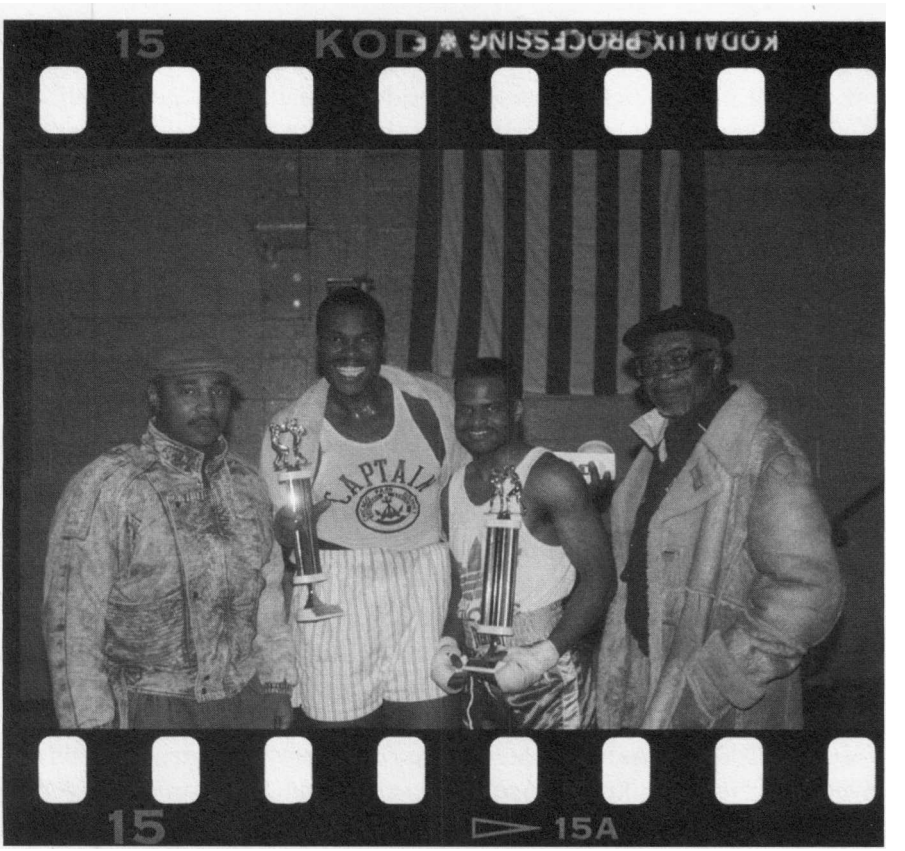
Eddie'nin tabureyi çoktan yerleştirdiği köşeme dönüyorum. Tüm bunların içinde en şaşırtıcısı... benim hiç şaşırmamış olmam! Eddie kıpkırmızı olmuş dişliğimi çıkardığında ve su püskürterek yıkadığında zorlu bir boks kurdu gibi hissediyorum kendimi. "Nasıl hissediyorsun?" "İyi." Soluğum kesilmiş bile değil. Göz ucuyla solumda büyük gözlükleri ve geriye düşmüş siyah beresiyle, ringin kenarında duran DeeDee'yi görüyorum: "Çok uzaktasın iki adım öne gitmen gerek. Sağını bloke et ve daha yakına git." Gargara yapıyorum ve suyu bacaklarımın arasındaki kovaya boşaltıyorum. İkaz düdüğü çalıyor, köşeadamı ringe geri geliyor. Cooper yine çaprazımda duruyor. Düüt! İkinci raunt. Yine manevralarımıza başlıyoruz ancak bu kez daha sert ve daha hızlı. Düşünecek zaman yok. Dayak yemiş suratım zonkluyor ve terden sırılsıklam. İçgüdülerimle dövüşüyorum, tüm duygulanımların abartılı olduğu hızlı bir filmde gibi hasmıma baskıyı artırıyorum. Cooper'ın üzerimde patlayan yumrukları çeliğe batırılmış gibi. Düz yumruğun ardından birçok kroşe deniyorum ama pek de başarılı değilim: Yumruklarım havayı dövüyor çünkü hedefleri çevik hareketlerle geri çekilmiş oluyor. Ama savunmada kalıyorum ve tam hedefini bulan üç sol sallıyorum. "İlk sen ol! Bekleme! Kombinasyonlar!" Tam bir sarılmadan çıkmak üzereyken göğsüme inip nefesimi kesen geniş bir sol hatırlıyorum. Bir balerin gibi ipleri sıyırarak kendimi toplamaya ve Cooper'ın ardı ardına gönderdiği

düz sağlardan kaçmaya çalışıyorum. Düüüt! İkinci raundun sonu, köşeme geri dönüyorum. Taburemde aynı küçük senaryo tekrarlanıyor, ancak bu kez nefes nefeseyim. Eddie, karnımı rahatlatmak için kuşağımı gevşetiyor: Derin bir nefes al, bi' kez daha. Hadi Louie, bu raundu bizim için kazan!"

Bu son düz çizgi: Cooper'a doğru ilerliyorum ve ona fırsat bırakmadan saldırıyorum. Bir sürü yumruk alıyorum ama ben de karşılığını veriyorum ve taraftarlarımın vahşi çığlıkları bana da daha da fazla enerji veriyor. İkimizin de pili bitmek üzere, yorulmaya başladık. Ringde üç dakika sonsuzluk gibi geliyor! Düz, düz, sağ, çifte düz, sahiden de meşgulüm; en azından ring adımı hakettim! Eddie "*Otuz saniye*" diye bağırdığında bir yel değirmenine dönüyorum, kollarımın izin verdiği kadar hızla yumruklar atıyorum. Şaşıran Cooper sol kolunu bir yaba gibi avucu açık, sabit tutarak beni savuşturmaya çalışıyor. Birden canlanarak nihayet savunmasını aşıyorum ve tam benim köşemin yanında onu iplere sıkıştırıyorum. Düz, bedene ve kafaya. Hem yukarı hem aşağı iki elle kroşe. *Tombala!* Her şey olması gerektiği gibi oluyor. Woodlawn neşeyle bağırıyor. Cooper beni itmeyi deniyor, sonra eldivenlerinin arkasına sığınıyor. Ona yapabildiğimce hızlı vuruyorum; skor yapmam lazım hemen skor! Onu nakavt etmek istiyorum. Mücadele ediyor, beni sarmalıyor, bu kez o gövdeme vuruyor. Eddie ve Ashante neredeyse ringe atlayacaklar, delirmiş vaziyetteler: "*iki elle, iki elle! Aşağı, tekrar aşağı!*" Soluğum kesiliyor ve sert bir düz yumrukla kurtarıyorum kendimi, sonra tekrar Cooper'a hamle ediyorum ama sağımı eldiveniyle yakalıyor. Düüüt! Üçüncü raundun ve karşılaşmanın sonu. Sıvılaşmış vaziyetteyim. Hızlıca kucaklaşıyoruz, köşelerimize gitmeden önce gövdeler birbirine değiyor, eldivenler tokuşturuluyor.

Eddie hararetle omuzlarımı sıkıyor ve heyecanlı hareketlerle başlığımı çıkarıyor: "Accayip dövüştün Louie, accayip dövüş çıkardın!" DeeDee'nin ağzı kulaklarında, Ashante ve Smithie beni galip olarak selamlıyorlar. Uuuuff! Sırılsıklamım, inanamıyorum, memnunum, bitik vaziyetteyim, şaşkınım, rahatlamışım; tek kelimeyle, mutluyum. İçimde binlerce duygu zonkluyor. Günün sonunda, hâlâ tek parçayım, bu hiç de fena değil; o kahrolası Cooper balyoz gibi vurdu. (Daha sonra dokuz galibiyet ve sadece bir mağlubiyetten oluşan bir rekoru olduğunu öğreneceğim.) Her şey öylesine hızlı oldu ki, fazla hızlı. Her şeyden çok, ünü diğer kulüplere parmak ısırtan salon için iyi bir şey yapmaktan memnunum. Üç hakem bizi ringin ortasına çağırıyor. Bollino, hakemlerin kararını boğuk sesiyle okuyor: "Ve

Woodlawn Boys Kulübü muzaffer: Koca James ve "Becerikli" Mark, yanlarında Eddie ve DeeDee'yle ödüllerini sergiliyorlar.

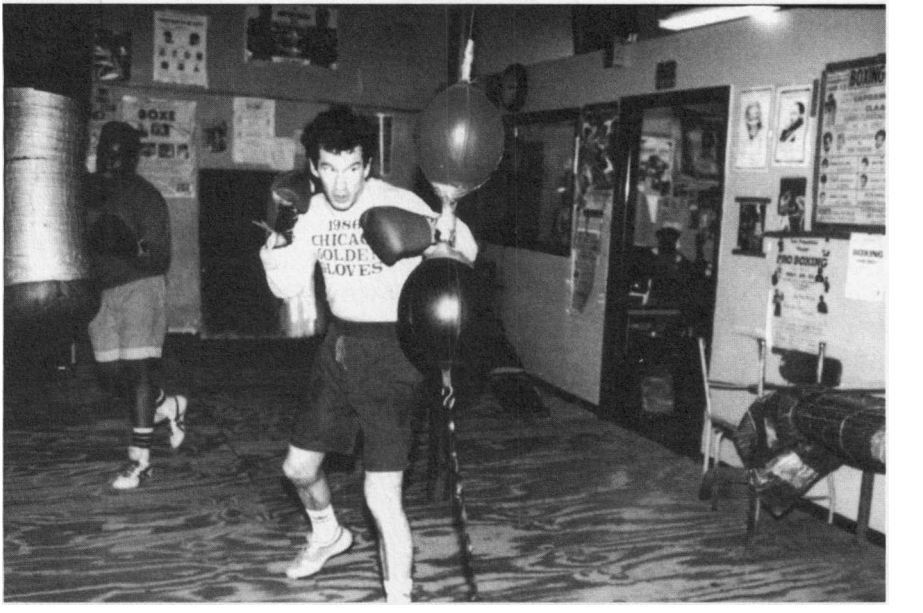
kazanan, hükmen, kırmızı köşede, Bessemer Park'tan Larry Coo-oppeeeerr! Larry Coo-per..." Kalabalığın yuhalamaları, duyurusunu boğuyor, ıslıklar duyuluyor. "Yuuh, yuh, palavra bu!" Smithie ve Eddie hakemlere sayıp döküyorlar. Memnuniyetten ışıldayan Cooper'ı tebrik ediyorum: "İyi dövüştün, iyi, bir dahaki sefere iyi şanslar." Üç hakem, ringden çıkmamı işaret ediyorlar. Bir görevli hemen eldivenlerimi çözüyor ve henüz mürekkebi kurumamış yazıyı elime tutuşturuyor: "Mağlubiyet: Cooper, hükmen." İçimden her şeye çılgınca gülmek geçiyor. Liz, Eddie, Olivier, Ivan, Rico, Ashante, Aaron, Reese, Mark, nefesi şarap kokan ihtiyar Scottie, hepsi etrafımda toplanıyor: "Ulan, dövüşü sen kazandın, bu piç kuruları elinden aldılar!"

DeeDee bir Yunan tanrısı sükünetinde: "Bana kalırsa, son ra-

unttaki o mücadeleyle dövüşü kıl payı farkla sen kazandın. Onun için geriye saymalıydılar, dövüşmüyordu ki!" (Sanırım DeeDee her şeyden çok, bana bir zarar gelmemiş olmasından memnundu. Ashante, bana daha sonra ihtiyar koçun beni ringe çıkarıp çıkarmama konusunda son ana kadar tereddüt ettiğini itiraf etti: "Louie'ye bir şey olmasını istemiyorum.") Liz duygularına yenik düşerek beni kucaklıyor: "İşte, bak! Bir kaplan gibi dövüştün, gözlerime inanamadım. Ben de! Her şey bu kadar hızlı olup bittiği için hayretler içindeyim. Olivier ve Eddie endişe verici bir hızla şişmeye başlayan gözüme ve burnuma buz koymam için ısrar ediyorlar. Liz bir torba doldurmak için teslimat masasına koşuyor. DeeDee sonunda gevşiyor: "Boks oyun değildir. Ringe eğlenmek için çıkılmaz. Dövüşten sonra eğlenilir."

Dövüşten sonraki gün uyanmak acı verici. Sopayla dövülmüş gibiyim ve dövüş hakkında hiçbir şey hatırlamıyorum. Rüya mı gördüm? Uyuşmuş, psikolojik olarak tükenmiş hissediyorum, büzüşen sarı kabuğuyla kalan sıkılmış bir limon gibi. Aynadan yansıyan görüntü, iğrenç bir şekilde berelenmiş bir surat. İlk rauntta beni yere çarpan düz sağın kapadığı sol gözüm, toprak kırmızısından mora dönmek üzere. Hiç de hoş bir manzara değil. Pembemsi burnumun üstü, iki katına çıkmış; yeniden kırılmadığından emin olmak için ihtiyatla dokunuyorum. Sol kaşımda boydan boya bir kesik var. Aynı zamanda şişmiş ve morarmış bir alt dudak ve ağzımın köşesinde, yine solda bir bere taşıyorum. Ayrıca kaburgalarıma aldığım darbeler yüzünden derin nefes almakta çok zorlanıyorum. Hayır, hayır, şüphe yok, rüya değilmiş.

Ama salona muzaffer dönüşümle, tüm bu acılar uçup gidiyor. O kadar çok beşliğe, tebessüme, göz kırpmaya, sırt sıvazlamaya, iltifata boğuluyorum ki, kendimi ön cephelerde bulunduktan sonra ana üsse dönen bir asker gibi hissediyorum. "Galibiyeti senden çalmışlar Louie!" başta kendim olmak üzere salondaki herkesi şaşırttım. Bundan sonra tamamen onlardan biriyim: "Evvet, *Louie ruh kardeşimizdir.*" Ashante bir dahaki dövüşüm hakkında beni hevesle sorguya çekerken DeeDee partiye son veriyor: "Bir dahaki sefere olmayacak. Dövüştün işte. Artık kahrolası kitabını yazmana yeter. Ringe çıkmana gerek yok."

DeeDee'nin oğlanlarından biri.

FOTOĞRAFLARIN LİSTESİ

sayfa

i Kıdemli bir Woodlawn boksörünün metal dolabına yapıştırılmış müsabaka posterleri ve resimler.

ii Ateşli bir hazırlık maçı sırasında Fred ve Rodney.

Sokak ve Ring

27 Arka odadaki masanın üzerinde Woodlawn boksörlerinin alet edevatı: torba eldivenler ve dövüş eldivenleri, başlıklar ve koruyucular, el sargıları ve bantlar, bir pençikbol ve bir kova.

35 Kentsel çöl ve toplumsal araf, Woodlawn.
(Yukarıda) Woodlawn Boys Kulübü'nün 63. Cadde'de CTA tren hattının altındaki girişi: ortada Kimbark sinemasının çürüyen kubbesi. Sokağın asfaltı feci durumda, bu da bütün yıl trafiği kötü etkiliyor.
(Ortada) Salonun sokağının yakınında, 63. Cadde ile Ellis Caddesi'nin kesişiminde çok sayıdaki içki dükkânından biri.
(Altta) Chicago Üniversitesi'nin sığınağı, beyaz ve müreffeh Hyde Park mahallesinden birkaç yüz metre uzakta, 62. Cadde'deki boş arsaların ortasında yıkılmak üzere olan bir bina.

37 Üç işsiz adam, terk edilmiş bir dükkânın önünde takılıyor: İşsizlik salgını, Woodlawn'ın yetişkin erkeklerinin yarısından fazlasını aylaklığa mahkûm ediyor.
63. Cadde'deki kentsel çölleşme manzarasında bir tabela kilisesi («Yeni Kent Tapınağına Hoşgeldiniz») ve yıkıntılar arasında eski bir gençlik kulübü («Kaygılı Genç Yetişkinler»).

59 «Okul yoksa gelecek de yok»: Bir getto sokağında (Hyde Park'ın kuzeybatısında Fuller Park'ta) bir afiş; uzakta, o tarihte Batı dünyasındaki en büyük kentsel yoksulluk yoğunlaşmasının yaşandığı, yüzde doksan beşi siyahlardan oluşan Robert Taylon Evleri'nin binaları.

64 «Rockin» Rodney Wilson ringin kenarında, kadınların eşliğindeki nadir anlardan birinde.

75 Woodlawn salonunda günlük antrenman.
«Zemin çalışması»: «Kaya» Tony ağır torbayı yumruklarken Anthony «Buz» Ivory duvar aynasının önünde gölge boksu

yaparak ısınıyor; geri planda DeeDee'nin zemini gözlediği ofisin penceresi.

76 «Ring çalışması»: Lorenzo «Madalyon» Smith yardımcı antrenör Eddie Davis'le («Ringin Kralı, Demir Mike Tyson» yazılı siyah tişört giymiş) yastıklı eldivenlerle çalışıyor.

«Masa çalışması»: Curtis Strong kuzeni (bacaklarını tutuyor) ve oğlu Christopher'ın (sandalyede oturuyor) dikkatli bakışları altında masada mekik çekiyor. Soldaki duvarda Chicago'nun ilk siyah valisi Harold Washington'ın ve Martin Luther King Jr.'ın portreleri asılı; arka plandaki duvara ise mahalli turnuvaların ilanları ve boksörlerin posterleri asılmış.

Ed Smith (namı diğer Smithie) ve Anthony idman seanslarını, Boys Kulübü'nün mutfak kapısının önünde üç tur çılgınca ip atlamayla tamamlıyorlar.

94 Gözleri konsantrasyondan dışarı uğramış Curtis, her zamanki başlığı kafasında, idman maçı sırasında partneri Ashante'ye (gerçek adı Gary Moore) bir düz yumruk atıyor.

106 «Şişman» Joe ve Smithie ringde iş başında. Solak bir boksör olan Joe (sağ omuzu önde dövüşür), (sırtı objektife dönük) Smithie'nin düz yumruğunu durdurabilmek için sol yumruğunu yarı açık tutuyor.

118 Taburesine çakılmış, elinde kronometresiyle DeeDee arka odadan boksörlerini dikkatle takip ediyor.

127 Kronometresi her zaman elinde olan DeeDee idman maçlarını masasında seyrederken, amatör bir boksör, Eric ve başka bir salondan (Ring kenarı tişörtü giyinmiş) antrenör Reggie ona eşlik ediyor; arkalarındaki duvarlar rengarenk boks süslemeleriyle tıka basa dolu.

131 Eddie (sırtı kameraya dönük), (idman maçı yapmadan önce zeminde gölge boksu yaparak ısınan) Lorenzo ile Küçük Keith'i, (ringde «dolanan») Jimmy ile Steve'iyi ve hız torbasında «Kutukafa» John Sankey'i göz hapsinde tutuyor.

133 Reggie, dikkatli bir acemiye, bu vuruşu çalışmak için tasarlanmış yatay torbaya nasıl aparkat atması gerektiğini gösteriyor.

141 Vinil «ter kostümleri» içinde Ashante, antrenmandan sonra sargılarını açıyor: sol elinde, ellerini yıpranmadan korumak için sargıların üzerine yapıştırıcı bantlarla naslı kat geçtiğini görmek gerek.

145 (Soldan sağa) Muzaffer bir Curtis, Cliff'le (bir salon arkadaşı), rahip kuzeniyle ve kardeşleri Lamont ve Derrick'le birlikte poz veriyor. Ellerinde yeni kazandığı Illinois tüysıklet eyalet şampiyonluğu kemeri var (International Amphitheater, Ekim 1988).

147 Wayne Hankins, namı diğer Butch, «Dövüşen İtfaiyeci», her zamanki sükunetiyle hız torbasında maharetini bileyliyor.

Stüdyo 104'te Dövüş Gecesi

161 «30 Temmuz 1990'da Rising Star Promotions tarafından Stüdyo 104'te düzenlenen boks turnuvasını ilan eden broşür. İlan edilen yedi boksörden üçü o gece turnuvaya katılmadı.

172 Erkekçe Sanatın sadık sevgilisi ve profesyonel *cutman* Laury Myer Smithie'nin Atlantic City'deki Harrah'ın Gazinosu'ndaki dövüşünden önce, otel odasında (Haziran 1990).

179 (Üstte) Curtis, ve DeeDee (Pazar giysileri beyaz tişört ve Fransız beresiyle) odasını arkasında Cliff (solda) ve Eddie'yle (arkada uyukluyor) tartının geçmesini bekliyorlar.
(Aşağıda) Jack Cowen (solda) ve prodüksiyon asistanı geceki dövüş için eldivenleri ve diğer aksesuarları sınıflandırıyorlar.

182 «Eğer sokaklarda böyle bir şapkayla dolaşsaydım, ne düşünürdün Louie? Bir Woodlawn karakteri «EL»in altında poz veriyor.

192 Bir seyirci ve kız arkadaşı giyinip kuşanmışlar: erkek şatafatlı yüzükleri ve gösterişli madalyonuyla, kadın sahte bir Fendi çantayla.

203 Açılış maçı: Keith «Minicannon» Rush, Sherman Dixon'a karşı, dört raund.
Akşam olurken maç başladığında, restoranın park yerine, açık havaya kurulan ringin etrafında yaklaşık 300 kişi var. Keith müsabakanın başında kararlı bir şekilde hasmının üzerine yürüyor.
Eddie, menajeri ve köşe adamı Elijah'ın dikkatli bakışları altında, (önceki ay Stüdyo 104'teki başka bir dövüş sırasında, raundlar arasında Keith'in yüzünü kuruluyor.
Kalabalık ringdeki gösteriye gülüyor ve alkışlıyor; Curtis'in

kızkardeşi Wanda, heyecan ve öfkeyle karışık kollarını kaldırıyor.

211 DeeDee («Curtis Strong» yazılı mavi togasını giymiş), soyunma odasına çevrilmiş depoda Baccardi kutularının, poster rulolarının ve diğer restoran malzemelerinin ortasında sorumlusu olduğu boksörün ellerini sarıyor. Solda ihtiyar antrenörün aletlerini bulundurduğu siyah deri doktor çantası var: el sargıları, gazlı bez, tıbbi bant, makas, vazelin, kulak çubukları, metal bir enswell ve ilaç flakonları.

219 Curtis kalabalığın yaşa çığlıkları eşliğinde ve gecenin son müsabakasının hakemi Pete Pogorsky'nin bakışları altında, beyaz dövüş robuyla ringe çıkıyor.

223 Esas olay: Curtis Strong Jeff Hannah'ya karşı, sekiz raund Hannah, başından itibaren Curtis'i eziyor ve kalabalığın şaşkın bakışları altında, onu yere düşürdükten sonra da vurmaya devam ediyor.

Üçüncü raunttan sonra Curtis ringde hakimiyeti kuruyor ve hasmını, iki elini de kullandığı keskin aparkatlarla cezalandırıyor.

Dövüş sonucunun resmen açıklanması: Hannah rahatlamış, Curtis mutlu ve Jeb Garney mavi togası ve boks şapkasıyla gururlu.

Arkada, depoda Curtis arzularını gerçekleştirmek için çıkması gereken uzun yolu düşünüyor.

229 Bir reklam broşürü, Stüdyo 104'te "Her Cumartesi gecesi seksi bacak yarışması"nı ilan ediyor. Kazanana iki yüz dolar ödül var ve kayıt beş dolar.

232 Dövüşün kaygılarından ve ızdırabından sonra Stüdyo 104'ün barında zevk ü sefa.

Biri gülüyor, diğeri içiyor: Eddie ve DeeDee ana barda zaferlerini kutluyor.

Eddie, Liz ve DeeDee geleneksel dövüş-sonrası resmi için poz veriyor.

Liz, DeeDee ve Louie Stüdyo 104'ün barında keyif çatıyor. Fotograf Olivier Hermine.

238 Salonun yakınında, güzellik salonu, içki dükkânı ve çek bozdurma tabelalarıyla tipik bir getto sokağı.

241 Mutfaktaki yatağa oturmuş DeeDee, telefonda "laflıyor".

'İşlek' Louie Altın Eldivenler'de

242 "Montpelllier'den Chicago Woodlawn Boys Kulübü'ne gelen" İşlek Louie, Bessemer Park boks salonundan Larry Cooper'la karşılaşmadan önce köşesinde içi içini yiyerek bekliyor.

253 Sirk, ucube seyri ve mezbaha arasında.
Koca James tartıya çıkıyor, arkasında Rico (tam adı Ricardo Harris) ve Mark var.
"63 kg, foto": 'İşlek' Louie sırada bekliyor ve tartılıyor. Fotoğraf: Mark Chears.

255 Ön müsabakaların akşamında Altın Eldivenler'e katılanların bir dakikalık tıbbi muayenesi.

256 St. Andrew salonunun boş soyunma odasında, dövüşten önce müsabıkların kendileriyle baş başa, elem ve kederli bekleyişleri.

258 "İşlek" Louie, ringin dibinde DeeDee'nin ağır başlı selamını ve Ashante'nin teşviklerin kabul ediyor; Olivier de ringe çıkmadan önce destek veriyor. Foto: Ivan Ermakoff.

260 "İşlek" Louie iş başında.
Kare içindeki dairede: İşlek Louie dövüşün ilk dakikasında kanvasa gönderildikten sonra saldırıya geçiyor. Foto Jimmy Kitchen. Ringin dibinde
İşlek Louie'nin köşesinden bir görünüş: bir dakikalık dinlenme ve taktik tavsiye. Foto: Jimmy Kitchen.
"İşlek" Louie, üçüncü ve son raundun sonunda iki eliyle yaptığı kombinasyonlarla rakibini iplere gönderiyor. Foto: Jimmy Kitchen.

262 Woodlawn Boys Kulübü muzaffer: Koca James ve "Becerikli" Mark Chears kendi sıkletlerinde galipler ve ödüllerini gösteriyorlar, yanlarında Eddie ve DeeDee.

264 "İşlek" Louie, DeeDee'nin (sağda, arka ofiste masasının önünde oturuyor) hain bakışları altında iki uçlu torbada hareketlerini cilalıyor. Foto: Jim Lerch, *Chicago Sun Times*'in müsaadesiyle.
Başka türlüsü belirtilmediği taktirde, fotoğraflar yazar tarafından çekilmiştir.

Bir teşekkür ve çevriyazım notu

Sosyologlar da boksörler gibi yalnızca kişisel fedakârlık ve grup disiplini değil, aynı zamanda maddi destek de gerektiren uzun süreli kolektif bir emeğin ürünüdürler. Bu örnekte destek, cömertliklerine minnetimi belirtmekten mutluluk duyduğum dört kurum tarafından sağlandı.

Chicago Üniversitesi beni dünyanın bir ucundan getirdi ve bana, dört yıl boyunca sosyoloji tutkuma müsamaha etmek üzere Rüzgârlı Şehir'e gelmem için beni Century bursuyla ödüllendirdi. Buradaki hocalarım, özellikle Bill Wilson, Jim Coleman, Jean ve John Comaroff, Adam Przeworski ve George Steinmetz, 63. Cadde'deki paralel hayatım hakkında onları bilgisiz bırakmama rağmen, 59. Cadde'de bana meydan okudular ve heyecanlandırdılar. Bill Wilson'un *Kentsel Yoksulluk Projesi*, bana hem gettoya atılmak için ilk itici gücü hem de o olmasa geceleri saha notlarımı yazıp saklayamayacağım ilk bilgisayarımı, XyWrite yüklü ağırkanlı bir IBM-PC'yi sağladı.

Harvard Üniversitesi'ndeki Society of Fellows, Woodlawn'daki dostlarım arasında on sekiz heyecan verici ay geçirmeme ve önceki on sekiz aylık saha süresince Güney Yakası'nda boks, hayat ve emek düğümünü daha yeni gevşetmeye başladığımı anlamama olanak sağladı. Mont Auburn Sokağı'ndaki The House, salondan ayrıldıktan sonra girdiğim derin depresyonu aşmama yardım eden rafine yiyecekler ve daha da rafine sohbetler sağladı.

MacArthur Vakfı'nın Fellows Programı eski şaşaalı benliklerinin hüzünlü gölgeleri haline gelen araştırma üniversitelerinde araştırmaya getirilen kısıtlamaların imdadına yetişti ve bana kişisel ve entelektüel düzlemleri kesiştirip bu kitabı yazmak için doğru zaman gelene dek başka projelerde çalışma özgürlüğü verdi.

Oxford Üniversitesi Yayınları *Corps et âme*'ın İngilizce baskısını, itinalı çalışma, sabır ve çok yönlü zekânın tam dozunda bir karışımıyla çıkarttığı için büyük ödülü hak ediyor. Özellikle Dedi Feman ve Niko Pfund'a verdikleri her sözü tutarak, namus ve profesyonelliğin yayıncılığın çalkantılı dünyasından tamamen kaybolmadığını kanıtladıkları için şükran borçluyum.

Chicago, Cambridge, New York City, Berkeley, Los Angeles, Rio de Janeiro, Paris ve Montpellier'de sayısız meslektaş, öğrenci, arkadaş ve kıymetli, bu insan deneyini yapmaya ve sosyolojik bir tür zabıt tutmaya yardım etti. Hepsini sıralamak için ayrı bir bölüm gerekir,

o nedenle onlara kolektif ve anonim olarak teşekkür edeceğim. Aynı şekilde, bu kitabın Pierre Bourdieu ve Megan Comfort'a borçlu olduklarını anlatmaya kelimeler yetmez o nedenle burada sadece boks yuvasının üzerinden bu sosyolojik uçuşun bunlardan ilki olmasa kalkışa geçemeyeceğini, ikincisi olmasa inişi başaramayacağını söylemekle yetineceğim. Ancak Woodlawn yoldaşlarıma ve koçumuza karşı duygularımı ifade etmeye uygun iki kelimem var: sevgi ve minnet. Bu kitap, bana profesyonel boks, sosyoloji ve en önemlisi hayat hakkında öğrettiği her şey için şükran duygularıyla DeeDee Armour'a adanmıştır. Onun güvenini ve sevgisini kazanmak benim şampiyonluk kemerim oldu ve onu hep gururla taşıyacağım. Minnettarlığımı beni aralarına kabul eden tüm Chicago boksörlerine ve antrenörlerine ve köşe adamlarına, organizatörlere, menajerlere, hakemlere ve bir sürü şehirde beni Tatlı Bilimin inceliklerinde bana yol gösteren çeşitli "dövüş insanları"na yaymak isterim. Bazı bireylerin ve yerlerin olduğu gibi, olayların da arızi bazı ayrıntıları mahremiyeti sağlamak için gerektiğinde değiştirilmiştir.

Çeviri ve çevriyazım için de bir not gerekli. Bu kitap başlangıçta Fransızca olarak yazılmıştı; bu, bana malzeme karşısında daha fazla duygusal mesafe ve analitik açıklık elde etmeme yardımcı olan bir dilsel sapak sağladı. Aradan zaman geçince saha notlarımı dışarıdan bir kültürel bakış açısıyla görmek kendi iç deneyimlerime ve ilk elden anlatılanlara "yabancılaşma"ma yardımcı oldu.

DİZİN

Algren, Nelson 17
Ali, Muhammed 9, 24, 49, 50, 57, 110, 164
Alphonzo (Salon müdavimi) 158
Amerikan Sosyoloji Derneği 18
Anthony "Buz" Ivory (Salon müdavimi) 55, 93, 132, 134, 135, 164, 177
Arcel, Ray 110
Armstrong, Henry 143
Arond, Hendi 72, 140, 159
Ashante (Gary Moore, salon müdavimi) 54, 61, 82, 94, 98, 101, 102, 103, 104, 108, 115, 132, 141, 150, 153, 158, 180, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 199, 204, 205, 206, 212, 224, 226, 230, 231, 233, 234, 246, 249, 250, 251, 254, 255, 256, 257, 261, 262, 263
Atlantic City 18

Benitez, Wilfredo 58
Benveniste, Émile 126
Blackburn, Jack 119
Boudouani, Laurent 152
Bourdieu, Pierre 10, 17, 18, 31, 72, 142
Bratton, Johnny 143
Brody, Hugh 111
Bush, George 44
Butch (Wayne Hankins, salon müdavimi) 54, 85, 88, 89, 90, 109, 140, 141, 142, 154, 156, 157, 158, 165

Carbajal, Michael 167
Chambliss, Daniel 138
Chicago 11, 12, 17, 18, 20, 22, 24
Chicago Altın Eldivenler 18, 22, 26, 42, 55, 56, 62, 143, 148, 174
Chicago Bears 52
Chicago Bulls 52
Chicago Okulu 12
Chicago Üniversitesi 11, 32, 33, 36
Cooney, Gerry 48, 96
Cowen, Jack 68, 130, 162, 163, 173, 174, 175, 177, 178, 180
Cruz, Roberto 119
Curry, Donald "Kobra" 151
Curtis (Curtis Strong, salonun müdavimi) 12, 18, 50, 54, 55, 74, 99, 123, 124, 132, 140, 141, 142, 143, 144, 156, 157, 158, 162, 163, 164, 167, 168, 173, 174, 178, 180, 181

D'Amato, Cus 106
DeeDee (Herman Armour, baş çalıştırıcı) 12, 17, 18, 19, 26, 38, 39, 42, 44, 45, 47, 49, 50, 51, 53, 54, 56, 61, 62, 63, 66, 68, 69, 73, 74, 77, 79, 85, 86, 87, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 96, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 109, 110, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 121, 122, 123, 125, 126, 129, 130, 132, 134, 135, 136, 138, 142, 144, 148, 150, 152, 153, 155, 156, 159, 162, 163, 164, 167, 168, 175, 178, 180, 181
Dempsey, Jack 139
Dewey, John 110
Discepolo, Thierry 17
Doğu Harlem Salonu 62
Douglas, James "Buster" 57
Dukakis, Michael 44
Duran, Roberto 143

Durkheim, Émile 72, 113

Early, Gerald 80
Eddie, Davis (yardımcı antrenör) 24, 25, 68, 77, 78, 79, 80, 92, 98, 114, 132, 151, 153, 180, 181
Elias, Norbert 135
Ellison, Ralph 17

Farrakhan, Louis 19
Farrell, James 17
Foreman, George 53
Foucault, Michel 100, 139
Frazier, Joe 80, 110, 164

Garney, Jeb 143, 175
Givens, Robin 57
Goffman, Erving 97
Gould, Kenneth "The Candy Man" 152
Gutman, Allan 108

Hagler, Marvin 49, 53
Hammett, Dashiell 17
Hankins, Wayne 146
Hare, Nathan 72
Hauser, Thomas 49
Hearns, Thomas 149
Hemingway, Ernest 17
Holmes, Larry 48, 96, 180
Holyfield, Evander 53
Houston, John 41

İslam Ümmeti 19

Jordan, Michael 52

King, Martin Luther 49
Kitchen, Jimmy (salondaki kişilerden) 46, 48, 67, 104, 176
Kittikasen, Muangshai 167
Krystal, Arthur 17

Lardner, Ring 17
Lee, Spike 57
Leonard, Şeker Ray 50, 53, 103, 149
Lévi-Strauss, Claude 139
Liston, Sonny 42
London, Jack 17
Lorenzo (Lorenzo "Aygır" Smith, salon müdavimi) 54, 151, 164
Louis, Joe 57, 119

Mailer, Norman 17
Mark ("Becerikli" Mark Chears, salon müdavimi) 132, 150, 251, 252, 262
Marx, Karl 9
Mauss, Marcel 31, 32, 73, 108
Mead, George Herbert 112
Merton, Robert 21

Oates, Joyce Carol 17, 111
O'Bannon, Eugene 39, 44, 54, 67, 77, 157
Olivier (Salon müdavimi) 17, 85, 87, 91, 95, 188, 234, 262, 263, 268, 269

Pasquale, Peter 113
Patterson, Floyd 42
Pele 9
Pep, Willy 169
Plimpton, George 28, 80
Plummer, William 133
Polanyi, Michael 129

Ratliff, Alphonso 49, 67, 119, 140, 157, 166, 167
Rauch, André 108
Robinson, Şeker Ray 111, 143

Saddler, Sandy 143
Schmelling, Max 119
Simmel, Georg 52
Sinclair, Upton 170
Smithie (Ed Smith, salon müdavimi) 54, 130, 132, 140, 158, 169
Spinks, Leon 49
Spinks, Michael 50
Steward, Emanuel 59
Strickland, Jim (köşe adamı) 174
Strong, Curtis (Salon müdavimi) 142, 175
Sumner, William Graham 99

Thomas, Pinklon 42
Trump, Donald 57
Tyson, Mike 42, 49, 50, 57, 106, 167

Washington, Harold 48, 49
Weaver, Mike 180
Weber, Max 136
Weinberg, S. K. 72, 140, 159
Wilson, William Julius 10
Wittgenstein, Ludwig 31
Wolf, Kurt 25
Woodlawn Boys Kulübü 11, 13, 17, 19, 20, 21, 30, 38, 43, 44, 46, 56, 57, 60, 62, 63, 65, 74, 92, 113, 121, 122, 125, 137, 140, 143, 149, 152, 167, 175
Woodlawn Mahallesi 11, 32

Ruh ve Beden

Ruh ve Beden, Löic Wacquant'ın Chicago'nun siyahi gettolarından Woodlawn'da yer alan bir boks salonu üzerine aldığı notlar ve değerlendirmelerden oluşan bir etnografi çalışmasıdır. Wacquant'ın araştırmasını ilginç kılan ise kendisinin de bizzat bu kulüpte boks yaparak üzerinde çalıştığı konuyu bedensel olarak da deneyimlemesidir.

"Yolum Woodlawn boks salonuna tesadüfen düştü. O sıralar, ünlü Afrikalı-Amerikalı sosyolog William Julius Wilson'un daveti ve yakın işbirliğiyle incelemeye giriştiğim ama Güney Fransa'nın küçük bir köyünde, orta sınıf bir ailede büyüdüğüm için en ufak pratik idrakine bile sahip olmadığım siyah Amerikan gettosunun gündelik gerçekliğine yakından temas edebileceğim, dinleyebileceğim ve bakabileceğim bir gözlem noktası arıyordum...

Aylar boyu yerel sahneyi gözlemleyebilmek için kendimi sokuşturabileceğim bir yer aradıktan sonra judo yapan Fransız bir arkadaş, beni 63. Cadde'de, evimin iki blok ötesinde ama farklı bir gezegendeki bir salona götürdü. Meraktan ve etrafta takılıp mahalledeki genç erkeklerle tanışabilmenin kabul edilebilir tek yolu gibi göründüğünden hemen yazıldım. İlk boks idmanımdan hemen sonra bir etnografik günlük tutmaya başladım. Üç buçuk yıl boyunca giderek artan bir devamlılıkla bu salona geleceğim ve süreç içinde, günün konuşmalarının, etkileşimlerinin ve olaylarının ayrıntılı tasvirlerini her akşam saatlerce vecd içinde kağıda dökerek iki bin üç yüz sayfa ham not toplayacağım aklımın ucundan bile geçmezdi."

Kitabın temel amacı toplumsal faili toplumsal pratik ve bedenin kesiştiği noktada resmetmek; bir toplumsal grubun yatkınlıklar sistematiğinin nasıl şekillendiğini anlamaya çalışmak. Bu kitapta, Wacquant, bir boksörün yetişmesine dahil olarak, onu günden güne şekillendiren ve harekete geçiren şu üç unsuru: bedenin, bireysel bilincin ve ortaklaşalığın eşgüdümünü aydınlatarak hayatı ve insan toplumunu keşfe çıkıyor.

Loïc Wacquant, Berkeley'deki California Üniversitesi'nde sosyoloji profesörüdür. Ayrıca Paris'teki Centre de sociologie européenne'de araştırmacıdır. MacArthur Vakfı üyesi olan Wacquant 2008'de kent sürgünlüğü, etno-ırksal tahakküm, cezalandırıcı devlet, sosyal kuram ve muhakeme politikaları konularını içeren araştırmaları sebebiyle Amerikan Sosyoloji Derneği'nin Lewis Coser Ödülüne layık görülmüştür. *Düşünümsel Bir Antropoloji İçin Cevaplar* (Pierre Bourdieu ile birlikte; İletişim, 2003), *Kent Paryaları. İleri Marjinalliğin Karşılaştırmalı Sosyolojisi* (Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi, 2012) *ve Punishing The Poor. The Neoliberal Government of Social Insecurity* (2009), *Deadly Symbiosis: Race and the Rise of the Penal State* (2012), *The Two Faces of the Ghetto* (2012) isimli kitapların yazarıdır. Eserleri 20 dile çevrilmiştir. Daha fazla bilgi için **www.loicwacquant.net** adresine bakılabilir.

ISBN 978-605-4238-84-2

9 786054 238842

BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ